

Kingsley Amis
BĂTRÂNII TICĂLOȘI

Strada Ficțiunii

KINGSLEY AMIS

BĂTRÂNII TICĂLOȘI

Original: *The Old Devils* (1986)

Traducere din limba engleză și note de:
ANDREEA ȘELER

virtual-project.eu

Editura
All

2017

Nota autorului

În acest roman sunt menționate numeroase locuri reale (Carmarthen, Cowbridge), dar și numeroase locuri fictive (Birdarthur, Caerhays). Lower Glamorgan nu corespunde niciunei unități administrativ-teritoriale. Locurile fictive nu sunt locuri reale ascunse sub masca ficțiunii sau a pseudonimelor: toți cei care vor încerca să ajungă de pe coasta de sud a Țării Galilor pe insula Courcey, de pildă, vor da peste Canalul Bristol. Courcey și celelalte locuri nu sunt mai reale decât oricare dintre personajele portretizate în cartea de față.

K. A.
Swansea, Londra

PARTEA ÎNTÂI

Malcolm, Charlie, Peter și ceilalți

1.

— Dacă mă-ntrebi pe mine, spuse Gwen Cellan-Davies, băiatul ăsta e un cetățean galez teribil de distins. Asta cel puțin după standardele vremurilor noastre.

— Păi, aș zice că toată lumea e de aceeași părere, zise soțul ei în timp ce curăța de coajă o felie de pâine prăjită.

— Și Reg Burroughs la fel. După treizeci de ani de plimbat hârtii mai întâi la primărie și apoi la prefectură, pentru care a fost răsplătit cum se cuvine.

— Ești prea aspră. Potrivit opiniei generale, Alun a făcut și lucruri bune. Hai să fim corecți, totuși.

— Da, sigur, lucruri bune pentru el: *Țara Galilor în opera lui Brydan* și antologia aia, cum s-o fi numind. Amândouă se vând și acum binișor, după atâția ani. Fără Brydan și industria din spatele lui, Alun ar fi un nimeni. Asta dacă ne gândim mai ales la lucrările lui – toate poeziile alea sunt sub Brydan.

— Să mergi pe calea asta nu e o idee chiar atât de rea...

— La americani și la englezi merge de minune, sunt convinsă. Dar...

Gwen își întoarse capul într-o parte și schiță zâmbetul acela superior, pe care-l afișa când explica anumite lucruri cuiva, de cele mai multe ori când își exprima un punct de vedere negativ la adresa unei a treia persoane.

— ... nu ești de acord că, deși îl imită pe Brydan, n-are... nici pe departe talentul și imaginația lui?

— Sunt de acord că, dacă e să-i compari versurile cu cele mai bune poezii ale lui Brydan, nu...

— Știi bine la ce mă refer.

În cazul de față, Malcolm Cellan-Davies știa într-adevăr unde bătea soția lui.

Se ridică și umplu din nou ceainicul, apoi și ceașca sa, adăugând puțin lapte degresat și puțin dintr-un îndulcitor nou pe piață, care chipurile nu altera gustul în niciun fel. Se așeză din nou la masa la care luau micul dejun, își băgă între molarii din stânga un mic triunghi de pâine prăjită cu miere

pentru diabetici, pregătit cu mare grijă, și începu să-l mestece cu atenție, însă cu fermitate. Nu mai mușcase nimic cu dinții din față de când își pierduse un incisiv de sus într-o felie de lebăr, în urmă cu șase ani, și niciodată nu mesteca nimic pe partea dreaptă, pentru că avea o gaură într-o măsea de jos, în care se putea aduna mereu câte ceva, și o porțiune ciudată de gingie, care părea să se fi desprins, mișcându-se, într-un mod extrem de deranjant, cu orice prilej. În timp ce mesteca în mod automat, privirea îi alunecă peste *Western Mail* și se opri asupra unui articol despre meciul Neath-Llanelli.

După ce-și aprinse o țigară, Gwen continuă în același stil malițios:

— Nu-mi aduc aminte să fi fost tu vreodată prea convins de sinceritatea lui Alun Weaver, că e vreo întruchipare a conștiinței galeze, nu-i așa?

— Păi, în anumite privințe, dacă te gândești că apare la televizor și așa mai departe, e cam șarlatan... da, poate că e.

— Poate? O, Doamne! Bineînțeles că e un șarlatan și bravo lui. Cui îi pasă? E amuzant și degajat. Am avea nevoie de o duzină ca el în țara asta ca să le băgăm tuturor frica de Dumnezeu în suflet. Avem nevoie de câțiva impostori pentru a știrbi sinceritatea aia blestemată.

— Nu toată lumea o să se bucure să-l aibă prin preajmă, spuse Malcolm, oferindu-i altei bucățele de pâine prăjită tratamentul obișnuit.

— Ei, asta e o veste minunată. La cine te referi?

— La Peter, de exemplu. Ciudat, chiar am discutat ieri cu el despre asta. Era foarte amărât, am fost destul de surprins. Foarte amărât.

Malcolm vorbea ca și cum ar fi înțeles acea amărăciune, de parcă ar fi simțit și el o parte din ea. Gwen îl măsură cu privirea prin lentilele de un maroniu deschis ale ochelarilor. Apoi făcu o serie de zgomote și de mișcări subtile care însemnau că trebuia să se ridice și să plece. Dar rămase pe scaun și întinse mâna, poate într-o doară, către scrisoarea care generase acea discuție, jucându-se cu degetele pe suprafața ei.

— O să fie... distractiv s-o vedem iar pe Rhiannon, zise ea.

— Mhm.

— A trecut ceva vreme, nu? Cât... zece ani?

— Cel puțin zece. Mai degrabă cincisprezece.

— De-atunci n-a mai venit cu Alun pe-aici în niciuna dintre călătoriile sale, după tot ce s-a întâmplat. Doar o dată sau de două ori, nu?

— Venea să o vadă pe maică-sa, la Broughton, dar bătrâna s-a prăpădit cam pe-atunci, așa că probabil...

— Mă gândesc că tu știi mai bine. Mie mi se pare ciudat doar că, din câte știu eu, n-a prea ținut legătura nici cu prietenii din facultate, nici cu alții.

Malcolm nu zise nimic. Se legăna într-o parte și într-alta pe scaun, ca și cum ar fi vrut să spună că în viață întâlneai la tot pasul asemenea mici mistere.

— Ei bine, de-acum încolo o să aibă timp berechet, adică de luna viitoare. Sper că n-o să i se pară prea plictisitor pe-aici față de Londra.

— O mulțime dintre oamenii pe care-i știa sunt încă aici.

— Asta e și problema, spuse Gwen, râzând ușor.

Se uită la soțul ei un moment, îi zâmbi și clipi scurt, după care continuă:

— Cred că a fost un adevărat șoc că Rhiannon se mută aici, după tot ce s-a întâmplat.

— Mai degrabă o surpriză. Dumnezeu știe de când nu m-am mai gândit la ea. A trecut mult de-atunci.

— Avem dintr-astea din belșug acum, nu? Ei bine, tot n-o s-ajute. E-n regulă dacă mă duc eu prima la baie?

— Da, du-te liniștită, zise el, așa cum făcea în fiecare dimineață.

Așteptă până ce auzi un scârțâit sau ceva asemănător de la etaj, după care lăsa să-i scape un oftat profund, întrerupt de un pufnet. Dacă stăteai să te gândești, Gwen nu-i făcuse deloc zile fripte din cauza reîntoarcerii lui Rhiannon, asta ținând cont, bineînțeles, că nu era vorba decât despre primul episod al poveștii. Avusese noroc într-un fel că fusese primul care coborâse și că se bucurase de câteva minute ca să-și revină din șocul – căci, într-adevăr, fusese un șoc – de a vedea scrisul acela pe plic, neschimbat și inconfundabil, după treizeci și cinci de ani. Gwen lăsase scrisoarea pe masă. Aruncă o privire pe furiș către tavan, o luă și o reciti, nu în totalitate, ci numai anumite pasaje. „Cu multă dragoste, pentru amândoi” nu părea cine știe ce motiv să se laude, ca și cum ar fi fost vreo referire la persoana lui, dar, cum nu avea nimic altceva în schimb, trebuia să se mulțumească și cu atât. Poate că ea uitase, pur și simplu. În fond, i se întâmplaseră destule lucruri de-atunci încoace.

Terminându-și ceaiul, își aprinse prima și singura țigară din ziua respectivă. Nu-i plăcuse niciodată prea mult să fumeze și trecuseră mai bine de cinci ani de când urmasa sfatul doctorului său de a se lăsa, cu excepția unei singure țigări pe zi, după gustarea de dimineață, care nu-i putea face niciun rău cuantificabil și care – așa credea el – îi punea măruntaiele în mișcare. Din nou, ca întotdeauna, strânse masa ca să mai treacă timpul; îi făcea bine să se miște. Fulgii de cereale și marmelada cu bucăți de fructe, aromată cu o picătură de whisky, a lui Gwen fură puse la locul lor, în dulăpiorul de pe perete, iar sămburii de la prunele fierte fără zahăr și cojile de la cele două ouă fierte pe care le mâncase Gwen, în punga transparentă din coșul de gunoi. Se gândi în treacăt la ouă, la mica explozie care avea loc

când lingura intra în gălbenuș, la felul în care, într-o secundă, aroma i se răspândea în toată gura. Ultima dată când mâncase un ou – și sigur ultima oară când mâncase un ou fiert – fusese cel puțin la fel de demult ca ultima zi în care fumase mai mult de o țigară. Se știa prea bine că exista tendința de a ajunge prins într-o rutină, nu foarte mult la început, bineînțeles, doar puțin, dar îndeajuns pentru a evita situația asta. În final, ceștile, farfuriile și tacâmurile fură puse în mașina de spălat vase și, odată ce apăsă butonul de pornire, luminița roșie se aprinse, după care începu să pâlpâie, iar imediat după aceea un bâzâit îngrozitor se auzi în întreaga bucătărie.

Nu era o mașină de spălat vase foarte performantă și nici foarte eficientă, iar bucătăria, în ansamblu, nu arăta bine deloc. Pe Werneth Avenue, mai precis în casa în care soții Cellan-Davies locuiseră până în 1978, avuseseră o bucătărie splendidă, cu o masă lungă de stejar, la care încăpeau lejer paisprezece persoane, și un dulap galez frumos, ticsit cu tot felul de căni multicolore. În bucătăria de aici nu puteai vedea nimic care să nu se găsească într-un milion de alte camere înghesuite, răspândite prin toată țara: linoleumul de pe jos, hiaturile de plastic, chiuveta de metal și, în locul masivei sobe Rayburn, care încălzea tot parterul vechii lor locuințe de pe Werneth Avenue, un radiator electric oval, cu două filamente incandescente, suspendat pe perete. În cele mai multe dimineți, cam pe la acea oră, Malcolm se întreba dacă nu cumva nu renunțase la prea multe mutându-se aici, dar nu avea niciun rost să se agite din acea cauză atunci, și nici mai târziu.

Simți o frământare ușoară în măruntaie. Luă în mână exemplarul din *Western Mail* și fără să se grăbească – aspect destul de important, de fapt – se duse în baia cu plafon înclinat de sub scara interioară, pe care o mai numeau și toaletă de serviciu. Vechea rutină se prelungi, ca întotdeauna: fără a se forța deloc, pentru că nu era sănătos și natural, dar încercând cât de cât, pentru că n-ar fi avut cum să-i facă rău, încercând ca un nebun pentru că... de ce? Pentru că doar asta trebuia să facă. Într-un final, avu succes, deși nu cine știe ce. Nicio urmă de sânge, niciuna care să fie categorisită ca puțină spre foarte puțină. Iar această realizare îl făcu să se îndrepte dintr-odată și să schițeze un salut milităresc.

În dormitor, Gwen era la măsuta de toaletă și tocmai își aplica fondul de ten. Malcolm intră în felul lui silențios, ca și cum ar fi stat la pândă, și o privi în oglindă. Unghiul din care o surprinse – sau lumina din cameră – îl făcu să o privească cu mai multă atenție ca de obicei. Gwen avusese întotdeauna forme rotunjite, era dolofanică și blândă, nu ștearsă, ci lipsită de fermitate.

Nimic nu se schimbase în acest sens. La cei șaiszeci și unu de ani, cât avea și el, pomeții și maxilarele ei își păstrau forma, iar pielea de sub ochi îi era remarcabil de elastică. Și totuși, acum, ochii ei înfundați în orbite aveau o

expresie pe care, își dădu el seama, nu o mai văzuse, concentrată, aproape dură, iar gura, de asemenea, îi era strânsă într-o linie fermă în timp ce-și întindea fondul de ten de-o parte și de alta a nasului. Probabil, din cauză că se concentra, pentru că, în secunda următoare, ea îl văzu și se relaxă, redevenind femeia în vârstă liniștită, cu aspect tineresc și cu părul vopsit într-o nuanță plăcută de șaten deschis, purtând un costum în carouri albastre și albe, cu sacou și pantaloni, care i s-ar fi potrivit cuiva puțin mai tânăr. Însă pe ea nu arăta deloc ridicol.

Mai mult ca să-i audă vocea, o întrebă:

— Iar ieși? Nu te lași deloc, nu?

— Nu mă duc decât să beau o cafea la Sophie, răspunse ea, pe tonul ei vesel și nevinovat.

— Doar o cafea, hm? Asta e ceva nou. Știi, e foarte ciudat, dar tocmai mi-am dat seama că nu am mai văzut-o pe Sophie de aproape un an. Nu așa se face. În fine. Iei mașina, nu?

— Dacă n-ai nevoie de ea. Tu te duci la Bible?

— Mă gândeam să dau o fugă, să văd ce mai e pe acolo.

Se ducea la Bible în fiecare zi a vieții lui.

— Nu-ți face probleme, iau autobuzul.

Urmă o tăcere scurtă. Gwen își farda pomeți. După câteva clipe, își lăsă mâinile în poală și rămase nemișcată pe scaun. Apoi, își relua ritmul.

— Și cum a fost în dimineata asta, dragule?

— Cum nu se poate mai bine, mulțumesc.

Malcolm rosti acele cuvinte mai precipitat decât ar fi vrut. Se pregătise pentru o revenire la subiectul Rhiannon, dar întrebarea, deși obișnuită și exprimată ca de obicei, îl prinsese cu garda jos.

— Destul de bine, adăugă el, pe un ton mai blând.

— Niciun pic de...

— Nu. Deloc.

Așa cum Malcolm știuse c-avea să reacționeze, Gwen clătină încet din cap.

— De ce Dumnezeu nu poți să iei ceva? Un om inteligent ca tine... La câte medicamente sunt pe piață în zilele noastre.

— Nu suport laxativele. Niciodată nu le-am suportat. După cum știi foarte bine.

— Laxative. Dar eu nu vorbesc aici despre semințe de sena sau sirop de smochine Califig. Formule preparate cu grijă, testate înainte de a fi puse pe piață și încercate de mii de oameni. Acum nu mai discutăm despre leacuri băbești.

— Orice substanță de genul ăsta afectează echilibrul organismului. Îl perturbă. Cu chimicale.

— Credeam că asta și vrei, Malcolm, să perturb ce-ai înăuntru. Și cum rămâne cu prunele alea pe care le mănânci? Ele n-au același efect, nu te deranjează?

— Prunele sunt naturale, evident.

— Și cum crezi că-și fac efectul? Sunt doar chimicale în altă formă.

— Sunt substanțe chimice naturale. Chimicale formate în mod natural.

— Și cum crezi tu că face stomacul tău diferența între o substanță chimică dintr-o prună și aceeași substanță provenită dintr-o pastilă sau o capsulă?

— Nu știu, dragostea mea, răspunse Malcolm, oarecum copleșit.

I se părea cam stupid că un bărbat nu putea să câștige o confruntare verbală despre propriile intestine, nici măcar cu soția lui.

— Dar, pe de altă parte, nici nu trebuie să știu.

— Nu trebuie să mă crezi pe cuvânt. Fă-ți o programare la Dewi. Știu, știu, nu suporti nici doctorii și nici nu înțelegi de ce te tot bat la cap cu asta. Pentru că ești absurd, de-asta, pentru că nu ești dispus să-ți faci viața mai ușoară. Ești incorigibil. Știi că uneori chiar cred că ești un galez al naibii de afurisit?

— N-am de ce să mă duc la Dewi. Nu e nimic în neregulă cu corpul meu. Niciun simptom, niciun semn, nimic.

— Cere-i doar o rețetă, atâta tot. Două minute.

Malcolm dădu din cap în semn de refuz, iar tăcerea se prelungi. După câteva clipe, spuse:

— Acum pot să plec?

Se îmbrățișară ușor și cu grijă, în timp ce Gwen scoase o altă serie de sunete înăbușite. Acestea însemnau că, deși considera că soțul ei se purta prosteste în privința propriei stări de sănătate, avea să fie înțelegătoare deocamdată. Și mai era și o doză de afecțiune – sau mai bine spus un ordin prea plin de politețe.

Ca în multe cazuri, Malcolm înțelesese clar că nu mai trebuia ca subiectul defecației să nu mai fie adus în discuție vreodată. Nici nu intenționase să obțină mai mult decât o simplă asigurare din partea lui Gwen că totul era bine și așa mai departe. Dar cum era imposibil de exclus de pe agenda zilnică, acest subiect avea dezavantajele sale, deși era surclasat categoric de lipsurile sale ca bărbat, ca soț, de incapacitatea sa de a înțelege femeile, de a asigura sprijinul financiar necesar familiei și alte subiecte mult iubite pe care și le amintea vag din anii trecuți.

În baia de pe hol, se spală bine pe dinți, mai întâi pe cei douăzeci și ceva care-i mai rămăseseră în gură, într-o formă sau alta, după care și pe cei șapte din proteza parțială pe care o purta în partea de sus. Proteza era atât de fixă, încât era un moment tensionat de fiecare dată când trebuia să și-o pună la

loc; flexarea genunchilor și mișcarea lor înainte și înapoi părea să ușureze cât de cât lucrurile. Cu cele cinci coroane din față, făcute din materiale diferite și puse în momente diferite, dantura în ansamblu era oarecum neuniformă, însă măcar nimeni nu avea să creadă că avea proteză și sus, și jos. Cândva avea să se pricopsească și cu așa ceva, dar nu acum, Doamne-ajută. Simplul gând de a i se scoate un dinte, chiar dacă se mișca la fel ca toți ceilalți pe care-i mai avea, îl supăra în continuare, deși crezuse că reușise să depășească acea jenă cu mulți ani în urmă.

Fața lui arăta destul de bine, având în vedere dantura lui problematică. Era destul de lunguiață, mai ales în zona dintre partea inferioară a nasului și vârful bărbiei, însă trăsăturile în sine erau destul de plăcute, iar el era conștient, fără nicio urmă de vanitate, că, în combinație cu înălțimea, postura dreaptă și părul lui, care ajunsese acum roșcat-grizonant, avea un aspect destul de prezentabil în ochii celorlalți. În același timp, observase că, din când în când, câte un necunoscut, de obicei un bărbat, îi arunca o privire care-l lăsa nedumerit; nu era o privire chiar ostilă, ci avea ceva neprietenos, ceva rece în ea.

Primise de multe ori acel tip de otheadă în anii de școală, când fusese terorizat mai mult decât în mod obișnuit în cazul un băiat fără probleme de creștere, străin sau slab, și își amintea că îl întrebase pe Watkins Grăsanu', unul dintre principalii săi torționari, care era motivul. Fără să stea pe gânduri, Grăsanu' îi răspunsese că „părea genul”, dar nu-i fusese deloc clar ce însemna asta. În anii ulteriori, i se întâmplase în două rânduri – o dată pe Street's End, într-o sâmbătă seara, și apoi în tren, când se întorcea de la un meci internațional jucat pe Cardiff Arms Park – să fie luat în vizor doar el dintr-un întreg grup de prieteni și să fie atacat fără niciun avertisment de vreo brută total necunoscută. Poate că, fără să vrea, avea uneori un aer înfumurat sau afișa vreo expresie asemănătoare.

Indiferent de plusurile și minusurile feței lui, trebuia să se bărbierască. Ura profund tărășenia aceea – dinții, bărbieritul, baia, părul, hainele –, atât de mult, încât de multe ori simțea că se apropia de punctul în care avea să le dea naibii pe toate ca să stea toată ziua în pijamale și în halat. Dacă n-ar fi fost Gwen, probabil că ar fi făcut-o de mult. Însă ea îi tot spunea să se țină de chestiile astea și să asculte radio în acest timp, iar el îl mai pornea din când în când, însă vorbăria de-acolo îi plăcea cam la fel de mult ca muzica modernă, și parcă numai asta se difuza, cu excepția postului Cymru, care era, în mod evident, cel mai potrivit pentru cei care voiau să-și aprofundeze cunoștințele de limbă galeză. Problema era că vorbeau prea repede.

Galeza îi atrase din nou atenția – de data asta mult mai mult – când, după ce o auzise pe Gwen demarând pe alee, se instalează în biroul lui, ca să lucreze

puțin înainte de a pleca la Bible. Biroul se afla la primul etaj, era o încăpere mică și murdară, în care se auzea păcănitul țevelor de apă. Biblioteca de nuc era piesa dominantă de mobilier din cameră. Deși în casa de pe Werneth Avenue nu păruse excesiv de mare, aici fusese necesar să se scoată fereastra din balamale pentru a fi instalată. Un raft era ocupat exclusiv de volume de poezie: o selecție bogată de clasici englezi (unele exemplare erau destul de ferfenițite), câteva opere galeze (toate într-o condiție excelentă) și vreo douăzeci și ceva de volume de poezie engleză de secol XX, scrise de autori galezi. Unul dintre acestea – și nu extrem de subțire – avea pe copertă numele lui Malcolm și sigla unei edituri mici care făcea acum parte din Upper Glamorgan. Când se pensionase anticipat de la Royal Cambrian, avusese de gând să-și continue activitatea, să-și termine poeziile vechi de ani buni și să scrie altele noi, pe care le avusese până atunci în minte. Ar fi trebuit să știe că, într-o asemenea situație, intențiile nu erau de ajuns. În tot timpul scurs de atunci, nu scrisese niciun vers. Dar poate că, într-o zi, avea să o facă, iar între timp trebuia să exerseze, să se tot antreneze, să încerce să-și intre din nou în mână. De unde și interesul pentru limba galeză.

Printre cărțile de pe masa lui de lucru se afla și o publicație a Societății pentru Studiul Literaturii Galeze Vechi – aceasta fiind traducerea denumirii sale din galeză –, care conținea poemele și fragmentele poetice ale lui Llywelyn Bach ab yr Ynad Coch (*f*.1310) ca introducere la cântecul funerar scris în cinstea lui Cadwaladr, o treabă destul de substanțială, de vreo trei sute de rânduri. Tot acolo se aflau și cele două părți traduse de Malcolm, un manuscris cu corecturi minore și o broșură în care era inclusă și singura traducere despre a cărei existență știa, realizată și publicată de un învățat din Carmarthen în anii 1920, însă într-un stil mai vechi, cu cincizeci de ani în urmă. Nu avea importanță – în ciuda neajunsurilor poetice, era numai bună ca traducere literală.

Mișcându-se mai încet decât ar fi fost firesc, Malcolm deschise broșura undeva pe la început. Privirea i se plimba încolo și înapoi, între varianta originală, galeză, a pasajului de care se ocupa și cele două versiuni englezești, alegând cuvinte și sintagme din ambele limbi pe care le considera inedite: „mormântul căpeteniei saxone... armăsari roșcovani... voi, luptători din Gwynedd... eu, cântărețul, menestrelul căpetenia saxonilor... cunună... cerb bătrân... pavăză... mied...”

Malcolm tresări și se ridică brusc în picioare. Un val imens de plictiseală și de ură îl cuprinse. Asta, chestia asta, să se tot agite aiurea cu lucruri de genul acela nu însemna să trăiască efectiv, nu era viață adevărată, era un mare nimic. Nu după ce aflase azi. Chiar așa, poeziile nu apăreau din intenții. Dar poate că izvorau din speranță.

Vru să rupă în două manuscrisul, dar se opri în ultima clipă, gândindu-se la toate acele ore investite în el, după care își spuse că avea să se ocupe de el în altă zi, să-l transforme în ceva minunat. Acum însă nu putea sta locului. Și, totuși, dacă ieșea din casă, ar fi ajuns mult prea devreme sau destul de devreme. De fapt, putea să coboare din autobuz la Beaufoy și să meargă pe jos restul drumului. Urmând acest raționament, se duse și-și lustrui bine pantofii; nu prea avea sens această activitate având în vedere zona în care locuia, dar, oricum, intenția era laudabilă.

Când, în sfârșit, ieși din casă, cerul era cam înnorat, umiditatea era ridicată, deși era destul de cald, cu o briză ușoară care risipea ceața – o vreme tipic galeză. Vorba aceea, dacă poți să vezi Cil Point, înseamnă că o să plouă mai târziu; dacă nu, înseamnă că plouă acum. Când începu să coboare dealul, reuși să distingă, vag, în depărtare, un tub cenușiu-închis strecurat printre rândurile de acoperișuri din plăci negre de ardezie care luceau de la umiditatea din aer. Nu peste mult, golful începu să se deschidă sub ochii lui, împrejmuit de țărmul dinspre vest, unde fuseseră pe vremuri mine de cărbune, apoi de-a lungul câmpiilor de pe coastă, unde acum se prelucra oțel și tinichea și se rafina petrol – cel puțin pentru moment –, iar dincolo de toate acestea, se profila neclar, pe fundalul mocirlos, masivul Mynydd Tywyll, al doilea vârf ca înălțime din regiunea South Wales.

Era o dimineață târzie într-o zi de lucru, însă trotuarele erau pline de oameni care intrau și ieșeau din magazine sau pur și simplu se plimbau încolo și înapoi, ca niște turiști – aici, în februarie? Copii și câini alergau dintr-o parte într-alta, încurcând și mai tare circulația. Cu toate mașinile și motocicletele care treceau pe acolo, să traversezi era o adevărată aventură. În stația autobuzului 24, se formase o coadă de oameni, dar, chiar și așa, mult timp niciun autobuz nu-și făcu apariția. Lipsă de personal, ziceau ei, scăzuse numărul de angajări de când sistemul de plată automată pusese capăt zilelor de huzur, când taxatorul băga în buzunar jumătate din încasări de pe ruta extraurbană și cealaltă jumătate, sau aproape jumătate, i-o dădea șoferului când ajungeau la depou. Ca să nu mai stea la coada formată, tinerii care nu mergeau decât până la stația următoare se băgau printre ceilalți călători, mereu în fața lui Malcolm, ca și cum s-ar fi vorbit toți între ei.

În cele din urmă, veni autobuzul. Când urcă pe treptele pline de mizerie de la intrare, simți un junghi ascuțit în testiculul stâng, intermitent, ca și cum ar fi fost curentat, după care îl săgetă din nou când se așează. Nu era nimic. Doar una dintre durerile acelea care vin și trec de la sine. Nu avea nicio importanță. Nu fusese dintotdeauna dispus să ia lucrurile ușor, ba chiar, la un moment dat, să aibă cancer la un testicul – sau chiar la amândouă – fusese una dintre cele mai groaznice temeri ale sale, mai ales având în

vedere localizarea atât de intimă și presupusa virulență a bolii. Ba chiar existase un moment în care, după o zi și aproape o noapte întreagă de junghiuri în ambele părți, își petrecuse orele din zori stabilind, în minte, o listă cu cărțile pe care să le ia la spital: în mare parte, poezie engleză și una, două lucrări descriptive despre Țara Galilor, în engleză, evident. În dimineața următoare – având parte de una dintre cele mai rapide însănătoșiri din istoria medicală –, boala sa dispăruse cu desăvârșire. Toate bune până aici. Dar apoi citise în *The Guardian* că inovațiile medicale din ultima vreme crescuseră rata de supraviețuire a bolnavilor de cancer testicular, ajungând până la peste 90%, și toată ziua aceea se simțise cu douăzeci, treizeci de ani mai tânăr, păstrându-și acel sentiment și pe parcursul anilor.

Meditând la asta și la alte chestiuni conexe, realizează că trecuse de stația la care trebuia să coboare și că aproape ajunsese în Dinedor. Cu un aer de inocență nonșalantă care, din fericire, trecu neobservată, coborî în față la Paolo's Trattoria. Bible era chiar după colț – Bible and Crown¹, singurul pub numit astfel din toată Țara Galilor.

Potrivit anticarilor locali, numele făcea referire la un toast cavaleresc, deși nici cea mai amănunțită cercetare nu descoperise vreo atestare anterioară anului 1920, la ceva vreme după ce puteai să-ți proclami loialitatea față de rege pe toate meleagurile aflate sub stăpânirea sa, ba chiar și pe acesta, fără să te temi de anumite represalii.

Apropiindu-se de intrare, Malcolm se înveseli, așa cum se întâmpla de fiecare dată când avea în față perspectiva unei ore sau chiar mai mult în care să nu se gândească la faptul că era bolnav și la ceea ce trebuia să facă în această privință. Era încă devreme, dar nu atât încât să sară-n ochi.

2.

— Dar și mai urâtă e cocoșa cu care ne alegem, pentru că nu avem suficiente lucruri de făcut. Știi cine a spus asta?

— Nu.

— Kipling. Joseph Rudyard Kipling. Și, de obicei, avea dreptate, să știi. Avea un talent de a avea dreptate. N-are rost să stai degeaba, zicea el, sau să zaci într-o încăpere neaerisită lângă șemineu, cu o carte în mână. Minunată

¹ *Bible and Crown*, „Biblia și Coroana”, sintagmă care exprimă uniunea dintre Stat și Biserică. În urma unei serii de referendumuri pentru separarea Țării Galilor de Biserica Engleză din cauza taxelor, în 1920 a intrat în vigoare Welsh Church Act, prin care a fost înființată Biserica Galeză. (N.r.).

exprimare, nu-i așa? Ei, oricum, ideea e că trebuie să ieși în aer liber și să faci un pic de mișcare. O plimbare în ritm vioi, de minimum trei kilometri, preferabil chiar aproape cinci. Și după asta nu mai ai nevoie de somnifere. Eu n-am mai luat un somnifer de... Ei, ia ghici când am luat ultima dată așa ceva?

— N-am idee.

— În 1949. Atunci am luat ultima dată un somnifer. În 1949. 'neața, Malcolm. Uite încă unu care s-a trezit devreme.

— 'Neața, Garth. 'Neața, Charlie. Cu ce vă servesc, ia spuneți?

Cei doi aveau paharele aproape pline și refuzară, dar era un protocol care se adresa oricui intra. Malcolm se duse și-și luă o jumătate de bitter Troeth de la barul de pe hol, care era cea mai aproape. În lipsa lui, Garth Pumphrey încercă să-l convingă pe Charlie Norris cât de benefică era mișcarea și că putea să renunțe la somnifere. Charlie îl asculta pe Garth fără să-i acorde prea multă atenție – asta dacă-i acorda vreun pic de atenție –, însă i se părea liniștitor ritmul vocii lui. Știa foarte bine că nimic din ce spunea Garth nu l-ar fi putut surprinde, iar la cum se simțea în acel moment – cum se simțea în fiecare dimineață, pe la acea oră –, ar fi preferat să amâne chiar și o surpriză plăcută, indiferent ce ar fi fost. Tresări un pic când Malcolm își făcu din nou apariția, mai repede decât se așteptase el.

— Aha, iată-te, rosti Garth cu un glas cordial, întinzând mâna pentru a-i face semn lui Malcolm să se așeze pe scaunul de lângă el. Așa. I-am ținut tânărului Charlie, aici de față, o predică foarte serioasă despre sănătate, din punct de vedere fizic și mental. Regula mea numărul unu e să nu mă așez niciodată jos după masă. Mai ales după micul dejun.

Era de-a dreptul uimitor, își dădu seama Malcolm în sinea sa, cum mereu uita cu desăvârșire de Garth când aștepta cu nerăbdare sau se gândea doar să facă o vizită la Bible. Probabil, să uiți lucruri de genul acesta era un mecanism prin care natura se asigura că viața mergea mai departe. Ca și instinctul matern.

— Bineînțeles, știi că Angharad zice că mă transform încet-încet într-un moș plicticos, obsedat de sănătate – o capcană tipică a înaintării în vârstă, spune ea.

În tăcerea care se instalează apoi, Garth luă o înghițitură zdravănă din băutura pe care o avea în față; părea a fi un vin roze greu, dar, de fapt, era gin amestecat cu Angostura. Apoi i se adresă lui Malcolm pe un ton oficial.

— Erai un jucător pe cinste pe vremuri, nu-i așa, Malcolm? Scuze, cu racheta vreau să spun. A, chiar ziceam mai devreme, și-acum țin minte cu ce putere loveai mingea aia... O snopeai, nu alta, așa făceai. Serva aia a ta... Celebră. Și pe bună dreptate.

— Au trecut mulți ani de-atunci, Garth.

— Nu chiar atât de mulți, dacă judeci după vremurile de-acum. În noiembrie 1971, atunci s-a închis definitiv.

Garth se referea la clubul „Rachetele de Squash” din Dinedor, la care fuseseră membri toți trei încă din tinerețe.

— A fost sfârșitul unei epoci. Ții minte că am jucat o partidă chiar în ultima săptămână înainte să se închidă. Mi-am luat-o pe coajă rău de tot, ca de obicei. Zici că aveai ochi de vultur în seara aia, nu-ți scăpa nicio minge. Și dup-aia am băut ceva cu sărmanul Roger Andrews. Îți mai aduci aminte?

— Da, răspunse Malcolm, deși uitase partea aceea, iar Charlie încuviință din cap, ca să arate că era în continuare implicat în discuție. Părea atât de plin de viață atunci. Și dup-aia cât să mai fi fost, vreo șase săptămâni după ce am început să venim aici, cel mult opt, și s-a dus. Stătea fix în locul în care stai tu acum, Charlie.

Malcolm își amintea foarte clar episodul acela. Ca și Charlie.

Roger Andrews nu fusese deloc un om ieșit din comun, lucra în construcții și era la fel de corupt ca și ceilalți, nu era nici măcar un om prea bun, însă prăbușirea sa în așa-numitul salon de la Bible își pusese amprenta profund asupra tuturor, confirmând obiceiul pe care îl aveau foștii membri ai clubului de squash de a veni aici în mod regulat, la amiază și seara devreme. În decursul anilor, încăperea respectivă devenise un fel de relicvă sau prelungire a acelui club, căci pe pereți îi fuseseră puse, de-a lungul timpului, tot felul de fotografii rămase moștenire care înfățișau campioni, echipe, prezentări și dineuri din vremuri imemorabile, iar pe mese erau scrumiere hidoase, care nu fuseseră vândute sau furate când se făcuse lichidarea bunurilor respectivului club. Ba mai mult, obișnuiții localului dobândiseră un soi de prerogativă de a ține departe orice intrus. Proprietarul pubului nu se opusese, ba chiar îi convenea destul de mult să aibă drept clienți vreo doisprezece băutori relativ civilizați, care să stea mereu în cel mai puțin plăcut și mai incomod colț al localului. Din când în când, se plângeau între ei de condiții, dar n-aveau ce face, bomba aceasta era aproape învecinată cu clădirea defunctului club, ceea ce-i și atrăsese inițial la acest local, iar pe timpul iernii primitoarea lor gazdă le oferea și un mic radiator electric, fără să le ceară niciun ban în plus.

După o clipă de reverie sau de meditație, Garth Pumphrey se întoarse din nou către Malcolm; avea un chip întunecat, cu riduri adânci, pe care se citea o anumită pasiune stinsă – o față de actor, ar fi zis unii.

— Tu câtă mișcare mai faci în ultima vreme, Malcolm? îl întreabă.

— Cam deloc.

— Deloc? Cu un fizic ca al tău. Un sportiv înnăscut ca tine. Vai, vai.

— Un fost sportiv înăscut. N-am de gând să m-apuc de crosuri la vârsta mea.

— Chiar sper să nu, e mult prea târziu pentru așa ceva.

Garth scoase un şuierat ușor ca pentru sine și își trecu mâna peste masa din fața lui.

— Voi mai aveți poftă de mâncare? zise el. Sper că nu vă deranjează întrebarea, suntem prieteni vechi.

Charlie se gândi că se putea face o distincție între faptul că Garth s-ar fi lăudat cu propriile măruntaie, dac-ar fi fost nevoit, și faptul că era preocupat de ale celorlalți, dar nu era el genul care s-o spună. Al doilea pahar mare de scotch cu bere de ghimbir începea să-și facă efectul și deja putea întoarce capul fără să se gândească la asta dinainte. Încă puțin și ziua aceea n-avea să mai fie una dintr-acelea în care-ți părea rău că încă trăiai.

— Nu, e-n regulă, Garth, spuse Malcolm curajos. Nu, problema mea e tocmai opusul. Să-mi mențin greutatea.

— Foarte bine, foarte bine.

Trupul mărunțel al lui Garth era înghesuit în scaunul de imitație de piele uzată. Stătea cu spatele la Charlie. Zâmbi și dădu înțelegător din cap.

— Și... ăăă...

Avea sprâncenele ridicate.

Într-o fracțiune de secundă, Malcolm știu – sau intuit – că, în clipa următoare, Garth avea să-l întrebe despre problemele sale intestinale. Simțea că avea să facă – că trebuia să facă – absolut orice pentru a împiedica așa ceva, așa că spuse ceea ce nici măcar nu-i trecuse prin cap să spună. Cel puțin nu acolo, nu încă, nu până ce nu ar fi ținut doar pentru el acea informație cât mai mult posibil.

— Alun și Rhiannon se mută aici peste câteva luni, rosti repede. Se întorc în Țara Galilor.

Așa reuși să schimbe cursul conversației. Lui Garth îi trebui ceva vreme ca să creadă ce tocmai auzise și să ceară informații suplimentare. După aceea, le zise că, trăind izolat la Cape Mererid, nu îi cunoscuse pe cei doi în primii ani, însă îl întâlnise pe Alun de multe ori în drumurile prin acele părți și, oricum, încheie el în forță:

— ...individul e o vedetă la nivel național, haideți să recunoaștem.

— Asta s-o recunoști tu, zise Charlie, care avea propriile motive să nu fie chiar încântat de veștile lui Malcolm. Știu că apare foarte des la televizor, deși noi n-avem cum să vedem emisiunile alea aici, în Țara Galilor, și că, ori de câte ori cineva vrea o interpretare colorată din partea unui galez pe marginea unui subiect sau altuia, apelează la el, bineînțeles. Cu chestii elocvente și lacrimogene aruncate în stânga și-n dreapta de Crăciun sau

când vine vorba despre câini sau despre săraci. E cel mai bine cotate galez în ochii presei. Foarte bine. Pot să accept că așa e, mai mult sau mai puțin. Dar dacă vine vorba despre Alun Weaver scriitorul, poetul mai ales... îmi pare rău, dar nu.

— Ei bine, eu unul nu-s critic literar, declară Garth. Mă iau după succesul general. Din câte am auzit, e foarte apreciat în America. Dar avem un scriitor chiar aici, cu noi.

— A, nu, spuse Malcolm stânjenit. Nu în sensul ăla. Și, în fond, ce pot să zic? E adevărat că o mare parte din opera lui stă în umbra lui Brydan, dar asta nu mi se pare atât de rușinos. Și nu totul se reduce la asta. Nu zic că n-a luat nimic de la Brydan, dar amândoi s-au inspirat din același loc, cu rezultate destul de diferite. Ceva de genul.

— Se prea poate să fie adevărat ce spui, dar mă lasă rece, spuse Charlie, aruncându-le o privire plină de indiferență. Brydan, Alun... poți foarte bine să-i ștergi pe toți de pe fața pământului. Să-i dai deoparte. Să-i uiți.

— Ei, Charlie, interveni Garth. Nu și Brydan. Nu și *Povești din tufăriș*. E o carte cunoscută și iubită în toată lumea.

— Mai ales asta. Poți să scrii cât poțestești despre poporul tău, nu trebuie să fii blând cu el, ia-l peste picior dacă simți că așa trebuie, dar nu îi vorbi de sus, nu îl subestima și, mai presus de orice, nu-l expune ca pe un set de figurine demodate în vitrina unui magazin de suveniruri.

— Nu mi-am dat seama că ești atât de pornit împotriva lui, zise Malcolm, după o tăcere prelungită.

— Nu sunt, nu sunt pornit deloc. Nu e domeniul meu de activitate. Dar cred totuși că, dacă un flăcău hotărăște să-și câștige pâinea de pe urma faptului că e galez, ar face bine s-o facă într-o emisiune TV. Ceea ce Alun și face, cred eu, o parte din timp.

— Vai de mine, zise Malcolm care părea destul de deprimat. Și vezi același lucru în poezie, în poezia lui Brydan, nu?

— Da, așa e. Ce e cu chestia aia, cu „omul din spatele măștii” și „omul de pe strada de fier”? N-a făcut altceva decât să jongleze cu două sintagme și i-a făcut pe americani să tot turuie despre o viziune galeză puerilă. Și era și trăsnită, fraților. Adică nu destul de serioasă.

În felul lui conștiincios, Malcolm începu să analizeze câteva dintre argumentele auzite, să vadă cât de îndreptățite erau. Nu după mult timp, Garth, care se tot uitase neliniștit când la unul, când la altul, făcu un gest ca să le ceară permisiunea de a interveni. Charlie dădu aprobator din cap înspre el, în semn de încurajare.

— Nu voiam să zic decât... ea cum, ea cum e? Am cunoscut-o și eu, bineînțeles că am cunoscut-o, dar cred că n-am văzut-o decât o dată și a trecut mult timp de atunci.

— Păi, ce-i cu ea? zise Charlie. E pur și simplu o femeie foarte plăcută...

— Rhiannon Rhys, așa se numea când am întâlnit-o prima dată, începu Malcolm cu aplomb, îndreptându-și spatele, cum stătea pe scaun, ca un membru al unui juriu care răspundea la o întrebare adresată de cineva din public, era una dintre cele mai uluitoare fete pe care le-am văzut vreodată. Înaltă, blondă, grațioasă, cu un ten minunat, ochi gri cu o nuanță de albastru. Un adevărat trandafir englezesc, zău. Și o personalitate încântătoare – modestă, la locul ei. Nu se străduia câtuși de puțin să fie în centrul atenției, dar reușea asta, în orice grup. Nu, nici eu n-am văzut-o de multă vreme și s-ar putea să arate un pic diferit acum, dar pe lumea asta sunt anumite lucruri care nu se schimbă, nici în treizeci de ani. Eu mă bucur că se întoarce în Țara Galilor.

Malcolm credea că, în ansamblu, spusese toate aceste lucruri într-un mod colocvial și realist. Garth fusese foarte atent. Charlie își goli paharul pentru a doua oară, sorbind cu sete chiar și ultimele picături.

— Păi... spuse Garth, pare absolut minunată. Mulțumesc, Malcolm. Deabia aștept să o reîntâlnesc pe... pe doamna Weaver.

Înainte să apuce să termine, Charlie începu să-l bată la cap pe Malcolm să ia o băutură adevărată, asigurându-l că, de fapt, ce avusese în pahar până atunci fusese pur și simplu pișat și chiar se ridică de la masă. Însă nu fu atât de ușor pe cât crezu, ținând cont de masă, de scaunul lui și de picioarele lor, dar și de corpul lui masiv și de starea în care se afla. Când să iasă, lăsa să-i scape un strigăt de surprindere înfundat după ce se împiedică de cadrul ușii. Și totuși, rămânând nemișcat pentru câteva secunde și concentrându-se, reuși să evite pericolele pardoselii din hol, din care lipseau majoritatea dalelor de ani buni. Atinse ușor cu umărul – însă reuși să nu dărâme – o fotografie înrămată care înfățișa un șir de bărbați cu pălării, stând în fața unei căsuțe cu acoperiș de stuf, în Irlanda sau într-un loc asemănător.

Așteptând în dreptul barului până ce Doris termină de dat rest la câteva bancnote de douăzeci de lire unor clienți, Charlie se gândea la ce tocmai spusese Malcolm. Aproape fiecare frază fusese corectă în sine, sau ar fi fost măcar, dacă ar fi fost rostită pe un alt ton, dacă ar fi avut și câteva înjurături sau poate dacă ar fi fost citită. Aerul pe care și-l luase nemernicul acela nesăbuit, felul în care păruse atât de mulțumit de sine pentru că nu avusese nicio rețineră în a spune acele cuvinte, toate acestea ar fi necesitat o ieșire precipitată, cu capul înainte, prin fereastra închisă sau, mai prozaic, să i se răstoarne masa direct în poală. Și privirea aceea senină, de sfânt...

Doris veni la el, iar Charlie comandă un pahar mare de Pink Gin, menționând numele lui Garth, și trei pahare mari de scotch și apă. Dădu direct pe gât unul dintre paharele de scotch, în timp ce Doris bătea prețurile pe casă și, imediat, ghemul acela vechi de praf se stârni în gâtul lui și începu să tușească puternic, din răspuțeri, chiar acolo, scoțând răgete, ghemuit și cu pumnii apăsându-și burta, cu lacrimile curgându-i șiroaie pe față. În jurul lui se lăsă o tăcere profundă. Când încercă să se uite în jurul său, i se păru că zări pe cineva, apoi mai multe persoane, de fapt, niște vlăjgani, care se aplecau peste bar ca să se holbeze la el. Doris îi oferă un pahar cu apă, iar el sorbi din ea, trase aer adânc în piept, după care bău și restul. Expirând din toate puterile, își îndreptă spatele și se șterse la ochi, simțindu-se acum destul de mândru de sine, ca și cum tăria de caracter și rezistența lui bine cunoscute îl făcuseră să facă față cu brio unui alt atac din exterior menit să-i testeze puterile.

Nu apucase să se atingă de tava cu băuturi când, în capătul holului, ușa se deschise cu zgomot, o siluetă masivă și greoaie se apropie prin semiîntuneric, făcând podeaua să scârțâie, iar după o secundă își dădu seama că era Peter Thomas, clasat al doilea la turneul clubului de squash de vreo câteva ori în anii 1940, dar căruia îi plăcea mai degrabă golful. Bineînțeles, în ultima vreme nu mai practica niciunul dintre aceste sporturi.

— Bună, Peter. Cam devreme pentru tine.

— Ba nu, chiar deloc. Da, vreau un gin și o apă tonică dietetică.

Dacă s-ar fi crezut vreodată despre Charlie Norris că avea să devină gras și roșu la față – și era greu de evitat o asemenea descriere a persoanei lui –, atunci era necesară o revizuire a acestor termeni în ceea ce-l privea pe prietenul său. Era adevărat că dosul lui Charlie împărțea partea de jos a jachetei de tweed în două emisfere divergente, iar burdihanul îi deplasa talia pantalonilor până aproape de zona inghinală, însă Peter ar fi putut să-i dea vreo treisprezece kilograme, și tot ar fi fost mai greu, ceea ce nu era atât de evident dacă îl priveai din față sau din spate, mai ales că felul în care era croit costumul pe care-l purta îi camufla formele. Însă, văzut din orice unghi care să-i pună în evidență profilul, se vedea mai mult gros decât lat. Iar obraji și fruntea lui Charlie erau rozalii în comparație cu tenului tărcat al lui Peter. În ansamblu, chipurile lor erau diferite: cel al lui Charlie era rotund, cu nasul borcănat, ceea ce-i dădea aspectul unui școlar care trecuse prin multe încăierări, pe când al lui Peter avea trăsături fine, aproape distinse, cu tot felul de proeminențe și rotunjimi. În momentul respectiv, Charlie zâmbea. Peter, în schimb, nu.

— Ei, cum te simți azi? Întrebă Charlie.

O întrebare idioată, dacă se gândea mai bine.

— Tu cum crezi? Dar, după cum se vede, pot să ies din casă. Cine e dincolo?

— Doar Garth și Malcolm.

Peter încuviință din cap și oftă. Capul său masiv, cu greutatea concentrată în partea de jos, se întoarse iute în direcția barului, de unde se auzeau hohotele de râs. Vocile păreau tinere. Încruntându-se, Peter se apropie, schiopătând, de bar ca să arunce o privire înăuntru.

— Din ce zice Malcolm... începu Charlie, dar se opri când celălalt se întoarse, vorbind în timp ce se mișca.

— Parcă eram în plină criză. Ai aruncat o privire dincolo? E plin pe trei sferturi, la ora asta.

Rostea aceste cuvinte de parcă ar fi făcut cine știe ce descoperire.

— Cei mai mulți n-au nici treizeci de ani, ba unii au chiar sub douăzeci. S-au lăsat de școală și n-au nici locuri de muncă, mai mult ca sigur. Cine s-ar mai apuca de ceva în vremurile astea, dacă ar avea ocazia, ia spune? Și ce-o să fie dac-o să vină o perioadă de creștere? Cel mai probabil, o să fie beți criță, de dimineața până seara. Ca în secolul al XVIII-lea. Știi tu, Hogarth.

Charlie fu tentat să rânjească atunci când o văzu pe Doris punând apa tonică dietetică pe tavă, lângă paharul (mare) de gin. Ca un elefant care se abține de la o banană, îi veni în minte această comparație. De asemenea, avea impresia că Peter părea clar mai gras decât ultima dată când îl văzuse, deși trebuia să admită că așa ceva era de-a dreptul improbabil, ținând cont că-l văzuse în urmă cu doar câteva zile. Și nici nu părea să se simtă bine. Când intrase, respira greu și părea să transpire, deși nici afară, nici înăuntru nu era nici pe departe cald. Tensiune arterială mare. Nu era bine deloc.

O luă înaintea lui Charlie pe hol, continuând să vorbească.

— Ar trebui să le vezi pe babe când ies din supermarketuri, cu cărucioarele pline ochi, ca de Crăciun.

Se izbi destul de tare cu șoldul de o masă aflată chiar lângă perete, mișcând ghiveciul cu plante de pe ea.

— Și asta nu în centrul orașului, mă refer la văgăuni mizerabile ca Greenhill sau Emanuel.

Deschise ușa care dădea în salon.

— Și ideea e că nu poți să-i spui nimănui nimic. Nimeni nu vrea să știe nimic.

Peter Thomas trebui să țină ușa deschisă pentru că din cauza unui defect de montaj – extrem de vechi – se închidea automat în doar câteva secunde, iar Charlie era extrem de concentrat asupra tăvii, după câteva mișcări exagerate de balans care făcuseră ca paharele să se înghesuie când într-o

marginile, când într-alta a tăvii. Într-un final, se așezară, iar Garth termină cu remarcile de întâmpinare a lui Peter.

Îi aruncă o singură privire. N-avea de gând să spună nimic pentru moment. Intenționând să-l provoace, Charlie spuse:

— A mai trecut cineva în ultima vreme pe lângă St. Paul? Se distrează pe cîste lumea acolo.

— Te referi la catedrala St. Paul, din Londra? Întrebă Malcolm.

— Nu, nu, nu la aia mă refer, ci la biserica de pe Strand, de aici. Biserica bătrânului ăluia, cum îi zicea... a bătrânului Joe Craddock.

— Ăla care purta o șapcă verde din tweed, asortată cu zgarda câinelui.

— Chiar el. Ei bine, ar trebui să o vadă acum. Și tu la fel, aparent. Acum s-a transformat într-un cinematograf la care se difuzează filme porno. Tu n-ai putea născoci una ca asta, nu? N-ai îndrăzni. Nimeni n-ar putea.

— Haide, Charlie, zise Garth, intervenind exact în momentul potrivit, doar nu vrei să spui că te duci acolo și...

— Ba zău că da, amice. Filme pentru adulți în zonele unu și doi. Respectiv în naos și în zona corului, presupun. „Come play with me” și altele pline de duh.

— Eu unul zic că s-au străduit cât au putut să desacralizeze clădirea, fu de părere Peter.

„Curvă galeză bătrână și grasă, ipocrit ca-ntotdeauna”, își zise Charlie în gând.

— Oricum, cred că lui Joe i-ar fi plăcut, spuse el.

După care, adăugă pentru Garth:

— Futea tot ce prindea, bătrânul Joe al nostru. O adevărată minune a naturii, nenorocitul. Și atrăgea o mulțime de credincioși la slujbe. Foarte rezistent la băutură. Bineînțeles, vorbesc despre lucruri de acum douăzeci de ani.

— Nu știam toate astea, interveni Malcolm, încercând să nu pară șocat. Despre activitățile lui, adică.

— Nu, păi...

Din nou, Charlie își păstră părerile pentru sine. Zâmbind larg în continuare, întâlni privirea lui Peter doar pentru o secundă, însă destul pentru a fi sigur că acesta se abținea să nu izbucnească și el într-un hohot de râs pe jumătate admirativ, pe jumătate oripilat, trezit de amintirile acelor vremuri, ceea ce, în mod clar, ar fi făcut până nu demult – cu mai puțin de douăzeci de ani în urmă.

— Și mai avea și un noroc uimitor la cursele de cai, Joe al nostru. Făcea cinci, șase sute pe an, ceea ce, pe vremurile acelea, era destul de bine. Și nu găseai pe vreunul care să creadă că așa ceva era corect.

Urmă din nou o tăcere prelungită. Tăcerile erau una dintre trăsăturile distinctive ale întâlnirilor de la Bible. Peter ședea cu degetele răsfirate pe coapsele lui groase, inspirând pe nas cu zgomot și gemând încetișor, încercând, poate, să pună cap la cap o idee care să rezume ce părere avea despre soarta bisericii St. Paul, ceea nu reușea sub nicio formă. Într-un final, Garth spuse, cu glasul lui voios și cu inflexiuni:

— Malcolm tocmai ne spunea că Alun și Rhiannon Weaver se întorc să se stabilească aici. Au...

Peter se întoarse smucit spre Charlie.

— Tu știai de chestia asta? Oricum, mie nu mi-ai zis nimic mai devreme despre asta.

— Păi, nu prea m-ai lăsat.

— Și zici că se mută aici.

— Așa se pare. Da, zise Charlie, încruntându-se către Malcolm, invitându-l să intervină.

Nu după mult timp, Malcolm începu să explice că soții Weaver închiriaseră o casă în Pedwarsaint ca să-și poată căuta ceva pe termen lung și alte lucruri de genul ăsta, în timp ce Peter se uita fix la el – sau în direcția lui – prin lentilele groase, iar Garth asculta ca și cum fiecare informație era cu totul nouă pentru el.

Malcolm nu dezvălui că, în tinerețe, pe când Peter era lector la universitatea locală, iar Rhiannon, în anul al II-lea de facultate, cei doi avuseseră o aventură, ea rămăsese însărcinată și făcuse un avort, pe cheltuiala lui, la un doctor din Harriston, căruia, întâmplător, i se ridicase dreptul de practică nu la mult timp după aceea pentru alte asemenea fapte și care era mort de mult. Aceste evenimente erau de-a dreptul ieșite din comun, pentru regiunea South Wales, undeva în 1947 – 1948; și mai remarcabil, Peter nu fusese dat afară de la universitate, ba chiar nu se spusese nimic oficial despre toată această tărășenie. În fond, ceea ce conta – și nu numai în sudul Țării Galilor – nu era ceea ce știai, ci doar cine putea dovedi că știai ce știai. Cu toate acestea, destul de curând, Peter renunțase la o carieră promițătoare de cadru universitar în domeniul ingineriei chimice în favoarea unei slujbe în sectorul privat, nu prea departe, la vreo câteva mile de-a lungul coastei, în Port Holder. Rhiannon dispăruse și ea fără întârziere, plecând la Londra, unde, după o perioadă destul de obscură, se angajase ca recepționistă la BBC, ceea ce făcuse posibil ca, un an sau doi mai târziu, să îl întâlnească pe Alun Weaver.

Bineînțeles, acestea nu erau singurele lucruri care se întâmplaseră. Chiar în perioada în care Rhiannon rămăsese însărcinată, Peter pusese ochii pe o altă femeie, cineva din afara mediului universitar și, după alte câteva luni,

anunțase că se logodise, cel mai probabil cu aceasta. Logodnica sa era o anume Muriel Smorthwaite, fiica unuia dintre directorii fabricii de tablă galvanizată la care lucra mai nou. Pe vremea aceea, toți fuseseră de părere că Peter avusese noroc – având în vedere trecutul său – să fie acceptat de orice fată cu reședința la vest de Offa's Dyke, căci, deși familia Smorthwaite era originară din Yorkshire, și nu din zonă, mai mult ca sigur că vreun vecin zelos le povestise ceea ce se zvonea despre el. Însă cei doi se căsătoriseră, rămăseseră în Port Holder vreo câțiva ani, așa cum se și cuvenea, după care se stabiliseră în Cwmgyrdd, chiar în cealaltă parte a orașului...

Charlie fusese la universitate în același an cu Rhiannon, deși era mai mare decât ea, căci fusese în război, și o cunoștea atât pe ea, cât și pe prietenii ei. Nu făcuse nimic pentru a afla ce se întâmplase și nici nu-i spusese nimeni pur și simplu; ba chiar uitase de toată încurcătura respectivă până în acea dimineață. Acum se întreba cât de multe știa ceilalți doi: Malcolm știa destul, după cum o arăta prin fiecare gest și inflexiune a vocii, iar Garth, probabil, nimic.

Malcolm își termină micul discurs. În mod clar, Peter – pe care Charlie îl fixa insistent, așteptând o anumită reacție – nu știa ce să spună. Chelia sa lucioasă se mișca într-o parte și în alta într-un mod agitat.

Charlie îl încurajă.

— Bine, ție nu ți-a plăcut niciodată Alun, nu? Nici ca om, nici ca scriitor, vreau să zic.

Peter se întoarse din nou spre el, însă de data aceasta laudativ.

— Al dracului galez, zise cu satisfacție în glas, referindu-se fără îndoială la Alun.

— Ei, hai și tu acum, Peter, spuse Garth, râzând calm, reușind să nu se indigneze, toți de-aici suntem galezi. Inclusiv tu, din câte știu eu.

— Cu cât mai mulți, cu atât mai trist, răspunse Peter, golindu-și paharul cu un gest dramatic.

În momentul acela, ușa se deschise pe neașteptate, cu o forță care l-ar fi putut ucide pe Charlie cu o jumătate de oră în urmă, căci marginea ușii se lovi de spătarul scaunului său, deși nu tare. În spațiul cufundat dintr-odată în tăcere, pătrunseră un bărbat și o femeie, amândoi tineri, amândoi cu cizme până la genunchi și haine din material sintetic, amândoi cu câte o cască de motociclist în mână. Era evident acum că deschiderea violentă a ușii fusese mai degrabă din nesăbuință decât din vreun fel de ostilitate. Fără să remarce tăcerea nefirească și cele patru perechi de ochi care o însoțeau, de la privirea furioasă a lui Peter la curiozitatea blândă din ochii lui Malcolm, cei doi traversară relaxați încăperea și începură să admire o parte din suvenirurile din vremea clubului de squash, care se aflau pe peretele

opus și pe polița șemineului zidit. Când începură să vorbească, aveau un accent diferit, poate din Liverpool.

— Scară, 31 decembrie 1949, citi cu voce tare tânărul și luă o gură din paharul plin cu ceea ce părea a fi bere *lager*. Despre ce fel de scară o fi vorba?

Era complet derutat.

— Probabil despre a proprietarului, zise fata.

Ținea în mână o băutură de un verde opac, prin care pluteau bucăți de fructe și cuburi de gheață.

— Dineul anual...

Fata cercetă fotografia puțin mucegăită.

— Poza asta sigur nu e făcută aici.

— Președinte... comitet... Știi, ca un fel de club?

— Ne-au servit bine, nu-i așa?

Cei doi începuseră să se întoarcă, sfioși, către grupul de bătrâni, când Garth, care își dăduse seama deja – fără să i se mai pară o noutate – că Peter și Charlie erau prea grași ca să facă vreo mișcare, iar Malcolm, prea nehotărât, se ridică și închise ușa cât putu de tare, însă nu prea tare, căci era oricum pe punctul de a se închide singură.

— Ăă... mă scuzați, începu tânărul.

Garth se holba la el, fără să zică nimic.

— Ăă, aici e cumva un club?

— Nu chiar un club, nu, spuse Garth, uitându-se în stânga și-n dreapta și făcând o față ca și cum ar fi fost secret. E mai mult de-atât, cum ar veni – noi speraserăm să avem ședința privată de comitet în doar câteva minute. Chestiuni personale, înțelegeți...

— Oh... păi... ne scuzați...

După un schimb de priviri și fără să mai întârzie, intrușii se îndreptară către ieșire. Fata, care era destul de înaltă și mergea cu pași hotărâți, aruncă o privire fugară către cei trei care rămăseseră în scaunele lor în timp ce trecea pe lângă ei.

— Și *închideți* ușa, zise Peter răspicat.

După ce ușa se închise, aproape în liniște, Garth răsuflă zgomotos, iar Charlie spuse:

— Bravo, Garth, ești un tip pe cinste.

Peter scoase un răget scurt, ca și cum ar fi fost un leu care făcea vocalize pentru a-și păstra tonalitatea.

Malcolm nu scoase niciun sunet. Era convins că privirea fetei se intersectase cu a lui pentru o fracțiune de secundă, bineînțeles că doar din obișnuință și din politețe, dar, cu toate acestea, îl pusese pe gânduri. Câți ani

trecuseră de când remarcase ultima dată o fată? Și ce anume văzuse la aceasta? Nu era prea atrăgătoare. Era tânără, într-adevăr – nu că ar fi putut să-și dea seama ce vârstă avea –, dar mai ales diferită, neexperimentată, abia ieșită în lume, fără să fi avut timp să se pervertească. Îi venea greu să creadă că existase o vreme în care trăise înconjurat de astfel de oameni, intrând în contact doar ocazional cu vreo mătușă, vreun cadru didactic sau cine știe ce taxator.

— Acest, acest *soi* de tineri... nu sunt neapărat needucați, ci sunt dezgustători și neciopliți prin natura lor.

Se părea că Peter considera că se trecuse prea ușor peste incidentul din urmă cu câteva minute.

— Dimpotrivă, zise Malcolm, pe un ton destul de tăios pentru el. Au intrat aici destul de grosolan pentru că nu și-au dat seama, dar, imediat ce au înțeles cum stau lucrurile, a intervenit bunul lor simț și au fost cum nu se poate mai politicoși.

— Dacă vrei, mă duc și-i chem înapoi, zise Charlie.

— Ba mă duc eu, spuse Garth.

— Ba nu, eu, spuse Peter.

Dar, înainte să apuce să se ridice, ușa se deschise din nou, aproape la fel de larg ca mai înainte, însă lent și silențios. Urmă o tăcere glacială, care unui străin i s-ar fi părut neliniștitoare. Apoi în încăpere intră un bărbat, închizând ceremonios ușa în urma sa, un bărbat de aceeași vârstă ca și cei din sală, un tip înalt, cu umerii lați, deloc gras, care purta un cardigan din lână naturală, neobișnuit de groasă și cu nasturii îmbrăcați în piele roasă. Acesta era Tarquin Jones, cunoscut drept Tarc, proprietar al pubului Bible de când se știau cei patru. Prima dată când îl văzuse, stând în spatele barului principal, lângă dozatoarele de bere, undeva prin 1950, Malcolm crezuse că, cel mai probabil, suferise o pierdere chiar în dimineața respectivă și că el, Malcolm, era cumva vinovat de asta. Dar rămăsese pe poziții și, destul de curând, descoperi că Tarc avea mereu expresia aceea, cel puțin în public. Acum, încheștându-și mâinile pe spătarele scaunelor lui Charlie și Peter, se aplecă peste masă și îi privi pe toți în ochi, pe rând.

— Deci, ați reușit să vă descotorosiți de intrușii ăia nesuferiți, zise el pe un ton grav, reușind în același timp să-și învăluie vorbele în acea ambiguitate care însoțea atât de multe dintre replicile sale.

— Au plecat ca niște mielușei, zise Charlie. Nu ne-au dat nicio bătaie de cap.

Tarc încuviință din cap, nerăbdător, considerând deja subiectul încheiat.

— Aseară, continuă el, coborând tonul, au stat afară cam o oră după ce-am închis, turându-și motocicletele, ascultând rock la radio cu volumul la maximum și țipând cât îi țineau puterile. Au...

— Ce ciudat, interveni Malcolm. După cum a zis și Charlie, tinerii ăștia decum câteva minute s-au dovedit cum nu se poate mai cumsecade. N-au dat niciun semn că...

Vocea îi pieri când Tarc își plimbă din nou privirea de la unul la altul, de data asta cu o expresie de dezgust plină de stoicism.

— De fapt, mă refeream, începu iar, luându-și dintr-odată un aer de indulgență senină, la cu totul alt grup de tineri. Nu la cei doi care au ieșit adineauri. Nu. La alții. Care se comportă așa cum am încercat să vă descriu. După cum spuneam, continuă, apoi tăcu vreo zece secunde, înainte de a-și relua tonul inițial, nu sunt de prin părțile noastre, să știți, cei mai mulți dintre ei. Vin glonț pe M4 din Cardiff și Bristol, ca niște diavoli scăpați din iad, la orice oră din zi sau din noapte, fiecare cu câte-o puștoaică pe locul din spate. Ascultați la mine, duminica trecută tocmai ce mă întorceam de la fiică-mea, din Penarth, când unui cârd de tineri d-ăștia li s-a pus pata pe mine – așa am înțeles că se zice –, m-au prins din urmă și au început să mă șicaneze, ba depășindu-mă și împrăștiindu-se în fața mea, ba rămânând în paralel cu mine, câte trei, patru, uitându-se fix la mine câteva... nici nu mai știu... minute-n șir, și asta cât mergeau cu o sută zece la oră. O sută zece kilometri. Și vorbeau despre mine, strigau unii la alții tot felul de lucruri despre mine și mă arătau cu degetul. Nu mi-e rușine să recunosc în fața voastră, își coborî tonul și mai mult, dar mi-a fost frică, zău că mi-a fost. Frică.

Când se opri, niciunul dintre ascultători nu părea să reacționeze în vreun fel, nici atunci, nici mai târziu.

— Pentru că aici nu e vorba numai despre teribilism sau despre exuberanța tinereții – cu astea ne-am obișnuit. Nu, nu, fenomenul cu care ne confruntăm acum e un atac orchestrat împotriva întregii noastre culturi și stilului nostru de viață. Iar asta vă privește pe voi, domnilor, în mod deosebit. Având în vedere poziția voastră, se cuvine să luați aminte și să vă gândiți la ce e de făcut. Dacă unii ca voi nu iau măsuri, nu știu ce o să se aleagă de noi.

— Eu unul, zise Malcolm, cred că ar putea fi vorba despre o adevărată ură față de însăși structura societății noastre.

Această observație păru să-l dezarmeze pe Tarc, care spuse pe un ton plângăreț și ușor tremurător:

— Mă bucur foarte tare că vedeți lucrurile astfel, domnule Cellan-Davies, pentru că exact asta voiam să spun și eu.

Apoi, când începu să adune paharele goale, își mai reveni și chiar fu aproape prietenos câteva momente.

— Ăă... nu vă e rece aici? E o vreme oribilă afară. Nu uitați, doar îmi spuneți și fac imediat focul.

Nimeni nu spuse nimic, așa că se retrase, oprindu-se în tocul ușii pentru replica finală:

— Vă rog totuși să vă gândiți la lucrurile pe care vi le-am zis.

— Doamne, Doamne, ce personaj, zise Garth ca întotdeauna după una dintre vizitele lui Tarc.

— Mi se pare că am reușit să-l reduc la tăcere destul de ușor, declară Malcolm cu modestie.

— Da, așa e, nu? spuse Peter.

— Câteodată, bătrânul Tarc întrece măsura, fu de părere Charlie. Noi suntem conștienți că trebuie să-l suportăm și el știe asta, așa că, zău, chiar n-ar trebui să vorbească despre atacuri orchestrate și despre ce se cuvine sau nu, mai ales despre ce se cuvine. Nu, nu, asta a fost o obraznicie.

— Îmi pare rău, dar nu înțeleg la ce te referi, spuse Malcolm.

— Păi, la faptul că ne tachinează. Ne provoacă să-i spunem să o lase baltă.

— Vrei să spui că joacă teatru? Știu că exagerează și așa mai departe, dar...

Peter fu cel care răspunse:

— Tarc nu știe nici el în ce măsură joacă teatru, sau cel puțin nu *mai* știe. A ajuns în așa hal încât nici el nu mai știe dacă chiar e serios în ceea ce spune sau nu. Și nu e nici pe departe singurul de prin părțile astea care a ajuns așa.

— Oricum, zise Garth, se pare că tu și cu el sunteți pe aceeași lungime de undă în ceea ce privește lumea contemporană, tinerii din ziua de azi și tot restul.

Din fericire, înainte ca Peter să poată răspunde la asta, bătrânul Owen Thomas (coincidență de nume) intră în încăpere împreună cu un invitat al lui, un revizor contabil pensionar din Brecon, iar, curând după ei, veni Arnold Spurling, apoi bătrânul Tudor Whittingham, care îl învinsese pe campionul Imperiului Britanic la amatori cu 9-3, 14-12 și 9-7, la Wembley, în 1953. Arnold tocmai ce câștigase câteva lire la una dintre competițiile de bingo organizate de ziarul local și insistă să le ofere tuturor un rând de băuturi. Charlie începu să se simtă destul de bine, ba chiar și Peter păru în stare să tolereze prezența lui Arnold și a celorlalți.

Owen Thomas se duse la bar să ia niște rulouri cu șuncă și se întoarse cu singurul preparat disponibil din meniu, un platou plin de tarte cu ou și brânză, gătite de nepoata lui Tarc, care urma un curs de studii culinare la universitate. Din diferite motive, Peter, Charlie și Malcolm refuzară să guste

din ele. Cei trei hotărâra să plece după următorul pahar – sau mai degrabă Peter, care avea mașina parcată afară, decise, iar ceilalți se conformară. Băura următorul rând, după care încă un pahar, rapid, cu excepția lui Malcolm, iar apoi plecară. Garth locuia suficient de aproape încât să plece pe jos, ceea ce și avea să facă, poate chiar imediat ce avea să termine de explicat invitatului lui Owen Thomas cât de important era să nu despici firul în patru.

3.

Mașina lui Peter era un Morris Marina de un portocaliu șters, pe care se găseau ici-colo mici arhipelaguri de rugină. Fără să spună nimic, Charlie se așeză lângă Peter, iar Malcolm urcă în spate. Nu fu deloc ușor pentru Malcolm să facă asta, ținând cont de picioarele lui lungi, pentru că Peter trebuia să-și țină scaunul dat în spate la maximum ca să-i încapă burta. Cealaltă jumătate a banchetei din spate era ocupată cu tot felul de lădițe de lemn din care cădeau particule de pământ și pietricele și care erau pline vârf cu cartofi, praz, păstârnac și probabil napi, proaspăt scoși din pământ sau, în orice caz, neatinși de atunci. Peste tot se aflau cutii goale de șervețele, cârpe foarte murdare care fuseseră folosite la ștergerea geamurilor, broșuri tehnice ferfenițite, grafice și teancuri groase de fotocopii uzate, circulare de ale unor editori, un tub gol de bomboane pentru copii, un ambalaj de biscuiți și mai multe cărți și broșuri despre diete. Când Peter porni motorul, o sticlă fără capac, care probabil că fusese cândva plină cu apă tonică dietetică, se rostogoli cu mare zgomot de sub scaunul lui.

Malcolm luă de pe jos, din partea sa, una dintre broșurile despre slăbit și aruncă o privire peste ea. Voia să fie acoperit într-un fel, în cazul în care subiectul întoarcerii lui Rhiannon avea să fie readus în discuție. În plus, era interesat și de diete. Propriile obiceiuri alimentare erau o compilație a mai multor astfel de regimuri, de cele mai multe ori ireconciliabile unele cu altele. Astfel, cele două beri la jumătate, consumate zilnic pentru a-și menține ritmul digestiv – se justifica Malcolm –, aveau drept consecință o reducere a numărului de calorii provenite din alte surse, cu riscul de a înregistra un deficit de fibre. În termeni mai generali, nu știa niciodată ce inovații putea să aducă o dietă sau alta în ceea ce privea reducerea apetitului sau micșorarea porțiilor consumate. Și, oricum, nu găsea prea multe lucruri de citit în ultima vreme.

Nu trecu mult și Malcolm ajunsese să se convingă că broșura pe care o luase în mână nu era bună decât să-i ofere cât de cât o ocupație în cele cinci

minute care trecuseră deja. După ce interzicea orice băutură alcoolică, cu excepția câte unui pahărel de vin alb, sec, consumat cam o dată pe an, trecea în revistă o listă remarcabil de cuprinzătoare și de fantezistă a tuturor alimentelor preferate vreodată de oameni, interzicându-le pe toate, deși, cu siguranță, nu fără un oarecare risc de insubordonare. Oricum, o simplă privire era de ajuns pentru a-ți da seama că, dacă bătrânul Peter, care acum asculta ceva ce-i spunea Charlie despre prețul unei case în Beaufoy, ținuse vreodată cont de aceste constrângeri, în mod clar le abandonase după numai câteva ore. Și atunci de ce se mai deranja să citească sau, cel puțin, să cumpere toate aceste cărți despre slăbit? Ca să se simtă virtuos, planificând doar cum să cheltuiască niște bani. Ca să-și facă promisiuni, ca unul care se uită la pliante în care sunt prezentate cine știe ce locuri exotice. Nu, mai degrabă ca o persoană care citește despre exploratorii polari care reușesc să supraviețuiască doar cu zăpadă, mușchi de piatră și rozându-și bocancii. Sau despre metodele de tortură ale pieilor roșii.

Malcolm căzu în visare. Așa cum, în copilărie, se gândea în mod deliberat la școală și la teme ca să nu mai viseze la vreun răsfăț sau la vreo aniversare care să fie sărbătorită în viitor, înainte de a se scufunda într-o așteptare încântătoare, așa lăsa și acum problemele de greutate ale lui Peter să-i fie înlocuite din minte de amintirile despre Rhiannon. Singura problemă era că acestea nu-i erau atât de clare ca *Scrisori din moara mea* și ca meciul în care echipa Africii de Sud jucase pe stadionul din Gloucester. Unchiul său, un preot, îl dusesese la meciul respectiv.

— Moale ca o mămăligă, băiatul ăsta, spuse Peter, după ce Malcolm fusese lăsat în fața intrării principale. Foarte simpatic, recunosc, da' moale rău.

— Cam așa, da, recunosc Charlie.

— Pun pariu că nu e filă de cec pe care să nu completeze luna și anul.

— Da, și scrie și suma în penny cu litere.

— Și trimite cupoanele promoționale ca să economisească trei lire jumate pe carafa artizanală din catalogul de prezentare.

— Ei, hai, că asta e prea de tot. Dar, oricum, pun pariu că se uită la documentare.

— Și în galeză, pe deasupra, zise Peter, cu o ciudă sinceră. Și să știi că-și bălângănește brațele când merge.

— Știai că au și wrestling în galeză pe canalul ăla nou? E ciudat, sunt la fel ca alea în engleză, numai că tipul ăla numără *un - dau - tr²* și așa mai departe. După care, tâmpiții pot să se laude în stânga și-n dreapta susținând că audiența programelor în galeză a crescut. Până la 4.011 telespectatori.

² „Unu, doi, trei” (gal.).

— Și comentatorul ar trebui să vorbească în galeză.

— Categorie, categoric. Tu știai că lui Malcolm i-a plăcut, în tinerețe, de Rhiannon?

— Ceva de genul, spuse din nou Charlie. N-a prea intrat în detalii.

— Mi s-a părut mie că vorbea ca și cum ar fi simțit ceva pentru ea. Dar mă întreb când anume s-a întâmplat asta.

— A ținut o cuvântare măreață, plină de lirism, despre ea chiar înainte să ajungi tu. Fără să intre în detalii, după cum am zis. Asta nu sună prea bine, nu?

— Hmm. Lipsa detaliilor ar putea fi interpretată și într-un fel, și într-altul. Adică ar putea însemna că nu s-a atins niciodată de ea, dar că ar vrea ca noi să credem că a făcut-o. Sau că a avut o legătură cu ea, dar că, dintr-un motiv sau altul, nu vrea ca noi să știm, așa că se comportă ca și cum n-ar fi fost nimic niciodată între ei. Trebuie să ții cont că și el e tot galez.

— Doamne, Peter, nimeni n-ar mai crede că ești galez după analiza asta! Și, oricum, eu unul nu cred că Malcolm e genul ăla de galez.

— Aha, deci, există și alt gen? De fapt, știi că eu am avut o...

Peter amuți atât de brusc, încât ar fi fost greu să-ți dai seama dacă chiar rostise într-adevăr acele cuvinte. Stătea cu umerii lăsați, însă poziția sa indica o anume tensiune, cu brațele întinse la maximum pentru a ajunge la volan, cu picioarele și tălpile întinse și ele, deși, chiar și așa, abia ajungeau la pedale. După o clipă, Charlie primi o privire fugară, într-o situație în care ar fi fost mai firesc și mai ușor să-l privească fix, având în vedere că mașina se opriase la semaforul de la Salt House. Lăsa să-i scape un mârâit din cauza efortului depus când se forță și mai mult, strivindu-și serios burdihanul, ca să pornească ștergătoarele din cauza ploii fine care cădea peste ei.

— E greu să fii sigur, evident, că un individ nu s-a atins de cineva, spuse Charlie gânditor. Chiar și în ceea ce-l privește pe Malcolm, în tinerețea lui. N-aș băga mâna în foc că n-ar fi fost în...

— Vezi tu, și eu eram încurcat cu ea. Sigur ai auzit asta, Charlie.

— Da.

— Și nu m-ar mira să fi auzit și altele. Nu am ieșit prea bine din chestia asta, știu. Și nici nu m-am purtat prea frumos.

După ceva timp, Charlie spuse:

— Presupun că toți am...

— Poate că nici la fel de urât pe cât probabil că-și închipuie unii, dar, oricum, deloc frumos. Chiar deloc frumos. Așa că, într-un fel sau altul, m-a șocat teribil, când am auzit că vine aici. Evident, o să mă străduiesc cât pot să mă țin departe de ea.

— Sigur, nu foarte evident, după toți anii ăștia.

— Nu, nu, sunt o groază de lucruri care... Îți spun mai încolo. Pentru moment, te-aș ruga doar să... știi tu, să stai deoparte. Și să știi că nu e vorba numai să nu dau ochii cu ea. Adică mai e și el, înțelegeți tu.

— Da, și el.

— Și nici nu e momentul să discutăm despre asta. Dar mă gândesc că-ți poți închipui cum mă simt. Cel puțin parțial.

— Da, pot. Și sunt destul de sigur că și tu îți poți imagina destul de bine cum mă simt eu, spuse Charlie, arătând cât se poate de clar, prin ton și privire, că și el se referea, la rândul său, la ceva ce se știa, dar despre care nu se vorbise.

— Într-adevăr.

În atitudinea lui Peter, apărură o anume doză de calm.

— Sophie vorbește despre asta vreodată? Adică n-a însemnat mare lucru, nu?

— Din câte știu eu, nu, și nu e ca și cum Alun ar fi fost singurul, dar, pe de altă parte, e suficientă comparația cu Alun ca eu să par banal. Și se presupune că totul s-a terminat înainte ca eu să apar în peisaj, și ce a fost între ei era deja de domeniul trecutului, dar, pe de altă parte... Ei bine, într-o după-amiază când el era aici, într-una dintre vizitele sale – acum vreo cinci, șase ani –, cei de la magazin au sunat-o pe Sophie și n-am dat de ea nicăieri, după care am auzit, total din întâmplare, că nimeni nu știa nici unde se afla el în timpul acela. Probabil că n-a fost nimic, de acord. Și, oricum, n-a mai existat nimic *altceva* care să-mi dea de bănuț, ceea ce e cel mai important. Pentru că nu *asta* contează cel mai mult, ci urmele alea împruțite pe care le lasă. Și Alun e un maestru al urmelor. Dintre care o poezie traumatizant de stânjenitoare n-ar fi decât un exemplu minor.

— Înțeleg. Jur că te-nțeleg. Când a făcut criza aia la slujba lui Brydan, la biserica St. Illtyd, nu?

— Da, și felul în care a izbucnit. „*Gwae och³*”, eu nu sunt vrednic să-i aduc laude” și tot restul.

— O străfulgerare de realism bine-venită, zise Peter.

— A, crezi? Dacă e să mă-ntrebi pe mine, nici c-ar fi putut fi altcineva mai potrivit.

— Păi, da, așa e. Și când ziceai că vin?

— Nu acum. Peste vreo câteva luni. Poți să mă lași la Glendower?

— Sigur că da. Și ce să-i zic lui Sophie?

Peter mergea la familia Norris să o ia pe soția lui, care se dusesese acolo la o cafea.

³ „Vai” (gal.).

— Doar că m-ai lăsat la Glendower. N-o să se mire prea tare.

Când ajunseră, Charlie îl invită pe Peter la un pahar, însă acesta spuse că trebuia să se grăbească, așa că Charlie intră de unul singur în Glendower – numele complet al localului era Owen Glendower (fără porcării gen Owain Glyndwr) Tavern & Grill. Fiind unul dintre coproprietari, Charlie nu rămase singur decât foarte puțin, ba chiar dădu în bar de niște tipi pe care îi știa de la prefectură, care îi oferiră binevoitori șaptesprezece feluri de whisky scoțian și, în câteva minute, ajunse într-o formă de zile mari.

4.

Două sticle goale de câte un litru și jumătate de Soave Superiore se aflau pe masa cu blat de sticlă, lângă o tavă argintie cu zece sau unsprezece cești de cafea murdare, dintre care unele pe jumătate pline, dar abandonate. Atmosfera din salonul spațios al lui Sophie Norris era încărcată de fum de țigară și de murmurul mai multor conversații concomitente. Confirmând punctualitatea galeză, cele mai multe dintre doamnele prezente își făcuseră apariția la unsprezece fix, sau cu puțin timp înainte, astfel că nu rataseră nimic din tot ce se întâmpla. Cafeaua și biscuiții, care conferiseră o anumită legitimitate reuniunii, se terminaseră destul de repede. Unii înfulecaseră biscuiții ca pe feliile de pâine cu unt înainte de servirea prăjiturilor, alții îi ronțăiseră distrați sau chiar îi evitaseră complet, iar adevărata tratație fu desfăcută și turnată în pahare după vreo douăzeci de minute. Bineînțeles, fu consumată apoi în ritmuri diferite, deși ai fi putut bănui că vreo câteva dintre persoanele din încăpere consumaseră și mai devreme niște Soave sau poate și Frascati sau altceva. În fond, nu era decât vin.

Sophie nu se număra printre acele persoane. Stând în picioare lângă ușa de sticlă care dădea spre grădină, terenul de golf și, în depărtare, spre mare, părea încrezătoare și în largul ei, semănând foarte bine cu o soție de proprietar de restaurant, semipensionat de curând, sau chiar mai mult decât, și fără să amintească măcar puțin de cineva care, la vremea ei, fusese una dintre cele mai promițătoare femei din toată zona dintre Bridgend și Carmarthen – halal distincție. Îmbrăcată într-o fustă de tweed și un pulover de angora, silueta ei era încă remarcabilă, deși sânii nu-i mai ieșeau la înaintare așa cum făceau pe vremuri, atrăgându-și o anumită faimă. În momentul acela, ea și Gwen Cellan-Davies vorbeau despre subiectul de maxim interes al zilei.

— Un bărbat foarte chipeș, cred că trebuie să recunoaștem, spuse Gwen pe un ton imparțial. Sau, cel puțin, așa era pe vremuri.

— A, da, nu arăta rău deloc, dacă-ți place genul ăsta care iese în evidență.

Sophie rostise aceste cuvinte pe un ton nedisimulat și destul de ascuțit, specific celor din Harriston, foarte potrivit pentru frazele lipsite de expresivitate.

— Ea, bineînțeles, e superbă.

— Bine, el e un escroc bătrân.

— Poftim?

— A fost la școală cu Brydan. Desigur, au învățat amândoi la aceeași școală, dar era o diferență de trei ani între ei. N-are cum să îl fi cunoscut de atunci. Și, oricum, dacă ar fi fost așa, atunci înseamnă că Brydan ar fi fost interesat de băieți cu trei ani mai mici, și să știi că am auzit o groază de lucruri despre el, dar niciodată așa ceva. Întreab-o pe Muriel. O să-ți spună că Peter e de aceeași vârstă cu Alun, că au fost în aceeași clasă, dar că el nu-și aduce aminte deloc de Brydan de pe vremea aceea.

— Da, păi...

— Și, evident, din ce spune Peter, toată chestia asta cu „Alun” e o nebunie, la școală i s-a spus mereu „Alan”, în englezește. Dar asta era înainte să se facă galez.

Nu multe subiecte de interes general erau pe placul lui Sophie, iar vorbăria despre Țara Galilor și despre ce înseamnă să fii galez era clasată destul de sus pe lista celor care o lăsau rece.

— A, da, spuse ea, destul de sec încât să fi redus la tăcere orice altă persoană care n-ar fi avut perseverența lui Gwen.

— Când s-a întors, după război, deja văzuse lumea și descoperise avantajele de a fi galez.

— O, pentru numele lui Dumnezeu, Gwen, zi-mi și mie care sunt aceste avantaje, să i le pot spune și eu bărbatului meu, zise Muriel Thomas, cu glasul ei răsunător și nepăsător, apropiindu-se de ele.

În mână avea o sticlă de Soave abia deschisă, numai că de data asta era vorba despre una de un litru, din care umplu paharul lui Gwen.

— Din câte crede el, a fi galez e ca și cum ai purta semnul lui Cain.

— De fapt, eu mă refeream la cât de irezistibili sunt galezii pentru saxoni, Muriel, știi tu, așa cum zicea Brydan. Dar, de fapt, noi vorbeam despre Alun.

— O, Doamne, chiar așa? Mă tem că există o saxonă care a reușit să reziste atracției exercitate atât de Brydan, cât și de Alun. N-o să zic mai mult, căci eu sunt, în fond, doar musafir în țara asta a voastră.

— Ei, draga mea, tu ești de-a noastră, spuse Sophie.

Acest lucru era, în mod clar, adevărat, în sensul că, deși spunea mereu în stânga și-n dreapta că ea era englezoaică, Muriel se încadra foarte bine în profilul clasic al galezilor, cu părul negru, ochii închiși la culoare și constituția ei zveltă, un lucru remarcat adesea de ceilalți, cel puțin în Țara Galilor. Chiar dacă îi trecuse prin minte acest lucru, nu dădu niciun semn care să o trădeze. Ținând pentru sine ceea ce-i stătuse până atunci pe vârful limbii, spuse doar atât:

— Când v-am invitat aici, fetelor, scopul meu nu a fost să discutăm despre preamăritul Alun, ci să punem la punct o expediție de salvare a bieteii Angharad. Preafrumoasa Dorothy a prins-o în mrejele ei.

După un minut, cele trei porniră cu pași precauți către cealaltă parte a încăperii. Nivelul poluării atmosferice părea, la drept vorbind, să fi crescut puțin. Ritmul cu care se goleau paharele putea varia, însă devotamentul față de nicotină era constant, iar fumul țișărilor fumate efectiv era susținut serios de cel degajat de trei, patru chiștoace lăsate în scrumiere, dar nu și stinse. Covoarele erau presărate din loc în loc cu pachete goale sau uitate și resturi de ambalaje.

Pe covorul din fața șemineului cu gaz în care ardea focul – șemineul era mare și elegant, decorat cu o imitație de cărbuni desăvârșită – stătea Dorothy Morgan, care își făcuse apariția la ușa lui Sophie încă de la unsprezece fără zece. Lângă ea se afla o sticlă de 1,2 litri de Pinot Chardonnay de California pe jumătate plină și o scrumieră din sticlă albastră, plină ochi, care se deosebea de celelalte prin faptul că în ea ardeau simultan două chiștoace. Vorbea pe un ton încordat, deși nu ridicat, cu Angharad Pumphrey, care trebuia să se aplece frecvent către ea, din fotoliul de piele în care stătea, pentru a o auzi.

Angharad nu era surdă, sau cel puțin nu mai surdă decât cele mai multe dintre ele; și nu era deloc amețită, nici măcar nu bea. Ceea ce o făcea să se diferențieze de ceilalți era felul în care arăta, ca o doamnă foarte în vârstă, deși nu era nicidecum cea mai bătrână de acolo. Asta se întâmpla, pe de o parte, din cauza felului în care se îmbrăca – în niciun caz în costume cu pantaloni, în culori vii – și, pe de altă parte, din cauza părului lăsat să albească în voie. Însă, în privința gurii supte sau a proeminențelor noduroase de pe maxilar, de-o parte și de alta a bărbiei, ori a pielii flasce, ridate, din jurul ochilor nu se putea face, aparent, nimic. La un moment dat, circulară niște zvonuri că ar fi suferit de o boală care o desfigurase înainte să se mute prin părțile acelea și, probabil, după ce se măritase cu Garth, dar nimeni nu știa sigur și nici n-ar fi zis nimic dacă ar fi avut mai multe informații.

— Dar nu e vorba numai despre asta, toată perspectiva lor e diferită, văd viața cu totul altfel, spuse Dorothy Morgan.

Părul scurt, tuns îngrijit, și ochelarii simpli, cu ramă neagră, îi confereau un aer înșelător de intelectuală plină de severitate.

— Se observă în structura limbajului, continuă Dorothy. Știi vreun pic de rusă? Ei bine, e o limbă cu tot felul de conjugări și declinări. De exemplu...

Între timp, nou-sositele își ocupau pozițiile obișnuite cu un aer serios. Muriel se așează pe brațul fotoliului, Gwen, pe o lădiță de cusut acoperită cu o pătură, iar Sophie se ghemui pe covor. La intrare, o salutară pe Angharad, o întrebară ce mai făcea și îi spuseră că se bucurau foarte mult să o vadă, iar ea răspunse câte ceva fiecăreia.

Pe parcursul ultimei părți a conversației, Dorothy se ridică în genunchi și, pe un ton oarecum mai ridicat decât înainte, zise:

— Îi spuneam lui Angharad despre rusă, că e o limbă mult mai complicată decât galeza și, bineînțeles, decât engleza, ceea ce nu înseamnă...

Rostea aceste cuvinte zâmbind constant și subtil, privind fix într-un punct oarecare.

— ... neapărat că sunt mai sofisticăți decât noi, cel puțin nu mereu...

Nu se știa când dormea, căci nimeni nu era de față în momentul în care pleca la culcare, iar, dacă era să rămână peste noapte în aceeași casă, când coborai la micul dejun o găseai deja la masă, cu o țigară și, de cele mai multe ori, cu un pahar de vin în față.

— ... foarte primitivi, pentru că evită să folosească verbul „a fi” ori de câte ori pot. Ca pieile roșii.

Umbla vorba că odată fusese surprinsă povestindu-i meșterului care-i puneia mocheta despre eohippus.

Nu era deloc ușor să găsești o modalitate de a da o replică la discursul înflăcărat al lui Dorothy, astfel că, atunci când aceasta făcu o pauză de o secundă sau două, după pieile roșii, inițial nimeni nu știu ce să spună, până ce Sophie se hotărî să o stârneasă, rugând-o să le povestească despre călătoria ei la Leningrad. Nu voiau să audă din nou despre asta, sigur? Ba da, mai spune-ne, insistă Sophie, și, nu după mult timp, i se înșirară din nou, cu aceeași convingere, motivele pentru care luase o cursă a companiei aeriene rusești Aeroflot.

Sub pretextul acestei vorbării nesfârșite, Muriel, Gwen și Angharad reușiră să se facă nevăzute fără să atragă atenția. Strategia standard, când venea vorba despre Dorothy, era ca, în situațiile în care se ambala așa și cineva trebuia să se sacrifice pentru binele celorlalte, atunci nu putea să fie decât gazda, oricare ar fi fost ea. Această pedeapsă părea să echilibreze destul de bine lucrurile, numai că, dacă se aflau pe teren neutru – cum era

locuința lui Dorothy, de exemplu –, Sophie era cea care se trezea prinsă în capcană cel mai des. Celelalte conveneau apoi, oarecum spăsite, că, dintre toate, ea era cea pe care aceste tirade păreau să o deranjeze cel mai puțin.

Pe masa pentru băuturi nu mai găsiră nici urmă de sticlă de un litru aproape plină cu Soave pe care Muriel o lăsase acolo în urmă cu câteva minute. Totuși, destul de la îndemână se afla o sticlă de Orvieto Magnum, așa că aceasta o deschise fără întârziere, cu țigara în gură și ochii bulbucați.

— N-ai mai venit pe la noi de ceva vreme, Angharad, spuse Gwen.

— Da, așa e, și nici azi n-aș fi venit dacă n-ar fi trebuit să duc un ceas la reparat la atelierul ăla de pe Hatchery Road.

Vocea lui Angharad nu era deloc îmbătrânită, astfel că funcționarii sau diverși străini încă încercau să flirteze cu ea la telefon.

— M-am întâlnit cu Sian Smith, care se pregătea să vină încoace.

— Da, sigur, e destul de departe de unde stai tu.

— Da, și nici nu e prea plăcut când ajung aici, dacă e să ne luăm după cum stau lucrurile acum.

— Scuze pentru bătrâna Dorothy. Noi ne-am cam obișnuit cu ea, să știi... Ne-am dat seama că te cam pusese în încurcătură.

— Eu una sper să nu apuc să mă obișnuiesc cu ea. De ce-și închipuie că aș vrea să-i ascult observațiile mizerabile despre Rusia, limba rusă sau ruși? Sau despre orice altceva?

Angharad nu dădea niciun semn că ar fi simțit vreun pic de recunoștință pentru faptul că fusese salvată. Dimpotrivă, indignarea pe care i-o provocase comportamentul lui Dorothy părea sporită de încercările celorlalte de a-l scuza. O privise pe Muriel atent, cu o curiozitate evidentă, cum desfăcuse eticheta de pe gâtul sticlei de Orvieto și îi scosese dopul; acum, la fel de absorbită, urmărea fiecare detaliu legat de turnarea vinului, ținându-și paharul, gol pe jumătate, deoparte. De multe ori, ceilalți uitau de Angharad, așa cum uitau și de soțul ei, pe care, apropo, nimeni nu-l văzuse în compania ei, așa cum nimeni nu intrase vreodată în casa în care locuiau. Își puneau întrebări despre mariajul și despre traiul lor atât la aceste reuniuni, cât și la întâlnirile de la Bible.

— Ei, așa e ea, zise Gwen, sărind în apărarea lui Dorothy cu destulă întârziere și fără prea mult avânt. Mereu a fost așa, dar parcă e mai rău de la o vreme încoace. Ceea ce e valabil pentru toți, de altfel.

— Adică nu e ca și cum am fi prietene apropiate, spuse Angharad pe un ton de-a dreptul acuzator. Abia dacă o cunosc. Abia dacă am schimbat două vorbe cu ea înainte.

— Erai acolo, asta a fost de ajuns, interveni Muriel.

— Dar ce fel de bărbat are o femeie ca ea?

Muriel își mai aprinse o țigară și spuse:

— Percy Morgan e un tip tare de treabă. Și să știi că nu se poartă așa cu el. Oricum, nu când suntem și noi de față. Se înțeleg de minune.

— E constructor, adăugă Gwen. *Constructor.*

— Da, construiește primării și alte de-astea, spuse Muriel.

După ce studie atent cum Muriel trase în piept fumul de țigară, Angharad reveni la subiectul anterior.

— Dar n-a vrut să mă lase să scot o vorbă, niciun măcar un cuvîntel. Nici n-am avut cum să-i spun ce fascinantă e.

— Mereu se găsește câte o persoană așa la genul ăsta de întâlniri, zise Gwen.

Angharad ridică din sprâncenele ei stufoase.

— Aha, deci, asta este. Sinceră să fiu, dacă n-ar fi vorba decât despre o singură persoană, nu m-ar deranja deloc, spuse, uitându-se cu mare grație peste umărul lui Gwen în timp ce rostea aceste cuvinte. Cu inima ușoară, vă spun că o să treacă ceva vreme până o să mai vin pe-aici. Chefurile astea, cum le spuneți voi, mă lasă rece. Mai bine mă retrag. Unde e... unde e Sophie?

Celelalte două se uitară cum Angharad își luă rămas-bun într-un mod discret și scurt de la gazda lor și, fără să arunce vreo privire către Dorothy sau altcineva, ieși târându-și picioarele.

— Asta mai zic și eu toleranță care vine odată cu vârsta.

— Eu credeam că numai bogații pot să se poarte așa. Totuși... biata de ea. Probabil că suferă de ceva.

— Sper să fie așa. Că nouă nu ne-a folosit la nimic să sărim în apărarea lui Dorothy.

Gwen se strâmbă.

— Da' nici nu prea ne-am dat peste cap să-i luăm apărarea, nu?

— Acum, dacă tot zici, să știi că așa e. Nu prea poți să spui că-i iei apărarea unui hoț susținând că a furat mereu.

— Poate că ar fi trebuit să fim și noi de acord cu ea că Dorothy e groaznică.

— Ei, atunci ne-ar fi reproșat că o cunoaștem. Pe unii n-ai cum să-i împaci nicicum. Cred că ați observat și voi asta.

Se stârni un val de agitație în toată încăperea. Paharele fură golite, dar nu toți se mulțumiră să le lase așa, căci, din câte se pare, exista o prejudecată că sticlele de vin desfăcute n-ar fi trebuit lăsate nebăute, poate dintr-o veche superstiție galeză. Lucrurile ar fi evoluat altfel, sau ar fi mers tot mai mult în această direcție, dacă Sophie ar fi pus la bătaie cutia de trei litri de riesling selecționat din Balcani, aflată pe dulapul cu băuturi, unde se aflau gin,

whisky și alte țării, puse la adăpost față de oricare dintre musafiri. Două, trei femei se duseră să-și ia rămas-bun de la gazdă, care era atât de încântată că putea vorbi din nou, încât nu voia nici în ruptul capului să le lase să plece – sau, oricum, nu până nu se duse să vadă cine sunase la ușă. Până să ajungă la ușă, Sian Smith căzu, dar se ridică repede și reuși să ajungă în hol. Când Sophie își făcu din nou apariția, era însoțită de Peter Thomas. Fusesse de ajuns să-l vadă singur în fața ușii pentru a-și da seama că pe Charlie îl lăsase la Glendower. Fără să-l întrebe ce dorea și fără să-i ofere un pahar cu vin, se duse direct la dulapul cu băuturi.

Peter părea destul de tulburat. După o secundă de ezitare, făcu câțiva pași prin încăpere cu o stinghereală totală, pe care încerca să o mascheze, prea târziu și nu prea convingător, cu una pe care o mima într-un mod comic. El și Muriel își făcură cu mâna, după care urmă același schimb de saluturi și cu Gwen, cu Dorothy și cu alte câteva persoane. Agitându-și mâna prin aerul plin de fum, zise pe un ton glumeț:

— Deci, cu asta se ocupă gospodinele cât bărbații lâncezesc și beau până uită de ei în pub.

Nu era o replică prea nimerită, dar măcar era ceva și se străduise să adopte un ton plăcut, ceea ce-i și reușise – bine, pe cât era posibil în cazul lui –, însă, din câte se părea, nimeni nu-l auzise prea bine, nimeni nu veni la el, nici măcar Dorothy, până ce Sophie se întoarse cu un pahar de gin tonic pentru el, oferindu-se să-i aducă și gheață, pe care el o refuză vehement.

Schimbară câteva vorbe, vorbind despre una-alta, până ce Muriel veni și-l luă. Dacă reușise să se mai relaxeze între timp, fu cuprins din nou de stânjeneală.

Toți plecaseră, mai puțin Dorothy, care n-avea să se urnească până ce – așa cum se întâmpla de fiecare dată – Percy nu venea de la Pedwarsaint ca să o mute de acolo, folosind, cel mai probabil, dar nu sigur, puterea de convingere a cuvintelor. Pentru asta nu existau proceduri standard.

5.

— Petrecere pe cinste la vechiul Bible, bănuiesc, zise Muriel. Cu cine te-ai întâlnit pe-acolo?

Peter îi povesti ce se mai întâmplase pe-acolo, cu cine mai schimbase vreo două vorbe.

— Da, de multe ori, te întrebi de ce naiba te mai duci, mai ales când intri pe ușă și vezi mereu că totul e la fel, dar atunci îți dai seama că de-aia te-ai și

dus. Mă gândesc că odinioară făceam tot felul de lucruri ca să nu cădem în capcana rutinei. Ia zi, ți-a zis Malcolm despre soții Weaver, nu?

— Da, mi-a zis destule.

— Și tu cum ai reacționat?

— Nu m-a mirat deloc vestea. Cred că-ți aduci și tu aminte că Alun mereu zicea că o să se întoarcă la rădăcinile lui galeze.

— Probabil, dar asta nu înseamnă că și vreau să-mi amintesc.

— Nici eu. Cum a fost la Sophie?

— Ca de obicei, după cum îți spuneam. Destul de plăcut, multe politeturi.

Fără să facă vreo pauză sesizabilă și aproape fără să-și schimbe tonul, Muriel continuă:

— În mod clar, nu o reuniune a netoatelor, plecticoaselor și țăcănitelor, după cum ai sugerat cât se poate de limpede că așa o consideri tu, și asta de când ai intrat pe ușă, aș adăuga. În două minute, ai reușit să pui toată lumea pe fugă. Felicitări. Minunat. E un record personal.

La volan, în drum spre Cwmgyrdd, Peter se gândi, ca de atâtea ori până atunci, la un film pe care-l văzuse cu aproape o jumătate de secol în urmă. Un film în care un sergent cu înclinații sadice îl distrugea psihic pe un soldat dintr-o închisoare militară, bătându-l sistematic la intervale neregulate, de la mai mult de o zi până la o oră, astfel că victima nu știa niciodată când avea să fie următorul atac și nu se mai simțea nicio clipă în siguranță. I se părea că, în ultimii șapte, opt ani, viața cu Muriel devenise o versiune din ce în ce mai puțin suportabilă a acelei torturi. Adevărul era că existau momente, printre care și acesta, în care puteai fi sigur că urma o ceartă, nu pentru că ea zicea sau făcea ceva anume, ci pentru că observaseși la ea ceva supărător, fie în sine, fie prin implicațiile sale, ceva ce ieșea la iveală cam în ultimul moment; și-asta era îndeajuns. Și totuși, dintr-un motiv obscur, acest gen de avertisment, deși era dat din timp, nu reușea aproape deloc să atenueze eventualul impact. Simțea efectiv sudoarea care-i apăruse brusc pe frunte.

— Crezi c-ai putea să te abții un pic, până ajungem acasă? Dacă nu, s-ar putea să intru în ceva. Nu te ameninț, doar zic că s-ar putea să fac asta.

— Da, s-ar putea oricând, aici sunt de acord cu tine, mai ales că ai scaunul dat prea în spate, din cauza burții, și stai într-o poziție periculos de îndepărtată de volan și de-a dreptul ridicolă, în același timp.

După cum vorbea, ai fi crezut că Muriel nu se gândise săptămâni întregi decât la asta.

— Nu cred că ți-ai dat seama vreodată cât de respingător poți fi. Și nu mă refer aici *doar* la aspectul fizic, deși, evident, mă refer *și* la înfățișare, pentru început. Emani deznădejde și ură, plectiseală și moarte. Nici nu e de mirare c-a fugit toată lumea de tine.

Din nou, această situație familiară avea o anumită logică ciudată. În momentul de față, dacă Peter ar fi vrut să fie lăsat în pace – o pace absolut relativă –, ar fi făcut bine s-o lase baltă sau să implore clemență. În schimb, se arată cum să nu putea mai sfidător:

— S-a-ntâmplat s-ajung pe la sfârșit. Oricum începuseră să plece chiar înainte să ajung eu.

— Tu le-ai gonit, n-aveau nicio intenție să plece. Și, în mod întâmplător, asta ești pe punctul de a face și cu mine. Nu știu cât voi putea să te mai suport.

— Ce-a fost a fost. Nu facem decât să ne pierdem timpul dorindu-ne să fi fost altfel.

— Cine a zis ceva despre trecut?

— Tu ai adus vorba. Bineînțeles că ai adus-o. Doar e subiectul tău preferat, nu-i așa?

Lovitura aceasta nu-și atinse însă ținta. Muriel continuă să vorbească pe un ton mai ridicat despre ceea ce așa-zișii lui prieteni îi spusese despre el, aruncându-i în față alte astfel de remarci inofensive. Peter se concentra cât de mult putea asupra drumului. Dacă ar fi fost cât de cât sigur că ar fi murit amândoi pe loc, ar fi fost tentat să vireze chiar în fața unui autobuz sau a unui camion pe contrasens, dar, cum nimic nu era sigur pe lume, reuși să treacă cu bine de monumentul ridicat în cinstea eroilor de război, o luă prin Irish Town, de-a lungul râului Iwerne, și intră în ceea ce cândva fusese satul minier Cwmgwyrdd, ajuns acum o suburbie semimodernă. Din când în când, încerca să se convingă de un lucru despre care știa că era adevărat – că Muriel n-avea să o țină așa la nesfârșit și că, în câteva minute, avea să redevină binevoitoare, în mod automat, până la următoarea izbucnire – dar rămânea sceptic.

Ajunseră acasă și coborâră din mașină în garajul anexat vilei lor care arăta destul de bine – era construită în anii 1930, situată în zona mai scumpă a localității, spre malul mării. Când Peter încuie mașina, Muriel îi aruncă o privire indiferentă studiată care semnală o oarecare schimbare de comportament. El se bucură la gândul că-și ascultase instinctul și nu spusese nimic despre legumele din mașină (luate în dimineața aceea din grădina lui Vaughan Mowbray). Dacă ar fi făcut caz de ele acum, i s-ar fi cerut să spună ce nu-i convenea la mâncarea pe care Muriel o gătea, în mod normal, și așa mai departe.

Când ajunseră în prag, ea îi spuse:

— Știi ceva? Eu nu cred că întoarcerea familiei Weaver încântă pe cineva.

După atâția ani, ajunseseră să se înțeleagă foarte bine unul pe altul. Faptul că ea spusese asta pe un ton obișnuit însemna că ostilitatea dintre ei

dispăruse și, mai mult, că abordarea ulterioară a acestui subiect n-avea să mai atragă represalii. Mai mult, după cum nimeni în afară de el nu și-ar fi dat seama pe loc, această remarcă reprezenta un mod de a-și cere scuze față de el, sau cea mai apropiată formă de scuze pe care ea avea să i-o ofere.

Gândurile acestea îi ținură mintea ocupată cât își scoase câteva crochete de pește din frigider, pentru masa de prânz, astfel că nici nu apucă să se gândească dacă era de acord sau nu cu ceea ce spusese ea. Muriel își trase cizmele de cauciuc și merse greoi până în grădină. Ea nu mânca niciodată la prânz.

PARTEA A DOUA

Rhiannon, Alun

1.

Un tren, un anume tren, cel care pleca la trei și un sfert după-amiaza din Paddington, la vreo câteva săptămâni după ce Peter Thomas hotărâse să-și lase cartofii și prazul în mașină, ieși din Severn Tunnel și intră în Țara Galilor. Zona respectivă purtase pe vremuri numele de Monmouthshire, dar, în urma unei hotărâri luate la Londra, acum se numea Gwent, după un regat galez străvechi sau ce-o fi existat pe meleagurile acelea. Oricum, era în Țara Galilor, apreciasse Rhiannon Weaver, după ce aruncase un ochi pe geam. Nu era nicio dovadă clară, ca indicatoarele bilingve sau fabricile închise, dar peisajul avea ceva anume, iarba parcă era mai verde, lumina, mai blândă, ceva foarte și totuși deloc englezesc, mai degrabă o senzație decât o priveliște – nu doar o senzație, ceva demoralizant și trist, dar mai firesc și mai eliberator decât orice cu specific englezesc. Zece minute până la Newport, după aceea încă o oră cu trenul și apoi alte zece, cincisprezece minute cu mașina.

Această călătorie era ultima mutare a familiei Weaver, iar noaptea următoare avea să fie prima petrecută pe meleaguri galeze în calitate de rezidenți, chiar dacă aranjaseră să doarmă la Gwen și Malcolm Cellan-Davies. Rhiannon intenționase inițial să vină cu mașina și, astfel, printre altele, să economisească o bună parte din costurile de transport, dar își dădu seama curând că, pentru cineva care dorea să fie remarcat la sosire, trenurile aveau marele avantaj că ajungeau într-un loc fixat dinainte, la o oră stabilită dinainte. Într-un fel, ar fi fost mai bine să vină cu avionul, dar așa n-ar fi ajuns decât până la Rhoose, și oricum nu era bine, căci acolo era aeroportul din Cardiff.

Întoarse capul de la geam și dădu de Alun, pe scaunul alăturat, care îi adresă una dintre privirile lui caracteristice, cu ochii pe jumătate închiși și cu buzele ușor țuguiate. Însemna cumva că, în ciuda a tot ce se întâmplase – și asta spunea multe –, el îi era credincios și ea știa, tot în ciuda a ceea ce se întâmplase, că nu exista nimeni ca el în toată lumea. Ar fi trebuit să fie de

acord cu Gwen că era un bărbat foarte chipeș, și nu doar foarte, ci remarcabil de chipeș, având în vedere ce viață dusese. Pielea lui arăta destul de bine, era cel mult rozalie, ca după o zi întreagă de stat în soare și uitat la o partidă de crichet; celebra lui coamă, care avusese mult timp o nuanță de arămiu-închis, era acum albă ca neaua sau, oricum, mult mai apropiată de alb decât cenușiul acela neuniform și monoton pe care l-ar fi avut dacă ar fi fost lăsată să crească în voie. Cei mai mulți dintre prietenii lui erau destul de siguri că avusese parte de un mic ajutor în această privință, ca și în altele; puțini erau cei care ar fi putut bănuî că Rhiannon îi aplica decolorantul în timp ce ei se distrau la un păhărel.

Dintr-odată, Alun sări în picioare și începu să-i facă agitat semne cu mâna chelnerului de la vagonul-restaurant, pe care îl zărise la ușa din capătul opus. Acesta zâmbea, încuviința din cap și venea spre ei cu pași grăbiți, dar Alun tot îi făcea cu mâna. Din spate, mai veni un chelner, mai tânăr și, fără îndoială, subordonat, dar cu o viteză mai mică.

— Scuze pentru întârziere, domnule Weaver.

Primul chelner părea cu adevărat plin de remușcări după voce și expresia feței, în timp ce-i așeza înaintea o sticlă miniaturală de Whyte & McKay, o doză de bere de ghimbir Idris și alte nimicuri.

— Întotdeauna avem multe solicitări înainte de Newport, adăugă.

Apoi afișă brusc o spaimă condiționată:

— Ați specificat că nu doriți gheață, nu-i așa, domnule Weaver? Aveți tot ce vă trebuie? Doamnă Weaver? Sunteți sigură? Nu doriți nimic de mâncare?

Aruncă o privire rapidă peste umerii lor și în spatele lui, după care continuă, mai mult în șoptă, sugerându-le că le spunea un secret:

— Un sandvici cald, cu bacon sau brânză cu mușceai și sos? Chiar sunteți siguri că nu doriți nimic?

Alun îi spuse că erau în regulă și se lansă într-un șir de mulțumiri în timp ce plătea băuturile, adăugând un bacșiș consistent.

După ce repetă că îi servise cu mare plăcere, Emrys spuse:

— Permiteți-mi să vă prezint un tânăr care aproape că m-a rugat în genunchi să-i acord șansa de a vă cunoaște personal. Darren Davies, acesta este domnul Alun Weaver, decorat cu Ordinul Imperiului Britanic.

Chelnerul mai tânăr fu împins în față. Părea cam stânjenit, nu era nicidecum genul de om care să se străduiască pentru a face cunoștință cu un galez în vârstă celebru pentru ceva de neînțeles, însă reuși să schițeze un zâmbet.

Alun se ridică în picioare brusc și-i întinse mâna.

— De fapt, am primit Ordinul Imperiului Britanic în rang de comandor. Încântat de cunoștință, Darren. Din ce parte a Țării Galilor ești?

— Llangefni... Anglesey.

— Da, Darren e din nord, zise Emrys, pe același ton deloc surprins pe care l-ar fi folosit și dacă ar fi zis că băiatul era fotbalist sau catolic.

— E frumos în Anglesey. Am fost acolo acum doi ani. Dar mai bine nu te mai rețin, Emrys, ar fi nedrept față de alți călători.

— Foarte bine, domnule Weaver. Dar, înainte să plec, trebuie să vă spun doar atât: toată lumea se bucură foarte mult că dumneavoastră și doamna Weaver v-ați hotărât să vă mutați aici, în South Wales. Suntem mândri. Onorați chiar.

După ce Alun declarase că era recunoscător și foarte impresionat de cele auzite, îi expediasse pe Emrys și Darren la treburile lor și respinsese scurt privirile insistente ale pasagerilor aflați pe locurile din apropiere, dintre care nu toate erau pline de respect, se întoarse către Rhiannon și ridică din sprâncene trist și resemnat.

— N-ai ce face, zise apoi, așa cum o făcuse de multe ori până atunci.

— Bineînțeles că n-ai ce face, îi răspunse și ea.

— Diseară, la pub, o să le spună tuturor cum l-a avut în tren pe boșorogul ăla de Alun Weaver.

Mai spunea lucruri de genul acesta și înainte, dar nu atât de des.

— Ei, prostii, se vedea clar ce încântat era.

— Oricum mult mai încântat decât dacă chiar i-aș fi cerut un nenorocit de sandvici cu bacon.

În stația din Cambridge Street, timp de aproape un minut păru că n-avea să se ivească nimic pentru Alun, dar apoi se apropie de ei un bărbat îndesat, cu un impermeabil alb, ținând în mână ceva ce lui Rhiannon i se păru a fi un aparat foarte mic.

— Alun Weaver?

— Da, eu sunt. De la BBC?

— Mă numesc Jack Mathias. Nu, de la Glamrad, răspunse individul, răgușit, referindu-se la postul privat de radio din regiune.

— Oh. Hm, bine.

Alun se uită în jur pentru încă o clipă, după care își intră în rol.

— Mă bucur să vă cunosc, domnule Mathias, și vă mulțumesc că ați venit. Sper că nu ați așteptat prea mult. Spuneți-mi, cu ce vă pot fi de folos?

Din câte se părea, Mathias îi sugerase să schimbe câteva vorbe pe o bancă de pe peron. Deasupra era un acoperiș, dar câte o pală de vânt tot reușea să mai aducă ploaia mărunță până la ei, și era foarte mult zgomot înjur, din cauza oamenilor și a trenurilor.

— Nu putem să mergem undeva unde e mai cald? întrebă Alun. Și mai liniște?

Își înclină capul într-un mod nefiresc, pentru ca vântul să nu-i ciufulească părul.

— Îmi pare rău, dar avem nevoie de zgomotul de fundal pentru o tușă de autenticitate.

Mathias își puse rapid reportofonul pe bancă, lângă el.

— Pentru ambianță. Unu, doi, trei, patru... probă, probă.

— O să aveți nevoie și de soția mea pentru toată treaba asta?

— Nu, răspunse Mathias.

În mod evident, întrebarea aceasta îl încurcă.

— În regulă.

Pe chipul lui Alun se reflecta nemulțumirea față de toate aceste uzanțe, dar și o doză de resemnare.

— Du-te să bei un ceai, dragostea mea. Nu-i nevoie să stai și tu aici, îi spuse lui Rhiannon.

Și ea era de aceeași părere, însă ar fi vrut să stea acolo, să vadă, sau, mai degrabă, să audă, începutul interviului. Nu după mult timp, dar suficient de mult încât întârzierea să fie ușor ofensatoare, Mathias fu gata să înceapă. Până atunci, nu-l privise pe niciunul dintre ei în ochi.

— Alun Weaver, stația din Cambridge Street, dubla unu, începu el, fără să se adreseze cuiva anume. Spuneți-mi, cum e să vă mutați din nou în Țara Galilor, după atâția ani?

— Mă încearcă o mulțime de sentimente, de gravitate, de bucurie, dar mai presus de orice e sentimentul că mă întorc acasă. Acest cuvânt scurt și răsunător înseamnă un singur lucru pentru un galez ca mine, născut și crescut pe aceste meleaguri cu dealuri și râuri. Iar lucrul acesta, lucrul acesta miraculos e... Țara Galilor. Cincizeci de ani de exil n-au putut rupe această legătură puternică. Acasă e acolo unde te trage inima, iar eu am inimă de galez...

Își pierdu repede vocea caldă și vioaie când Rhiannon porni spre barieră, ducând în mână valijoara care fusese cărată de Darren până la coborârea din tren, în urma insistențelor lui Emrys. Ea mergea cu spatele foarte drept și, din punct de vedere fizic, corespundea și acum, în mare parte, descrierii lui Malcolm, deși ochii ei cenușii nu avuseseră niciodată nuanța albastră pe care el zisese c-o văzuse în ei.

Ultimele două dăți când venise prin părțile acestea mersese cu mașina, așa că nu mai văzuse gara de peste zece ani. Deocamdată, cu excepția indicatoarelor, îi părea mai mult sau mai puțin neschimbată, iar panorama era, bineînțeles, aceeași: versantul unui deal, cu terasele acelea inconfundabile pe care fuseseră ridicate nenumărate case mici, unele orientate către gară, altele dispuse de-a lungul pantei, printre pajiști

presărate cu bucăți golașe de stâncă și vreo câțiva copaci. Nicăieri nu se vedea vreo pată de culoare. Rhiannon considerase mereu că peisajul acela era incredibil de tipic pentru South Wales, deși nu era genul de imagine demnă de o carte poștală și, privind acum totul prin perdeaua rară de ploaie, își dădu seama că imaginea pe care o păstrase în memorie despre acel loc era cât se poate de fidelă.

Așa-numitul hol al gării, sala mare, era mai mult sau mai puțin de nerecunoscut: o cafenea, un birou de informații, o cabină pentru fotografii la minut și un panou electronic cu plecările și sosirile. Sub acest panou, ea observă că se afla o placă memorială, poate chiar aceea din cauza căreia Alun se supăraseră atât de tare în urmă cu un an, pentru că nu fusese invitat să o inaugureze chiar el. După ce studie toate acestea, intră în cafenea, în al cărei decor tot ce nu era de un roșu, albastru sau galben ca în cărțile de colorat era negru. Meniul era foarte sărac și de servire se ocupa o singură fată, care părea să aștepte pe cineva – care, în mod clar, nu era Rhiannon – și care, asemenea reporterului, nu te privea niciodată în ochi. Când, într-un final, renunță să mai aștepte ce numai ea știa, îi aduse o ceașcă de ceai și i-o întinse fără a scoate vreun cuvânt.

Mesele și scaunele erau ținute bine de podea, ca să nu poată fi luate și aruncate de colo-colo. Din câte știa Rhiannon, galezii nu erau nicidecum predispuși la un asemenea comportament, dar probabil că și asta se schimbaseră între timp. Ceaiul se dovedea la fel de mizerabil ca și cel servit la bufetul care era aici odinioară, dar parcă în alt mod; totuși, era fierbinte. Sorbindu-l, se întreba la ce oare se așteptase Alun, dacă apariția reporterului i se păruse dezamăgitoare. Să fie întâmpinat de primar, de senatorul local, de președintele Institutului Cultural Galez, de o mulțime de fani înfocați, cu volumele lui pe care să dea autografe? Așa? Poate o echipă TV? El lucrase mult în televiziune și știa mult mai multe despre asta decât ea, dar...

Rhiannon nu conștientizase niciodată, decât în linii foarte mari, cât de important și de renumit se credea Alun, sau măcar cât era cu adevărat, dar în momente ca acesta se gândea fără să vrea că poate el făcea prea mare caz de această latură a lui. Poate din cauza faptului că era genul acela de autor-vedetă. Și asta o nelămurea un pic, pentru că mereu spunea că voia să fie văzut mai întâi de toate ca scriitor, după care apărea mereu la televizor și dădea tot felul de interviuri.

Acum apărură și el în câmpul ei vizual, îndreptându-se spre ușa de sticlă a cafenelei, oprindu-se când cineva îl recunoscu, dând mâna cu respectivul, zâmbind larg, dând din cap cu mare entuziasm și scriind ceva – nu un autograf pe o carte, dar nu mai conta. O întâmplare norocoasă. Dar, când

ajunse la ea, avea expresia aceea a lui de nemulțumire, încruntându-se și strâmbând din nas.

— Individul acela era un nesimțit, zise el, privind-o fix. Un *nesimțit*. Știi ce m-a întrebat? Dacă sunt de părere că volumele mele se vând în continuare suficient de bine. Ce vrei mai mult de-atât? Și, când am zis că da, cât am putut de dezgustat – ce altceva puteam să fac? –, ei bine, atunci a precizat că se referea atât la vânzările din Anglia, cât și la cele din Țara Galilor. Adică, frate, ți-ai fi închipuit că i-au spus...

O mai fixă o secundă cu privirea, după care-și lăsă umerii în jos și pufni, iar ea i se alătură.

— Hai să plecăm. A, scuze, termină-ți ceaiul.

Ieșiră din gară și se duseră direct la un indicator pe care pe vremuri scria „Taxi”, iar acum „Taxi/ Tacsı” pentru a le face viața mai ușoară tuturor galezilor care nu mai văzuseră până atunci litera „x”. Începuse să se întunece și luminile de pe stradă se aprinseseră, reflectându-se în pavajul ud. O parte din lucrurile pe care le vedea nu erau deloc schimbate, sau cel puțin nu mult, însă altele – de la vechiul hotel Mountjoy Arms, cu friza lui verde și bej cu statui clasice, până la magazinul acela cu produse așa-zise țărănești unde găseai gogoși foarte bune – dispăruseră fără urmă, astfel încât era de-a dreptul imposibil să-ți dai seama exact unde se aflaseră pe vremuri. Dar orașul acela era în continuare locul în care se petrecuseră anumite evenimente speciale din viața ei.

După treizeci de secunde în care niciun taxi nu-și făcu apariția, Alun începu să scoată tot felul de sunete iritate.

— Cred că ar fi putut și Malcolm să ne ia de la gară, zise într-un final. Ticălos puturos!

— Eram de față când i-ai zis să nu vină, pentru că era posibil să întârzie trenul. Ceea ce s-a și întâmplat, nu?

— A, ai auzit și tu, așa am zis? Poate de-aia n-a venit, într-o anumită măsură, oricum, să zicem.

După încă un minut – la fel de lung ca orice alt minut petrecut în compania lui Alun –, în stație sosi un taxi, mai precis un taxi după modelul londonez, lucru rar pe meleagurile acelea. Lui Alun nu-i pică bine asta. Se urcară, Alun se tot foi pe bancheta din spate, chiar în spatele șoferului, până își găsi o poziție confortabilă și încercă să se înțeleagă cu acesta prin panoul de sticlă dintre banchete, fiind nevoit să ridice tonul și să tot repete. Ți-ai fi putut da seama că se așteptase să ia o berlină obișnuită, în care clientul se urca în față, lângă șofer. Într-un final, se dădu bătut și se trase lângă Rhiannon.

— N-ai cum să porți o discuție ca lumea în condițiile astea, îi zise.

- Bineînțeles că nu. Dar de ce voiai să vorbești cu el?
- Ei, știi și tu, mie mereu îmi place să stau de vorbă cu șoferii și cu oamenii de rând când vin pe-aici. O chestie foarte galeză. E o interacțiune complet diferită față de ceea ce se întâmplă în Anglia. Greu de explicat.
- Nici nu-i nevoie să-mi explici mie. Întâmplător, și eu sunt galeză, prietene.
- Ei, hai, las-o moale, spuse el, strângându-i mâna.

2.

După ce Alun și Malcolm plecaseră la Bible să bea câteva beri după cină, Rhiannon și Gwen se instalară în bucătărie. În studenție fuseseră foarte apropiate și formaseră un trio de nedespărțit împreună cu Dorothy Morgan. Gwen insistase să nu o includă și pe Dorothy în întâlnirea din seara aceasta, însă Rhiannon își impusese opinia, mizând mai mult pe faptul că era prima ei seară petrecută pe pământ galez după atât timp. Drept urmare, Gwen o anunțase că Rhiannon avea să sosească puțin mai târziu, așa că acum mai aveau la dispoziție cam o oră în care puteau fi sigure că nimeni n-avea să le deranjeze.

Rhiannon, ca și Malcolm, considera că bucătăria lor nu era nicidecum frumoasă, fiind lungă și îngustă, în care abia încăpeau la masă șase persoane. În momentul de față, ți-ar fi fost greu să găsești spațiu suficient ca să faci un ceai, chiuveta era plină de oale și tigăi – nu puse la înmuiat, ci abandonate acolo –, iar două, trei cămăși de-ale lui Malcolm erau agățate de un cârlig al bufetului, unde în mod normal ar fi trebuit să fie atârinate cești. Lui Rhiannon îi amintea de camera lui Gwen de la căminul de fete Brook Hall: imaculată luni dimineața și într-o debandadă totală până la ora ceaiului, cu sandale, borcane de gem și notițe împrăștiate peste tot, plus o grămadă de nisip pe jos în timpul verii. După cum spunea ea, mereu intervenea câte ceva mai important decât curățenia. Ai fi crezut că lucrurile stăteau cu totul altfel acum, dar niciodată nu se întâmpla așa.

Cu o mică tresărire, Rhiannon observă că sticla de vin de pe masă nu era aceeași pe care o deschiseseră un pic mai devreme. Aceasta avea eticheta verde, nu albastră cu alb, plus că era deja pe jumătate goală. Se lăsase purtată de entuziasmul sosirii sale aici și de un alt sentiment, mai vag și brusc apărut, și totuși real, că, la urma urmei, viața ei nu trebuia să se sfârșească aici, că avea în față tot felul de posibilități necunoscute. Băuse două pahare de vin? Trei? Mai mult decât ar fi fost înțelept, oricum, într-un

moment ca acesta. Nu se cuvenea să o ia pe urmele lui Dorothy – asta dacă chiar credea ce îi spusese Gwen mai devreme și ce turuia și acum.

— E un dezastru total. Sophie a fost nevoită să-i spună clar că nu mai era vin, iar Charlie a trebuit să se prefacă și să încerce să o convingă să bea whisky. Bineînțeles, dacă ar fi făcut-o...

Oricum, dacă avea s-o ia cineva pe urmele lui Dorothy, își spuse Rhiannon în sinea ei, era posibil ca aceasta să fie chiar Gwen. De la începutul discuției, dăduse pe gât o sticlă întreagă de vin, și n-aveai de unde să știi cât mai băuse înainte. Povestea despre Dorothy, cum i se propusese să treacă la whisky, mai fusese spusă o dată în seara aceea. Demult apuse erau vremurile studenției, când Gwen nu bea decât *shandy*⁴. Dar, în rest, era neschimbată: un pic băgăcioasă, un pic răutăcioasă, dar înțeleaptă, vicleană, cu picioarele pe pământ și, din când în când, capabilă să vadă dincolo de aparențe și de iluzii. Și, exact așa cum făcea pe vremuri, cu un amestec de ezitare și obrăznicie, zise:

— N-am apucat să te întreb până acum, dar cum ți se pare ideea de a locui din nou aici?

Lui Rhiannon i-ar fi plăcut să-l audă pe Alun răspunzând la acea întrebare.

— Întotdeauna am trăit cu gândul că, într-un final, aveam să facem asta, răspunse pe un ton calm. Aproape toți galezii cu care am stat de vorbă la Londra spun același lucru.

Și oricum, doar vezi că am venit deja, ce dracu'?, îi veni să adauge.

— Dar cei mai mulți nu se întorc, de fapt, nu? Trebuie să fie prea legați de locurile de-acolo, aș îndrăzni să spun. Sinceră să fiu, eu mereu am crezut că tu și Alun ați prins rădăcini destul de adânci acolo, în Highgate. Mai ales tu, Rhi. Tu chiar ai rupt cam toate legăturile cu locul ăsta, nu? În ultimii câțiva ani, cel puțin. Spre deosebire de Alun. El a păstrat legătura cu... o groază de oameni de pe-aici.

— Nu, îmi pare rău, dar știi și tu, tot amâni, și dintr-odată îți dai seama că e prea târziu, fără prea multe explicații...

— Bineînțeles, și a murit și mama ta și n-ai mai avut de ce să vii aici, ca înainte. O să reiei tu repede legătura cu toți și cu toate.

Apoi, în încăpere se lăsă tăcerea, o tăcere care, în mod clar, nu era decât o pauză până când Gwen avea să facă alte asemenea remarci. Rhiannon o lăsă în voia ei; pe ea n-o deranjau deloc momentele de tăcere. De data aceasta, în intervalul de liniște, se gândi că unul dintre motivele pentru care nu-l însoțise pe Alun în călătoriile sale în Țara Galilor – de fapt, motivul care-i

⁴ Băutură alcoolică ce conține bere și limonadă. (N.r.).

venea mereu primul în minte – fusese tocmai acela de a-l lăsa să țină legătura cu anumite persoane, cum ar fi soția doctorului aceluia care locuia lângă Beaufoy și femeia aceea cu coafură extravagantă care fusese director-adjunct la sanatoriul acela pentru alienați mintal. Când se întorcea, era mereu un soț model zile la rând, chiar săptămâni întregi. Dar Rhiannon n-avea de gând să-i spună lui Gwen toate acestea și nici nu spera că Alun, odată ce se stabilea aici, avea să păstreze legătura cu niște persoane de la Capel Mererid sau mai departe de-atât.

Gwen îi adresă o privire plină de înțelegere și chiar de afecțiune.

— Dar tu... *tu* chiar ai vrut să te întorci aici? Adică nu te-ai lăsat convinsă în niciun fel, nici măcar cu frumosul?

— Nu, răspunse Rhiannon, încercând să nu aibă un ton prea sec sau prea expeditiv.

— N-ai niciun regret? Știi că ai destule amintiri dureroase de pe vremea când stăteai aici.

Gwen se întristase, ca și cum unele dintre acele amintiri erau și ale ei.

— Chiar nu ți-e teamă că o să le răscolești?

Indiferent cât vin băuse, i se părea destul de devreme totuși să discute despre așa ceva, dar acest subiect n-avea cum să nu fie abordat, mai devreme sau mai târziu.

— Un pic, da. Dar a trecut foarte multă vreme de-atunci. Asta dacă te referi la ce s-a întâmplat cu Peter. Să știi că eu una nu mă gândesc niciodată la asta.

— Serios? Dar n-ai cum să dai totul uitării, nu?

— Nu, dar poți să renunți să te mai învinovățești pentru ce s-a întâmplat, adică cu așa am făcut. N-are niciun rost.

— N-are niciun rost, nu, dar femeile au un talent teribil să se frământa cu lucruri care n-au absolut niciun rost.

— Știu exact ce vrei să spui. Da, presupun că eu am avut, pur și simplu, noroc.

Din nou, Rhiannon vru să adauge că existau anumite circumstanțe când o persoană putea fi iertată pentru crimă de o alta și, chiar și după ce situația se schimba complet, definitiv, aspectul acela rămânea neschimbat, dar nu ea vorbise cu nimeni despre asta. Așa că spuse doar atât, dorind să afle răspunsul, deși nu neapărat de la Gwen:

— Ce mai face Peter? Vă vedeți des?

— Nu prea des, chiar deloc. Malcolm se mai întâlnește ocazional cu el la pub. Din câte am auzit, o duce bine pentru vârsta lui. S-a cam îngrășat. Și am impresia că nu e prea încântat de viața pe care o duce.

— Bănuiesc că a ieșit la pensie.

— Din ce spune Malcolm, n-are de spus nimic bun despre nimeni și despre nimic.

— Nu e singurul. Presupun că e și Muriel pe-aici, nu?

La menționarea acestui nume, cele două se uitară complice una la alta și, ca și cum s-ar fi vorbit dinainte, se încruntară și clipiră într-un mod remarcabil de similar. Instinctiv, își traseră scaunele mai aproape una de cealaltă.

— O, da, răspunse Gwen. Da, e pe-aici. Și e cât se poate de ciudată.

— Eu una abia dacă o știu. Nu prea pot să spun că o cunosc efectiv.

— Nu pot să-mi dau seama niciodată ce gândește cu adevărat, ce-i în mintea ei. Vorbește frumos, e foarte drăguță, dar n-am idee ce gândește cu adevărat. Habar n-am ce-i trece prin cap.

— Da, îți trânteste câte-o privire de-aia, ca și cum te-ar cântări, te-ar evalua. Bine, n-am mai văzut-o de Dumnezeu știe câtă vreme.

— E foarte posibil să ne placă pe noi toți, dar, nu știu de ce, eu una mă îndoiesc de asta.

— Nu e chiar antipatie, să știi, pentru că, în felul ei, e chiar prietenoasă. Dar, pur și simplu, vorbește altfel decât se comportă.

— Sunt curioasă cum se-nțeleg când sunt numai ei doi. Arată ciudat împreună. Ca și cum ar fi doi colegi care trebuie neapărat să se înțeleagă de minune cât sunt la serviciu, dar despre care poți să pui pariu că nu se apropie unul de altul după terminarea programului. Ca și cum ar juca teatru în fața servitorilor.

— Poftim?

Rhiannon se întrebă dacă nu cumva ațipise pentru o secundă.

— Malcolm n-a auzit nimic despre ei... de la prieteni lui, adică?

— Nu știu. Câteodată, când Peter are impresia că nu-l vede nimeni, mai observ cum i se schimbă total fața și capătă un aer teribil de nefericit. Îndurerat. Chinuit chiar.

— A, știi expresia aia îndurerată de pe vremuri. Îi spuneam că era doar...

Când văzu că nu mai zise nimic, Gwen interveni:

— Doamne, dar tinerica de Muriel nu reușește s-o lase mai moale nici pe jumătate. Nu de obicei, nu în fiecare zi, doar din când în când, dar atunci – oau! Nu arată asta, dar, de fiecare dată când îi văd paharul, e ori plin, ori complet gol. Nu că ar fi ceva ieșit din comun, să știi. Dorothy, de exemplu...

Gwen se opri, probabil încercând să-și aducă aminte dacă îi spusese lui Rhiannon întâmplarea aceea cu whisky-ul. Dacă da, eforturile ei fuseseră încununuate cu succes, căci continuă:

— ... și Charlie, bineînțeles...

— Nu l-am mai văzut pe Charlie de...

— N-are rost să te aștepți să lege două vorbe ca lumea după șase seara. Acum are un restaurant, pe Broad Street. S-a asociat cu frate-său. Nu știi dacă-l mai ții minte pe Victor. Nu e deloc genul meu. Nu-mi place deloc. E... știi tu.

— Cum, adică...

— Știi tu, zise Gwen, încuviințând încet din cap. Mă rog, n-ar trebui să ne intereseze în vremurile astea, dar nu mă pot abține. N-am aflat decât foarte târziu. Multă vreme nici nu mi-am închipuit că există așa ceva pe lume. Și chiar nu exista pe vremea aia, nu în Țara Galilor. Când am auzit prima dată de așa ceva, era vorba despre locuri ca Paris și Londra. Știi tu... Oscar Wilde. Poți să zici o groază de lucruri rele despre biserică, dar măcar i-a ținut în frâu. Și presupun că și sărăcia aia generală a contribuit. Nu puteau să se îmbrace în felul ăla și așa mai departe.

Rhiannon își amintea cum Gwen vorbea în același mod, în camera ei de cămin de la Brook Hall, despre băieți, printre altele, cum spunea probabil exact ceea ce gândea, dar păstra un ton glumeț, astfel încât să nu se expună prea mult. Din ce zicea Dorothy, care mereu fusese pasionată de psihologie, asta arăta o lipsă fundamentală de încredere în sine. Indiferent de semnificațiile ascunse, era destul de distractiv să o ascuți, însă conversația ajungea mereu într-un punct mort, după cum era cazul și acum, de fapt. Din câte se părea, Gwen spusese tot ce avusese de spus, deși nu dăduse vreun semn că i-ar fi lipsit încrederea în sine.

— Fratele ăsta homosexual al lui Charlie... începui Rhiannon.

— Da, *Victor*. El administrează localul cu... cu un prieten al lui. Charlie n-are nimic altceva de făcut decât să stea la taclale cu clienții, să dea câte-un pahar de scotch pe gât și să-și spună că muncește. N-are cum să-i facă bine la sănătate, într-un final, ațipește la vreo masă sau la bar, iar Victor îl urcă într-un taxi și-l trimite acasă.

— Nu cred că e o viață prea plăcută pentru Sophie.

— Oh, nu cred c-o deranjează prea tare. Are și magazinul ăla – un fel de butic, zise Gwen.

Văzând privirea surprinsă a lui Rhiannon, se grăbi să adauge pe un ton total dezamăgitor:

— Ideea e că Charlie oricum n-are nimic altceva de făcut și-și permite. Eu înțeleg prea bine că asta e o mare problemă pentru toți cei ieșiți la pensie. Dintr-odată, serile încep imediat după micul dejun. Ai o grămadă de timp liber și n-ai niciun motiv pentru care să rămâi treaz. Sau n-ai o ocupație care să-ți ceară să rămâi treaz, dacă-nțelegi ce vreau să... Știi, pe vremuri făceam haz de tatăl lui Malcolm, de cum își însemna emisiunile din *Radio Times* cu tot felul de creioane colorate. Nu s-a-ntâmpat niciodată să-l vedem

ascultând efectiv vreunul dintre programele alea, dar așa avea și el o ocupație, chiar dacă îi luă numai o oră să facă asta. Sărmanul moș Taffy, băutura nu-i pria deloc. Unii avem o groază de lucruri pentru care să fim recunoscători.

Privind-o pe Gwen cum își umplea din nou paharul, pe lângă care se scurse o picătură de vin, Rhiannon se întrebă oare ce credea că făcea – asta dacă își închipuia totuși că făcea ceva anume. Oare nu-și dădea seama ce făcea, de fapt? După cum ar fi trebuit să accepte orice femeie măritată cu Alun, Rhiannon se obișnuise cu ideea că oamenii se îmbătau, la fel cum nu i se părea nimic anormal ca oamenii să mai bea câte un pahar, dar învățase că mai exista o fază dincolo de asta. Era oarecum descurajator să-și dea seama, la numai câteva ore de la sosirea pe meleagurile acelea, că toți cei de pe acolo păreau să ajungă, în mod regulat, la faza respectivă – asta dacă nu cumva erau niște ciudați. Sau dacă nu aveau (ca Muriel) ceva din amândouă.

Gwen deveni din nou serioasă și indiscretă.

— Dar cum ai reacționat efectiv la ideea de a vă muta din nou prin părțile astea? o întrebă ea pe Rhiannon.

În mod clar, aici nu era vorba doar despre trăncăneală; era un truc obișnuit al lui Gwen de a se tot întoarce la un anumit subiect până își satisfăcea curiozitatea sau până era repezită fără menajamente – din punctul de vedere al lui Rhiannon, strategia asta era cu puțin mai bună decât trăncăneala propriu-zisă.

— Am fost încântată, răspunse ea, pe un ton destul de ridicat.

— Nu te deranjează că te întreb, nu? Mă gândesc că ați discutat totul în detaliu până să luați hotărârea asta.

— Nu, chiar deloc. Ne-am hotărât într-o clipită.

— A, da. Dar, până la urmă, cui i-a venit ideea?

— Ne-am dat seama că amândoi ne gândeam la asta de ceva vreme.

— Dar cine a deschis primul subiectul? Tu? Sunt doar curioasă.

— Nu, Alun a zis primul, într-o dimineață, la micul dejun.

— Și tu ai fost de acord imediat.

— Da. Parcă mă hotărâsem deja. Nici nu știu exact de ce.

— Aha. Mă gândesc că aveai o groază de prieteni în Highgate.

Rhiannon încuviință din cap.

— Da, mă acomodasem acolo. Ascultă, dacă ai de gând să mă faci să spun că Alun a fost cel care a vrut să ne mutăm aici și că a reușit să mă împingă de la spate, atunci să știi că-ți răcești gura degeaba. La început, el a fost mai entuziasmat decât mine, dar și eu îmi doream foarte mult asta. Nu c-ar mai fi contat, într-un final, dacă tot era să venim.

— Mereu ai făcut ce-a vrut el?

— Da, bineînțeles, în toate situațiile de o asemenea importanță. El aduce bani în casă.

— Îl cam lași pe omul ăla să te calce în picioare, Rhi. Ți-am zis eu c-așa o să fie.

— Mi-ai zis? Ei, de data asta n-a fost așa.

Auzind asta, Gwen păru să se lase păgubașă. Adună de pe masă resturile de ambalaj de la pachetul de țigări și le îndesă în locurile rămase libere în scrumieră, după care suflă atent, să îndepărteze niște scrum căzut pe fața de masă. Cu un zâmbet straniu, schimbă subiectul:

— Alun cum o mai duce?

Această întrebare păru bine intenționată vreo jumătate de secundă, ca un subiect ușor de examen – poți să spui orice știi despre chestiunea respectivă. Rhiannon aproape că ar fi vrut să răspundă cu un sumar al controlului medical pe care Alun îl făcuse cu o lună în urmă, accentuând partea aceea în care doctorul îl anunțase, pe un ton destul de distant, din câte se pare, că ficatul, inima și plămânii îi erau într-o condiție excelentă. Dar avea impresia că trebuia să fie mai comunicativă de-atât. Observă că Gwen îi zâmbea, cu sprâncenele ridicate. Câte expresii putea să aibă!

— E la fel ca întotdeauna, zise Rhiannon. Mereu vesel și plin de viață, mai puțin când nu-mi doresc să fie așa. Din punctul meu de vedere, ăsta e cel mai important lucru la el.

Răspunsul fu primit destul de bine. Gwen se ridică repede și se apropie cu pași legănăți de coșul de gunoi aflat în spatele lui Rhiannon. Ajunsă acolo, după ce lăasă sticla goală să se prăbușească cu un fâsâit și un bufnet înfundat, goli scrumiera, lovind-o de marginea coșului. Urmară câteva secunde de tăcere, pe care, cel mai probabil, Gwen și le rezervase ca să-și revină. Când vorbi, Rhiannon își dădu seama, după cum îi răsuna glasul, că era întoarsă cu spatele la ea. Stânjenită, Rhiannon își schimbă poziția pe scaun.

— Să știi că Malcolm a căzut pe spate când am primit scrisoarea de la tine. Auzisem noi niște zvonuri, dar nimic clar. A căzut pe spate efectiv.

— Nu de groază, sper.

— Ei, bineînțeles că nu de groază. De încântare. De bucurie.

O pocnitură puternică arată cât se putu de clar cu ce se ocupase Gwen cât n-o văzuse Rhiannon.

— Dar și din cauza unui alt motiv, Rhi, știi și tu.

Gwen intră din nou în câmpul vizual al lui Rhiannon, cu sticla pe care tocmai o desfăcuse și cu scrumiera golită, dar tot murdară, și se trânti pe locul ei de la masă.

— Tu ai fost prima lui iubire, zise apoi direct, fără menajamente.

— Ce drăguț să aud asta. E unul dintre cei mai drăguți bărbați pe care i-am cunoscut vreodată.

Rhiannon vorbea cât se putea de serios și nu înțelegea de ce îi displăcea atât de mult să rostească acele cuvinte.

— Nu vorbește niciodată despre asta, zise Gwen, uitându-se la ceas. Nu mi-a spus niciodată ce s-a întâmplat, de fapt.

— Gwen, zău, nici nu e nimic de spus. Nu s-a întâmplat *nimic*.

Rhiannon simți aproape un fel de admirație față de prietena ei și, în același timp, își dori să o plesnească pentru modul acela în care acceptase spusele ei fără vreun comentariu mincinos despre cum le-ar fi crezut sau chiar spunându-i că nu o credea. Încetă să mai încuviințeze din cap și o vreme se mulțumi să se joace cu degetele pe suprafața paharului, pe care-l umpluse din nou, și să ridice din sprâncene sugerând că avea să continue. În secunda în care trase aer în piept, pregătindu-se să spună ce avea de spus, se auzi soneria – un sunet poruncitor, ca o sonerie de birou. O secundă mai târziu, când auzi vocea lui Dorothy, Rhiannon râse în sinea ei.

După aceea, veni și Dorothy, o îmbrățișă pe Rhiannon, se scuză că ajunsese prea devreme, o rugă să-i spună tot ce mai era nou în viața ei și o ascultă – sau cel puțin rămase tăcută, cu ochii ațintiți asupra ei – cât aceasta îi împărtăși o parte din noutăți. Acest comportament uimitor o intriga pe Rhiannon și, în mod clar, o nedumerea total pe Gwen, care, în cel puțin două ocazii, păru pe punctul de a protesta că totul fusese aranjat, cu scopul de a o discredita pe ea, că era un gest lipsit total de eleganță și că, în mod clar, Dorothy avea să se saboteze singură în doar câteva momente. Oricum, în această ultimă privință, ar fi avut câștig de cauză, căci Dorothy dădu pe gât primul pahar de vin în puțin peste zece minute, iar pe al doilea, în ceva mai puțin de-atât și, nu înainte ca Alun, Malcolm și Percy să se fi întors de la Bible. Dar, cu mult înainte de sfârșitul serii, începu să le povestească tuturor – după care doar lui Gwen – despre un trib care locuia, probabil, în Noua Guinee. Ea citise că membrii tribului își făceau colibe în copaci, însă nu locuiau în ele; se credea că fuseseră construite, cel mai probabil, pentru spiritele strămoșilor, dar poate că nu era așa și alte lucruri similare. Cu toate acestea, când veni vremea să plece, se retrase destul de reținută, având nevoie chiar de mai puțin de un sfert de oră pentru a ajunge din hol, chiar de lângă ușă, până pe verandă. În acest interval, le invitase în repetate rânduri pe Gwen și pe Rhiannon la cafea, a doua zi dimineață, acasă la ea.

— Din ce-ai auzit tu, e mereu așa, mai nou? întrebă Alun, în timp ce el și Rhiannon se dezbrăcau în dormitorul mic pentru oaspeți. Mi-a zis mie Malcolm ceva, dar...

— Din câte se vede, așa e mai tot timpul, dar cred că în seara asta a fost și emoția revederii.

— Emoția revederii cu tine, mai degrabă. Pe mine niciodată nu prea m-a băgat în seamă.

Își ridică un picior și și-l scutură zdravăn, ca să se descotorosească de un crac al pantalonilor.

— Nu pot să-mi dau seama de ce.

Rhiannon se urcă în pat și se lansă în rutina ei elaborată pentru a-și aranja perna în forma potrivită.

— Când a venit, era perfect trează.

— Da, păi, când tragi la măslea așa în fiecare zi, ajungi să plutești, într-un fel, sau ajungi la un echilibru, mai bine zis. Nu-ți trebuie decât puțin și ajungi pe marginea prăpastiei. Imediat te duci.

— Săraca de ea!

— Ei, săraca, dă-o-ncolo, zise Alun fredonând, băgându-se și el în pat.

Stinse lumina, se întinse și o luă în brațe pe Rhiannon, așa cum făcea în fiecare seară, sau cel puțin în fiecare seară în care era cu ea.

— Săracii de noi, că trebuie s-o suportăm. Iar Percy e cel mai amărât dintre toți.

— Cred că se descurcă el cu ea. Nu, voiam să spun că, probabil, își dă și ea seama cum a ajuns. N-a băut nimic toată ziua, pentru că voia să fie bine când se-ntâlnea cu mine, vechea ei prietenă. Asta înseamnă că ar trebui să știe că, de obicei, nu-i face bine, nu crezi?

— Poate că știe, poate că nu, dar în mod clar nu-i pasă nici cât negru sub unghie, căci altfel n-ar mai ajunge în starea asta.

— Cred că nu prea mai are cum să se controleze, e un pic cam târziu pentru asta.

— Dacă poate să se controleze o dată, atunci poate mereu.

Alun avu brusc un acces puternic de furnăieli, tuse și hârâituri, dar reuși să-și dregă vocea. Când termină, spuse:

— Nici Gwen nu s-a lăsat mai prejos, nu?

— Nu. Nicidecum. Oricum nu-i stătea în fire. Mi s-a părut puțin altfel, cam în toate privințele.

— Păi, dacă privim lucrurile din vechiul nostru turn de fildeș, mă gândesc că e imposibil ca deceniile întregi de mediocritate să nu-și fi pus amprenta asupra ei. Doamne, Dumnezeule, în ce gloată am nimerit? În fine, măcar o să ne distrăm. Sper. Cât despre tine, draga mea, tu n-o să ai niciodată probleme în privința asta. Sau în altele. E un lucru minunat. Să știi asta.

După un minut sau două, își retrase brațele și se întoarse cu spatele, pe jumătatea lui de pat. Asta nu făcea în fiecare noapte.

3.

Câteva zile mai târziu, postul de televiziune Cambria făcu aranjamentele necesare să înregistreze un interviu cu Alun în casa pe care o închiriaseră soții Weaver în Pedwarsaint, un fost sat pescăresc devenit suburbie în care – sau în apropierea căruia – speraseră ei să se mute. Pe vremuri, de pe cheiul acum dezafectat, pescadoarele plecau după stridii de-a lungul cotului care se deschidea către insula Courcey, spre est, și-și vindeau marfa de la Bristol până la Barnstaple, până ce pescuitul excesiv și poluarea industrială goliseră marea, înainte de izbucnirea Primului Război Mondial. Acum, în locul respectiv, nu se mai afla decât un port de nave de agrement, terminat abia cu un an înainte, loc frecventat de patronii de cazinouri de clasă medie sau de lanțuri mici de spălătorii automate, care veniseră din Birmingham și din alte orașe mai din nord și care soseau la sfârșit de săptămână pe MSM4 sau, din ce în ce mai mulți, cu avioane închiriate, aterizând pe pistele din Swanset sau din Courcey. Și, bineînțeles, acolo unde nu demult se vindeau pește și cartofi prăjiți, plăcinte cu carne de porc și bere Troeth la halbă, în ultima vreme se serveau cannelloni, paella, stifado, doze de Foster's, sticle de Rioja și – bineînțeles – pahare mari de Courvoisier și trabucuri lungi și subțiri, ca peste tot.

Poate cu excepția stridiilor, care îi puteau trezi nostalgia, lui Alun nu-i păsa de nimic dintre toate acestea, și mai ales azi. Era surescitat de apariția televizată, mai mult de așteptarea momentului în care avea să se afle în fața camerelor de luat vederi decât de succesul de a fi fost invitat – ba chiar invitatul principal – la emisiunea *Săptămâna galeză*. Era nevoie de asta, totuși. Poate că, dacă stătea să se gândească, apariția asta nu era nicidecum nesemnificativă. Se afirmase în Anglia, obținuse tot ce era de obținut acolo; n-ar fi putut spera nicicând să devină omniprezent în peisajul public englez. Dar în Țara Galilor da, sau cel puțin avea să se străduiască al naibii de tare.

Casa în care locuia era a unui demnitar deosebit de bogat, membru în comisia locativă a orașului, aflat momentan în vacanță cu soția undeva în regiunea Caraibe, iar relația cu acesta n-avea cum să fie – cu ceva noroc – altfel decât folositoare. Așa cum n-avea să-i facă rău nici să fie filmat într-un salon somptuos, cel puțin în ochii publicului larg. Cusurgii de stânga, care ar fi putut spune că în cadru apăreau cam prea multe obiecte de argint, sticlă și tec, urmau să fie îmbunați când avea să vină vorba despre planurile sale, când avea să-și prezinte planul de a se muta cât mai repede într-o casuță modestă, proprietate personală, aruncând în jur o privire oarecum încântată. Până în momentul de față, nu pusese la punct chiar toate detaliile

de finețe, cum era acesta, dar, în general, era de părere că întotdeauna era mai bine să anticipezi cât mai multe aspecte ale unui astfel de eveniment.

Acum se concentra să intre în grațiile membrilor echipei, dar cu precauție, fără să apeleze la stilul care dăduse roade atât de ușor cu Emrys, în tren. Cumva, intuiția îi spunea că, în cazul acestor tineri, puțin putea însemna foarte mult, mai ales când era vorba despre ceva ce putea fi descris – chiar dacă pe nedrept – ca abureală patriotardă, tradiționalism de fațadă și așa mai departe. După ce făcu tot ce putu mai bine din această poziție, își concentră atenția asupra reporterului, un tânăr blond, cu o jachetă de un roșu închis, care nu avea nicio trăsătură specific galeză și care anunțase – cu o viteză și o claritate demne de invidiat – că misiunea din dimineața respectivă nu era decât genul de sarcină pe care era dispus să o ducă la capăt în așteptarea unor subiecte „adevărate” care ar fi putut să apară. Dacă lucrurile ar fi stat altfel, Alun l-ar fi pus la punct în nici cinci secunde, dar, în condițiile de față, se concentră să nu dea niciun semn că ar fi înțeles ce zisese și se abținu să nu-l facă pe rahatul ăla cu ochi să-l simpatizeze – iar asta fie venea de la sine, fie nu se mai întâmpla.

Interviul decurse destul de bine. Alun observă destul de repede că individul acela nu avea nicio metodă clară, era genul preocupat doar să-și dovedească superioritatea față de oricine altcineva. Așa că strategia pe care trebuia să o adopte era să arate că știe o mulțime de lucruri, că observă o mulțime de lucruri și că îi pasă mult de toate astea, dar asta numai într-o manieră imprevizibilă, sau care să pară imprevizibilă. Nu era cazul să pună totul la bătaie, dar, către final, după ce, din indulgență, lăsase netaxată o anumită doză de ignoranță în ceea ce privea politica guvernului Attlee față de industria din South Wales, Alun profită de ocazie pentru a-și intra în mână.

— Pentru un exilat întors acasă este foarte ușor să-și ia o bucățică de pământ, să-și vadă de grădina lui fără să se uite peste gard și să devină el însuși un soi de legumă. O asemenea viață, din păcate însă, nu e pentru mine. Eu o să merg mai departe, în căutarea Țării Galilor, o să mă uit la lucruri, la oameni. O mică expediție personală. Sunt convins că o să observ o mulțime de schimbări, în rău, în bine, dar sunt anumite locuri în care schimbarea nu poate ajunge niciodată...

Continuă printr-o enumerare, poate destul de fantezistă, a câtorva dintre acele locuri. În mod normal, uita tot ce spunea în timpul unei emisiuni televizate imediat ce lua sfârșit – ducă-se-naibii! Data următoare, amintirea ar fi putut dăuna spontaneității. Dar, de data aceasta, ceva îi rămase în minte. Partea cu grădinăritul putea să o respingă de la început, așa cum ar fi făcut orice persoană pasionată – ca și el – de activitățile desfășurate în

interior. Pe de altă parte, „căutarea Țării Galilor” suna remarcabil de bine, ar fi putut deveni *În căutarea Țării Galilor* cândva; păcat însă că bătrânul Brynford făcuse emisiunile acelea atât de recent. Între timp, demararea unui proiect vag de genul acesta putea fi exact ce îi trebuia pentru a putea respinge tot felul de invitații nedorite și altele asemenea, plus că ar fi justificat și disparițiile bruște din spațiul public la care ar fi simțit nevoia să recurgă.

Când intră în salon, după plecarea echipei de televiziune, Rhiannon îl găsi foarte entuziasmat de acest nou plan și plin de idei: voia să meargă la Courcey, la Camrathen, la Merthyr Dafydd, la Brecon; voia să viziteze combinatele metalurgice de la Port Holder și Caerhays, să facă un tur al puburilor din Harriston, din Cwmgwyrdd și din Bargeman's Row; un pelerinaj și o beție pe cinste în Birdarthur, unde stătuse Brydan după ultima călătorie în America. În timp ce el vorbea, ea se fâșia prin cameră de acolo-acolo, într-un mod supărător.

— Ce tot faci? se întrerupse el și o întrebă.

— Nimic. Te ascult. Mă asiguram că totul e la locul lui.

— Poftim? Cum adică la locul lui?

— Așa bine... că nu e nimic spart sau ceva de genul ăsta.

— Nu te mai agita atât, spuse el, dar nu pe un ton tăios. Tu te plimbi peste tot în vârful picioarelor de parcă ți-ar fi frică să nu ciobești vreo nenorocită de farfurioară. Băieții ăștia sunt profesioniști de primă mână – dacă n-ai ști, nici nu ți-ai da seama c-au fost aici.

— Bine, bine, dar să știi că mie chiar mi-e frică să nu sparg vreo nenorocită de farfurioară, și așa ar trebui să-ți fie și ție. Oamenii se atașează de lucrurile lor. În fine, cum a fost?

— Ăăă? Oh.

Își dădu capul pe spate, arătând, cel mai probabil, că interviul fusese o nimica toată, deloc dificil, deloc important, deja uitase de el, dar mulțumitor.

— Mă gândeam, m-am gândit că m-aș duce la Glendower să mănânc, să-n cerc marea cu degetul, cum ar veni. Să văd dacă e bun de ceva. Ce-ar fi să...

— Trebuie să vină menajera și trenul lui Rosemary ajunge la trei fără douăzeci, zise Rhiannon, referindu-se la fiica lor mai mică, nemăritată.

Rosemary își luase liber de la Colegiul St. John's, din Oxford, unde studia dreptul, pentru a o ajuta pe mama ei să găsească o casă în zonă.

— O să fiu cam ocupată.

— O, Doamne, iar o să fie patru la unu. Și totuși, doar câteva zile, așa e.

— Hai, spune-mi la ce te referi.

— Ți-am mai zis-o și nu te prefacă că nu-ți aduci aminte al naibii de bine. Orice bărbat aflat în compania a doua femei e surclasat cu patru la unu, oricât de fermecătoare ar fi ele. Asta e realitatea.

— Deci, când suntem numai noi doi ești surclasat cu doi la unu, nu?

— Corect. Și nu se înmulțește pur și simplu cu doi când sunteți două. Adică, dacă ar veni și Frances, ar fi nouă la unu. Adică la pătrat, cum se spune.

— Ții tu morțiș la glumița ta, nu, *was*⁵? Iar eu o să te las să te desfășori, ba chiar bucuroasă, atâta timp cât știm cu toții că e doar o glumă. Tu, surclasat! Ce-aș da s-o văd și p-asta!

— Ei, ei, stai așa, domnișoară, las-o mai moale, *cariad*⁶, răspunse el, respingându-i comentariul cu ceva malițiozitate, dar atrăgându-și și un oarecare avantaj, sau măcar amăgindu-se cu acest gând. Nu te zbârli așa.

O cuprinse în brațe.

— Stai liniștit, prietene, spuse ea.

Mașina lor de familie era o marcă japoneză, și de ce n-ar fi fost? Alun invoca tacit spiritul rebel galez în ceea ce privea orice urmă de obligație patriotică de a conduce un model „englezesc”. Îi fusese adusă de la Londra de un tip mai puțin important de la editura cu care colabora, mărunțel, astfel că nu-l costase decât un pahar de whisky, pe care acesta îl dăduse pe gât în mare grabă înainte de a fi dus pe sus la gară. Astăzi, Alun se duse cu mașina în oraș și o parcă în curtea unei firme de construcții, chiar unde se termină Broad Street. Dintr-o hală apăru imediat un bărbat cu nasul lung și o cască galbenă, care părea pornit să-i spună să mute mașina de acolo, dar chipul lui Alun și părul lui bogat inconfundabil erau suficient de cunoscute încât să pară familiare chiar și atunci când nu erau, de fapt, recunoscute, iar o bătaie pe umăr și un salut rostit cu voce tare, dar neinteligibil, fuseseră de ajuns.

Felul în care se prezenta restaurantul Glendower – plin cam pe jumătate, sau chiar mai bine, la ora prânzului în timpul săptămânii, deși era încă destul de devreme – îi spunea că îngrijorările lui fuseseră întemeiate. Alun părea să știe diverse lucruri, cum ar fi ce fel de oameni se aflau la mese, dar de data aceasta n-ar fi vrut nici în ruptul capului să se lase pus la încercare. Pe de o parte, pentru că nimeni nu se mai îmbrăca adecvat. Pe de altă parte, fiindcă acum nu numai cei tineri erau prea tineri pentru a fi deosebiți unii de alții. Aruncă o privire prin încăpere. Meseriași, conchise hotărât în sinea sa. Casnice. După un minut, două în care nimeni nu îl abordă sau nu își ridică măcar privirea către el, porni spre ușă, observând pe drum că proprietarul

⁵ Termen galez al cărui prim sens est de „servitor”, „valet”. În cazul de față, se preferă al doilea sens, „prietene”.

⁶ „lubito”, „dragă” (gal.).

avusese o tentativă – destul de jalnică, dar, chiar și așa, nicidecum mai puțin jignitoare față de o persoană cu simț estetic respectabil – de a-i da localului o tentă edwardiană, de secol al XIX-lea, cu câteva elemente de plus, fier, alamă, cu pereții placați cu oglinzi și chelnerii cu șorțuri lungi, albe. Pe peretele dintre ferestre atârna o hartă străveche a regiunii South Wales (c. 1980).

La etaj, în ceea ce se numea salonul cocktailurilor, se găseau și alte lucruri de același fel: fotografii sepia cu personalități de seamă din altă epocă, atârdate pe pereții cu tapet mov, un barman cu vestă în dungi și cu nasturi de alamă, și nu numai. În realitate, arăta exact ca genul de fată care ar fi putut fi distribuită în rolul lui Toby Belch, într-o punere în scenă a piesei *A douăsprezecea noapte* la un colegiu de fete. De cealaltă parte a barului, un bărbat mai în vârstă îi vorbea foarte serios – un bărbat cu părul grizonant, ondulat și foarte bine aranjat, o siluetă zveltă și cu un alb al ochilor neobișnuit de alb, care confirma, nu numai în această privință, teoria lui Alun că în bărbații trecuți de cincizeci de ani care au grijă de ținuta lor nu trebuie să ai încredere. Fără întârziere, Alun află că era Victor Norris, căci se întoarse și se prezentă cu o viteză impresionantă, după care continuă în aceeași notă și îi comandă lui Alun ceva de băut. Apoi începu o muncă de linguşeală, care se dovedi mult mai eficientă decât te-ai fi putut aștepta într-un restaurant dintr-un orașel de provincie, chiar și galez. Când Victor Norris păru a conțeni cu laudele, Alun spuse:

— Îl așteptați pe Charlie, nu-i așa?

Victor se scărpină într-o parte a gâtului, lăsându-și mâna să coboare mai mult decât ar fi făcut-o majoritatea bărbaților, și aruncă o privire la pendula care ticăia în apropiere.

— Dacă vine, ar trebui să ajungă dintr-un moment într-altul.

— Mi-a zis că, de obicei, vine pe la amiază.

— Da, se simte ca acasă aici. Ceea ce e bine pentru toată lumea.

— Eu aș fi zis că se simte acasă cam în orice loc care are autorizație pentru a vinde alcool.

— Mhm.

Victor zâmbi cu buzele strânse.

— Bineînțeles, e un tip foarte expansiv. Dar, dincolo de această fațadă, se află, vai, o persoană cu totul diferită. N-ați putea, nu v-ați putut da seama.

— De ce anume nu mi-am dat seama? Întrebă Alun, care se văzuse nevoit să revină repede cu picioarele pe pământ, după episodul de linguşeală. Să știți că-l cunosc de câțiva ani buni.

— O, da, chiar așa, vorbește adesea despre dumneavoastră. Dar bietul frate-meu e slab în fața a tot felul de presiuni și are nevoie, mai mult decât

alții, de un stil de viață așezat, liniștit. Presupun că sună destul de prostesc, dar așa stau lucrurile.

— Nu zău.

— Ba da, chiar așa.

În momentul acela, Victor primi un mesaj mut din partea cuiva care stătea în ușă – fără îndoială, prietenul despre care se vorbea – și, într-o clipită, își schimbă atitudinea amenințătoare într-una plină de căldură.

— Păcătoșii n-au parte niciodată de odihnă. Mă bucur nespus că te-am cunoscut... Alun. A, rămâi să mănânci? Îți plac scoicile?

Când Alun recunoscuse sincer că da, Victor ridică mâna, cu palma îndreptată către interlocutorul său, oprindu-l să mai spună ceva, după care se îndepărtă cu pași mari, plin de bărbăție. Rămas la bar, Alun mai comandă ceva de băut, dar nu fu lăsat să plătească, iar respectul pentru Victor mai spori un pic. Și totuși, timpul trecea. Ca și jos, se uită în jur: tot meseriași și casnice, toți purtându-se destul de degajat. Tocmai când începea să ia în considerare, fără prea mare tragere de inimă, perspectiva unui prânz solitar, presărat poate cu apariții sporadice ale lui Victor, apărură Charlie. Era însoțit de cineva care, la prima vedere, lui Alun îi păru doar o caricatură extrem de jignitoare, dar cum nu se poate mai credibilă, a lui Peter Thomas ajuns la optzeci și cinci de ani, cântărind vreo jumătate de tonă. Uitându-se mai atent, își dădu seama că era vorba chiar despre Peter Thomas.

Pentru o secundă, toți trei rămaseră nemișcați, după care își reveniră și începură să se agite. Alun își ridică paharul, Charlie îi făcu cu mâna, iar Peter îl salută printr-o mișcare din cap. Se apropiară. Alun îi strânse mâna lui Peter nu prea tare, zâmbind nu prea larg, încercând să-și dozeze perfect reacțiile. Își dădea seama că se obișnuise atât de mult să dea impresia că era amabil, binevoitor și așa mai departe, încât, la o întâlnire ca aceasta, se simțea oarecum depășit de situație. Avea cele mai bune intenții: avea o aversiune sinceră și profundă față de toate problemele care nu erau provocate de el.

— Să nu ne gândim cât a trecut, îi spuse lui Peter cât putu de sincer. Acum să bem.

În timp ce erau serviți, continuă, clătinând din cap în fața burdihanului lui Peter:

— Nu știu cum ai reușit. Presupun că pur și simplu mănânci și bei tot ce-ți pofteste inima.

— Da, dar să știi că apa tonică dietetică face diferența. De fapt, am reușit să reduc ritmul de creștere a ritmului de creștere.

— Frumos local, îi zise Alun lui Charlie, plimbându-și privirea de colo-colo. Din câte văd, nu vor să mă lase să plătesc.

— Oo, ai vorbit cu Victor.

— *Da*, răspunse Alun, de data aceasta pe un ton entuziasmat. Remarcabil tip. Își cunoaște foarte bine meseria. Un tip profesionist.

Charlie părea să se cam îndoiască de acest aspect, dar se mulțumi să ridice paharul:

— În cinstea noastră. Bine ai venit în Țara Galilor, nemernicule!

Cei trei se priviră în ochi, cu câte o mină serioasă, și sorbiră din pahare cu un aer dramatic. Alun începu să se destindă. Continuă să se relaxeze la următorul pahar, când începură să discute despre politică și să se distreze pe cîste văzând care dintre ei putea să facă cea mai scandaluoasă declarație despre Partidul Laburist britanic, despre filiala locală a Partidului Laburist, despre Consiliul Districtual controlat de o majoritate laburistă, despre sindicate, sistemul educațional, sistemul judiciar, serviciile de sănătate, despre BBC, despre oamenii de culoare și despre tineri. (Despre homosexuali, nu astăzi.) Toate acestea alternau cu elogi aduse președintelui Reagan, lui Enoch Powell, guvernului sud-african, „șoimilor” israelieni⁷ și individului acelaia, cum l-o fi chemând, care conducea Singapore. Erau în continuare absorbiți de aceste subiecte când coborâră să ia masa – sau, mai degrabă, când Charlie, care le spusese că încerca să se limiteze la o masă pe zi, seara, stătu cu ei fără să mănânce nimic, însă dispus să bea în continuare. Își adusese cu el paharul proaspăt umplut de barman, astfel încât să-și asigure o oarecare continuitate.

Abia ce se așezaseră, când unul dintre chelnerii cu șorț alb se apropie de ei, le desfăcu șervetele ca să le așeze în poală. Acestea erau de o dimensiune obișnuită, proaspăt spălate și din bumbac de calitate, dar de un roz pal. Când i se puse șervetul în poală, Alun fu singurul care-și ridică ostentativ brațele. Când chelnerul termină cu el, își luă un aer didactic și plin de entuziasm și spuse:

— Acesta se numește șervet. Rostul lui e să vă protejeze hainele de resturile de alimente care vă vor cădea din gură, sau în drum spre gură, din cauza că nu veți ști cum să folosiți tacâmurile și să renunțați la dosul palmei sau mâneca hainei când trebuie să vă ștergeți la gură. Știu bine că ar dura foarte mult – și n-ar avea niciun rost – să vă explic toate astea pe înțelesul vostru, așa că mai bine stați dracului jos și țineți-vă fleanca.

— O, Doamne, zise Peter imediat, cu ochii în meniu.

Li se oferise câte unul și la bar, dar niciunul nu se uitase peste el.

— Un prânz și-o cină ale naibii de tradițional galeze. Așa că dați-i bice!

Uitându-se înjur, în căutarea cuiva pe care să dea vina, se opri la Charlie:

⁷ Referire la Partidul Likud, de orientare conservatoare.

— Care-i faza? Îl întrebă, sincer nedumerit, din câte se părea.

— Trebuie să faci și chestia asta, răspunse Charlie. Oamenii au început să se aștepte la asta. Oricum, nu facem asta decât vinerea. Vinerea și de St. David⁸. Și nici atunci nu e obligatoriu. Ceea ce e de bun-simț din partea noastră, pentru că mâncarea e destul de nasoală – asta dacă nu cumva îți place puiul cu miere.

— Adică voi chiar aveți clienți care mănâncă așa ceva?

— Nu mulți, nu. Dar nu asta e important. Oamenilor le place pur și simplu să-l vadă în meniu. E aceeași treabă ca la indicatoarele stradale.

— Dar nu e trecută și denumirea în engleză, zise Peter.

— Păi, vezi tu, asta le-ar cam strica plăcerea. Le place să-și închipuie că știu despre ce e vorba, sau că ar ști, dacă ar citi cu atenție. Și probabil că își pot da seama, parțial... adică *pys* e mazăre⁹ și *tarws* înseamnă cartofi¹⁰.

— O, Doamne, spuse Peter din nou, de data aceasta dezgustat și obosit.

— Sper că n-o să ne contrazicem pe tema asta. În fond, e o chestie cât se poate de nevinovată, nu?

— Nu, nu e. Aici te înșeli. E vorba despre o părticică – o părticică, e adevărat, dar tot o parte – dintr-un imens zid chinezesc de absurdități care sunt, adică un soi de Offa's Dyke¹¹ care...

— Stă să ne înghită pe toți, continuă Charlie. Știu. Și totuși, nu cred că simplul fapt de a pune câteva cuvinte galeze într-un meniu de restaurant are așa o mare importanță. Uite, dă-mi un exemplu de ceva care chiar merită apărut și o să te susțin.

— Nu există așa ceva. Tocmai aici e problema.

— Mai avem nevoie de un rând, spuse Alun. Te-aș sfătui să treci pe altceva, Peter. Nu mi se pare că apa tonică dietetică îți face bine.

— Pot să vă recomand supă? întrebă Charlie. Sper că ați observat că în meniu scrie „supă”, nu *cawl*. Mi-aș comanda și eu. Azi avem supă de cartofi și praz, bucătarului îi iese chiar bună. Asta dacă nu cumva Peter consideră că prezența prazului poate fi considerată subversivă.

— Bine, bine, Charlie, răspunse Peter.

Chiar după ce comandară, Victor se apropie de masă, cu pași mult mai puțin teatrali decât atunci când ieșise din bar.

⁸ Sfântul David este considerat sfântul protector al Țării Galilor și este sărbătorit în fiecare an pe 1 martie.

⁹ *Peas* (eng.).

¹⁰ *Taters* (eng.).

¹¹ O fâșie de pământ care se întinde pe o distanță de 285 de kilometri, de-a lungul graniței actuale dintre Anglia și Țara Galilor.

— Vă rog să mă iertați, dar una dintre admiratoarele tale, Alun, te roagă să-i acorzi onoarea de a schimba câteva vorbe cu ea.

— Ce fel de admiratoare?

— Păi, nu știu cum ați numi-o voi, dar e o tânără. E acolo, chiar în colț, tocmai ce se întoarce spre noi.

Din ce putea distinge Alun fără ochelari, admiratoarea respectivă arăta, cel mai probabil, destul de bine și părea tânără. Asta era tot ce avea să vadă la ea.

— În regulă, dar te rog să o previi că sunt la o mică întâlnire privată aici.

— O să mă asigur că înțelege asta, Alun, lasă totul în seama mea.

— Ei, vreau, nu vreau, tot trebuie s-o fac, zise Alun, după o secundă.

Se simțea un pic jenat.

— Nu-ți face probleme, spuse Charlie.

— Există mereu posibilitatea să refuzi, dacă nu te deranjează să lași impresia că ești un nemernic, dar, din păcate, eu sunt un pic prea laș să fac asta, dacă nu cumva n-am de ales.

— Înțelegem.

Văzută mai de aproape, admiratoarea respectivă arăta chiar bine, având până în patruzeci de ani. Alun se trezi făcându-i semn lui Victor, care – cu o promptitudine ce-ar fi putut fi plină de ironie – trimise imediat un chelner să le aducă un al patrulea scaun. Admiratoarea dădu mâna, politicoasă, cu toți trei și acceptă un pahar de vin.

— Cu ce vă pot fi de folos?

Alun considera că deja nu mai avea niciun rost să-și mascheze satisfacția pe care i-o oferea această întorsătură de situație.

— Aș vrea să vă rog să țineți o cuvântare în fața grupului din care fac parte.

— Spuneți-mi mai multe despre acest grup.

Se dovedi a fi vorba despre un club literar, la întrunirile căruia participau treizeci de membri într-o seară bună, deși, evident, aveau să vină mai mulți pentru a asculta o personalitate ca el. Sala în care se întâlneau se afla la vreo douăzeci de minute de mers cu mașina și nu putea fi vorba despre vreun onorariu. Da, putea și să citească, dacă prefera.

— O să mă gândesc, răspunse Alun. Poate îmi trimiteți câteva rânduri cu toate aceste detalii la stația locală a BBC-ului. Foarte drăguț din partea dumneavoastră să-mi faceți o așa ofertă.

— Mi-a părut bine că v-am cunoscut.

Avea o voce foarte plăcută.

Când tânăra se retrase, Charlie o urmări îndelung cu privirea.

— Asta-i tot? întrebă el, pe un ton plin de reproș.

— Ce tot? Dacă o să am chef, poate o să mă duc să vorbesc. Ce vrei să spui, de fapt?

— Poftim? Mie unul mi se pare c-ai fost destul de rece.

— Nu-nțeleg la ce te referi.

— Adică, e cel mai groaznic lucru pe care l-ai putea face? Ce naiba, nici măcar nu i-ai cerut numărul de telefon.

Charlie dădu dezamăgit din cap.

— Aha, acum înțeleg. După tine, ar fi trebuit s-o pipăi în toată regula. Da, bineînțeles.

— Păi, cam așa ar trebui să te porți, nu?

— Vai, Charlie, mă flatezi teribil. Vârsta ne afectează pe toți, să știi.

Le fură aduse băuturile, whisky și gin, care să compenseze relativa lipsă de tărie a vinului. Curând după aceea, sosiră și scoicile și se dovediră bune, suficient de comestibile încât Alun să le laude exagerat când Victor veni să întrebe cum li se păruseră. Tot atunci, Alun începu să pledeze pentru a fi lăsat să plătească masa, căci altfel s-ar fi simțit prost, iar Victor cedă elegant și acceptă un pahar din cea de-a doua sticlă de Chablis Grand Cru. Din motive evidente, Alun declară sus și tare că nu se pricepea la vinuri, dar că orice netot și-ar fi dat seama că vinul acela arăta promițător. La momentul potrivit, dezvălui că dăduse un interviu pentru o emisiune TV în dimineața aceea, de unde – zicea el – și dorința de a se „curăța” cu câteva pahare în compania câtorva prieteni vechi. Adăugă și că mereu se simțea așa după un interviu, chiar dacă era vorba despre un post local.

— Trebuie să fi dat o groază de interviuri cât ai stat la Londra, spuse Charlie.

— Da, am dat, și de ce nu? Unii dintre cei de acolo – știi tu, afurisiții de intelectuali, genul cu case în Hampstead¹² – se uită de sus la tine dacă apari pe sticlă nu doar o dată la un știu cât timp. Ca și cum te-ai discredita. Ei bine, eu nu cred asta. Chiar nu consider că mă discreditez apărând la televizor. Ce altceva să fac? La urma urmelor, nu-s decât un măscărici bătrân, așa că de ce să nu apar și eu unde pot fi văzut de câțiva oameni?

— Ei, hai și tu acum, zău, spuse imediat Charlie.

— Nu, ești nedrept cu tine însuși, interveni Peter.

— Sunteți foarte drăguți amândoi, dar, după atâția ani, eu nu-mi mai fac iluzii. Da, sunt un măscărici de succes, dar tot un măscărici rămân. Un impostor bătrân.

¹² Unul dintre cele mai scumpe cartiere din Londra, cunoscut pentru numărul mare de asociații de intelectuali și artiști, dar și ca zona cu cel mai mare număr de milionari din Marea Britanie. (N. r.).

Spunând acestea, făcu o pauză, pentru efect, ca și cum s-ar fi întrebât dacă, de data aceasta, fusese nedrept cu sine, după care continuă cu avânt:

— În fine, nu contează. S-o lăsăm naibii. Ia ziceți, vrea cineva brânză? După care e musai să urmeze un pahar de porto, ca noaptea după zi.

Charlie acceptă instantaneu ideea, iar Peter nu avu nevoie decât de o secundă sau două pentru a-i urma exemplul. Alun ceru un platou cu brânzeturi, două pahare mari de porto vechi și unul de vin roșu al casei, explicându-le că, în ultima vreme, portoul nu-i mai picase bine deloc, după care se retrase la toaletă, cu alte explicații despre ce însemna să fii bătrân și despre cât de mult îi invidia pe ei, tinereii.

— Am protestat suficient, nu? Întrebă Charlie. Despre cât de nedrept era cu sine.

— Am făcut tot ce-am putut. Dar el chiar are impresia că noi credem că vorbește serios când zice că e un măscărici și un impostor? Că se percepe așa, adică.

— Nu știu. Mă îndoiesc. Nu m-ar mira deloc dacă s-ar gândi că spunând asta – indiferent ce-am crede sau n-am crede noi – ar deveni mai credibil. În sensul că un impostor care își recunoaște falsitatea e mai credibil decât unul care se ascunde.

— Poate că așa e. Ei, oricum, ne face cinste cu o masă al naibii de bună. Sau cel puțin mie.

— Da, măcar atât. Și poate că înot împotriva curentului aici, dar trebuie să recunosc că parcă știe să te bine dispună puțin cu simpla lui prezență.

— Da, știu ce vrei să spui. Chiar și eu știu.

Alun se întoarse cu pași grăbiți chiar în momentul în care băuturile le erau aduse de un somelier împopoțonat în același stil ca barmanul, cu o jachetă elegantă pe ale cărei revere erau brodați ciorchini de struguri. Fură servite și brânzeturile. Charlie luă o bucățică mică de cheddar.

— Ce e, de fapt, portoul vechi?

— Portoul e un vin mai tare, importat din Portugalia, răspunse somelierul, poate fără să înțeleagă întru totul întrebarea, iar un porto vechi e făcut din...

— Nu voiam să-mi ții o predică despre cum se fac vinurile, amărâtule, zise Alun pe un ton glumeț și râse. Spune-mi ce companie îl produce și din ce an e, după care întoarce-te în gaura ta și trage capacul peste ea.

Băiatul păru indiferent la această apostrofare din partea lui Alun.

— Graham, 1975, domnule, zise el, cu accentul său ruritanian¹³, după care se retrase.

— Degeaba te bazezi doar pe respect ca să fii servit cum se cuvine într-un restaurant, explică Alun, rânjind în continuare. Trebuie să existe și o doză de frică.

— Poate ai uitat că eu sunt coproprietar aici, spuse Charlie.

— Nicidecum, de-aia mi-am și permis. Mi-am dat seama că ție ți-ar fi fost greu să zici ceva.

— Scuzați-mă o clipă.

Charlie se ridică de pe scaun cu mișcări hotărâte și se duse după somelier. Alun îl urmări cum traversa încăperea într-o linie deloc dreaptă, după care se întoarse cu subînțeleas către Peter și-l privi direct în ochi.

— Uite că acum am ocazia să-ți spun. Din punctul meu de vedere, ce s-a ntâmplat acum mulți ani e de mult îngropat. Asta ca să știi. Nu simt nicio dușmănie față de tine, chiar deloc. Cât despre Rhiannon, va trebui să-ți spună chiar ea ce părere are acum despre tot ce-a fost și – te rog să mă ierți dacă sunt intruziv din câte știu eu, și ea simte la fel ca mine. N-o să mai zic nimic despre subiectul ăsta.

— Foarte altruist din partea ta, Alun, zise Peter, lăsându-și privirea în jos. Mulțumesc.

— Știi, din discuția aia mizerabilă de azi-dimineață, cu cei de la televiziune, a ieșit totuși ceva destul de interesant. Cum turuiam eu acolo, mi-am dat seama că ar putea fi distractiv să fac câteva excursii pe-aici.

Charlie se întoarse și se așeză la masa lor tot într-un mare stil.

— Să-ți păstrezi oamenii e o mare problemă în vremurile astea, zise el, cu un aer conciliant.

— Sunt convins, întări Alun pe un ton blând și continuă pe nerăsuflăte: Tocmai ce-i spuneam lui Peter că mă gândeam să fac o plimbare, două în următoarele săptămâni, nimic pretențios, mai mult un fel de tur al puburilor, de fapt. Asta așa, știți voi, ca un fel de documentare pentru o eventuală creație literară. Ba poate scot și o poezie sau două, dacă nenorocita aia de muză bătrână se mai ține pe picioare.

Charlie și Peter se uitară unul la celălalt.

— E o idee, recunosc Charlie.

— E cam trist să alergi singur de colo-colo. Mă gândeam că poate v-ar plăcea să veniți și voi, dacă n-aveți altceva de făcut. Poate vorbim și cu Malcolm. Să ne simțim bine.

¹³ Referitor la Ruritania, o țară ficțională localizată undeva în Europa Centrală, în care este plasată acțiunea a trei romane ale lui Anthony Hope – *The Prisoner of Zenda* (1894), *The Heart of Princess Osra* (1896) și *Rupert of Hentzau* (1898).

În aceste câteva secunde, chipurile celorlalți doi împietriseră – Charlie își afișă senin neîncrederea, iar Peter, neîncrederea și dezaprobarea deopotrivă. Neîncrederea era câte se poate de firească, dar deplasată în acea situație. Lui Alun îi plăcea să aibă oameni în jurul lui, îi plăcea să aibă public și îl încânta orice fel de evadare din peisajul obișnuit – așa stăteau lucrurile. Cel puțin momentan. Când începu să protesteze, ascultătorii săi cedară destul de repede, nu atât pentru că s-ar fi lăsat convinși, ci pentru că fiecare prevedea că orice pretext, cât de mic, ar fi putut fi desființat până la demascarea intenției din spatele lui, și, la urma urmelor, fusese un prânz destul de bogat. Și apoi, ce altceva mai bun ar fi avut de făcut?

Charlie cedă primul. Peter rezistă un pic mai mult, susținând că trebuia să se gândească, pentru că el trebuia să se menajeze, dar fu convins imediat că nu era cazul când i se explică faptul că o ieșire din casă și ceva mișcare erau exact lucrul de care avea nevoie. Toată atmosfera aceea de camaraderie care dispăruse odată cu incidentul legat de somelier fu restabilită. Entuziasmați, începură să propună tot felul de destinații, să discute despre ele și să depene amintiri legate de locurile respective. Alun comandă încă două pahare mari de porto și unul de vin roșu al casei, din care luă o înghițitură, apoi păru să-și piardă orice interes. După câteva minute, ceru nota de plată, achită, incluzând un bacșiș generos, și plecă – își ducea mașina la service, ca să îi repare demarorul, se justifică el.

4.

Cu toate acestea, când Alun ajunse la mașină și învârti cheia, motorul porni în câteva secunde, așa că nu mai trecu pe la niciun service, ci parcă într-un cartier rezidențial elegant, chiar pe marginea drumului. Apoi merse pe jos în pas vioi vreo sută de metri, până ce ajunse la o alee din fața unei case, moment în care se opri brusc. Stând aproape nemișcat, se uită drept în față, cu o expresie atât de visătoare, încât trecătorii, în special cei galezi get-beget, ar fi putut crede că tocmai avea o revelație, dacă nu chiar una spirituală, atât de intensă, încât ar fi putut să-l determine să renunțe imediat la orice își propusese să facă. După câteva secunde, din partea inferioară a trunchiului său se auzi un fel de trosnitură, urmat de un chicotit neîncrezător și un zgomot înăbușit care cu greu ar fi putut fi considerat uman. Apoi se făcu liniște, perturbată doar de ciripitul păsărilor din depărtare. După aceea, ca și cum ar fi fost într-o scenă de film întreruptă și

reluată imediat, începu să meargă cu aceeași energie și sună la ușă curând, pe veranda mare din cărămidă.

Sophie Norris deschise ușa îmbrăcată într-o rochie de lână de culoarea biscuiților; părea foarte în formă. De cum îl văzu pe Alun, obișnuitul ei surâs reținut dispăru fără urmă.

— Al naibii tupeu ai să vii aici, Alun Weaver, îi zise ea, pe tonul ei tunător de odinioară. Mai că-mi vine să-ți trântesc ușa asta în nas, nemernic nerușinat ce ești.

— A, dar n-o s-o faci, nu-i așa, dragă? Și, până la urmă, de ce să-mi trântești ușa-n nas? N-am venit decât la un ceai. Nu-i nimic rău în asta, nu?

Ofțând din toți răunchii și plescăind, Sophie îl lăsă să intre.

— Zece minute. Cel mult zece minute. Trebuie să mă duc la magazin. Al naibii noroc pe capul tău că n-am plecat încă.

— Desigur. Deci, Charlie nu e?

Cu asta, Alun întinsese coarda puțin.

— Ascultă, Weaver, tu mă crezi idioată sau ce? zise ea și mai indignată ca înainte, făcând ochii mari. Ai impresia că eu nu știu că nici nu ți-ar trece prin cap să vii pe-aici dacă n-ai fi absolut sigur că e plecat? Ești un porc.

— Hai, hai, glumeam și eu. Da, adevărul e că vin de la Glendower. A fost și Peter. Am mâncat toți trei. Foarte bună mâncarea. Pot să mă așez?

Sophie îi făcu această concesie fără nicio tragere de inimă.

— De ce n-ai zis nimic aseară, la soții Morgan? Sau ai fi putut da un...

— N-am apucat. Nu, nu, nu-i adevărat. Probabil c-aș fi putut. Pur și simplu, nu mi-a trecut prin cap la momentul respectiv.

— Și, dacă-mi dai voie să te întreb, când ți-a trecut totuși prin cap?

— Păi... în dimineața asta. Nu-mi aduc aminte cam pe la ce oră. Nu mă gândeam la nimic legat de tine și, în secunda următoare, deja nu mă mai puteam concentra la altceva.

— Și crezi că poți să vii aici așa, pur și simplu, ca din senin?

— Poți să mă dai afară. Aș pleca fără să fac scandal, știi bine.

— Nu te-ai schimbat deloc, hm?

— Nu prea, nu.

Făcu o pauză, după care continuă:

— Vrei să ne plimbăm un pic cu mașina?

Această invitație aparent inocentă avea o semnificație specială pentru ei, aducându-le aminte de ceea ce se întâmplase cu treizeci, treizeci și ceva de ani în urmă, când în plimbările cu mașina mergeau într-un loc intim, în spatele azilului de nebuni sau, când era frumos afară, în pădurea de cealaltă parte a golfului și, din când în când, la Prince Madoc în Capel Mererid, unde,

În mai multe rânduri, avuseseră un anumit comportament unul față de altul care și acum îl tulbura pe Alun, când își reamintea.

— Nu-i cazul, răspunse Sophie.

O spuse pe un ton și acum plin de resentimente.

— N-o să vină nimeni.

— Cum de ești așa sigură?

— Pur și simplu, sunt.

— Da, dar ce te face să fii așa?

— Îți spun eu mai târziu.

— Nu, spune-mi acum.

— Bine, cedă ea. Când Victor îl urcă în taxi, mereu mă sună să mă anunțe. Asta pentru că o dată, când a stat foarte mult la restaurant, a leșinat pe scaunul din cabina pentru fotografii la minut din stația Cambridge Street. Întâmplător, chiar în seara aceea, se întorcea de la Londra bătrânul Tudor Whittingham, care l-a văzut și l-a adus acasă cu taxiul – alt taxi, evident. Nu-și aducea aminte nici măcar când Victor îl urcase în primul taxi.

Alun rămase câteva secunde pe gânduri.

— Da, dar faptul că Victor te sună nu înseamnă că n-o să-și piardă cunoștința pe la gară sau prin altă parte, nu?

— Nu, dar, vezi tu, pe el îl scapă de responsabilitate. Eu una înțeleg.

— Da, și eu. Dar Victor ce părere are? Despre modul în care înțelegerea asta... te-ar putea face să-ți schimbi planurile... indiferent care-ar fi ele.

— Nu știu. Nu știu nici ce părere are el, nici ce crede lumea.

— Da, cine știe, în fond? Dar ți-a fost de folos înțelegerea asta până-acum?

— Dac-o să-ți spun vreodată, sigur o să fie mai încolo.

— Ți-a fost de folos până acum înțelegerea asta cu Victor? repetă el după o mică pauză.

— Chiar crezi că ai vreun drept să primești răspuns la întrebarea asta?

— În niciun caz... și absolut niciunul. Mă gândeam doar că suntem vechi prieteni.

— Ești un nemernic. Păi, da, într-un fel, dar numai din când în când. Nu exagerat de des. Nu ca atunci când...

— Nu, bineînțeles că nu. Și el cam ce știe?

— Exact ca-ntotdeauna, totul și nimic.

— Eu aș zice că aveți o viață destul de frumoasă împreună, per total.

— Nu știu ce să zic despre partea cu „împreună”, dar da... chiar așa e. De cele mai multe ori, după-amiaza, când el e în oraș, eu sunt la magazin.

— Da, magazinul ăla foarte profitabil. Îmi aduc bine aminte. Dar ce faci acolo exact?

— Din când în când, mă mai uit peste câte un album cu modele, mai vin și prieteni și beau o groază de cafea. Fac cam ce face și el la Glendower. Totul așa, într-un stil foarte relaxat. El știa totul despre mine când m-a luat de nevastă, bineînțeles. Bine, știa destul de multe.

— Dar voi nu sunteți căsătoriți de extraordinar de mult timp, nu?

— Nu, nu chiar de extraordinar de mult, doar de douăzeci de ani.

— O, Doamne, atât a trecut? zise Alun cu un aer absent. Dar n-ați avut niciodată copii, nu? Presupun că asta e...

— Foarte bine, și nimeni n-ar fi putut s-o zică mai bine și să aibă și dreptate. Tu ai uitat, n-ai ținut minte decât că eu n-am făcut copii. Nu știi, alți bărbați și-ar fi făcut temele înainte să dea buzna aici pentru ombrățișare mică, sau măcar s-ar fi interesat naibii puțin.

Se pierdu din nou o clipă cu firea.

— Și, ia zi, tu cum o mai duci?

— Bine. La fel ca întotdeauna.

— A, da? În cazul ăsta, presupun că o să dai o fugă pe la câteva vechi prietene din cartier. Adică pe la vreo câteva zeci de prietene. Cam așa a fost mereu la tine, nu?

— Sindromul Don Juan. Un nume destul de pompos, mereu mi s-a părut așa. Știi ce se spune? Că își are originea într-o dorință de a batjocori și de a umili femeile. S-ar putea să fie ceva adevăr în asta, dar, dac-ar fi fost așa, ar fi trebuit să mi se aprindă călcâiele mai mult după femei cărora nu le-ar fi stricat să fie puțin batjocorite și umilite, care parcă tot timpul o caută cu lumânarea, cum ar fi Muriel sau Eirwen Spurling, cu fața aia acră a ei. Și, crede-mă, ele mă lasă rece.

Sophie nu mai era atentă.

— Habar n-am, zise ea, de ce un tip însurat cu o asemenea femeie trebuie să se încurce cu toată lumea care-i iese în cale.

— Apropo de teme, cu sau fără temele făcute, îmi aduc aminte că mi-ai mai zis asta acum mai bine de douăzeci de ani, iar eu o să-ți spun acum exact ce ți-am spus și atunci: nu-nțelegi pe dracu', știi prea bine de ce. Ai zis-o foarte bine – *trebuie* să se încurce cu toate. Aici nu e vorba despre o alegere, ci despre necesitate. E mai ușor, mai înțelept, mai puțin crud... să o accepți pur și simplu. Dar la naiba cu anii care au trecut! Dă-i încolo. Pe tine nu te-ating. Îți vine să crezi sau nu, eu nu prea-mi mai amintesc cum arătai pe-atunci. Ori de câte ori încerc să-mi aduc aminte, te văd așa cum ești acum. Pur și simplu, nu e mare diferență. Nu-i așa că e uimitor, nu-i așa că e... splendid... nu-i așa... că e... minunat...

Mult prea târziu ca să mai strice momentul, telefonul de pe hol începu să sune.

— Åsta s-ar putea sã fie Victor, spuse Sophie.

Rãmas singur, Alun aruncã o privire scurtã i lipsitã de orice curiozitate prin dormitorul spaþios. Fie mari, fie mici, obiectele pãreau sã fi fost alese doar cu scopul de cheltui cât mai mulþi bani, începând chiar cu tapetul în relief care, din câte se pãrea, era încrustat cu cristale. Gânduri banale i inevitabile despre trecerea timpului îi umpleau mintea. Într-adevãr, trecuse destul de mult timp, dar, deocamdatã, aparent se schimbaserã surprinzãtor de puþine lucruri. Ceea ce tocmai îi spusese lui Sophie despre felul în care arãta i aa mai departe era, bineînþeles, fals, deși – trebuia sã o recunoascã – ar fi fost o minciunã i mai mare dacã s-ar fi referit la majoritatea persoanelor pe care le cunoștea de la fel de multã vreme. Dar, într-un mod general, raportat la experienþa efectivã, avea o dozã de adevãr. Tot felul de lucruri – ceea ce se întâmplase puþin mai devreme, de exemplu – îi pãreau aproape la fel ca odinioarã, sau cel puþin nu suficient de diferite pentru a face caz. Poate cã situaþia asta n-avea sã continue la nesfârșit, dar, momentan, rãmãnea aproape neschimbatã, iar, din punctul lui de vedere, cea mai evidentã calitate a trecutului era cã acum era mai implicat decãt înainte, asumându-i roluri pentru mai mult timp decãt pãruse vreodatã a fi posibil sã le îndeplineascã. Alun se duse sã se uureze.

Când se întoarce în dormitor, Sophie era acolo i tocmai se îmbrãca.

— Cât timp mai avem?

— Minimum cincisprezece minute, rãspunse ea, fãrã sã-i ridice privirea.

— Sã tii cã am fãcut-o i-n douã jumate la viaþa mea, i cu butoni i cu sireturi cu tot.

— Lasã vorbãria.

Înnodându-i cravata, Alun zãri în oglinda de la mãsuþa de toaletã ceea ce nu vãzuse propriu-zis mai devreme, i anume cã, în cealaltã parte a camerei, chiar în dreptul patului dublu în care stãtuserã ei, se afla un pat pentru o singurã persoanã, fãcut.

— Cine doarme acolo? Întrebã.

— El. De obicei, acolo stã.

— De obicei, acolo stã? Adicã, uneori, vine i...

— Nu, nu, acolo ajunge. Spre dimineaþã, încep sã-l lovesc cu picioarele în somn, aa cã se mutã acolo când nu mai suportã.

— Grozav de inteligentã idee.

Ceva din povestea asta îl nedumerea pe Alun, dar lui niciodatã nu-i stãtuse în fire sã fie curios în legãturã cu lucrurile care nu-l priveau direct i, când își luarã rãmas-bun în hol, când mai aveau ase minute la dispoziþie, deja dãduse totul uitãrii. (ase minute, hm? Nu era chiar aa grozavã înþelegerea asta.)

— Mi-a părut bine de vizită, strigă ea în urma lui.

Ca și cum într-adevăr n-ar fi venit decât pentru o ceașcă de ceai, după care schimbă registrul și îi spuse din nou:

— Ești un nemernic, dar de data aceasta pe un ton resemnat.

Alungând prima idee care-i venise în minte, Alun răspunse:

— Tu ești minunată. O să trec în curând. Dar sun înainte.

O ironie nenorocită făcu mașina să nu pornească din prima, dar apoi o luă din loc. Întoarse – ceea ce, pe viitor, ar fi trebuit să facă de la bun început – și o porni la vale. Scăpase. Șase minute, hm? Ca-n vremurile bune. În scurt timp, uită cu totul de Sophie, dar, ca întotdeauna în asemenea momente, se simțea complet liber, nu victorios, ci pur și simplu mai liber, mai liber ca oricând. Încet, atent la note, începu să cânte, cu vocea sa plăcută de tenor:

Oare tânăra Denise a-mbolnăvit tot regimentul?

Oh, nu, Denise nici gând, ci doamna Rosenbloom...

O luă pe drumul peste Beaufoy, astfel că la orizont vedea marea și, dincolo de golf, întinderea roșiatică, presărată cu verde-închis, a insulei Courcey, cu vagi contururi industriale învăluite parțial de ceață pe fundal. Momentan, soarele era sus pe cer, suficient de puternic cât să-i dea apei o culoare puțin mai frumoasă decât maroniul cenușiu obișnuit. Șirurile de case cu mai multe apartamente, la care se ajungea pe niște scări abrupte, fură treptat înlocuite de vile din cărămidă cu un perete comun, construite în perioada interbelică, un pâlc de case cu două niveluri, făcute din prefabricate prin anii 1950, după care se întindeau – mai încolo și mai în spate – reședințele răsfirate, construite din piatră, ale proprietarilor de mine de cărbuni și ale patronilor de combine metalurgice din perioada de prosperitate a regiunii.

În zona asta, Alun apăsă mai încet pedala de accelerație și își luă o față plictisită, nemulțumită, ba chiar dezamăgită, pregătindu-se să dea ochii cu fiica sa, Rosemary. Îl tulbura gândul că fata aceea risca să-și facă o idee total greșită despre activitățile și interesele mai puțin importante ale tatălui ei. Ori de câte ori se vedeau, se aștepta să fie acuzat de ceva – și de ceva petrecut nu recent, ci demult – dacă nu arbora expresia unei resemnări cât se poate de dârze. În privința asta, era mai radicală decât sora ei mai mare, care acum era măritată, în siguranță – sau mai degrabă aflată, în cea mai mare parte a timpului, la o distanță sigură din acest motiv. Alun n-ar fi putut spune de ce îl stânjeneau atât bănuielile fiicelor lui.

În salon, mama și fiica puseseră bazele unei enclave feminine pe covorul din fața șemineului, alături de o măsuță joasă, pe care se aflau cești cu cafea,

o cutie de metal cu fursecuri, una de carton cu bomboane de ciocolată, o cutie de șervețele, poșete, o trusă de manichiură, un coș pentru hârtii, o hartă a orașului și zeci de liste și broșuri de la diferite agenții imobiliare. Alun știa că, dacă trecea teafăr și nevătămat de primul minut, avea să reziste fără probleme. Traversă în condiții de siguranță cei șase metri de câmp minat care se întindeau de la ușă până la fiica lui și o îmbrățișă. Ca de obicei, o îmbrățișare călduroasă.

— A fost bună mâncarea? îl întreabă Rhiannon, după ce o sărută.

— Nu prea. Destul de suportabilă, totuși. Să mergem și noi cândva.

— Te-ai întâlnit cu Charlie? Vrei o cafea?

— Nu, mulțumesc. Da, era acolo. Și Peter.

— A, serios? zise Rhiannon, cu o voce în care i se citeau entuziasmul și interesul. Cum arăta?

— Nu prea bine. S-a îngrășat foarte tare. Dar nu e, cum ar veni, de nerecunoscut.

— Aha. Păi, el niciodată n-a fost băț, nu?

Rosemary – o versiune mai oacheșă și mai robustă a lui Rhiannon – așteptase ca părinții ei să-și termine discuția. I se spusese cu câțiva ani în urmă că, înainte să-l cunoască pe tatăl ei, mama ei avusese, cu mult timp înainte, o legătură cu un lector universitar pe nume Peter Thomas. Ce mai auzise sau dedusese ea nu se știa, dar acum nu reacționează în niciun fel. Arătând către una dintre broșuri, spuse:

— Am găsit o casă în Kinver Hill, cu un salon cu ferestre mari, în stil suedez, și o grădină atipică, împrejmuată cu zid, și mergem să o vedem la cinci. Ai venit la fix ca să ne duci până acolo.

— Într-adevăr. Dar, ia spune-mi, cum v-ați fi descurcat dacă n-aș fi apărut eu?

— Am fi mers cu taxiul, așa cum am făcut toată săptămâna, în timp ce tu te-ai plimbat cu mașina la pub și oriunde ai mai poftit. Să fim serioși, tu câte case ai văzut efectiv?

— Asta-i bună, nici nu știu. Nu multe. Cât de puține s-a putut. Să fi fost trei? Pe mine nu mă pasionează. Și n-ai cum să mă convingi că asta nu e treabă de femei.

În ciuda turnurii neplăcute pe care o luase discursul fiicei sale, Alun nu era preocupat decât să-și mascheze cât mai bine ușurarea că nu i se ceruse socoteală.

— Cu alte cuvinte, dacă tot trebuie s-o facem, s-ar putea să ne și placă. Ei, uite o chestie de care de data asta n-o să scapi, prietene. Două, de fapt. Exact, pe aia din Mary Tweed Lane o putem vedea la șase, nu-i așa, mamă?

Rosemary începu să frunzărească pliantele.

— Cameră de zi spațioasă, cu șemineu încastrat în perete și poliță sculptată, în stil victorian. Mama zicea că plănuiești o serie de excursii prin împrejurimi, pentru peisaje și monumentele istorice.

Ultima frază o rosti cu un accent galez târăgănat destul de autentic, deși nu locuise niciodată în Țara Galilor.

— Noi o să le vedem altă dată, dar, bineînțeles, faza e că, dacă o să fii în Bargeman's Row cercetând tradițiile locale și îmbătându-te, n-o să ai cum să fii și în Pedwarsaint și în Holland, vizitând case. Prin urmare, tată, în următoarele câteva zile poți să te împaci cu gândul că o să vii cu noi să vizităm o groază de case. Cât sunt eu aici, n-ai să poți să lași totul pe umerii mamei, da? Ești de acord cu mine?

Alun încuviință din cap, fără să mai scoată vreun cuvânt. Mereu îți scoteau ochii că voiai să faci ceva de unul singur, fără ele, oricât de nevinovat ar fi fost lucrul respectiv, ca, de exemplu, să-ți arunci ochii peste un ziar. Dacă stătea să se gândească bine, considerase cam de la început că ideea de a pleca în căutarea Țării Galilor avea, de asemenea, avantajul de a-l scuti de căutarea unei case. Și, apropo, proporția de patru la unu era complet greșită – era patru și jumătate la unu –, Rhiannon, care acum îl privea și-i făcea cu ochiul pe furis, fiind jumătate, iar Rosemary, patru.

Asta așa, în mare. Lăsând deoparte resentimentele, predica ei fusese încărcată de o oarecare afecțiune, dar genul acela de afecțiune care nu îndulcea vorbele în niciun fel. Când, într-un final, porniră, Rosemary îi luă mâinile într-ale sale, îi dădu un sărut pe obraz și-i adresă un zâmbet în care se regăseau, deopotrivă, dragostea și dezaprobarea. Era cel mai bun lucru la care ar fi putut spera.

PARTEA A TREIA

Charlie

1.

Când Charlie Norris observă că bărbatul cel mai mărunțel din vagonul trenului subacvatic avea o expresie de om prost dispus, se hotărî că venise vremea să coboare. Aruncându-se încolo și înapoi și trăgând aer adânc în piept, reuși să scape și să se întoarcă, pe întuneric, în patul lui. Fiindu-i foarte sete, ca de obicei, întinse mâna după unul dintre multele pahare cu apă alinate pe măsuta joasă de lângă el, dar, înainte să dea de el, mâna îi fu înșfăcată și zgâlțâită de o creatură cu un bot foarte lung și îngust, care scotea tot felul de orăcăieli și chițăieli. Charlie țipă, sau i se păru că țipă, și-și retrase corpul ca un înotător care ajunge din nou la suprafața apei, și așa reuși cu adevărat să se întoarcă.

O auzea pe Sophie respirând încet în patul aflat în cealaltă parte a încăperii și începu să-și dea la o parte pătura ca să se ducă acolo și să se cuibărească lângă ea. Apoi realizează că făcuse asta de două ori în ultimele zece zile, așa că a treia oară ar fi fost prea mult. Oricât de atent era, Sophie mereu se trezea când se întindea lângă ea, indiferent dacă se cuibărea sau nu, și, deși zicea mereu că ațipea la loc în câteva minute, el nu prea o credea. Și, la urma urmei, nu se trezise la marginea vreuneia dintre pajiștile acelea imense, puternic luminate, cu stâlpi dărâmați și un râu care curgea în sens invers, la deal, și-și schimba direcția după bunul plac, nici nu avusese de-a face cu diverse chestii mici, animăluțe imposibil de identificat sau mașinării care se comportau ca animalele. Așa că, momentan, rămase pe loc, sprijinit într-un cot.

Nu era chiar întuneric. În lumina veiozei cu abajur de lângă el, putea chiar să vadă o parte din silueta lui Sophie. Mai veneau câteva raze de lumină și pe sub ușa de la hol, care se reflectau în oglinda înaltă de lângă fereastră. O mașină trecu devreme spre oraș. Era destul de în siguranță, iar în lumea reală nu-i era chiar atât de sete ca în vis. Se ridică să se ducă la baie. Abia după ce-și satisfăcu aceste nevoi și se băgă înapoi în pat, se uită la ceas: cinci și zece minute. Nu era prea rău. Se simțea ca și cum cineva i-ar fi tăiat cam

două treimi din cap, iar inima parcă-i bătea de undeva din stomac, dar în rest se simțea bine și reuși să-și monitorizeze respirația pe parcursul orei următoare până ce alunecă într-un fel de moțăială, deși nu foarte plăcută, ce-i drept.

Când deschise din nou ochii, afară era lumină, iar el nu se simțea bine, chiar deloc. Ca de obicei la acea oră, sinele său de dimineață îl blestema pe sinele său de cu o seară înainte pentru că lăsase intenționat sticla de scotch în dulapul de băuturi de la parter. Fără ajutorul ei, era exclus să poată să se ridice vreodată. Pe măsuta de lângă pat se afla o cană mare cu ceai și o carafă din plastic în care era tot ceai. Dacă era să bea puțin, în niciun caz nu s-ar fi simțit obligat să se ridice. Cu această convingere, se ridică într-un cot și bău un pic, ba chiar goli toată cana dintr-o înghițitură pentru că ceaiul era cald, după care se lăsă din nou pe spate. Nu trecu foarte mult și lichidul înghițit își croi drum direct către vezică. Se întoarse și se uită fix la peretele de lemn solid care încadra capul tapițat al patului, numără până la o sută, după care, cu o mișcare convulsivă a brațului, își lipi palma de ea, se prinse bine, numără din nou până la o sută și trase cu toată puterea, reușind astfel să se ridice pe jumătate.

Ajuns în această poziție și ținându-și mâna încheștată în continuare de capul patului, se opri din nou și, rostind „Purta un stei de piatră uriașă cu brațele-amândouă și spre o culme se încorda din mâini și din picioare s-ompingă”¹⁴, își lăsă un picior pe podea. Bineînțeles, era clar că, dacă reușea să ajungă la baie, la întoarcere avea să se trântescă înapoi în pat imediat ce ajungea lângă el. Când se întoarse, își sprijini palmele de măsuta de toaletă a lui Sophie, de o parte și de alta a oglinzii ei de mână din argint lucrat în relief și se uită pe fereastră, privind în gol. Cu o convingere nestrămutată că trecuse cu bine prin nenumărate situații asemănătoare, simțea că pierduse tot ce avea pe lume și că toți cei pe care îi cunoștea erau de mult dispăruți. Doar pentru că nu mai era nimic de făcut, rămase neclintit, adunându-și energia necesară pentru a se mișca, pentru a începe să se îmbrace, ca un schior care-și menține echilibrul pe un traseu plin de pericole. Gata? Sigur... *Start*. În picioare. Pornește.

— Mă duc puțin până la Rhiannon, îi spuse Sophie în bucătărie. Crede că a găsit o casă potrivită, dar vrea să o însoțim și eu și Gwen. E una din casele alea de la marginea pădurii Hollands. Știi tu, cam pe unde stătea Aubrey. Pe la unsprezece vine Dilys, iar domnul Bridgeman a sosit deja, e în față, așa că n-o să fii singur.

¹⁴ Homer, *Odiseea*, trad. de George Mumu, studiu introd. și note de D.M. Pippidi, editura Univers, București, 1971, p. 257.

Se referea la menajeră, care venea zilnic, și la fostul docher care se ocupa de grădină, mai spăla câte un geam din când în când și făcea tot soiul de astfel de treburi.

— Eu mă întorc pe la patru și jumătate. Să ai o zi distractivă. Ne-om vedea când ne-om întâlni, iubire, încheie ea, convențional, îl sărută pe creștet și plecă.

După zece minute, Charlie reuși să ajungă de la masa din salonul pentru micul dejun la frigider, în bucătărie. Aici bău în picioare o groază de suc de mere și ronțăi o felie de pâine prăjită pe jumătate arsă, pe care Sophie o dăduse la o parte; să-și facă singur pâine prăjită – coșul de pâine, prăjitorul și așa mai departe – era de neconceput. Pe lângă pâine, mănca și câteva linguri de marmeladă direct din borcan. Un pachet de cafea pe dulap, lângă o cană curată, nu fu îndeajuns pentru a-l convinge să-și facă singur cafeaua, însă lucrurile se schimbă radical când descoperi fierbătorul pe jumătate plin. Și-o făcu singur, până la urmă, ba chiar adăugă și niște zahăr, amestecând totul cu lingura cu care mâncase marmeladă. Când simți o picătură de salivă gâdilându-i gâtul, reuși să lase cana jos înainte să cadă pradă unui acces de tuse puternic ca un uragan, care-l făcu să se învârtă încolo și încoace prin încăpere și să se trezească față în față cu domnul Bridgeman, care se afla acum în spate și era la nici jumătate de metru de el, de cealaltă parte a ferestrei.

Apoi sună telefonul, cum se întâmpla mereu cam pe la acea oră din dimineață.

— Charles, Victor sunt. Cum te simți azi?

— Cam ca de obicei.

— Ah, îmi pare rău să aud asta.

Uneori, Victor spunea asta, alteori, că se bucura că nu era mai rău.

— Auzi, Charlie, eu m-am săturat de Griffiths & Griffiths. M-am săturat *până-n gât*, dragul meu, insistă el, folosindu-se de această expresie pentru a-și întări ideea. Jumătate din ce-au trimis ieri a fost, efectiv, imposibil de folosit. După cum știi, am discutat c-ar fi bine să încercăm și cu Lower Glamorgan Products. E-n regulă dacă discut cu ei?

— Da, e bine.

Charlie deja nu se mai întreba de mult de ce insista frate-său să continue șarada responsabilităților comune în ceea ce privea administrarea localului Glendower. Și totuși, plictiseala pe care i-o inspirau aceste sarcini era cumva terapeutică.

— Bun, mulțumesc. A doua chestie pe care voiam s-o discut cu tine e că nu-mi mai place deloc vinul casei, cel alb. E o poșircă oribilă. Am deja unul

sau două soiuri pe care aş vrea să le încerci, ca să-l înlocuim. Vii pe-aici mai târziu?

— De fapt, să ştii că nu-s foarte sigur că trec azi. Trebuie să ajung la ceremonia de la St. Dogmael şi dup-aia o punem de-o beţie la Prince of Wales.

— A, nu-mi spune, n-aş fi ratat pentru nimic în lume – la ceremonie mă refer – şansa de a-l vedea pe curvarul ăla ipocrit. Problema e cu Chris. Bietul băiat s-a pricopsit cu ceva şi l-am trimis acasă, aşa că n-are cine să se ocupe de tot. Dar ştii ceva, Charlie? Adună şi tu trei, patru persoane de vază de pe-acolo şi adu-le aici la prânz, pe socoteala noastră. Doar dacă poţi. Dacă se poate, dă un telefon înainte. Avem un *coq au vin* de vis azi. Ce zici?

— Va trebui să studiezi un pic terenul, dar o să încerc.

— Oh, bun băiat. Parcă te-ai mai înveselit puţin. Ai grijă de tine, Charles.

Cafeaua nu mai era nicidecum la fel de fierbinte, dar Charlie o bău oricum ca să se rehidrateze. Curând după aceea, bău şi un whisky cu apă destul de slăbuţ; se abţinuse până atunci pentru că îşi impusese să evite, pe cât posibil, să bea alcool devreme. La ora şapte, în faţa casei opri un taxi, să-l ducă în oraş. La urcare, câscând cât îl ţinea gura, îşi spuse – aşa cum făcea mereu când mergea cu taxiul – că era cazul să-şi vândă Renaultul vechi pe care-l avea în garaj, căci nu-l mai folosisese nimeni de ani întregi, cu excepţia momentelor în care maşina lui Sophie era la reparat. Avea să se ocupe de asta mâine.

Drumul îl conduse pe lângă multe locuri, dar niciunul mai interesant ca prefectura din Lower Glamorgan – de vreo şase ori mai mare decât vechea prefectură Glamorgan, din Cardiff –, care putea fi considerată un adevărat oraş în miniatură. Circulau zvonuri că cei care lucrau acolo se bucurau de nenumărate baruri, săli de mese luminate cu gust, discoteci, jacuzzi, frizerii, saloane de masaj şi centre medicale în regim de urgenţă – şi toate acestea fără a escroca populaţia –, prefectura fiind situată lângă Jenkyn's Farm, care, de altfel, era închisoarea. Demne de atenţie – şi aflate mai încolo – erau şi docurile unde, pe vremuri, domnul Bridgeman îşi câştigase existenţa într-un mod cât se poate de respectabil, îmbogăţindu-se şi în alte privinţe. Acum, acolo unde odinioară erau ancorate zeci de vapoare care aduceau chereştea, minereuri, fontă brută, cărbuni, cocs, zinc, nu se vedeau decât dragorul portului – care, după cum arăta, probabil că nu mai fusese pus în funcţiune de vreun an – şi un singur cargobot mic şi murdar, care naviga sub pavilionul albastru cu alb şi cu roşu al Iugoslaviei.

În mintea lui Charlie rămăsese imaginea lui Sophie aşa cum o văzuse cu o oră în urmă, vioaie şi aranjată, în impermeabilul ei albastru-deschis, cu cordonul strâns bine în talie. Trebuia doar să te uiţi la ea ca să-ţi dai seama

că bărbații cu toane nu jucau niciun rol în viața ei; îți trebuia ceva timp să înțelegi că făcea toate concesiile de care era în stare față de persoanele care aveau legături cu asemenea bărbați. În cei douăzeci și doi de ani de căsnicie, poate că nu ajunsese să o cunoască foarte bine, dar cel mai puternic sentiment pe care-l avea față de ea – mai intens decât invidia – era respectul, ba chiar admirația. Dacă era după ea, n-ar fi avut niciodată probleme, nici măcar din cauza lui Alun. Dacă Charlie nu ar fi fost deja sigur, de când se așezase la masă la Glendower, unde anume își propusese Alun să meargă după aceea, așternutul curat de pe patul lui Sophie, schimbat la mijlocul săptămânii, i-ar fi arătat cât se poate de clar cum stăteau lucrurile. Dar fie. Ca de obicei, el și Sophie nu schimbaseră nici măcar o privire pe tema asta. Fie. Oricum, cam pe la jumătatea celor douăzeci și doi de ani, el renunțase, în mare parte, la dreptul de a avea vreun cuvânt de spus legat de acest aspect al vieții lui Sophie.

Pe partea dinspre coastă apăru St. Dogmael, una dintre cele câteva biserici desacralizate ale orașului. Aceasta fusese transformată nu într-un cinema pornografic, ci în ceva mai puțin inofensiv, ar fi fost de părere unii, și anume într-un centru de artă. Clădirea fusese restaurată, în mare parte, în 1895, deși anumite părți ale luminatorului erau din secolul al XIV-lea, de când biserica fusese reconstruită de Henry de Courcy. Aceste informații – și multe altele – puteau fi descoperite într-o broșură care se vindea la vastul stand de carte și birou de informații, aflat în portalul vestic. Într-o parte a intrării în portal se afla – aproape dintotdeauna, din câte-și aminteau cei de-acolo – o coloană de piatră mică și prăfuită, care servea drept soclu pentru o statuie în mărime naturală, prea degradată de vitregia vremii pentru a mai fi clar că reprezenta un bărbat, dar despre care se presupusese întotdeauna vag că ar fi fost o reprezentare a sfântului. Astăzi, monumentul era acoperit cu o pânză roșie de mari dimensiuni și vreo șaptezeci, optzeci de oameni, unii împodobiți cu însemne cetățenești și alte dichisuri, stăteau în apropierea lui, dând naștere unei zarve generale, diversificate doar de tonul pițigăiat și vesel caracteristic femeilor din localitate.

Charlie ajunsese la timp. Îl rugă pe șofer – un chinez cu un accent pronunțat de Greenhill – să-l lase la câțiva metri distanță, plăti cursa și se insinuă în mulțime. Un bărbat destul de gras, cu părul alb tuns scurt, o față lungă, palidă și ochi mari, se întoarse către el.

— Bună dimineața, domnule, rosti pe un ton ridicat, cu un accent nord-american.

— Bună dimineața, îi răspunse Charlie, simțind impulsul de a o lua imediat la sănătoasa.

În ultima jumătate de oră, îi fusese mai bine, dar progresele înregistrate puteau fi foarte bine distruse de un pic de tensiune, ceea ce individul acesta părea mai mult decât capabil să creeze înjur.

— Îmi dați voie să mă prezint? Mă numesc Llywelyn Caswallon Pugh.

Și, la auzul acestui nume blestemat, toți cei prezenți amuțiră dintr-odată.

Sau cel puțin așa i se păru lui Charlie, într-un moment de năucire, o experiență demnă de *Mabinogion*¹⁵. Apoi își dădu seama că liniștea bruscă se datora, cel mai probabil, unuia sau altuia dintre personajele de vază din grupul central unde – observă acum – se afla și Alun. În cele ce aveau să urmeze, în jurul acestui grup aveau să graviteze tot felul de fotografi, iar Charlie observă și un bărbat care părea să mânuiască un fel de cameră portabilă de televiziune.

Începură să fie rostite cuvântări semiinteligibile, la un microfon conectat la o boxă sau două. Odată festivitățile începute, individul acela pe nume Pugh – care acum i se părea lui Charlie complet dus – îi tot arunca priviri cu subînțeles, ca și cum i-ar fi promis că aveau să se întâmple mai multe lucruri și, că avea să afle mai multe decât cum îl chema pe el. În partea cealaltă, lângă obiectul de sub pânza roșie, un tânăr îmbrăcat la patru ace – cel mai probabil, primarul – îl prezentă pe un bărbat care era – sau care nu era decât – secretar de stat în Departamentul Galez. Acest bărbat, care nu părea decât puțin mai în vârstă decât primarul, rosti câteva fraze într-o limbă de lemn perfectă și trase capătul unei frânghii ornamentale sau al unei sfori, pe care Charlie nu o observase până atunci. Cu o finețe desăvârșită, pânza roșie se desprinsese și căzu, lăsând la vedere – înălțată pe un soclu construit, din câte se părea, din marmură oliv – o figură aurie, lucioasă, din metal, care era cam de înălțimea unui om, dar care nu se deosebea aproape deloc de stana informă care se aflase acolo înainte.

Urmă o tăcere care se datora probabil mai puțin ororii, cât unei nedumeriri în stare pură, după care izbucni un ropot de aplauze. Presupusul sculptor, un bărbat mărunțel, cu o clăie de păr, care semăna cu un artist din benzi desenate, își făcu apariția și, câteva secunde, fu în centrul atenției. Un alt tânăr, care declară că reprezenta Institutul Cultural Galez, începu să vorbească despre bani. Începu să plouă, deși nu atât de tare încât să deranjeze un grup de galezi. La o a doua privire, obiectul de pe soclu semăna oarecum cu un om, dar stilul excludea orice element de portret, iar Charlie avea o bănuială că nu era singurul care se întreba dacă artistul lăudat nu cumva fusese ales pentru această lucrare grație vreunei convenabile forțe

¹⁵ Colecție de unsprezece povestiri galeze, culese din diferite manuscrise medievale. Acestea prezintă elemente de mitologie celtică, motive aparținând repertoriului universal al basmelor și tradițiilor caracteristice Evului Mediu timpuriu.

abstracte – cum ar fi fost spiritul galez, de exemplu. Cu toate astea, cei aflați suficient de aproape puteau vedea că pe soclu era gravat numele lui Brydan, împreună cu anul nașterii și cel al morții, 1913 – 1960.

Veni rândul lui Alun. Acesta ținu un discurs destul de detașat, evitând să devină sentimental la atât timp după eveniment, concentrându-se asupra adevărilor incontestabile, cum ar fi acela că Brydan era cel mai mare poet galez din toate timpurile și, de asemenea, cel mai mare poet de limbă engleză al secolului, referindu-se și la aspecte minore, dar nu mai puțin certe, cum ar fi completa dăruire față de arta sa, și lăsând nerostite altele, cum ar fi completa dăruire față de Jack Daniel's și față de revista *Astounding Science Fiction*. Llywelyn Caswallon Pugh considera, cu siguranță, că putea trăi foarte bine și fără o parte din respectivele detalii. Acesta începu să-i arunce ocheade lui Charlie din ce în ce mai des și, încet-încet, se trase mai aproape de el. Avea o putere ieșită din comun de a băga frica în oameni – sau în Charlie, cel puțin. Când rupse tăcerea, o făcu pe un ton ceva mai temperat ca înainte:

— Scuzați-mă, domnule, se-ntâmplă oare ca gentlemanul acela să fie Alun Weaver, decorat cu Ordinul Imperiului Britanic în rang de comandor?

— Se-ntâmplă, răspunse Charlie, gâfâind ușor. El e.

— Iar dumneavoastră se-ntâmplă să-l cunoașteți personal?

— Se-ntâmplă. Adică da, îl cunosc.

— Ați putea fi amabil să mă prezentați și pe mine după ceremonie?

Cel mai probabil, se purta așa înadins, își spuse Charlie, și în mod clar nu avea intenții bune. Era un moment perfect să dea bir cu fugiții sau măcar să se retragă dintr-odată – ar fi fost o soluție mai rapidă, mai sigură și mai politicoasă, dar nu era dispus să treacă prin cordonul subțire, dar dens, de trupuri care îl despărțea de libertate în acel moment. Așa că bolborosi un soi de încuviințare și încercă să-i ignore cât mai mult pe Pugh și pe toți ceilalți, gândindu-se cu nostalgie la diminețile acelea de odinioară în care singurele sale probleme erau greața și durerea de cap.

Alun începea acum să vorbească pe un ton mai emfatic. În timp ce rostea cuvintele, își plimba privirea încet de la un capăt la altul al auditorului, astfel încât nimeni să nu se simtă exclus.

— Uneori, s-a pus prea mare accent, spunea el, pe faptul că Brydan nu cunoștea limba galeză, nici măcar într-o mică măsură. Asta este pur și simplu o întâmplare, doar o chestiune de modă a timpului. În perioada de dinaintea Primului Război Mondial, oamenii din South Wales considerau că era cel mai bine să-și crească odraslele fără să știe altă limbă decât engleza. Dar cei care i-au citit opera și care cunosc Țara Galilor și limba galeză nu se pot îndoi nicicum că această țară și această limbă trăiesc în opera lui. Nu

înțelegea limba efectiv, cuvânt cu cuvânt, dar, la un nivel instinctiv, fundamental, rezona cu tot ce însemna ea. Simțea și percepea ceva dincolo de cuvinte...

După ce Alun termină, altcineva rosti câteva fraze de mulțumire, de încheiere. Toți cei prezenți se relaxară și începură să se uite înjur, dar, la început, nimeni nu făcu nicio mișcare. Charlie era imobilizat și dintr-un soi de obligație, dar și din cauza propriei curiozități: trebuia să fie acolo când acest galez de peste ocean avea să-l întâlnească pe Alun, altminteri... Nu, n-ar fi murit, ci ar fi știut care era motivul. Își pierdu oarecum din această determinare când Pugh se întoarse din nou către el și trase aer în piept ca să-i spună mai multe. Fusesse nebunie curată să nu treacă pe la Glendower înaintea unei orori ca aceasta. Ah, oare avea să se învețe vreodată minte?

— Îmi puteți spune cum vă numiți, domnule?

Charlie își spuse numele și se trezi adăugând și cu ce se ocupa, ca un prost.

— Eu sunt reprezentant al Societății Cymric¹⁶ din SUA, zise Pugh.

În momentul acesta, în mintea lui Charlie se petrecu un lucru teribil. Pugh continuă să vorbească la fel, fără schimbări de ritm și inflexiune, dar Charlie nu mai reușea să distingă cuvintele, percepând doar niște zgomote. Privirea i se încetșă puțin. Făcu un pas înapoi și călcă apăsător pe piciorul cuiva. Apoi distinse un zgomot pe care-l recunoscuse și aproape că se prăvăli în partea cealaltă de ușurare. Nu fusese deloc corect să te aștepti de la un bețivan bătrân, al cărui vocabular galez se rezuma la *yr* și *bach*¹⁷, să recunoască porcăria aceea, mai ales când îl luase pe nepregătite, cu accent american.

— Mhm, spuse el cu patos. Mhm.

Ochii mari și ficși ai lui Pugh se măriră și mai mult, într-un mod care-l făcu pe Charlie să se întrebe la ce oare consimțise, dar renunță curând la pășărească și reveni la engleză.

— Unul dintre cele mai importante obiective ale societății este stabilirea și menținerea unor legături cu patria-mamă.

O adiere cu stropi fini de ploaie se abătu asupra feței lui Charlie, răcorindu-l, iar un pescăruș trecu pe deasupra lui suficient de aproape încât să-l facă să tresară.

— Mi se pare o idee excelentă.

— Aha. În conformitate cu care scopul pe care îl am astăzi este să-l rog pe domnul Weaver să viziteze, ca invitat de onoare, filiala Societății din

¹⁶ *Cymric* – „galez” (gal.).

¹⁷ În galeză, *yr* este echivalentul articolului hotărât *the* din limba engleză. *Bach*, ca adjectiv, are mai multe sensuri. Sensul de bază este „mic” (ca dimensiune, cantitate), un alt sens este „tânăr” care se va regăsi în paginile următoare. În cazul de față, *yr bach* înseamnă „una mică”, „o dușcă”. (N.r.).

Bethgelert, Pennsylvania, unde locuiesc și să stea la noi o perioadă. De unde și dorința de a-i fi prezentat personal.

Charlie îi fu recunoscător pentru această explicație de curtoazie. Și avea impresia că înțelegea și logica din spatele ei; acum lucrurile se desfășurau un pic mai firesc. În timp ce se uita în jur după Alun, descoperi că și-l putea imagina cu o ușurință de-a dreptul ridicolă – poate că îl auzise chiar – spunând că o invitație îi trebuia numai, nu conta dacă era la dracu-n praznic; ar fi acceptat orice ar fi putut să-i ofere un punct de pornire și ar fi plecat cât ai zice pește. Ei bine, venise, în sfârșit, și oportunitatea cea mare pentru galezul acela ticălos și oportunist. Dar, hei, galezii aceia din State probabil că aveau o părere îngrijorător de bună despre respectivul oportunist. Cum și-or fi format-o oare?

Alun, însoțit îndeaproape de trei, patru funcționari, începuse să se îndrepte către un șir de mașini care păreau a fi ale conducerii locale și, în doi timpi și trei mișcări, Charlie, împreună cu Pugh, îi sări în cale și făcu prezentările.

— Domnul Pugh reprezintă...

— Societatea Cymric din SUA. E o onoare să vă cunosc, domnule. V-am scris grație...

— Încântat de cunoștință, domnule Pugh. De unde sunteți, mai exact?

— Din Bethgelert, Pennsylvania, care este situat...

— Vai, vai, galezii s-au răspândit în toată lumea asta mare, nu-i așa? O, voi, saxonilor, nu mai sperați în van să găsiți pe lumea asta vreo oală de lapte pe care noi, oameni nevinovați, dar iscusiți, să nu o fi smântânit deja. Vă rog să le transmiteți salutările mele călduroase, de văr rămas acasă, cehilor din Bethgelert, domnule Pugh. Acum...

— Domnul Pugh vrea să te invite acolo, strigă Charlie grăbit.

Modul firesc și insesizabil în care Alun își schimbă privirea distrată, îndreptată spre mașina care-l aștepta, într-o solicitare urgentă de ajutor, ca cineva să se ocupe de domnul Pugh, îl impresionează pe Charlie atât de mult încât era sigur că n-avea să uite niciodată. Reușit fusese și entuziasmul lui moderat față de tot ce avea de spus americanul. Chiar în fața lor, cineva nemulțumit de unele aranjamente le blocă temporar calea.

— Bethgelert este situat în acea parte a statului cu o populație galeză însemnată. De fapt, William Penn și-a exprimat dorința ca întreaga Comunitate a Națiunilor să se numească Noua Țară a Galilor, însă guvernul englez s-a opus acestei propuneri.

Pugh accentuă ultimele câteva cuvinte, dar, chiar dacă reuși să stârnească vreo reacție separatistă în cei care-l auziseră, aceștia nu dădură niciun semn

În acest sens, deși poate că aerul expectativ al lui Alun se mai estompă un pic. Dar păru să se învelesească din nou când Pugh îi lansă propunerea.

— Noi, în Bethgelert, am avut privilegiul de a primi numeroase personalități galeze. În 1954, am avut onoarea de a fi vizitați de Brydan. Această ocazie a fost marcată printr-o placă memorială gravată în galeză și în engleză, care se află în Neuadd Taliesin, unde ne întrunim. Tot acolo e și un portret în ulei al lui Brydan, pictat de doamna Bronwen Richards Weintraub, membră a consiliului nostru.

— Când vă gândeați să... începu Alun, dar Pugh ridică mâna ca să-l atenționeze să nu intervină și continuă netulburat.

— Doamna Weintraub a lucrat, în principal, după fotografii, însă vizitatorii care l-au cunoscut personal pe Brydan au fost de părere că este un portret excelent.

Era ceva ferm și indiscutabil în această remarcă și în felul în care fu ea receptată. În față, persoana sau mașina care era de negăsit fusese reperată sau renunțaseră definitiv să o mai caute, astfel că grupul era gata de plecare. Alun spuse pe un ton meditativ:

— Spuneți-mi, domnule Pugh, unde anume aş putea să locuiesc în Bethgelert?

— Păi, la mine, domnule Weaver. E o garsonieră mică, dar destul de confortabilă, vă asigur. O să-mi facă mare plăcere să vă arăt împrejurimile.

— Abia aștept.

Alun stătea acum lângă portiera din spate a mașinii în care trebuia să se urce.

— Cred că prin 1995, primăvara, ar fi numai bine să vă fac o vizită.

— Cred că...

— Nu, mai bine să o lăsăm pe toamnă. Anotimpul frunzelor care cad. În momentul de față, sunt foarte ocupat. Mi-a părut bine să vă cunosc. O zi bună. Charlie, vino pe partea cealaltă.

În momentul acela, înainte să-și strecoare capul în mașină, Charlie îl mai zări, pentru ultima oară, pe Pugh, care semăna întrucâtva cu o figurină gonflabilă al cărei dop tocmai fusese scos cu o clipă înainte. Dacă n-ar fi fost plin de admirație față de Alun, lui Charlie chiar i-ar fi fost milă de el.

— Al naibii de bine s-au mai potrivit lucrurile, îi spuse, după ce se instală pe bancheta din spate.

— Da, un noroc, dar, în ritmul ăsta, aş fi putut să-i arunc praf în ochi la nesfârșit poponarului ăluia. Și, apropo, mă gândesc că nu greșesc cu „poponar”, nu? L-am mirosit chiar înainte să-mi zică de „garsonieră”, dar în secunda aia m-am convins.

— Probabil, dar eu eram prea copleșit de celelalte chestii ale lui ca să observ mare lucru.

Mașina tot nu porni. Alun miji ochii și se uită pe geamul din partea sa.

— Uite că pleacă, bietul de el. Ar fi trebuit să-i recomand să meargă la veceul public pentru bărbați de lângă pompieri. Dar probabil că s-a desființat demult ca toate celelalte chestii.

Doar ca să pună paie pe foc, Charlie spuse:

— Dar eu zic că a-nțeles mesajul, nu crezi?

— Poftim? Ce vrei să spui?

— Păi, ai fost înspăimântător de politicoș. L-ai luat foarte în serios.

— S-ar putea să ai dreptate, într-un fel.

— Adică, nu-ți dorești să te sune ca să discutați despre chestia asta. Să-ncerce să-ți demonteze obiectiile.

— A, nu, în niciun caz. Doamne.

Mașina începuse să înainteze încet, pe lângă trotuar. Din nou, Alun se uită pe geam, după care aruncă rapid o privire la traficul din față. Începu să deschidă geamul, învârtind manivela cu mâna stângă, în timp ce își întinse degetul mare de la mâna dreaptă și următoarele două, strângându-le pe celelalte peste podul palmei.

— Așa fac englezii, zise Charlie repede. Pentru americani, trebuie să ridici numai degetul mijlociu.

— Fir-ar ai dreptate, mersi. Aha... Gata.

Alun își scoase capul și mâna pe geamul mașinii, iar Charlie îl auzi strigând:

— O lăsăm pe 2000. Anul 2000. Și mai du-te-n mă-ta.

Mașina acceleră repede. Printr-un noroc chior, Charlie îl mai văzu o dată pe Pugh pe geamul din spate al mașinii, destul de șifonat acum față de cât de încrezător se arătase cu un minut în urmă. Oare ce avea să povestească în Bethgelert despre asta?

— Se zice „du-te-n mă-ta” și-n America, nu? Întrebă Alun panicat.

— Sunt convins că-nțelege.

— Și nu-nseamnă „ce mai face tac-tu” sau ceva de genul, nu?

— Nu, din câte știu eu, nu.

— Am zis să o lămuresc din start. Așa, ca să fiu eu sigur.

— Da, nu cred c-o să te mai deranjeze vreodată.

Alun râse în barbă puțin, dând din cap ca și cum ar fi avut mici muștrări de conștiință. Șoferul, care purta o cămașă sport în carouri, cu gulerul scos peste costumul de gabardină, rupse tăcerea:

— Tipu’ ăla de-acolo voia să-l luăm și pe el cu mașina?

— Da, cam așa ceva.

— Arăta tare caraghios. Îmi amintește de...

— Da, păi, n-are rost să ne mai gândim la el acum, mai bine ne concentrăm s-ajungem la Prince of Wales cât de repede se poate.

Alun nu avea, evident, niciun chef, în acel moment, de relația tipic galeză cu șoferii de taxi despre care îi povestise lui Rhiannon. Vorbind mai încet, continuă:

— Hei, chiar că s-au potrivit bine lucrurile. Am scăpat frumos. Odată, în Kilburn, am pățit-o rău de tot când i-am zis unui autor bulgar de proză scurtă – care *chiar* făcea autostopul – să se ducă-n mă-sa vreo două, trei minute, cât șoferul decapotabilei în care eram întorcea, pentru că ajunseserăm într-o fundătură pe care eu nu o observasem. Uluitor cât de ineficientă ajunge înjurătura asta de la un punct încolo. O zici de câteva ori la rând și deja ai golit-o de orice semnificație.

— Și nu prea mai ai la ce să recurgi dup-aia, zise Charlie.

— Exact.

— Da' de la ce ți s-a pus pata pe Pugh, de l-ai lăsat cu ochii în soare? Adică cel mai important motiv. Pe lângă pasiunea pentru rugby. Era american până-n măduva oaselor, nimic de zis.

— Nici n-avea cum să nu fie, drăguțul de el. Nu, asta aș fi putut suporta. Oricum, mai mult decât ce galez și mai înflăcărat e el. Am auzit eu despre poponarii ăia din Pennsylvania. Știi ce sunt, nu? Niște quakeri împutiți, asta sunt. Acolo chiar ai noroc dacă te lasă să fumezi. Și știi până unde merg? Vorbesc în galeză. Vorbesc unii cu alții intenționat în galeză.

— Da, a-nceput să turuie și cu mine în galeză.

— Iată, poftim, zise Alun, aruncându-i lui Charlie o privire plină de indignare. Cum să suporti așa o javră?

— Oricum, mă mir că nu i-ai răs în nas de cum ai auzit de unde e.

— A, nu puteam să fac așa ceva. M-ar fi crezut necioplit. Și, oricum, la momentul ăla nu puteam să fiu sigur că n-avea să nu știi, să-mi zică „du-te-n mă-ta” sau ceva de genul, să arate că este și el om. Cred că acum aș vrea să beau ceva.

Intrară în holul de la Prince of Wales – care, dintr-o motivație conservatoare, avea covoare simple și pe pereți imagini cu locuri cunoscute –, urcară în ascensorul năpădit de fotografii și pătrunseră în austeritatea orbitoare a ceea ce fără îndoială se numea „sală de evenimente”, cu coloane subțiri, ușor lucioase. Dar, din fairplay, avea și bar, plus o tăbliță pe care scria că nu se servea decât vin, pentru a ține la distanță băutorii de ocazie. Unul dintre avantajele ocupației lui Charlie – care astăzi nu mai era decât un fel de-a spune, însă, mulți ani, fusese cu adevărat – era că, de obicei, le cunoștea pe chelnerițe. De la cea de acum reuși să obțină, fără să trebuiască

să-și aștepte rândul, un whisky cu apă care altor bărbați li s-ar fi părut demn de un prânz pe cinste și se miră și el când descoperi câtă nevoie avea de așa ceva. Ținând al doilea pahar în mână, se duse direct la Alun, care solicitase sprijin moral pe acest teritoriu străin. Soții Cellan-Davies erau și ei acolo, ba chiar Malcolm tocmai îi punea lui Alun o întrebare.

— Cum îi zice? Llywelyn și mai cum Pugh?

— Nu sunt sigur, Charlie a auzit mai bine.

— Caswallon parcă.

— Oh, Caswallon, spuse Malcolm, pronunțând tare „l”-ul dublu siflant. Cunoscute mai bine sub numele de Cassivellaunos.

— Așa mai vii de-acasă, zise Gwen, încuviințând, preocupată, din cap. Căpetenia britană care i-a înfruntat pe romani în...

— Hei, iubire, iubire, calm, da? interveni Alun. Am avut parte de suficientă istorie pentru o singură dimineață. William Penn și Cassivellaunos – mai urmează să discutăm despre patagonieni acum, dintre care majoritatea, scumpii mei prieteni, vorbesc fluent atât galeza, cât și spaniola.

— Eu zic că e păcat că i-ai dat cu flit domnului Pugh, spuse Gwen. Din câte-am auzit, pare că el și Malcolm sunt făcuți unul pentru altul. Nu poți să-l chemi înapoi?

Pentru urechile lui Charlie, asta era prea mult, dar, când își ridică privirea, la masa lor tocmai se așeza un personaj de vază. Nimeni nu trebuia să întrebe cine era, iar el știa tot ce era nevoie să știe despre cine erau ei. După înfățișare – inclusiv după frizura și hainele pe care le purta părea un consilier local obișnuit, mai degrabă din Yorkshire decât din South Wales, desprins dintr-un film alb-negru difuzat cu vreo douăzeci și cinci de ani mai înainte. Era însoțit de două persoane de rang mai mic.

— Ia ziceți, deschise el discuția, cu o voce răgușită de alto care, de obicei, era pusă pe seama consumării unor cantități impresionante de gin, ce părere aveți despre noua noastră statuie?

— O, Doamne, rosti Alun, ca și cum n-ar fi apucat să se abțină. Ăăă... de fapt, nici n-am discutat despre asta, nu-i așa? Nu prea e domeniul meu. Gwen, tu te pricepi la artă.

— Foarte drăguț din partea ta să spui asta, Alun. Păi, n-are nicio gaură. Măcar atât.

Urmă un joc de-a ghicitul, care se încheie cu dezvăluirea că, de la un cap la altul, costul total al sculpturii fusese de nouăzeci și opt de mii de lire sterline.

— Te cam pune pe gânduri, nu? zise Alun. De banii ăia poți să cumperi două torpile.

— Ei, și tu acum, probabil că sunt mult mai scumpe, interveni Malcolm.
Am citit în...

— La dracu', atunci juma de torpilă, în cazul ăsta. Un sfert, mi se rupe.

— Vorbim despre principiu aici, spuse Gwen.

— Dacă nu vă supărați, bombăni cel care pusese întrebarea, credeți c-am putea să lăsăm torpilele deoparte momentan și să ne întoarcem la sculptură? Dumneavoastră, domnule... zise și se întoarse către Charlie, n-ați scos niciun cuvânt până acum.

— Nu, păi... mie mi s-a părut că nu e deloc figurativă, zise Charlie oarecum cu superioritate.

— Atâta tot? Nimeni n-are nimic mai... constructiv de spus?

Nimeni nu zise nimic.

— Deci, nimeni de la masa aceasta nu e de acord cu mine că monumentul închinat lui Brydan e o realizare captivantă pentru toți locuitorii acestui oraș?

Ca toți ceilalți, Charlie elimină din start posibilitatea ca această întrebare să conțină vreo doză de ironie. Urmă o tăcere generală, toată lumea ținând ochii în pământ, până ce Gwen spuse, pe un ton care nu își propunea să-ntindă coarda:

— Dacă sunteți de părere că asta – sau orice lucru asemănător – e ceva captivant, atunci despre filmele de groază difuzate-n toiul nopții ce-ați mai spune? Când nu e decât puțin mai bună decât media?

Se încruntă și zâmbi mai forțat ca niciodată până atunci.

Alun încuviință foarte hotărât din cap.

— Foarte bine spus, zise el.

— Colegii mei și cu mine speraserăm la puțină susținere. Am făcut imposibilul ca să aducem cea mai bună artă modernă în fața publicului larg – în fond, lui îi aparține, nu elitelor simandicoase –, iar dumneavoastră, oameni cultivați, nici nu vreți să auziți de ea. Nu vreți, nu? Sunteți mai încântați de stilul victorian, perimat cu care v-ați obișnuit. Cred că vă dă un sentiment de siguranță. Respingeți din start orice provocare estetică. Ei bine, dați-mi voie să mă îndoiesc că părerea dumneavoastră e reprezentativă. O zi bună vă doresc.

Personajul de vază își smuci capul în direcția acoliților săi pentru a le da semnalul de plecare într-un mod care amintea de un șef din alt gen de filme, iar, după câțiva pași, se întoarse doar ca să adauge:

— Bineînțeles, aveți tot dreptul să vă exprimați părerile, dar e clar că se bazează pe ignoranță, în timp ce artistul care a executat monumentul a fost ales și îndrumat de o comisie de experți. Vă rog să țineți cont de asta.

După ce ajunsese suficient de departe cât să nu-i mai audă, Alun spuse emfatic cu un glas care tremura ușor:

— Nu e nicio problemă când diferiți rahați cu ochi – mai ales de sex feminin – încep să turuie despre tot felul de realizări palpitate în reclame și în revistele de artă – bine, evident că e o problemă, dar ne-am obișnuit, avem mecanisme de apărare. Și nu a fost nicio problemă când niște poponari ca ăsta țipau ca din gură de șarpe să nu cumva să se joace *Patima de sub ulmi* la Royal sau ca Joyce, Lawrence și T.S. Eliot să fie scoși de pe rafturile bibliotecilor publice. Voi sunteți prea tineri ca să vă aduceți aminte de un tăcănit bătrân – care, apropo, era un rahat împluțit – pe nume Bevan Hopkin, care a chemat poliția la o expoziție a lui Renoir, la Trevor Knudsen, și asta în 1953, nu în 1903. Pentru unul ca el, era și normal să se poarte așa. Dar închipuiți-vi-l pledând pentru cauza unei arte inovatoare și provocatoare. Închipuiți-vi-l „la curent cu ultimele tendințe”. Când consilierii laburiști din South Wales încep să vorbească verzi și uscate despre prezentarea artei moderne publicului larg, atunci avem cu toții probleme serioase. Întoarce-te printre noi, Bevan Hopkin, totul, repet, totul ți-e iertat. Oricum, *Iesu Crist*, fără doar și poate.

— *Grist*, îl corectă Gwen. *Iesu Grist*. Cu mutație consonantică¹⁸.

— Ei, dă-o dracu'. Mă dau bătut. Mi-a ajuns. O, Doamne, au mai venit unii, zise Alun, întorcându-se către Charlie. Cred că am face bine s-o luăm din loc curând.

— Eu o iau din loc acum, dar mă întorc imediat.

Charlie reuși să ocolească grupul primarului și, luând în trecere un pahar plin de la bar, se ascunse în toaletă. Aici așteptă ca cele două persoane aflate deja acolo să plece, umplu paharul la una dintre chiuvete, se încuie într-o cabină și se lăsă în voia unei crize de tuse soră cu moartea, care-i dădea târcoale de vreo oră. În acest timp, în toaletă mai intră cineva, care folosi pisoarul, gemând profund, ca din solidaritate. Charlie mai bău niște apă și trase de câteva ori aer adânc în piept, simțindu-se mult mai slab, dar cu mintea mai clară, ca un personaj dintr-o carte a lui John Buchan după un acces de febră. La plecare, observă că – după cum se exprimă el mai târziu – baia mirosea ca un bordel din Alexandria.

Traversă coridorul, călcând pe un covor care părea foarte luxos, dar care se simțea neplăcut sub tălpi, până la rândul de telefoane separate de exterior doar de niște mici acoperișuri de forma unor arcade romanice.

La celălalt capăt al firului, Victor păru încântat.

¹⁸ Fenomen fonetic des întâlnit în limba galeză și, în general, în limbile germanice, de transformare a consoanelor ocluzive.

— Ce faci, Charles? Ce se mai aude pe-acolo?

— E una dintre zilele alea mai strălucite. Auzi... din păcate, n-am cum să aranjez chestia aia cu prânzul. Aveam programat un tur al puburilor din Harriston și uitasem complet. Îmi pare rău.

— Charlie, mă tem că n-am nici cea mai vagă idee despre ce vorbești. Ce prânz?

— M-ai rugat să încerc să vin cu niște ticăloși dintr-ăștia de vază la...

— A, asta. Las-o baltă, nu era mare lucru. Rămâne pe altă dată. Cum s-a descurcat curvarul ăla ipocrit?

— Destul de bine, să știi. Nu i-a ieșit deloc partea cu dezvelirea statuii, dar a recuperat serios mai târziu. Era acolo și-un poponar galez-american căruia i-a făcut vânt într-un mare stil.

— I-a făcut vânt? Adică ăsta i-a...

— Nu, nu. L-a invitat pe Alun să stea o vreme la el, în garsoniera lui din Pennsylvania, Philadelphia sau unde-a zis că locuia.

— Și presupun că nici nu se pune problema să plece? Pentru că asta chiar ar fi o răsturnare de situație demnă de un roman.

Pentru o secundă, din cauza râsului, vocea lui Victor se transformă într-un falset.

— Curvarul ipocrit în Pennsylvania cu unul dintre indivizii ăia.

În discuțiile dintre cei doi frați, la indivizii „ăia” se făcea referire numai la persoana a treia.

— Ei, presupun că ar fi prea frumos să fie adevărat. În fine... distracție plăcută la turul puburilor. Vii pe-aici mai târziu, nu?

— Probabil că da, dar, de data asta, n-am idee cam pe la ce oră.

— Când vrei tu, Charles.

Când se întoarse la masă, discuțiile păreau să se mai fi potolit sau poate că doar se fragmentaseră. În orice caz, grupul primarului era pe picior de plecare; individul căruia-i plăcea sculptura nu se vedea nicăieri. Un bătrân cu tenul alb – doar roz în zona nasului și a ochilor – stătea în picioare lângă nișa din perete și tot căska și închidea gura întruna. Din loc în loc, erau niște platouri mari, ovale, cu niște apetitive mici extraordinar de hidoase, unele de un verde viu, altele portocalii, aproape neatinse – lucru de înțeles, își zise Charlie în sinea sa, plus că așa era clar și de ce toți cei din jur erau fie prea grași, fie trăiau doar cu tărâțe și zer.

Băutura, pe de altă parte, avusese mare succes, chiar atât de mult, încât în momentul de față nu mai era nicio picătură de scotch, și, oricum, nu se vedea nicăieri vreun chelner care să-l servească. Charlie se instală în colțul barului, de unde putea s-o abordeze pe chelneriță când avea să se întoarcă. Alți doi, cu câte un pahar gol în față, stăteau și ei în așteptare: un individ trecut de

șaizeci de ani, cu o față micuță, care părea și mai mică din cauza ochelarilor cu rame cu filigran pe care-i purta, și unul mai tânăr, oacheș, cu un aer melancolic și gânditor, care semăna destul de mult cu Garth, un prototip galez des întâlnit, dar care nu se distingea prin niciuna dintre aceste caracteristici. Când Charlie veni la bar, amândoi se uitară la el și dădură din cap, într-un mod discret, dar prietenos, părând a-l cunoaște – și probabil că-l și cunoșteau, îl văzuseră cel puțin o dată în lumea asta, la vreun eveniment de genul acesta, în vreun club, în vreun bar. Pe-aici îi știai cam pe toți cei din jurul tău, ceea ce încuraja anumite relații fără să trebuiască să faci nimic pentru nimeni.

Astfel, cei doi își continuară discuția, fără să se străduiască să-l excludă pe Charlie din ea.

— Peste tot e așa, zicea bărbatul mai în vârstă, nu numai în domeniul nostru. Ați văzut știrea despre ambasadorul ăla care a vrut să treacă granița cu prea mult vin?

— Nu, n-am văzut-o, mi-a scăpat, răspunse bărbatul oacheș, aruncând o privire către Charlie, iar acesta din urmă dădu din cap, indicând că nici el n-o văzuse.

— Ei, nici c-ați fi putut găsi un exemplu mai bun pentru ce discutăm noi aici. Vedeți dumneavoastră, când te pensionezi din postul de ambasador, ți se acordă, ca privilegiu, permisiunea de a aduce în Anglia o cantitate de vin, propria „cramă”, fără să plătești taxe vamale. Nu s-a reglementat niciodată un număr fix de sticle: a fost lăsat la latitudinea omului în cauză și nimeni n-a avut probleme. Asta până-ntr-o bună zi, când domnul Cutărică se prezintă cu o cantitate de zece, de douăzeci de ori mai mare decât ar fi fost de bun-simț. Și gata. Din ziua următoare, gata cu scutirea. Gata cu „crama”.

— A luat dreptul tuturor. Groaznic de egoist.

— Într-adevăr. Nu cred că are sens să mai discutăm despre aspectul moral. Și în alte domenii, s-a dezvoltat în timp tradiția ca persoanele aflate în anumite funcții să se bucure de anumite privilegii. Modeste, limitate, totuși, la asta voiam să ajung. Și toată lumea e fericită, până când...

— Până când vine unu și întrece măsura.

— Exact. Lăcomia omului, zise bărbatul mai în vârstă, uitându-se în gol prin lentilele ochelarilor. Lăcomia omului. Ei, continuă el apoi, cu o nerăbdare jovială, unde-o fi oare împruțitul ăla de scotch atât de lăudat?

— La ce bun s-aștepți la farmacie dacă n-au nimic pentru dureri în gât?

— Da, e cam absurd, aș zice, spuse Charlie.

— Ah, stați așa. Iată că vine leacul. Și chiar la țanc. Slavă Domnului. Ridicarea asediului de la Mafeking¹⁹. Știam eu că mă iubești, drăguțo.

Cei trei spusese ră multe altele, până ce paharele le fură umplute din nou, iar apa, sifonul și gheața trecură pe la fiecare. Erau foarte relaxați.

— Din fericire, spuse domnul mai în vârstă, din fericire, perspectiva nu e atât de sumbră. Și, când spun, asta mă refer la cineva anume care iese în evidență. Aneirin Pignatelli.

Aceste vorbe îl făcură pe bărbatul oacheș să încuviințeze din cap, cu ochii închiși.

— Știți despre cine vorbesc, nu?

— Păi, cum să nu? confirmă Charlie, dând și el din cap.

Era aproape sigur că mai auzise numele acela undeva.

— Și bănuiesc că mai toată lumea știe ce s-a întâmplat cu el.

Charlie continuă să încuviințeze din cap.

— S-a dovedit un om cum nu se poate mai integru. Când și-a declarat preferințele – pauza din momentul acesta nu era cu adevărat necesară – nici că a mai putut să intre în salon de câte flori primise.

Auzind acestea, Charlie chiar se arată nedumerit, puțin, pe moment fără să vrea. Într-o clipită, ultimul vorbitor își întoarse fața mică într-o parte.

— De la toți cei pe care nu-i trăsesese în jos după el, zise celălalt, cu o doză de iritare în voce.

Charlie se grăbi să spună „Da, da” și să facă un gest cu mâna de genul „Ah, ce prost sunt”, dar era prea târziu. Farmecul acelei oarecare atmosfere intime se destrămasese. Intrusul se retrase, deși nu înainte de a-și umple paharul, sub privirile glaciale ale celorlalți care-l făcură să grăbească pasul.

Uitându-se derutat în jur, îi văzu pe Alun și pe Gwen în cealaltă parte a salonului principal. Apropiindu-se de ei, prin spatele lui Gwen, îl auzi pe Alun zicând, în stilul lui repezit:

— În ultima vreme, fac tot posibilul să scap de ținut cuvântări. N-ar merge și dac-aș citi?

— Oh, cred că da, răspunse Gwen, întorcându-se. Mă interesez și te anunț.

— Dar nu-ți face probleme, o să fiu acolo. Charlie, e vremea s-o șterg, bătrâne.

— De ce nu te duci la prânzul organizat de primar? Întrebă Charlie. Sigur organizează unul.

— A, da, știu că organizează, dar eu mi-am făcut planuri cu prietenii mei, nu? Unde s-a dus Malcolm? Și, chiar dacă n-aș avea planuri, tot n-aș mai

¹⁹ Referire la victoria britanicilor în al Doilea Război al Burilor.

rezista să particip la o treabă dintr-asta a primăriei. Mi-am luat porția de discursuri oficiale pe ziua de azi.

— Trebuie să ții cont că e artist, zise Gwen. Și – argument fără îndoială mai plauzibil în opinia unora – despre prânz nu se va scrie în presă, pe când despre ceremonie, da. Ne vedem la Picton, Charlie, trebuie să fug undeva mai întâi. Am ceva urgent de făcut.

2.

Așteptând lângă ieșire, lui Charlie i se părea că Malcolm avea nevoie de tot atât timp să-și scoată mașina din parcare supraetajată de peste drum, de la Tesco, cât i-ar fi trebuit țării să iasă din Comunitatea Economică Europeană. Dar, cum nu prea avea de ales, acesta apăru într-un final și porniră cu mașina pe la periferie, în acea după-amiază ploioasă, o vreme tipic galeză. Trecură pe lângă ruinele castelului și, nu mult după aceea, pe lângă cele ale uzinei de prelucrare a cuprului. Ici-colo se înălțau movile conice, acoperite cu iarbă și chiar tufișuri sau copaci tineri – grămezi de deșeuri abandonate, rămase de la minele de cărbuni dispărute de mult. Drumul urca, pe lângă râul Iwerne, iar valea începea să se adâncească, colinele din depărtare deveneau din ce în ce mai mari. Apoi, tocmai când aveai impresia că intrai într-o zonă rurală, lipsită de prezența omului, dădeai din nou de case, magazine, clădiri de birouri și de puburi, toate la fel de mohorâte ca pe vremea în care aerul era încărcat de praf de cărbune.

— Am ajuns, zise Malcolm, luând o curbă. Sau, stai puțin, chiar am ajuns? Nu văd nicio...

— Care-i problema? întrebă Charlie, lăsându-și capul mai jos și scrutând împrejurimile.

— Unde era înainte Picton, acum scrie Streets. Ce Streets? Ce naiba mai e și asta?

— Hai să aruncăm o privire.

Malcolm parcă în fața unui butic zăgrăvit în liliachiu, unde Charlie putea să jure că pe vremuri fusese o librărie marxistă, numai că ar fi fost prea frumos ca să fie adevărat. Celelalte magazine vindeau fie aparate electronice, fie sandviciuri uriașe cu carne la grătar și cartofi umpluți cu brânză și ceapă. Glasul unui vânzător de ziare care ar fi strigat *Evening Post* li s-ar fi părut desprins din cu totul altă realitate.

În timp ce parcurgeau cei nu foarte mulți metri spre pub, înfodoliți din cauza ploii mărunte, Malcolm i se adresă lui Charlie, care, pentru a doua

oară în mai puțin de două ore, avu ciudata senzație că nu putea înțelege nimic din ce-i spunea o persoană care până adineaori vorbise perfect normal.

— Îmi pare rău, Malcolm, dar cred că mi s-a urcat băutura la cap, n-am înțeles o iotă. Poți să repeți?

— E vina mea, răspunse Malcolm, înroșindu-se. Am încercat să-l imit pe amicul tău, Cassivellaunus Pugh, cum te-ar întreba despre generalul Picton. Adică nu l-am auzit vorbind, dar presupun că avea accent american. Dar cred că, din păcate, nu mi-a ieșit prea bine.

— Era din Pembrokeshire? Picton ăsta, nu? Întrebă Charlie, schimbând subiectul ca să nu-l facă să se simtă prost.

— Da, dintr-o zonă din Dyfed, cum ar veni acum.

— Dă-i în mă-sa pe toți, zise Charlie gânditor.

— Pe cine?

— Pe nenorociții ăia de la Londra, care au schimbat comitatele galeze după cum le-a venit lor. Chiar și eu, care nu mă agit prea tare cu identitatea galeză, mă simt ofensat. A, și dup-aia le-au dat porcăriile alea de nume de-acum o mie de ani.

— Au făcut-o pentru eficiență.

Ca de obicei, Malcolm era neutru și corect.

— Cu asta n-ai dreptate. Au făcut-o în interesul curului meu.

Lăsând ploaia în urmă, intrară într-un tunel sau într-un pasaj subteran întunecos, care avea ecou și care ducea la o intrare laterală, odinioară plină de dejecții ale bețivilor, dar acum imaculată, al cărei pavaj de atunci fusese scos, în locul lui fiind turnat beton. Înăuntru, obscuritatea fu înlocuită de lumina oferită de ceea ce păreau – și, la o cercetare mai atentă, chiar se dovediră – niște felinare de modă veche. Dinspre plafonul de sticlă venea și mai multă lumină, filtrată în așa fel încât să pară naturală. Pereții erau decorați astfel încât să pară vitrine de prăvălii, porți cu stâlpi de cărămidă, într-o parte se vedea un parc cu gârduleț de metal, tufișuri artificiale și un pavilion din lemn vopsit în alb. Undeva, în spate, puteau distinge corpul masiv al lui Peter Thomas, așezat pe un scaun de pânză cu dungi albe și verzi, lângă o pompă din piatră și fier forjat. Apropiindu-se de el, nou-veniții lăsară în urmă pardoseala de gresie, pășind acum pe un strat de pietriș.

— Societatea opulentă²⁰, zise Peter. În vremurile grele de odinioară, numai oamenii putred de bogați puteau spera să se bucure de localuri decorate așa. Acum poate s-o facă oricine.

²⁰ Referire la volumul *The Affluent Society* (1958) – în traducere, *Societatea perfectă*, 1997 – de John Kenneth Galbraith, ce evidențiază modul în care sectorul privat se îmbogățește, în timp ce sectorul

Charlie se apropie de barul în formă de poligon din centrul salonului și ceru să fie servit.

— Imediat, răspunse o voce de undeva din afara câmpului său vizual, așa că nu se schimbase chiar totul.

După ce veniră băuturile, Malcolm zise, uitându-se înjur:

— Ei bine, da' știu că au transformat locul ăsta.

— Nici măcar nu mai poți să-ți dai seama unde era fiecare lucru înainte, spuse Charlie.

— Îți mai aduci aminte unde era barul din camera din spate? Sau pe unde era intrarea care ducea acolo?

— Cred că peste tot e așa acum, mai puțin în câteva crâșme izolate, cum e Bible, spuse Malcolm.

Pe chip i se întipări o expresie serioasă și reținută.

— Îmi aduce aminte foarte bine de un loc în care am fost acum puțin timp. Da' unde dracu' era?

Peter începu să respire mai greu.

— Nu e peste tot așa. Eu am venit cu autobuzul mai devreme și pe drum m-am oprit la vechiul Pendle Inn – îl mai țineți minte? Acum totul e din metal, vă vine să credeți? Pereții, pardoseala, mesele, scaunele, barul, tot-tot. Metal și atât. Și mat, nu lucios. Doar metal. Bine, mai puțin cele vreo douăsprezece televizoare pentru videoclipurile rock. Garantat vă spun, fără să clilesc, că diferența dintre ce-i aici și ce era acolo nu-i deloc mare.

Pentru Peter, acesta era un discurs lung, dar Malcolm îi răspunse prompt.

— Presupun că tinerilor le place. Ca și decorul de-aici.

Adevărul era că, din câte putea distinge pe lumina aceea chioară, restul clienților păreau sub treizeci, sau cam pe-acolo. Unii aveau chiar mai puțin de zece ani și alergau încolo și înapoi, tot lovindu-se de mesele și de scaunele din jur.

Pe fața lui Peter apărură o silă greu de descris, dar nu spuse nimic.

— Chestiile astea nu sunt făcute să fie pe placul cuiva, zise Charlie. Nu despre asta e vorba. Vine un moment în care patronul își dă seama că trebuie să-și redecoreze pubul și, bineînțeles, nu-i place ideea de a scoate din buzunar două milioane de lire în acest scop, dar, dacă strânge din dinți și nu se gândește la asta, scapă și de asta. Așa că alege un designer de prestigiu și-i spune să se apuce de treabă. Un astfel de designer dobândește acest prestigiu atunci când creațiile sale apar în reviste suedeze și-și păstrează

acest prestigiu câștigând premii acordate de comitete din Brasilia. Deci, cam așa stau lucrurile. Bietul...

Glasul i se stinse când Peter, care își tot muta privirea de la el la Malcolm din ce în ce mai repede, nu se mai putu abține și întrebă:

— Dar Alun unde e? Parcă trebuia să vină cu voi.

— Trebuia, răspunse Charlie. Trebuie. Să vină, adică. Dar mai târziu.

În timp ce rostea aceste cuvinte, în apropiere sună un telefon, iar un tânăr îngrozitor de cocoșat ieși de după bar și se duse la ceea ce, după toate aparențele, era o cabină telefonică roșie, în stilul retro al celor ridicate de Poșta Britanică, complet utilată, pe o fundație de ciment plasată chiar în centrul încăperii.

Peter spuse, cu o oarecare ranchiună în glas:

— Dar parcă a fost prezent – ba chiar a participat activ – la ceremonia în onoarea lui Brydan, la care, din păcate, din câte am înțeles de la Malcolm, nimeni nu s-a făcut de râs.

— Da, așa a fost, dar a intervenit brusc ceva.

— Ce naiba a intervenit?

— Nu știu.

Modul în care Charlie spusese asta îl făcu pe Peter să-l săgeteze cu privirea, după care să se uite precaut și la Malcolm. Dar toți rămaseră în tăcere acolo, sub o umbrelă de plajă cu nuanțe de portocaliu și alb, privindu-l neajutorati pe tânărul acela cocârjat cum se apropia de ei.

— E vreunul dintre dumneavoastră domnul Cellan-Davies? îi întrebă, pronunțând primul nume într-un mod cât se poate de atipic pentru un galez.

Charlie speră din tot sufletul că Malcolm n-avea să-l corecteze, dar nu fu cazul: acesta răspunse fără să întârzie mai mult decât de obicei.

— Prietenul dumneavoastră vă transmite că va sosi curând.

Aceste vorbe fură însoțite de o mișcare smucită din cap, către cabină, ca să risipească orice îndoială privind sursa informației.

Fără ca Charlie să-și poată da seama de ce, această veste nu reuși să-i înveselească, creând în schimb o atmosferă generală aproape mohorâtă și, în mod clar, total neprielnică oricăror discuții în viitorul apropiat. Malcolm fu cel care salvă situația, cu detalii despre ceremonia de la St. Dogmael, din perspectiva lui, și o descriere a lui Pugh, pentru Peter, în timp ce Charlie aproape că ațipi în scaunul lui tapițat.

Alun își făcu apariția destul de repede, pășind plin de viață pe pardoseală și apoi pe pietriș, exprimându-și scuzele pentru întârziere și dezgustul față de aspectul localului prin niște strâmbături extrem de sugestive și aducându-le încă un rând de băuturi. Deși le servi tot felul de amănunte picante, nu le zise absolut nimic despre ce făcuse în ultima oră și ceva.

Charlie, care acum era aproape complet conștient, își dădu seama că încetineala cu care băuse în combinație cu relaxarea generală din ultimele minute îi spori considerabil senzația că ar fi fost beat. Așteptă ca Alun să termine de dezbătut dacă era sau nu prima zi în care se vedeau toți patru la o băută după un știu cât timp, apoi îi spuse:

— Chiar mi-a plăcut cum ai vorbit la evenimentul de azi-dimineață.

— Ei, știi tu, la chestii dintr-astea trebuie să...

— Mai puțin treaba aia, cum că Brydan, deși nu pricepea o boabă de galeză, putea totuși *să o înțeleagă*.

— Pentru numele lui Dumnezeu, asta vor toți...

— Vreau să termin cu asta cât îmi mai amintesc, înainte să beau prea mult. Dacă cineva îți spune în galeză că pisica s-a așezat pe covoraș, n-ai cum să îți dai seama ce-a zis decât dacă știi cum se spune la „pisică”, la „așezat” și la „covoraș”.²¹ Da, poate foarte bine să-ți faci un desen, dar altfel e doar o pășărească fără sens.

— Păi, nici nu se pune problema...

— Ideea e că nu e nevoie să spui asta. Oamenilor o să le placă la fel de mult să audă cum a scris Brydan în engleză, cu pasiunea, înflăcărea și talentul pe care numai un galez adevărat sau real sau cum vrei tu le-ar putea avea, ceea ce, dacă are vreo noimă, e cel puțin discutabil, dar, chiar și-așa, e doar o abureală, nu o *absurditate*. Rezumă-te la abureală și e toată lumea mulțumită.

— Câți dintre oamenii prezenți acolo ar putea face diferența?

— Nu știu, dar eu pot, și știu sigur că și tu la fel.

Alun oftă.

— Ai dreptate, Charlie. Nu mi-a trecut prin cap. A fost o neglijență din partea mea.

— Ține cont de asta pe viitor, băiete.

— Hei, Alun.

Malcolm se aplecase peste masă și rânjea. Continuă într-o americană proastă, dar inteligibilă de data asta.

— Domnule Weaver, dumneavoastră ce-ați zice, să fie locul ăsta oare un pub tipic galez?

În momentul acela, se auzi un zgomot care semănă, la început, cu un pârț de proporții, dar care provenea, de fapt, de la pânza scaunului lui Peter, care i se rupsese sub fund. Din fericire, era prea gras pentru a ajunge până jos, astfel că rămase cu șoldurile înțepenite în cadrul de metal al scaunului, cu paharul în mână, fără să verse vreo picătură. Înainte ca el sau oricine

²¹ Referire la paronimia dintre engl. *cat* („pisică”), *sat* („așezat”) și *mat* („covoraș”).

altcineva să facă vreo mișcare, din difuzoare se auzi la un volum asurzitor o melodie rock, cu ritmul acela caracteristic al tobelor, creând acoperirea perfectă pentru un incident jenant.

— Afară! urlă Alun. Goliți paharele și haideți să mergem.

Apoi, după ce-și dădu paharul peste cap, se duse la Peter și îi țină bine cadrul scaunului, iar acesta reuși, prin smuciri repetate, să se elibereze și să se ridice. După aceea, porniră cu pași grăbiți pe urmele celorlalți doi. Nimeni nu se uită la niciunul dintre ei.

— Asta a fost la limită, spuse Charlie când se regrupară la intrarea tunelului.

Bineînțeles, ploaia se întetise.

— Așadar...

Alun se tot uita în jur.

— Să mâncăm. Aici mergem. E perfect. Bistroul cu specific indian și mâncare la pachet. Bengal Tiger. Mă rog, aproape perfect. Stați puțin, băieți. Trebuie să verific un pic ce-i cu localul ăsta.

Traversă strada cu mișcări atletice, fără ca ziarul pe care-l ținea deasupra capului să reușească să-l ferească în vreun fel de ploaie. Rămăși la adăpostul tunelului, ceilalți trei se întoarseră, cu un aer mohorât, unii către alții.

— Trebuie să stăm cu ochii pe el, să știți.

— Ce planuri ne-a făcut pentru azi?

— Nu mi-e foarte clar. Parcă a zis ceva de-un drum până la Courcey.

— E cam târzior pentru asta, nu? Pân-acolo facem cam cât am făcut până aici și încă ceva.

— Nu e nici unu și jumătate.

— Arăt bine? întrebă Malcolm.

— Da, arăți bine, răspunseră ceilalți doi. De ce, nu te simți bine?

— Ba da, mă simt în regulă. Mă întrebam doar dacă arăt bine. Dacă arătam bine.

— Nu, arăți bine.

— Doamne, uite că iese.

Făcându-le semn s-o ia din loc în timp ce se îndrepta spre ei, Alun se întoarse în grabă la ei în tunel.

— E oribil. N-au nici măcar... Mă rog, vă spun eu mai încolo. Cred că mai bine am pleca. Nu cred c-o să găsim nimic pe-aici, așa că haideți s-o pornim direct către Courcey. Mai nou, au apărut tot felul de localuri pentru turiști pe-acolo. Unde ți-e mașina, Malcolm?

— Dar tu n-ai venit cu a ta?

— Nu, cu taxiul. E mai distractiv dacă mergem așa, împreună.

În mașină era, fără-ndoială, înghesuială mai mare decât ar fi putut să fie, dar era destul de plăcut, în atmosfera aceea stătută, însă călduță, cufundați în semiobscuritate. Charlie se simțea destul de bine în spate, ținut între portieră și corpul masiv al lui Peter, astfel că, deși mașina lui Malcolm nu era prea mică, la viraje nici măcar nu se clintea. În calitate de conducător de grup, Alun ocupase, firește, locul din față, în care stătea sucit aproape de tot, pentru a continua conversația.

— De coșmar localul ăla, zău. Ca o pensiune de pe litoral, cu luminițe colorate și muzică de prost-gust. Complet gol, bineînțeles, ba chiar nu se vedea niciun semn că ar fi avut vreodată vreun client. A apărut o femeie destul de drăguță și am întrebat-o ce-aș putea comanda. „Păi, mâncare gătită, adică friptură de vită sau de miel și brânză după aceea sau salată de pui, la care puteți să vă alegeți un sos indian, dacă vreți, și cepe murate. Și brânză după aceea”.

— Exact cum se mănâncă în Chittagong, zise Charlie.

— N-aș putea comanda un curry? „Nu, îmi pare rău, până seara nu avem decât mâncare englezească, indianul vine abia după șase”. S-a simțit prost să-mi spună, mititica. Eu i-am zis, cam cu reproș, că pe firmă scria „bucătărie indiană și continentală”, și ea n-a putut să mă contrazică. Și dup-ai-a... *dup-ai-a...* am întrebat-o al cui era localul și, oh, să fi văzut ce față încurcată a făcut. Și ce credeți? E al unor arabi.

Această veste fu întâmpinată cu un strigăt unanim de indignare și dezgust, intensificat în secunda următoare când mașina lovi un dâmb de pe drum, zgâlțâindu-i pe toți cei dinăuntru.

— Adică, Doamne, continuă Alun, uitându-se urât, cu un aer cât se poate de serios, că arabii dețin companiile aeriene, că-s stăpâni pe juma din Londra poți, într-un fel, să... Dar gândul că dețin bistroul Bengal Tiger dintr-un orașel industrial rablagit, la marginea unui centru mucegăit, important odinioară pentru fabricile sale și portul ăla pe unde se aducea atâta cărbune, într-o regiune uitată de Dumnezeu, te face să, ei, nu știu ce te face, dar te trec toate nădușelile. Sau ceva de genul ăsta.

— Nu e numai vina administrației aici, interveni Malcolm. Bine, nu exclusiv.

— Nimeni n-a zis c-ar fi, prietene, nimeni n-a zis asta.

În mașină se lăasă tăcerea. Malcolm conducea poate un pic mai repede ca de obicei, dar în condiții de siguranță, iar drumul nu era deloc aglomerat. Pentru câteva minute, Charlie chiar așipi. Când se trezi, Alun fredona în surdină, pe locul din față:

Oare duhoarea micuței Nell a risipit mâhnirea generală?

Oricine ar fi putut să compare stilul în care Alun intona aceste versuri cu avântul cu care le fredonase când plecase de la Sophie ar fi observat o temperare, o scădere a forței și a convingerii. Charlie abia dacă era atent la el. Din câte se părea, ziua se dovedea, încet-încet, una dintre cele reușite. Ploaia contenise sau – la fel de probabil – o depășiseră ei pe măsură ce se apropiaseră de nivelul mării, iar soarele strălucea slab. Văzu un indicator pe care scria „Courcey”. Peste tot domnea o atmosferă de liniște și siguranță.

Pe vremea când lumea se mai obosea cu întrebări de genul acesta, mulți spuneau că insula Courcey își primise numele de la familia normandă De Courcy, care stăpânise Locharne, aflat în apropiere. Mai mulți specialiști consideraseră că era vorba despre o alterare a termenului „Corsey”, compus din galezul *cots*, „mlaștină”, „mocirlă”, și *ey*, care în engleza veche însemna „insulă”, că era posibil să vină de la eponimul *Kori* și *ey* ori că era derivat de la englezescul *causeway*²² sau *causey* sau de la echivalentul celui de-al doilea, împrumutat în galeză, *cawsai* sau *cawsi*. Așa cum se întâmplă peste tot, specialiștii nu reușiseră să se pună de acord, deși era adevărat că distanța de aproape un kilometru dintre insulă și uscat era străbătută de un drum impresionant, reabilitat ultima oară în anii 1880. Acesta avusese doar jumătate din lățimea actuală până în 1965, an în care cele trei gări de marfă și pasageri din Courcey fuseseră închise, astfel că drumul, singurul rămas, fusese îmbunătățit.

O parte din aceste informații îi fuseseră cunoscute odinioară lui Charlie, iar Malcolm le avea încă proaspete în minte, împreună cu multe altele.

Ce i-ar mai fi plăcut să i le împărtășească unora ca Pugh și ce noroc pentru ceilalți că nu se întâmplase asta. Cu excepția lui Peter, care dormea profund și, din când în când, mai scotea câte un murmur care trăda o spaimă animalică.

Ajunseră pe insulă și, după ce trecură de Holmwood, celebrul codru de stejari bătrâni despre care se considerase eronat, la un moment dat, că avusese ceva de-a face cu druizii, Malcolm viră la stânga, luând-o pe alt drum. Partea de est era considerată jumătatea galeză a insulei, lucru indicat și de toponime, inclusiv unul, două anglicizate, cum era Treville, către care se și îndreptau. Jumătatea vestică era engleză, sau majoritar engleză, de când Henric al II-lea trimisese acolo coloniști, în anii 1160. Vechiul port Birdarthur și aproape toate plajele insulei, pline de turiști pe timpul verii, se aflau pe partea aceea de coastă. De-a lungul acesteia, se afla un șir de stânci

²² „Șosea”, „dig rutier” (eng.).

închise la culoare care aveau la bază fâșii înguste de pietriș sau care se înălțau din apă. Pe alocuri, acestea atingeau și peste șazeci de metri, iar cea mai înaltă dintre ele nu era departe de cel mai înalt punct de pe insulă. După ce se puseră de acord, Malcolm opri mașina în zonă și coborâră toți patru ca să ia o gură de aer – după cum se exprimară cu toții dar și să se ușureze.

Prima gură de aer, sau prima inspirație, oricum, îi aduse lui Charlie în minte o amintire vagă – mare, iarbă neagră, coajă de pin – care dispăru înainte să apuce să o identifice. Urină într-un șanț mărginit de iarbă, la marginea drumului. Era foarte liniște, sau cel puțin așa începuse să creadă, când de undeva din spatele lui apăru un aeroplan de mici dimensiuni, vopsit în stacojiu și galben, și trecu bâzâind înspre aerodromul din Swanset. Cu mari eforturi, urcă o pantă udă acoperită de iarbă până la vârful acela meschin, marcat cu o cruce care le imita pe cele celtice, destul de veche și plină de licheni, și cu un panou informativ, mai nou, dintr-un material purpuriu.

Deși știuse din primul moment unde trebuia să ajungă, nu-și amintea să mai fi fost vreodată acolo. În mod clar, uitase felul în care terenul cobora lin aproape în toate direcțiile, oferind o panoramă cuprinzătoare asupra insulei, printre siluetele câtorva pini de pădure, iar, în cealaltă parte, dacă nu-l înșela vederea, se zăreau, ca printr-o ceață mișcătoare, Devon și Cornwall, dar nu și mare parte din insulă. Nu se vedea clar decât o mică parte, printr-o vale îngustă și întortocheată, pe deasupra unor pâlcuri de tufișuri și copaci scunzi, o linie de stânci gri și o porțiune însorită unde iarba era atât de deasă și de verde, încât îl ducea cu gândul la materialul de pe o masă de biliard. În ochii lui, toate acestea formau o panoramă cum nu se poate mai plăcută. Cândva, crezuse că peisajele așa frumoase aveau o dimensiune care trecea dincolo de ceea ce putea vedea – poate că nu toate, totuși –, ceva dincolo de ele, dar ceva care era cumva legat de ele, idee pe care o confirmau, în opinia lui, o mulțime de poezii. Dar, deși fusese mult timp foarte atent să întrezărească măcar fugitiv ceea ce nu putea fi văzut, mult timp nu-i apăruse nimic de felul acesta în fața ochilor. Și totuși, dacă, dintr-o întâmplare, se plimba prin natură sau dădea peste una dintre poeziile acelea, îi făcea plăcere, chiar și azi. Începu să coboare.

— Hai odată, ce Dumnezeu! îi strigă Alun, destul de indispus. N-avem toată noaptea la dispoziție.

— Chiar că n-avem, zise Charlie, ajungând ultimul la mașină, deși, cel mai probabil, nu cu mult în urma lor.

După cum spunea înțelepciunea populară, aerul curat reușise să-i mai limpezească mintea.

— Să știți că mă luase *un fel de* toropeală sau amorteală de v-am lăsat să ajungem până aici. N-o să găsim nimic interesant în Treville – totul e în paragină.

— Da, dar puburile-s tot acolo.

— Și-o să fim primiți cu brațele deschise, fix ca dincolo, de unde venim.

— Haideți să mergem oricum. Nu, n-o să dăm de aiureli moderne acolo, nu e genul ăla de local.

— Ce tot spui? zise Charlie, în timp ce o lua din loc. Acum toate puburile s-au modernizat – bine, asta dacă nu sunt aproape de faliment.

— Lasă, știu eu ce vrea să spună el, interveni Peter. Vrea să spună că ăștia de-aici sunt mai autentici. Mai galezi, ferească Sfântul!

— Mai potriviți pentru emisiunea lui. Căcat, cred că ai dreptate.

— Încotro vreți s-o iau? Întrebă Malcolm.

— La vreo opt sute de metri în față, o să dăm de o intersecție, care e ultima noastră șansă de a ajunge în partea de vest. Eu zic că e mai bine așa, cu siguranță.

— Și ce crezi c-o să găsim deschis pe-acolo acum, în extrasezon?

Glasul lui Alun părea îndurerat și plin de resentiment, ca și cum ar fi considerat că toți ceilalți erau nerecunoscători.

— Nu știu, tu ai plecat în cercetare, zise Charlie.

— Ia fiți atenți, vă spun eu ce-am putea face, zise Alun pe un ton înviorat dintr-odată, care i-ar fi trezit din nou bănuielile lui Charlie, dacă acestea nu s-ar fi risipit între timp. Am putea merge la bătrânul Billy Moger, stă un pic mai în față. El sigur știe care-i treaba pe-aici.

— Nu l-am mai văzut de ani buni. Parcă a dispărut de pe fața pământului de când s-a mutat. Ești sigur că mai stă acolo?

— Păi, săptămâna trecută, când l-am sunat, era acolo.

— Nu zău?

În mintea lui Charlie apăru o femeie care avea o legătură cu Moger, nu nevastă-sa, sau, dacă era nevastă-sa, atunci era a doua, mai probabil o prietenă de ceva timp, dar care avusese de-a face și cu Alun în trecut.

— Mă bucur să aud asta.

— Da, mă uitam prin agenda de pe vremuri.

— Am înțeles.

Laura nu știu cum, așa o chema.

— Fac la dreapta sau nu? Întrebă Malcolm.

Charlie se aștepta efectiv să ajungă la periferia comunei Treville, dar, după un mai mult de câteva sute de metri, mașina se opri în fața unui bungalow construit aproape de drum. Era greu de crezut că o persoană din generația lui Billy Moger ar fi căutat sau ar fi acceptat o astfel de construcție

originală, asemănătoare cu o căsuță dintr-o carte haioasă pentru copii, dar cineva – el sau poate altcineva – scosese ferestrele originale și ușa din față, parcă făcută pentru spiriduși, și astupase deschizăturile cu oțel și lemn de pin, și, în același stil construise și hornuri solide și practice, în locul celor caraghioase în formă de pălărie care înveseliseră acoperișul până atunci.

— Urâtă casă mai are, zise Charlie, după ce Alun se duse să sune la ușă.

— Cine e Moger ăsta? întrebă Peter.

— Mulți ani a avut magazinul acela de articole sportive de pe Cambridge Street, lângă magazinul de băuturi. Bun loc de negoț, n-am ce zice. Și e un tip tare de treabă. A jucat un timp pentru Glamorgan, înainte de război. N-ai cum să nu-l știi.

— A jucat și după, completă Malcolm. Lovea cu stânga, peste poartă. Aducea mingile înapoi în joc, din afara terenului.

— Bine, uite că ne cheamă, spuse Charlie. N-a durat mult deloc.

Mijind ochii în direcția grădinii care se întindea într-o parte a casei, descoperi un perimetru delimitat de ziduri, asemeni celor în care stau mamiferele mici dintr-o grădină zoologică luxoasă, și se vedeau și urmele unui pârlăiș artificial, acum secăt. Dar nu era niciun animal acolo, așa cum nu era nici prea multă vegetație. În prag fu întâmpinat de un parfum puternic, dar nu neplăcut, mai degrabă de lemn și condimentat decât dulce. El și ceilalți fură primiți cu deosebită căldură de Laura, pe care o recunoscuseră imediat, acum că o vedea: o femeie mărunțică și slabă, îmbrăcată într-un costum de catifea neagră croit bine pe corp, cu părul blond, prins într-un coc înalt, și cu suficient de multe bijuterii în jurul gâtului și la încheieturi. Alun făcu prezentările cu un aer teatral.

Ca o mulțime de alți oameni din Țara Galilor, deși nu doar din Țara Galilor, Charlie avusese parte de o educație mai extinsă în camere și clădiri oribile decât în cele frumoase sau așa și-așa. Prin urmare, nu se uită prea atent în jurul său când, pregătit pentru tot ce era mai rău după ce văzuse afară, dădu peste un decor care, pentru el, nu avea nimic detestabil, deși poate alții ar fi tras linia la barul bine aprovizionat care se afla într-un capăt al camerei de zi. Observă, totuși, că pretutindeni se aflau flori, multe, de mai multe feluri, proaspete, de-a dreptul minunate, de fapt, – din experiența pe care o avea în alt domeniu – și destul de scumpe în ansamblu, așa cum erau și alte elemente care se puteau vedea ici-colo. Da, își aminti acum și că Billy se descurcase destul de bine într-o perioadă, chiar prea bine în ochii sclifosiților, aprovizionând școlile din zonă și alte instituții educaționale – inclusiv închisoarea – cu echipament sportiv. Ei bine, așa începuse.

Dar unde era Billy? Laura veni din nou la ei să le spună că acesta avea să își facă apariția dintr-o clipă într-alta. Charlie nu observase când Laura

plecase din cameră, pentru că se concentrase asupra barului, de unde, la solicitarea ei, Alun începuse să le dea de băut. Stând deoparte, Peter rămăsese în picioare și se uita în jur cu un aer care lui Charlie i se părea expectativ, critic, ca și cum ar fi vânat orice semn de vulgaritate, de pompă, de prost-gust, oprindu-și privirea câteva secunde asupra unei acuarele care-i părea suspectă, după care trecu mai departe, cu o expresie dezamăgită. În mod evident, Malcolm se bucura de ceea ce vedea – sau de ceea ce reușise să cuprindă cu privirea – și se distra de minune. Arăta tot bine, deși aerul său grav obișnuit părea să dispară, la fel cum nodul lărgit de la cravată era pe punctul de a se desface.

Alun începu să enunțe așa-zisul scop al vizitei lor, dar, imediat ce menționează ideea de a lua masa în Treville sau într-un loc asemănător, Laura nici nu-l mai lăasă să continue.

Săgetându-i cu privirea, opri fără întârziere acest plan periculos și degenerat.

— În niciun caz, declară ea, cu vocea ei neașteptat de joasă și de răgușită. Nici c-am auzit așa prostie în toată viața mea. Slavă Domnului că mi-ați zis mie, mai mult nici nu pot să vă spun.

— Nu ne gândeam decât așa, la o gustare, spuse Malcolm.

— *O gustare*, zise Laura, scoțând astfel din discuție această idee. Haideți să fim practici. Dacă ținem cont de cât e ceasul și de circumstanțe, soluția e evidentă. Sandviciuri pentru patru persoane... o nimica toată pentru mine, nu?

„Sigur”, îi răspunse Charlie în sinea lui, în timp ce-n minte îi apărură alte informații: Laura Makins, bufetul de la Three Feathers din Kinver Hill.

— Niciun deranj, domnilor. Încă un rând, Alun, și mă ocup eu.

— Nu te putem lăsa să faci una ca asta, protestă Malcolm, uitându-se la ceilalți și așteptând susținerea lor.

— Nu-mi spune tu mie ce pot și ce nu pot să fac, tinere.

Pentru prima oară, femeia lăasă o doză de umor să-i mai îndulcească vorbele.

— Nu mi se-ntâmplă des să am ocazia de a-mi demonstra talentele. La făcut sandviciuri, vreau să zic, le preciză ea, fluturându-le jucăuș în fața ochilor degetul pe care purta verighetă. A, ai venit, dragul meu, hai încoace.

Un bătrânel cărunt se apropie cu mișcări încete, dar hotărâte, către grupul de bărbați din camera sa de zi, zâmbind și uitându-se de la unul la altul. Purta un halat de casă vișiniu din mătase, cu buline mici, și o eșarfă cu model asemănător ridicată mai mult într-o parte a gâtului, acoperind, parțial, o umflătură roșie. Pe rând, Alun și Laura i-i prezentară pe ceilalți, iar el dădu mâna cu ei și le vorbi, cu un glas subțirel. Femeia îi întinse un pahar

cu whisky bine diluat cu apă, pe care i-l pregătise de cum îl văzuse intrând. Bătrânul ridică paharul și se uită la toți cei prezenți.

— Nu m-am lăsat, vedeți bine, spuse apoi.

— Ei, ai lângă tine o femeie pe cînste care să te țină în formă, Billy, zise Alun. Pun pariu că are grijă să nu-ți lipsească nimic.

— Nu, nu m-am lăsat.

— Ce părere ai despre șansele Angliei la bowling anul ăsta? întrebă Malcolm. Nu prea avem cu ce să ne lăudăm, nu-i așa?

Billy chicoti, îi făcu cu ochiul și încuviință din cap.

— Am luat-o de nevastă, să știți.

— Da, era și cazul, confirmă Laura. Era și cazul.

Femeia îl instalează într-un fotoliu scund din piele cu brațe din lemn, care avea spătarul acoperit de o cuvertură din mătase thailandeză cu carouri roșii, verzi și bej. Lângă el se afla o măsuță rotundă pe care erau o cutie cu șervețele, una cu bomboane mentolate, un pix argintiu și o vază scundă cu narcise, cu tulpinile tăiate scurt. Ceilalți se mutară, în așa fel încât să-l includă în grupul lor.

Laura spuse răspicat, dar nu tare:

— Alun tocmai ce s-a întors definitiv aici. Îmi zicea că a găsit foarte multe lucruri schimbate.

Alun începu să descrie unele dintre schimbările pe care le observase, susținut de remarci din partea lui Charlie și a lui Malcolm. Avură grijă să lase ici-colo câte o pauză numai bună pentru ca Billy să zică și el ceva, dar acesta se limitează la câteva cuvinte monosilabice, deși, din câte-și dădeau ei seama, îi urmărea atent. După câteva minute, Laura îi mută pe toți în bucătărie, așezându-l pe Billy în capătul îndepărtat al mesei lungi, frecate îndelung pentru a îndepărta murdăria, cu Alun și Malcolm de-o parte și de alta a lui. Alun primi sarcina de a deschide o sticlă de vin și de a umple paharele. Cu mișcări rapide și pricepute, Laura se apucă de sandviciuri – brânză cu ceapă și limbă de vită cu murături – pentru toată lumea, cu excepția lui Billy, care mănca foarte voios niște iahnie de fasole și niște biscuiți digestivi, dând pe gât încă un pahar de whisky slab. Sandviciurile erau foarte gustoase și suficient de zemoase pentru a stârni respectul lui Charlie care mănca aproape două. Nu după mult timp, dispărură toate. Laura propuse să le facă niște cafea, dar imediat se răzgândi.

— Dacă vreți să beți un pahar în Treville, n-o să aveți timp.

— Dă-l încolo de pahar în Treville, răspunse Alun. Chiar ne-ar face plăcere să bem câte o cafea, nu-i așa, băieți?

— Nu acum, dragul meu. Pe unii dintre noi ne-ajunge oboseala.

— Aha, am înțeles.

Își luară la revedere de la Billy chiar acolo, în bucătărie. Când îi veni rândul să-i strângă mâna, Charlie își dădu seama dintr-odată că nicio clipă nu-l văzuse în el pe acel Billy Moger pe care-l cunoscuse odinioară. Laura îi conduse până la mașină.

— Mulțumesc că ați venit, le spuse. Sper că nu v-a șocat prea tare.

— Ei, asta era acum, protestă Alun.

— Nu, serios, a fost drăguț din partea voastră. Acum o să fie vesel câteva zile bune. O să retrăiască de-o sută de ori tot ce s-a întâmplat. Și eu alături de el. Ați putea... dacă vă-ntâlniți cu vreunii din vechii lui prieteni, ați putea să le spuneți că nu e așa rău – știți voi. Cred că unii dintre ei evită să vină pe aici pentru că-și închipuie că e mai rău decât în realitate. Noroc cu puburile din Treville. Sinceră să fiu, nu prea cred că aveți cine știe ce șanse să găsiți ceva pe-acolo.

Înțelegându-se tacit, nu spuseră nimic până nu ajunseră suficient de departe încât niciun auz supranatural, nici cea mai sofisticată tehnologie să nu o poată face pe Laura să înțeleagă ce vorbeau.

Charlie deschise discuția.

— Deci, ne-am înțeles că habar n-aveai pentru ce ne-am dus.

— Așa sper.

Alun se uită din nou în spate, de data asta mai puțin voios ca înainte.

— N-aveai cum să nu-ți dai seama imediat. Nici măcar eu n-am reușit să mă prefac că n-am observat. Nu, ea nu mi-a zis decât: „Treci și pe la noi dacă ajungi prin zonă, ne-ar face mare plăcere să te vedem”.

— Și tu ce ai zis?

— I-am spus că s-ar putea să venim azi încoace și că, dacă ajungem, s-ar putea să trecem să bem ceva. Nu m-am gândit că ea chiar o să ne-aștepte.

— Mă miram eu, zise Malcolm. Era posibil să fi avut toate chestiile alea în casă – limba de vită, brânza, ceapa. Nu că n-ar fi fost delicioase și că n-ar fi fost frumos din partea ei.

— Toate, mai puțin pâinea, spuse Charlie. Avea două pâini mari. Pe alea sigur le-a luat în caz că veneam. Deloc de neglijat, de acord. Și e foarte posibil să se dichisească așa în fiecare zi.

— Săraca ființă, rosti Peter.

— Da, nu strică să ne gândim puțin și la el.

— Așa e, dar eu mă refeream la nevastă-sa. De câte ori și-o fi spus că, bineînțeles, n-o să vină nimeni? Cât de dezamăgită ar fi fost dacă n-ar fi venit nimeni. Să stea o jumătate de oră din douăzeci și patru de Dumnezeu știe ce. Da, a aranjat pe-acolo puțin pentru noi. În mica eventualitate c-am fi venit, adică. Fără să-ndrăznească să-i spună și lui de ce făcea toate astea. Dar să

știți că nicio pregătire de ultim moment n-ar fi fost de ajuns pentru ce-am văzut noi acolo. E vorba de ani întregi de muncă, zi de zi.

— Peter, ești bine? Întrebă Charlie.

— Tacă-ți fleanca, Charlie, interveni Alun.

— Scuze. Da, sunt o groază de lucruri care se pot spune despre ea. Dar nu și despre Billy.

Nimeni nu părea dispus să conteste această declarație în momentul de față.

— Dar putem să ne consolăm cu ceva, totuși, continuă Charlie. Nu-l avem pe Garth cu noi să ne spună ce se cuvine să facem în astfel de situații.

Această ultimă remarcă stârni râsul. Restul ideilor le păstră pentru sine, cum ar fi aceea că Laura îl știa bine pe Alun și tocmai de-aceea nu-i spusese nimic la telefon despre starea de sănătate a soțului ei. Și, de asemenea, că, dacă Alun ar fi plănuit totul și ar fi știut de la început ce aveau să găsească acolo, nici că și-ar fi putut face o intrare mai bună: reuși nu numai să se familiarizeze cu situația, dar își atrăsese și simpatia Laurei și acum aproape că avea datoria morală de a mai trece pe acolo. Un permis de acces obținut absolut gratuit. „Billy sigur își dorește teribil să mai ai și tu câte o după-amiază liberă din când în când, dragostea mea”. În fine, așa stăteau lucrurile, n-avea el cum să intervină.

Când ajunseră la periferia comunei Treville, traficul se aglomeră puțin. Când mașina coborî domol ultima colină înainte de a ajunge în localitate, întrezăriră pentru o secundă un slogan – „LIBERTATE PENTRU ȚARA GALILOR” cu litere decolorate, trasate cu var pe un zid de cărămidă. În mașină se iscară urale pline de ironie.

— Ăsta o fi... începu Malcolm, cu accentul lui american înfiorător, însă Alun îl reduse la tăcere.

— Ține-ți gura, netotule. Ce naiba te-a apucat? Abia dacă l-ai văzut pe bufonul ăla și acum tot ce vezi te duce cu gândul la el. Dă-l încolo.

— Știi ce s-a întâmplat data trecută când l-ai pomenit, spuse Charlie.

— Scoate-ți-l din minte pe Cadwallader *Twll-Din* Pugh.

— Hei, mă gândeam la ce ai putea să-i spui apropo de sloganul ăla de acolo. Arată-mi un galez naționalist și o să-ți arăt o pizdă.

— Nu cred că ți-ar mulțumi dacă i-ai arăta o pizdă, spuse Alun apelând la logică.

— Asta ziceam și eu, prostule.

— O, Doamne, e de la băutură. Îmi dă peste cap complet gândirea.

— Pe-a mea sigur a dat-o peste cap, zise Malcolm, trăgând de volan. Scuze.

— Și pe-a mea, slavă Domnului, adăugă Peter.

În ciuda a tot ce discutaseră acum și mai devreme, în mașină creștea tensiunea anticipării pe măsură ce se apropiau de destinație. Trecură pe lângă ruinele gării și prin apropierea câtorva dintre cele unsprezece mine abandonate din zonă, ajunseră la malul mării și virară pentru a porni de-a lungul coastei. De aici se recoltaseră, până nu demult, cardiidele și algele pentru *laverbread*²³. În satul propriu-zis, le atraseră atenția acoperișurile ruginite din fier galvanizat și fațadele magazinelor care ar fi trebuit renovate. Primul pub în care intrară avea o masă mică de biliard și un televizor la care era o emisiune pentru copii cu volumul dat aproape la minimum, iar înăuntru erau doar două persoane, barmanița și iubitul ei, care, în timp ce discuta cu ea, se tot aprovizionau cu alune dintr-un dozator numit aparent „Colonelul Alunelor”. Inițial, se gândiră să plece, însă Charlie spuse că n-aveau nicio garanție că ar fi putut bea un pahar în altă parte. Niciunul nu știa sigur între ce ore se serveau băuturi alcoolice în zonă.

În urmă cu douăzeci de ani, Charlie petrecuse o zi întreagă, de când se sculase din pat până mersese din nou la culcare, fără să pună vreun strop de alcool în gură. De fapt, partea cu ridicatul din pat aproape că nu avusese loc: era convins – și așa i-ar fi spus cu mâna pe inimă oricui l-ar fi întrebat – că trăgea să moară. Și totuși, chiar și cu o asemenea stare de spirit, se arătase neînfricat în îmbulzeala din după-amiaza aceea de la meciul dintre Țara Galilor și Franța, din Cardiff. Seara, el și Sophie, pe atunci proaspăt căsătoriți, dăduseră o petrecere – fusese prea târziu să o anuleze. Cu un pahar de suc de portocale în mână, urmărise fascinat cum toți colegii săi de generație se prăbușiseră, unul câte unul, într-o beție totală, cu o viteză incredibilă, cu chipurile și vocile dezintegrându-li-se de la o înghițitură la alta. Acum, cum stăteau și-și goleau paharele lângă un automat de jocuri, vedea, puțin mai de aproape, același lucru întâmplându-i-se lui Malcolm, îl urmărea cum i se umflau ochii încet-încet, ca și cum în interiorul lui s-ar fi petrecut ceva. Dintr-odată, făcu un pas mic înainte.

În cele două minute cât merseră până la celălalt pub de pe țărm pe care îl zărise Alun, Charlie se ținu în dreapta lui Malcolm. Mareea era joasă, iar dinspre sărătura din fața lor vântul aducea un miros puternic, nu chiar plăcut, dar nu aveau ce să facă, așa cum nici nu puteau să oprească ploaia care începuse din nou. Din câte vedeau, în zonă nu erau parcate decât trei, patru mașini, lucru neobișnuit chiar și pentru o asemenea așezare pustie din Regatul Unit. Cineva, un bărbat între două vârste, deschise portiera și dispăru înăuntru, acesta fiind singurul semn de viață din peisaj, cu excepția

²³ Delicatesă tradițională galeză preparată din alge. Alături de ouă, bacon și cardiide, constituia un mic dejun consistent pentru minerii din sudul Țării Galilor.

gunoaielor aruncate pe jos de curând, la o oră la care te-ai fi așteptat ca străzile să fie foarte circulat. Părea la fel de liniște ca acolo sus, pe deal.

— Dar cu ce se ocupă oamenii de aici? Întrebă Malcolm tare, în timp ce traversau un drum secundar pe care nu se vedea nicio mișcare, nici măcar o hârtie purtată de vânt. Astăzi, vreau să spun.

— Nu știu. Fac limonadă sau dezinfectanți, presupun.

— Unii dintre ei probabil că fac naveta în oraș.

— Habar n-am.

— Să nu uităm că aici rata șomajului e printre cele mai ridicate din Marea Britanie, cam ca în Merseyside și în unele regiuni din nord-estul Angliei.

— Mhm.

— E de-a dreptul îngrozitor, să știi, Charlie. E... e cumplit. Adică, închipuie-ți cum ar fi să stai într-un loc ca ăsta, fără perspective, fără viitor, în care nu se întâmplă nimic. Vezi și tu. Nicio... nicio perspectivă.

— Ah.

— Eu unul aș vrea să știu, așa, din curiozitate, dacă Maggie Thatcher a fost vreodată aici, Charlie.

— N-a fost, sigur n-a fost... bine, asta dacă are vreun dram de minte. Oricum, sigur n-a venit de când a închis prima mină de cărbuni, în 1910 parcă.

Continuară așa până când ajunseră la poarta – sau porțile – de la Ship Inn, care, după aspect, ar fi putut fi la fel de bine intrarea într-o sală de conferințe sau într-o instituție publică locală. Înăuntru, însă, nu era nicidecum așa – un pub rural tipic, de modă veche, cu orgă electrică, mese rotunde de aramă, sandviciuri *triple-decker* și anunțuri de mică publicitate locale, concepute grafic și scrise într-un mod execrabil. Dar și mulți oameni. Deci, aici erau cu toții.

Hărmălaia pe care o făceau cu toții se potoli un pic la intrarea celor patru străini, iar câțiva dintre cei care se vedeau din cadrul ușii se întoarseră să-i măsoare din priviri. Ceea era cât se poate de firesc, fiind evident vorba despre un grup de străini, cu haine ciudate, cum ar fi sacouri și cravate, iar unul sau doi dintre ei – Peter, poate și Charlie – ar fi sărit în ochi oriunde. Până ajunseră în celălalt capăt al încăperii, mai puțin aglomerat, și Charlie își croi drum până la bar, zgomotul de fundal obișnuit reveni.

— Pentru mine, nimic, n-am nicio comandă de dat, zise Malcolm, când fu întrebat.

— Ia și tu un suc.

— Nu, cred că pur și simplu mă duc să mă așez. Știi tu.

Se lăsa într-un fotoliu cu o husă de culoarea mandarinei, desprins parcă din salonul unei bunicuțe din împrejurimi, care părea sursa majorității

mobilelor din această parte a localului, inclusiv a abajurilor de hârtie. În câteva secunde, păru să ațipească. Ceilalți trei dădură din cap unii spre alții, înțelegându-se fără cuvinte.

— Drăguț, spuse Alun. Acum nici nu se mai pune problema să conducă el.

— Nu e genul care să țină morțiș la asta, zise Charlie.

— Nu, dar e bine să-i sugerăm civilizat.

După ce așteptase la bar ca pe ace un pic mai mult decât ar fi cerut-o eticheta, lui Charlie îi luă comanda unul dintre indivizii din spatele tejghelei, cel ai cărui cârlionți i se revărsau până la umeri, de-o parte și de alta a unei scăfârlii chele. După ce pregăti, fără să se grăbească deloc, băuturile cerute, acesta i le întinse fără tragere de inimă.

— Acum nu ne mai trebuie nimic, o vreme, zise Charlie. Mai vreți apă? Ia zi, cum a fost cu Gwen?

— O, Doamne, spuse Alun, după care, pe un ton cum nu se poate mai diferit: O, Doamne.

Îi aruncă o privire plină de răutate lui Charlie.

— Nemernicule.

— Stai calm, bătrâne, doar suntem în familie aici, n-o să se afle. Adică, nu de la mine sau de la Peter. Unul dintre motivele pentru care am vrut să aduc vorba cât sunt încă treaz e să te avertizez foarte serios să nu carecumva să-i dai lui Malcolm vreun pic de bănuț. E...

— O, Doamne, drept cine mă iei?

Rânjetul ascuns în aceste cuvinte poate că nu l-ar fi iritat pe Charlie dacă nu l-ar fi făcut să vrea să rânjească și el.

— Nu face pe viteazul cu mine. Ascultă aici: fără glumițe, fără ghionturi, fără întâlniri riscante sau aluzii fascinante pe care el n-ar avea cum să le înțeleagă, și, chiar dacă le-ar înțelege, ce mare folos, eh? El nu e așa, să zicem, rezistent ca unii pe care-i mai știm noi.

Alun nu dădu vreun semn că s-ar fi simțit vizat de vorbele lui Charlie, cum ar fi trebuit.

— Nu, bineînțeles, nu-ți face griji. Să știi, oricum, că ea a început, nu eu. Ea a pus mâna pe mine la Prince of Wales. Lucru pe care speram că nu l-ai văzut, dar știam că așa a fost.

— Dar nici tu n-ai zis nu. Da, am văzut. Mă rog, cum a fost?

Punând această întrebare, Charlie aruncă o privire în direcția lui Peter, în speranța că-i va transmite curiozitatea, că va transforma problema într-una de interes public, dar acesta se uita aiurea înjur, în stilul lui distrat, fără noimă.

— O, Doamne, zise Alun, a fost... am șters-o acasă, dacă-nțelegi ce vreau să spun. Gwen era foarte interesantă pe vremuri, dar acum s-a cam... s-a cam trecut. Ți-ajunge?

— E-n regulă, mersi. Și cum se simțea când ai plecat?

— Era cam tuflită.

— Mhm. Cred c-o să se învioneze imediat ce-o să-l vadă pe Malcolm, săracul. Știi ceva, Alun? Bine-ar fi să-ți între odată-n cap că te-am ghicit. N-ai cum să ne mai ascunzi nimic, amice.

— Dacă te referi la Laura...

— Nu, nu ziceam de Laura. În privința ei, ai primit o indulgență papală. Ceea ce e mai mult decât ai merita. Și zic asta la modul general. Nu poți s-o lași și tu mai moale? Să nu mai umbli chiar așa, din floare-n floare?

— Vezi tu, e vorba despre ispita asta-mpuțită. Care crește de la an la an. Procentul de femei aflate între vârsta mea și pubertate, incluzând ambele extreme, nu prea are cum să crească semnificativ.

— Cu extrema inferioară nu prea pari să ai de furcă. N-ai avut nicio problemă să-ți respingi admiratoarea de la Glendower. Din câte-am văzut. Și era chiar o... au fost vremuri când eu însumi m-aș fi ținut scai de ea.

— Extrema inferioară este, în mare parte, ipotetică. Ca un con invizibil care, în teorie, se înalță dincolo de vârful conului tău cu frică de Dumnezeu. Numai că, în cazul acesta, e exact invers. Mai concret, femeile tinere nu au doza aia de recunoștință care-l fac pe bărbat sigur pe el și pe care o întâlnești la cele mai în vârstă. Cu ispita asta n-am nicio problemă.

Charlie își studia uimit paharul gol.

— Pentru Dumnezeu, atunci de data asta ce n-a mers cum trebuie? Adică, din ce-ai spus tu, n-aș zice că Gwen s-a arătat prea recunoscătoare. Îndrăznesc să zic chiar că tu o să-ți ții fleanca, dar mai e și ea. Nu?

— Da, știu.

Oricât de distrat era uneori Peter, ba chiar absent, nu pierdea nicio ocazie să ție. Se așează pe scaunul pe care stătuse Charlie, la bar, și scoase o cutie de metal, în formă de pentagon, în care erau cinci monede de o liră: o jucărie de copii, ar fi spus el, pentru banii copiilor. Între paharele folosite și cutia de donații pentru suferinzii de distrofie musculară, ceva îi atrase atenția și se aplecă să vadă mai bine, căutându-și, pe bâjbâite, ochelarii. O clipă mai târziu, scoase un sunet ca un mârâit, suficient de tare încât să-i facă pe unul sau doi dintre cei aflați în apropiere să se întoarcă spre el.

— Ați ști cumva naibii, rosti el aproape la fel de tare. ASH *yng* nenorocita de *Nghymru. Diolch am*²⁴... Ce fel de balamuc mai e și...

— Nu contează, oricum nu pricepe nimeni, zise Charlie încercând să-l liniștească.

— Nu le-ajunge că vor să-mi interzică să fumez, da mai au și tupeul și nesimțirea să mi-o zică în galeza asta împuțită. Zău că-ți vine să...

Flutură o mână, probabil ca un gest disprețuitor de respingere, dar atinse cu vârfurile degetelor cartonașul de pe bar și-l făcu să se răstoarne, fâlfâind, pe podea. Înainte să apuce să se aplece, bărbatul pe jumătate chel, pe jumătate pletos interveni.

— Ați vrea să luați asta de jos, vă rog?

Vorbi nu cu accent galez, ci cu intonația rigidă a englezei din zona de centru-nord a Angliei.

Peter deveni și mai confuz, pe buza superioară adunându-i-se tot mai multă transpirație, dar nu făcu niciun gest, și Alun, ca un om obișnuit, fără îndoială singurul capabil să se aplece, puse cartonașul înapoi pe bar.

— Dacă doriți să fumați, va trebui să mergeți în celălalt capăt.

— Nu vreau să fumez, răspunse Peter, nu despre asta-i vorba, mama mă-sii de treabă. Doar că...

— Și mai ușor cu limbajul.

Barmanul îi cântări din cap până-n picioare pe fiecare în parte.

— Galezi, mormăi, într-un final, și le întoarse spatele.

După investigații mai amănunțite, avea să iasă la iveală faptul că, de fapt, Malcolm nu fusese trezit de acest mic incident și că nici nu venise lângă ceilalți pentru a se lămuri despre ce era vorba, însă, pe moment, așa păru. Revenirea sa în mijlocul evenimentelor atrase atenția mai mult decât retragerea. Când își făcu din nou apariția, nu s-ar mai fi putut spune că arăta bine – nici prea rău, totuși – și vorbea și cum trebuie – sau, cel puțin, pronunța cuvintele corect. Dar un somn de zece minute n-ar fi avut cum să facă minuni, iar Charlie îi diagnostică imediat starea drept trezire iluzorie, el fiind expert măcar în trezirile de-acest gen, dacă nu și în cele reale.

Și totuși, Malcolm se deșteptase destul de bine – era tulburat, ce-i drept, dar se controla.

— Mi-am adus aminte ce încercam să-mi amintesc, mi-a revenit totul în cap. Locul ăla îngrozitor din Harriston unde am fost, cu gărduleț de metal și cu felinare... Știam eu că-mi aducea aminte de un loc în care mai fusesem,

²⁴ În traducere liberă, din galeză, „ASH în nenorocita de Țara Galilor. Mulțumim”. ASH (Action on Smoking and Health) este o organizație britanică de sănătate care luptă împotriva fumatului.

dar nu știam de care. Era un pub în Chester la care am fost, anul trecut, când ne-am dus la băiatul nostru. Foarte asemănător. Cam același concept.

În mod clar, aceste dezvăluiri nu avură cine știe ce impact asupra celorlalți.

— Nu-nțelegeți? Eu zic că localul ăla din Harriston era leit unui pub *englezesc*. Așa fac peste tot. Tot ce e nou aici e identic cu ce e nou în Anglia, chit că e vorba de universități, de restaurante, de supermarketuri sau de lucrurile pe care le cumperi de-acolo. Dar de locul ăsta ce ziceți? E aici ceva care să vă arate clar că sunteți în Țara Galilor? Uite că, în sfârșit, au găsit o modalitate de a ne distruge țara, nu prin sărăcie, ci prin prosperitate. Pe mine nu mă deranjează atât de mult declinul și degradarea, ne-am mai confruntat noi cu așa ceva, și mereu am ieșit la liman. Nu, ceea ce mă scandalizează sunt rezultatele acestea grețoase ale opulenței. Eu nu deplâng dărâmăturile, ci roadele stricate care au răsărit din ele. Ele arată sfârșitul...

După ce făcu o pauză, mai puțin poate pentru a respira, cât pentru a se concentra să nu cadă, Charlie îi spuse:

— Hai, stai jos și bea și tu un pahar de suc.

— Oi fi eu beat, dar ce spun aici e foarte important.

— N-are rost să te agiți atât cu asta, zise Peter.

— A, nu are, nu-i așa? Ție nici n-o să-ți pese când o să vezi că nu mai avem nimic autentic, doar o limbă pe care n-o mai vorbește nimeni, pe Brydan și câteva coruri, iar Țara Galilor n-o să fie altceva decât un loc pe hartă? N-o să te deranjeze, nu?

— Ba da, răspunse Peter.

— Păi, atunci...

— Dacă aș fi vorbit eu așa, mi-ați fi spus că bat câmpii, zise Alun nemulțumit.

— Păi și chiar așa ar fi fost, nu? replică Peter. Tu nu ești Malcolm.

— Hai noroc.

După aceea, Malcolm spuse că parcă văzuse câteva persoane care râdeau de el. Din nou, continuă ca și cum așa se întâmplase într-adevăr, având în vedere că-și schimbase temporar atitudinea.

— N-aveți decât să râdeți cât vreți, începu el pe un ton împăciuitoare, fără să se uite la cineva anume. Foarte amuzantă perspectiva: un galez agitându-se atâta pentru Țara Galilor. Un boșorog caraghios care se dă de ceasul morții că se duce țara de râpă. Bineînțeles, și mai distractiv pentru englezi. Da, un boșorog naiv. Dar n-o să treacă mult și n-o să le mai ardă de răs. Pentru că dup-aia o să vină rândul lor. De fapt, a și...

Doar atât îl lăsară să spună, nu prea mult, nu prea jignitor, nicidecum provocator, însă nu trebuise decât să se uite insistent la el. Charlie nici nu-și

dădu seama că se întâmpla ceva important decât aproape de final. Doi sau trei bărbați se apropiară de Malcolm, acoperindu-l. Se auziră glasuri ridicate și se stârni un haos în care totul se petrecu foarte rapid. Malcolm se prăbuși lateral, peste o masă – una obișnuită, de lemn –, și cel puțin un pahar căzu pe podea și se sparse. Barmanul care-l muștrase pe Peter ridică partea mobilă a tejghelei cu un zgomot puternic și o luă înainte, mișcându-și umerii amenințător.

— Afară cu voi! urlă la ei. Și cu voi! Hai, tăiați-o, toți patru. Repede, până nu chem poliția.

Între timp, Charlie ajunsese la Malcolm și descoperise că acestuia îi curgea sânge din nas. Avea sânge pe față, pe mâini și pe sacou, nu foarte mult, dar avea ceva.

— Lasă-mă să-l curăț puțin, bine?

— Bine, dar dup-aia plecați imediat, să fie clar. Țălați doi pleacă acum. Inclusiv tu, grășane.

În baia pentru bărbați nu existau prosoape de hârtie, doar un uscător electric.

Charlie se descurcă așa cum putu cu batistele pe care le aveau. Aproape că lui Malcolm nu-i mai curgea sânge din nas deloc.

— Dar n-am zis nimic groaznic, nu? Întrebă Malcolm.

— Din câte am auzit eu, nu.

— Și-atunci de ce au sărit pe mine?

— Erau cam bătărași și și-au zis că ne purtăm urât pe teritoriul lor.

Charlie se hotărî să renunțe la predica satirică despre efectele deprimante ale șomajului și ale lipsei de locuri adecvate pentru relaxare.

— Noi știam că nu vrei să jignești pe nimeni, dar ei nu, sau așa ar putea pretinde.

— E cam nedrept să ne dea afară așa. Ei au fost de vină, localnicii ăștia de aici.

— Mare pagubă.

— Bineînțeles că îmi dau seama că n-avea niciun rost să ne împotrivism. Știi ceva, Charlie? Cred că sunt un pic cam amețit. Probabil că m-ar fi durut mai rău dacă n-aș fi fost, asta așa e. Nu, mersi, mă descurc.

— Un tur al puburilor pe cîste, nu-i așa?

— Îmi pare rău.

— Nu e vina ta. Presupun că lui Alun i-a prins bine. Măcar parțial, oricum.

În drum spre ieșire, fură nevoiți să treacă pe lângă barul la care își petrecuseră cam tot puținul timp cât stătura în local.

— Mi-am dat seama de când au intrat ce fel de oameni sunt.

— La vârsta lor, ai fi crezut că știu cum să se poarte în lume.

PARTEA A PATRA

Peter

1.

Procesul de trezire al lui Peter era mai puțin complex decât al lui Charlie sau al lui Malcolm, dar la fel de precis. Nu mai era vorba despre acea rutină pe care o parcurgeai nepăsător înainte să te apuci de ceva interesant, ci se transformaseră într-o etapă extrem de importantă a programului său zilnic, un ritual predominant solitar, ceea ce era și firesc, pentru un bărbat de vârsta lui. În comparație cu altele, era un eveniment cum nu se poate mai solicitant. Partea care-l obosea cel mai mult era îmbrăcatul, procedeu rafinat în decursul anilor, iar cel mai dificil era începutul, când trebuia să-și tragă șosetele. Într-o vreme, această parte venea după, și nu înainte de a-și trage chiloții pe el, dar observase că, așa, chiloții se tot rupeau din cauza unghiilor de la picioare.

Unghiile acelea deveniseră în sine unul dintre excesele din viața sa. Acestea îi rupeau chiloții pentru că erau ascuțite și crestate și ajunseseră astfel deoarece crescuseră prea mult și se rupseseră în repetate rânduri, iar el le lăsase să crească pentru că, în ultima vreme, tăierea lor nu era deloc o misiune ușoară. Nu putea să se ocupe de asta în casă, pentru că n-avea cum să controleze unde ajungeau toate rămășițele de unghii, iar Muriel sigur ar fi dat peste unele dintre ele, mai ales în picioarele goale, ceea ce trebuia, evident, evitat. După ce încercase să și le taie în garaj, așezat pe un scaun pliant – și căzând în repetate rânduri –, ajunsesese la concluzia că soluția cea mai bună era pe un scaun de grădină, la umbra fermecătorului cireș înflorit. Această decizie îl făcea să se limiteze la lunile mai calde, având în vedere că purtarea unei haine groase era exclusă din cauza gradului de aplecare necesar. Dar măcar putea lăsa bucățelele acelea de unghii să zboare pe unde voiau – ceea ce și făceau, afurisitele, mai ales cele de la degetele mari, care erau suficient de groase și țâșneau suficient de rapid ca să doboare o vrabie în zbor, deși una ca asta nu se întâmplase încă.

Își punea șosetele în baie, cu ajutorul unei măsuțe deosebit de joasă, înălțimea fiind un factor esențial. Cu călcâiul rezemat de masă, șoseta era

trasă până aproape de el, după care își sprijinea talpa de masă, cu vârful degetelor, astfel că putea trage șoseta peste călcâi și, mai departe, peste gleznă. Recent, descoperise, în sfârșit, niște șosete care i se păreau ideale: scurte și fără elastic în partea de sus. Erau bune pentru gleznelor lui mereu umflate, nu pentru că le făceau să se umfle mai puțin, ci fiindcă nu le strângeau și, astfel, le făceau să pară mai puțin respingătoare și îngrozitoare seara, când se dezbrăca. Chiloții și-i puneă în dormitor, cu călcâiele și degetele de la picioare ținute ca pentru șosete, dar pe podea, își presăra un pic de pudră de talc pe scrot, după care-și puneă pantalonii – îi purta cam două dimineți din trei sau mai rar. În a treia dimineață, de obicei, i se întâmpla să descopere pe pantalonii pe care-i purtase pete de ciocolată, frișcă, gem sau vreo combinație a acestor alimente de la gustarea luată în pat, așa că era nevoit să se întoarcă în baie, mai precis la oglindă, pentru a se ghida în operațiunea delicată de fixare a bretelelor pe partea din față a unei perechi noi de pantaloni – porțiuni pe care evident nu mai avusese cum să o vadă în mod direct de ceva ani.

Restul rutinei sale de îmbrăcare nu avea nimic ieșit din comun, poate cu excepția faptului că folosea un încălțător lung, un instrument rar și foarte prețuit, pe care odată îl răstăcise o săptămână întreagă în care-i fusese foarte greu, înlocuindu-l, pe cât posibil, cu o lingură suflată cu argint, datând din epoca georgiană, pe care o luase din bucătăria lui Muriel și unde trebuia dusă înapoi, evident, după fiecare utilizare. De ani buni, purta aceeași pantofi care semănau cu niște papuci de casă, fără formă, și spera că avea să moară sau să cadă la pat înainte ca aceștia să se rupă, iar el să se vadă nevoit să se ducă la unul dintre magazinele acelea noi, în care trebuia să-ți iei singur tot ce voiai, căci despre cele de modă veche auzise că dispăruseră cu desăvârșire în ultima vreme.

Etaa care necesita folosirea chiuvetei din baie era mai puțin solicitantă ca prima. Își aplica spuma pe obraji din două mișcări, mânuia aparatul de ras cu fermitate și pricepere, iar periuța de dinți nu-i folosea decât să-și întindă pasta de dinți peste gingii. Dar, chiar și așa, n-avea cum să scape fără să se întindă, fără să se aplece puțin, fără să-și ridice brațele, astfel că, până să fie gata să iasă în lume pe cât de prezentabil posibil, gâfâia destul de tare și curgeau apele pe el, mai ales de pe cap. Într-o vreme, încercase să atenueze acest efect renunțând la a-și mai șterge după baie porțiuni destul de mari ale corpului, dar, după câteva săptămâni de simptome de răceală neconținute, bănuise că exista o legătură, așa că se lăsase păgubaș. Coborî la parter, ținând în mână vesta tricotată pe care avea să și-o tragă cu mare atenție peste cap când avea să se mai răcorească.

Unde era Muriel? Un lucru care trebuia lămurit de la bun început, în dimineața asta, ca în orice altă dimineață. În dormitorul ei, nu: ușa era larg deschisă, iar ea oricum se trezea mereu dis-de-dimineață. În mașină, nu: ar fi auzit motorul. În grădină? Destul de probabil acum, căci nu ploua – cum spunea ea adesea, erau o groază de lucruri de făcut pe peticul acela de o treime de acru, iar domnul Mayhew, care pe vremuri lucrase la fabrica de cutii metalice, nu venea decât marțea și joia ca să se ocupe de treburile mai grele. În momente ca acesta, Peter își aducea aminte de perioada scurtă în care se oferise, într-un acces de mărinimie, să dea și el o mână de ajutor, din când în când, și de fiecare dată Muriel îi spusese să mute niște ghivece care cântăreau până aproape de o tonă și jumătate dintr-un capăt al grădinii în celălalt. Ai fi crezut că prefera să se plângă că nu o ajuta nimeni decât să fie efectiv ajutată. Asta era, pe unii n-aveai cum să-i înțelegi nici într-o mie de ani.

Da, acolo era, în genunchi, lângă tufișurile din capătul celălalt al grădinii, făcând loc pentru a planta ceva sau punând efectiv ceva în pământ. De la fereastra sufrageriei, nu-și putea da seama exact care dintre ipoteze era adevărată, și oricum nu i-ar fi păsat – indiferent cât de aproape sau de departe s-ar fi aflat –, căci detestase grădinile încă de la vârsta la care cei din jur s-ar fi așteptat să se distreze într-un asemenea loc altfel decât smulgând plantele din pământ. Era una dintre primele sale amintiri (avea vreo patru ani) și, ce-i drept, grădina părinților lui era mult mai mică, dar lecția aceasta îi rămăsese în minte, ba chiar inventase diverse pe marginea ei, înflorind-o sau schilodind-o de atunci încolo. În cazul grădinilor – își dăduse seama cu mult timp în urmă nu era vorba decât despre putere, de la a te copleși cu măreția lor (batjocorindu-ți sărăcia) la a te certa pentru indolență, meschinărie, barbarie etc. Casele aveau, și ele, cam același cusur, dar în cazul lor existau circumstanțe atenuante, cu atâția oameni care trebuiau să locuiască în ele.

Casa în care stătea el, casa aceasta, avea infinit mai multe aspecte despre care puteai vorbi. În ultima vreme, în ea se aflau permanent doar două persoane, nu găzduise niciodată mai mult de șase oameni în același timp, iar petrecerile organizate în ea reuniseră cel mult douăzeci, douăzeci și ceva de oameni, dar aproape toți ar fi putut găsi un pat să se odihnească, iar două sute, un scaun să se așeze. De exemplu, în sufragerie, cei douăzeci și ceva de oameni sus-menționați ar fi avut loc suficient să ia gustarea de dimineață laolaltă, în timp ce cam tot atâția și-ar fi putut aștepta rândul, așezați pe scaunele înșirate de-a lungul pereților. Aceștia erau sufocați cu fotografii, pe care Peter le considera absolut oribile, fără excepție. Era vorba despre imagini care fie nu reprezentau nimic din lumea aceasta, fie nu semănau

nicidecum cu obiectul pe care-l reprezentau. În cursul anilor, se obișnuise cu ele pe cât posibil, având în vedere că mereu apăreau altele noi. Muriel se ducea la Londra și, a doua zi după ce se întorcea, cei doi indivizi din plastilină mov erau înlocuiți cu o compoziție de linii unduite și de pete. Tot atunci, era foarte posibil să apară și un covor nou sau o măsuță de cafea. Iar el nu avea niciun cuvânt de spus în privința asta, căci, așa cum mulți deduceau, iar aproape la fel de mulți aflaseră, Muriel avea bani, iar casa și cea mai mare parte a lucrurilor din ea erau ale ei. Peter încă se întreba uneori cât de diferită ar fi fost situația dacă lucrurile ar fi stat invers.

Micul dejun îl aștepta pe o tavă în capătul mesei, pregătit și pus acolo de doamna Havard, care se ocupa de menaj și venea la ei în fiecare dimineață, de luni până vineri. Ca întotdeauna, pe tavă se aflau o jumătate de grepfrut, cereale, pâine prăjită și niște cafea, într-un termos. Atacă grepfrutul cu un cuțit cu zimiți, desfăcându-l în felii și înjurând o dată sau de două ori când dădu peste bucăți care nu se desprindeau cum trebuie. Nici să le scoată din coajă, ca să le mănânce, nu era deloc ușor. Unele se încăpățâneau să rămână lipite, chiar după ce fuseseră desprinse complet, din câte se părea, altele ieșeau numai pe jumătate, prinse încă printr-o fâșie din interiorul alb al cojii. În astfel de cazuri, apuca din acel loc felia și o ridica pe toată în aer, scuturând în aer bucata de fruct până când fâșia aceea albă de coajă se desprindea, iar grepfrutul cădea pe sau în apropierea farfuriei. Ce diferență față de tabletele pentru memorie cu forme geometrice perfecte. Fructele alea ticăloase opuneau rezistență, mormăi în barbă. Cam ca toate lucrurile din ultima vreme.

Lupta cu grepfrutul, deși enervantă, nu fusese chiar atât de grea, așa că, imediat după ce se încheie, simți că se răcorise suficient pentru a-și pune puloverul, care până atunci stătuse pe spătarul scaunului de lângă el. Întinse neîndemânatic mâna după el, dar căzu de pe spătar pe podea. În același timp, Peter sesiză o mișcare în cadrul ferestrei și o văzu pe Muriel apropiindu-se de casă. Se aplecă în grabă, nu reuși să ajungă la vestă, se ridică în picioare, se îndoi din nou, o înșfăcă, și-o trase peste cap, se așeză din nou și trase aer adânc în piept de trei ori la rând. Apoi, în partea stângă a pieptului îi apărură o durere, durerea aceea.

Încearcă să le cronometrezi, îi spusese Dewi, pe un ton care-i sugera vag că asta era o modalitate de a-și ține mintea ocupată, la fel de bună ca oricare alta. Peter își trase mâneca de pe ecranul ceasului și se uită fix la el, sperând că Muriel n-avea să intre chiar în acel moment. În mod normal, nu venea în acel moment al dimineții, ba chiar lui i se servea gustarea de dimineață aici pentru a nu încurca într-un fel sau altul, dar din când în când mai intra, iar când o făcea, nu avea întotdeauna intenția de a-l înveseli. Când îi descrisese

durerea aceasta lui Dewi, îi spusese că era ca un fel de gheară, de strângere, iar Dewi îi spusese că era ceva tipic, ceea ce-l făcuse să se simtă foarte ușurat. De asemenea, zisese că, dacă lucrurile se înrăutățeau, avea să se gândească să-i prescrie niște medicamente, adăugând, în același timp, că, deși i-ar fi alinat durerea, nu i-ar fi îmbunătățit în niciun fel starea generală.

Când apăruse durerea, sau crizele de durere, cu vreo doi ani în urmă, Dewi îl întrebase despre posibilele surse de stres din viața lui. Stres? Da, știi tu... tensiune, anxietate, iritare. Îi răspunsese că viața cu Muriel nu era nicidecum comodă, iar Dewi nu putuse să nu zâmbească, căci, bineînțeles, din perspectiva celorlalți, Peter era cel dificil. Ei bine, poate că era dificil și el, recunoștea că era un om dificil, dar Dumnezeu îi era martor că nici nu se putea compara cu Muriel. Cât despre anxietate, asta era într-adevăr o glumă bună. „Frică” era cuvântul pentru starea lui, o frică în stare pură față de gura ei, căci nicio explicație care i-ar fi venit în minte n-ar fi reușit să-l scape de ea, și mai ales acea frică supremă că, într-o zi, avea să-și pună în aplicare amenințarea constantă că va vinde casă, care era, evident, pe numele ei, și că se va întoarce singură în Yorkshire, lăsându-l aici, să-și găsească două camere la Emanuel sau în altă parte. Recunoștea că nu era nici urmă de mândrie în atitudinea lui, dar, pe de altă parte, îi venea greu să găsească o soluție.

După patru minute și douăsprezece secunde, durerea dispăru. Chiar și fără a-și deschide agenda, știa că, și de data aceasta, se confirma panta descendentă a duratei crizelor care începuse Crăciunul trecut, asta dacă avea vreo importanță. Mai bine să-l sune pe Dewi mai târziu, totuși, își spuse el, încercând să-și alunge alte gânduri. Ei bine, mâine, atunci.

Se hotărâse să-și mănânce porția de cereale, care, după gustul său, erau, fără doar și poate, o imitație de cereale, sărace în elemente precum fibrele naturale, când auzi telefonul sunând în hol și oprindu-se după câteva secunde, iar apoi glasul lui Muriel, un mormăit din care nu se deslușea nimic. După numai câteva secunde, nu se mai auzi nici acesta, iar pașii ei grei se apropiară de ușă, dar se opriră lângă ea. Peter mai inspiră de câteva ori adânc. Nu-i spusese despre durerile din piept și despre ce-i zisese Dewi despre ele, pentru că, în primul rând, se îndoia că această veste avea să o impresioneze, în realitate... Încă un gând care trebuia ignorat.

Dar când se răzgândi, evident, pentru a doua oară și intră în cameră, Peter aproape că zâmbi. Văzând-o, îi venea greu să crezi că persoana aceasta nu foarte corpolentă, cu un aer vesel, o tunsoare emisferică și (momentan) genunchiere din plastic verde, puse special pentru grădinarit, ar fi putut inspira cuiva frică – poate doar o ușoară plictiseală. Deși se

vedeau pentru prima oară în ziua aceea, Muriel nu se apropie de el și nici nu se puse problema să-l sărute. Nu se atinseseră de aproape zece ani.

— William, anunță ea, referindu-se la fiul lor, singurul lor copil, care venise pe lume în 1955, fără nicio intenție din partea vreunuia dintre ei.

— Ah... da.

Peter apucă brațele scaunului.

— Nu, nu, nu te agita, zise Muriel, ridicând o palmă, am închis. N-a vrut decât să ne spună că vine să mănânce la prânz și dup-aia să vadă ce poate să facă prin grădină, dacă nu începe musonul până atunci.

— A, minunat. Dar nu e sâmbătă. Nici duminică. Cum de...

— E ziua lui liberă. Agențiile imobiliare sunt deschise tot timpul, dar angajații au zile libere. Lucru care e relevant în cazul ăsta, din moment ce numitul William Thomas lucrează la o agenție imobiliară.

Peter încuviință din cap fără să scoată un cuvânt. Aceste lucruri îi scăpaseră din vedere o clipă, însă fusese suficient ca ea să intervină și să-și impună punctul de vedere.

— Presupun că pentru cei care nu lucrează e greu să se gândească la faptul că alții au zile libere, continuă ea, ca și cum ar fi avut o revelație. Înțeleg că dai o fugă la Bible mai târziu?

— Da, cred că da, dar o să...

— Așa cred și eu. El a zis că vine pe la unu, tânărul William adică, așa că, dacă apari beat criță pe la trei, n-o să-l vezi prea mult.

— Da, bine.

— Mă gândeam dacă ai putea să te oprești la magazinul ăla de grădinărit de pe Hatchery Road să iei niște plante. Le-am comandat deja și sunt pregătite. Te-ar deranja?

— Nu, nu-i mare lucru.

— Ca să știu dacă te deranjează.

Muriel se uită la el foarte serioasă.

— Nu, nu mă deranjează deloc. Nu-i nicio problemă.

Ea îl mai privi puțin, după care, aparent mulțumită, îi aruncă un zâmbet (care apărură și dispărură rapid) și ieși din cameră.

Peter expiră lent. Gata, fusese bine; zâmbetul acela fusese câștigat pe drept. Își spuse – de data aceasta, cu ceva convingere – că, în fond, totul se rezuma la cum se simțea ea într-un moment sau altul. La urma urmelor, nu era chiar așa de rea.

Își termină micul dejun și se duse în salon, unde, până la acea oră, doamna Havard făcuse deja curățenie și ieșise din încăpere. Ca de obicei, mutase toate obiectele care puteau fi mișcate, de la cutiile de chibrituri până la canapele, ca să demonstreze clar cu câtă râvnă se achita de îndatoririle

sale. După ce, ca de obicei, Peter le puse pe toate la locul lor, se instală confortabil, cu o revistă de specialitate în mână, și își luă un aer preocupat, prefăcându-se că se pune la curent cu ultimele noutăți din domeniul său, ingineria chimică, până ce avea să se facă ora de plecat la Bible.

2.

Majoritatea celor cu mariaje mai puțin fericite, ca să zicem așa, cred că știu cum sau de ce s-a întâmplat asta, dar nu și când anume. În ceea ce-l privea, Peter se considera o excepție. Dacă l-ar fi luat cineva la întrebări, ar fi putut spune măcar luna și anul în care, într-o noapte, în timp ce el și Muriel făceau dragoste – și ajunseseră cam pe la jumătate, din estimările lui, sau, în fine, cam acolo unde ar fi însemnat pe la jumătate în alte dăți –, aceasta îl întrebase cât avea să mai dureze la el. Peter se ridicase din pat, își luase hainele, se îmbrăcase în baie, se urcase în mașină și se dusesse la soții Norris. El și Charlie stătuseră apoi aproape toată noaptea, cu o sticlă de scotch, în timp ce Charlie îi tot spunea că nu fusese nicidecum îngrozitor de egoist în căsnicie și că nu era vina lui dacă lui Muriel nu-i plăcea sau îi era indiferent. Dar probabil că nu reușise să accepte și să-și însușească ideile astea – nu în totalitate, cel puțin – nici atunci, nici acum.

Oricum, din seara aceea, între soții Thomas lucrurile se schimbaseră pentru totdeauna. Dar ar fi fost inexact să spui că viața lor intimă avusese de suferit, atât ca durată, cât și ca frecvență. După câțiva ani petrecuți astfel, Peter își dăduse seama că, oricât de puțin i-ar fi plăcut sau oricât de indiferent i-ar fi fost, Muriel se aștepta totuși ca el să se achite de asta, pentru a arăta că încă-și dorea – bineînțeles, nu atât de mult asta, cât pe ea. Astfel că relația lor se degradase și mai mult și, destul de curând, începuseră și înțepăturile verbale și apoi să doarmă în camere separate, fără îmbrățișări, fără semne de afecțiune. Frica putea să omoare până și dragostea perfectă, își spunea el câteodată, în sinea lui. Cu toate acestea, găsisse o oarecare consolare observând că nici măcar cele mai colorate împunsături nu aveau nimic sexual, cum ar fi aluzii la cine știe ce amanți sau – cel mai distractiv subiect dintre toate – îndoieli privind paternitatea lui William, o scăpare enormă, de o importanță indiscutabilă.

Lui Peter îi treceau prin minte frânturi din toate acestea în timp ce se întorcea de la Bible printr-un mic crâng; ba chiar reuși să vină cu o idee nouă pe tema asta, în general. Într-o anumită măsură, poate chiar semnificativă, era posibil ca speranța de viață mai mică a bărbaților decât a

femeilor să fie legată de faptul că bărbații făceau infarct numai și numai din cauza nevestelor, care-i umpleau constant de anxietate și furie. Avea să-i spună și lui Dewi, să vadă el ce zicea. Dar, deocamdată, să-l lase pe Dewi. Se concentra asupra orelor petrecute la Bible: bătrânul Tudor Whittingham, bătrânul Owen Thomas, bătrânul Vaughan Mowbray și bătrânul Arnold Spurling, asta ca să nu mai vorbească despre bătrânul Garth Pumphrey, care mai că improvizase o conferință pe tema dinților falși, relatând pas cu pas, fără să-l întrebe nimeni, evenimentele premurgătoare montării protezei sale actuale. Doar amintindu-și, Peter simți o furtună în gingii și-și duse palma la gură. Dar nici urmă de Charlie, Alun sau Malcolm. Absența celui din urmă îi trezea suspiciuni.

Audi-ul elegant al lui William era parcat cu grijă, în așa fel încât să nu blocheze accesul în garaj. Era ora 13.23, întârziase puțin dinadins ca să le permită și mamei și fiului să fie singuri câteva minute la început. Îi găsi în picioare în salon, la fereastră, privind grădina și discutând despre ceva numit „mulci” sau „mulcire” – sau mai degrabă Muriel vorbea despre asta – și continuă puțin și după ce veni și Peter. De asemenea, rămase braț la braț cu William în tot acest timp, astfel că, în principiu, orice îmbrățișare între Peter și William părea exclusă. Între timp, William compensase și el cum putuse, făcându-i cu mâna și strâmbându-se vesel. Într-un final, Peter îi puse o mână pe umăr.

— Bună, Willie, băiete, ce faci?

— Trebuie să bei ceva, dragule, insistă Muriel către William. Ce ți-ar plăcea?

— Bună, tată, bine, mulțumesc. Bere aveți?

— Sigur că da. Și tu, draga mea?

— A, a, poți să-mi aduci orice. Nu contează.

— Ei, dar trebuie să ai vreo preferință. Un gin tonic? Votcă?

— Xeres avem?

— Nu, îmi pare rău.

Peter nu bea niciodată xeres și nici nu mai ținea minte de când nu-și mai dorise Muriel un pahar.

— A, atunci nu te deranja.

— Ei, ce vorbă-i asta? răspunse Peter pe cel mai reușit ton glumeț al său. Nu se pune problema de deranj. Ce-ai zice de-un pic de...

— Avem vreo sticlă de vin desfăcută?

— Nu, dar pot foarte bine să...

— A, nu, lasă.

— Hai, mamă, bea și tu un pahar de vin, interveni William.

— Ei, dacă mă iei așa, zise ea, cum aș putea să-ți rezist?

Și, bineînțeles, când Peter se întoarce în salon cu băuturile, cei doi nu mai erau acolo, ieșiseră în grădină. Ar fi putut să iasă și să intre de zece ori cât căutase el ceva cu care să deschidă noua cutie de Muscadet și se ocupase de restul. Când îi ajunse din urmă, Muriel și William se plimbau, tot braț la braț, pe marginea stângă a peluzei, William stând spre interiorul grădinii, astfel că, dacă Peter ar fi vrut să i se alăture, ar fi trebuit fie să-i facă pe amândoi să se dea spre dreapta aproape un metru, fie să calce pe flori. Niciuna dintre aceste opțiuni nu părea indicată, în situația dată, astfel că se postă de cealaltă parte a lui Muriel. Când ajunseră la capătul grădinii, nu se întoarseră fiecare de capul lui, ci făcură un ocol, astfel că rămaseră în aceeași formație până ce intrară înapoi în casă. La masă, respectară aceeași ordine: Muriel așezată într-un colț al mesei, William, lângă ea, iar Peter, în capăt, în diagonală față de el. Tocmai ce se așezaseră când sună telefonul în hol, iar Peter se duse să răspundă.

După ce răspunse mormăind, o voce de femeie îl întrebă:

— Tu ești, Peter?

Aproape că scăpă receptorul din mână. I se tăiase răsuflarea.

— Domnul Peter Thomas?

— Da. Eu sunt.

— Rhiannon la telefon, Peter. Voiam să te întreb dacă veniți în seara asta la petrecerea noastră de la clubul de golf? Știi tu, unde mergeați voi mereu pe vremuri. V-am trimis o invitație.

— Nu m-am gândit prea bine la asta. Îmi pare rău.

— Veniți, vă rog. E petrecerea noastră de casă nouă, dar, cum casa nu e gata încă, o ținem la clubul de golf. Începe la șase și jumătate. Ne-ar plăcea foarte mult ca tu și Muriel să veniți.

— Mă tem că nu putem. Îmi pare rău.

— Chiar nu puteți?

Ar fi vrut să mintă, dar nu putea, și – descoperirea acum – nici nu știa cum să exprime în cuvinte ce simțea.

— Nu cred că ar fi o idee bună.

— Peter, ascultă-mă. N-ai cum să mă eviți pentru totdeauna, dragul meu. E incredibil și că nu am dat nas în nas pe undeva până acum. Și gândește-te: ar fi mult mai bine să nu fie pe nepregătite, mai bine cu multă lume de față, nu? Nici nu-mi aduc aminte dacă tu ai văzut-o vreodată pe fiica noastră, Rosemary. A venit de la Oxford. Vă rog, veniți.

— Bine. Adică da, mulțumesc, o să vin. Nu știu ce să zic însă despre Muriel.

— În regulă, vino tu oricum, atunci. Ne vedem mai târziu.

Peter mai rămase câteva secunde pe scaunul de lângă telefon – o imitație de Chippendale –, pe care se prăvălise atunci când auzise glasul lui Rhiannon. De acolo vedea sticla de whisky Famous Grouse de pe bufetul din bucătărie și șovăi puțin. Apoi făcu un efort să se ridice în picioare, se întoarse în grabă la masă și vorbi înainte să apuce să se gândească mai bine, întrerupând-o pe Muriel:

— Era Rhiannon Weaver, ne-a invitat la o petrecere în seara asta, la clubul de golf. La șase și jumătate.

— Ce idee minunată, răspunse Muriel. Exact ce-mi place mie. Două sute de galezi de toate felurile, stând în picioare și vorbind cât pot de tare. Deja îmi tresaltă inima de nerăbdare. Du-te tu.

— Da, dacă mă gândesc mai bine, știi ce? Cred că o să mă duc.

— N-aș vrea să stric revederea unor iubiți de-odinioară.

— Ai zis la șase și jumătate, la clubul de golf, tată? Eu oricum trebuie să plec cam pe-atunci și e chiar în drumul meu, clubul. Presupun că vor fi și femei acolo. Nu de o sută cincizeci de ani, adică.

— Păi, sigur o să fie cel puțin una – fata lor, răspunse Peter.

— Minunat. Pot să mă duc eu cu tata, în locul tău, mamă. Îl duc pe el până acolo cu mașina și, la întoarcere, vine cu taxiul. Și uite așa evităm înc-o dată să-l vedem arestat pentru conducere sub influența alcoolului.

— Înseamnă că tare mai duci dorul fustelor dacă-ți închipui că clubul de golf Holland e un teren propice, zise Muriel.

— Când stai la Capel Mererid, ajungi să duci dorul la o groază de lucruri, replică William. Nu și plictiselii, e-adevărat. De-aia ai din plin.

Cu puțin înainte de șase și jumătate, Peter se instalează pe locul din față al Audi-ului. Avea o stare de care nu mai avusese parte de ani buni, senzația aceea de nervozitate de dinaintea unui examen. William – serios, oacheș și deja cu un început de chelie pe la tâmpile, cu o cravată cam urâtă împrumutată de la taică-său – se urcă la volan. Lui Peter îi era drag, sau cel puțin îl plăcea mai mult decât pe oricine altcineva, dar era timid ori de câte ori rămânea singur cu el, pentru că îi venea greu să găsească lucruri pe care să i le spună fără să-l plictisească. Dar asta conta mai puțin decât dacă ar fi stat mai tot timpul singur cu el sau o perioadă mai lungă. Oricum, de data asta n-ar fi trebuit să-și facă niciun fel de griji.

William porni mașina.

— Centura, tată.

— A, scuze.

— Știi că ți-ar plăcea să scapi de chestia asta, dacă ai putea. Știi că ești îngrozitor de gras, nu? Mai gras ca niciodată? Fără nicio glumă despre grași?

Da, bineînțeles că știi, nici nu prea ai avea cum altfel. Din cauza băuturii mai ales, așa-i? Asta nu înseamnă că dau vina pe tine, să știi.

— Asta și mâncarea. Să nu te inducă-n eroare ce am mâncat la prânz. Sunt foarte cuminte în timpul zilei, un erou chiar, o frunză de salată ici, o jumătate de sardină acolo și, după ce nu mai am ce să văd la televizor, m-așez în cur și-ncep să mă îndop. Prăjituri, în general. Profiterol. Rulouri cu frișcă. Orice, numai să fie cu cremă, gem sau ciocolată. A, și checuri, chec genovez, chec Dundee cu migdale. Chec cu chimen, cu un pahar de Malmsey. Cam ca femeile victoriene, numai că la mine se întâmplă la unu noaptea.

— Dar n-are cum să-ți fie foame la ora aia. Nu cu adevărat.

— Ei, în parte, e și din cauză că m-am lăsat de fumat. Au trecut patru ani, dar tot simt, știi tu, asta e tot ce primesc în seara asta? Așa că începi să mănânci. Dar, în parte, mai e și... nu știu cum să-ți explic. Adică sunt speriat, foarte speriat. Sper că nu ți se pare că mă victimizez.

Când văzu că William nu zise nimic, Peter continuă:

— Ei, când ajungi la vârsta mea, ai o groază de lucruri de care să te sperii, după cum poți să-ți și închipui.

— Și nu numai la vârsta ta, zise William. Da, citeam ieri că – și, în plus, omul mai era și galez – că alimentele care conțin mulți carbohidrați, ca în cazul ăsta, au un efect calmant, într-o anumită măsură. Așa că se explică. Dar, în rest, ești bine, tată? Să nu te superi că-ți zic, dar, când te-am văzut azi, mi s-a părut că nu arăți prea bine. Nu ai nicio problemă, nu? Ar fi o prostie din partea ta să nu-mi spui dacă ai avea vreuna.

Peter îi spuse imediat, rezumându-se la chestiunile fizice, fără să facă nici cea mai mică aluzie la Muriel. Când termină, se simți un pic mai bine, dar nu chiar atât de bine, pentru că n-avusese cum să asculte ce spusese ca și cum ar fi fost William, iar discursul i se păru cam descurajator. Vreo două minute, merseră în tăcere, după care William spuse:

— Mama tot face drumurile alea ale ei la Londra, nu?

— O, da, ca nebuna. Cam o dată la două luni. De fapt, se pregătește să plece iar chiar zilele-astea.

— Bine, atunci, când pleacă, dă-mi un telefon și vin pe la tine, să mâncăm împreună sau să facem ce vrei tu. Doar să mă suni. Cât e mama la Londra.

— Bine.

— Sau ai putea să treci tu pe la mine, dacă vrei. N-ai fost niciodată, nu-ai așa? Nu că ar fi mare lucru de văzut. Am o căsuță, în care stau cu un coleg de la muncă. A fost a unui miner, e chiar drăguță, de fapt, cu un petic de grădină în spate. Și să-ți spun ceva despre grădina aia. Stăm acolo de doi ani fără câteva săptămâni și o dată n-am săpat în ea. Nu ți se pare interesant?

Când intră pe ușa laterală a clubului de golf, dinspre parcare, în sala veche unde erau primiți cei care nu erau membri, prima persoană pe care Peter o zări fu Rhiannon. Era în colțul opus, dar, aparent, îl văzuse chiar înainte. Dintr-odată, schiță un zâmbet care părea încărcat de pur entuziasm, de pură afecțiune, deși cum ar fi fost posibil așa ceva el nu-și putea închipui, și porni cu pași grăbiți spre el. Peter își dădu seama că se temuse că n-avea s-o recunoască după atâția ani, dar, când ajunse suficient de aproape încât s-o vadă bine cu ajutorul ochelarilor (care ar fi trebuit să fie numai de citit, dar pe care îi purta mai tot timpul, din inerție), își dădu seama că fața nu i se schimbase deloc – ce-i drept, îi apăruseră câteva riduri, parcă puțină gușă, dar nimic important, și, bineînțeles, probabil că avea părul vopsit un pic. Dar ochii îi erau neschimbați. Sigur n-avea de gând să-l pupe, deși, ba da, exact așa făcu.

— Acesta este William, zise Peter, aproape automat. Băiatul meu.

Abia atunci își mai dădu seama de ceva, că William nu zisese nimic despre ea și nici despre Alun, când avusese ocazia. Trebuia să fi știut, ceva măcar.

— Bună, William. E și Rosemary pe-aici pe undeva.

Și glasul îi rămăsese același, dar asta observase deja la telefon. Zise și el ceva, după care ea întrebă de Muriel. Vorbiră toți trei câteva minute, băură un pahar și veni și Rosemary. Peter nu putea fi deloc atent la conversație; era prea ocupat să se uite pe furiș la Rhiannon și să-i asculte vocea în loc să se concentreze la ce spunea. Din când în când, încerca – și eșua lamentabil – să-și explice exact ce anume spera să obțină – sau poate să evite – din situația în care se afla. Iar această întrebare deveni și mai pregnantă când William se desprinsese de el, plecând cu Rosemary, și exact atunci apăru și Alun, întâmpinându-l cu fireasca lui atitudine neobișnuit de afectuoasă. Arăta supărător de bine și ferechezuit: părul mai alb ca niciodată, un costum nou, gri perlă, dintr-un material neobișnuit – dar, mai mult ca sigur, foarte la modă –, și o garioasă roz la butonieră. Per ansamblu, arăta oarecum ca un actor de mâna a doua, unul dintre aceia care îți trezeau îndoieli, dar probabil că asta doar așa, din întâmplare. Însă trebuia să recunoști că aspectul comic al înfățișării lui era aproape șarmant, se gândea Peter, oricum mult mai șarmant decât orice ar fi purtat el.

— Ai marele noroc, zise Alun, cu toată vioiciunea de care era în stare, sau, după cum ar spune unii, marele nenoroc, de a mă găsi într-o stare de euforie. Și, pe lângă asta, creată nu de stimulenți artificiali, ci de un fapt concret. Două fapte, mai precis. Astăzi am primit o ofertă pentru o serie de șapte emisiuni de televiziune de câte o jumătate de oră – titlul nu s-a stabilit încă, dar, oricum, ceva despre Țara Galilor, cum altfel? –, așa, Peter, și, mai important, incomparabil mai important, am scris o poezie, sau, mă rog, am

terminat prima variantă. A trecut mult timp de când n-am mai scris. Nu știu dacă e bună de ceva, dar cel mai important e să scrii, să reușești să finalizezi ceva, să descoperi că mai ești în stare. Minunată senzație. Ca și cum ai descoperi că încă poți să ăăă...

Tăcu dintr-odată, cu un aer categoric și cu ochii în pământ, clipind des. După câteva secunde, își dădu repede capul pe spate, triumfător:

— Cânti în cor, încă poți să cânti în cor. Ai crezut că...

Urmă o altă pauză, dar mult mai scurtă decât prima.

— Ai uitat armonia, ai uitat cum se face, dar încă poți, talentul e încă-n tine. Cam ca... Ah, iată-ne, iată-vă, bătrâni ticăloși ce sunteți, voi.

Cu un entuziasm reaprins, se întoarse către Charlie și Sophie, către Garth, către Sian Smith și Dorothy Morgan, fără s-o lase mai moale nici măcar față de Dorothy – da, chiar că era vorba despre euforie. După exclamațiile și îmbrățișările de rigoare de la toate întâlnirile de acest fel, Dorothy o conduse pe Rhiannon către o femeie cu o figură firoasă, care părea un agent de pază ieșit la pensie și travestit, cu o perucă scurtă, argintie. Mama cuiva, presupuse Peter; trebuia să-și amintească mereu că pe lume existau încă o groază de persoane care mai aveau mame.

Garth, destul de arătos într-unul dintre obișnuitele sale costume de tweed, îi lăuda costumul lui Alun:

— A, frumoase haine mai ai, amice. Arătoase, n-am ce zice. Cred că te-a costat ceva costumul ăsta.

Întinse mâna și-i întoarse unul dintre revere.

— Bineînțeles, cum trebuie să dai mereu bine pe sticlă, cheștiile astea se scad din impozit, nu?

— Nu m-ar mira. Contabilul se ocupă de lucrurile astea, în fine, ce...

— Știți de când am costumul ăsta de pe mine? îi întrebă Garth pe toți, pe un ton mohorât și provocator. De treizeci și șapte de ani. Da, ca să vedeți, am avut ceva minte la viața mea, m-am îngrijit. Nu ca alții, nu? Ei, tu nu ești așa ramolit ca ăștia doi, Alun, de acord, dar te-ai cam fleșcăit un pic, hai, recunoaște... Pe-aici – își atinse ușor gușa – și aici și...

— N-am cum să opresc mintea aia diabolică a ta, Garth, zise Alun, rânjind și mai tare ca înainte, n-am cum să te ajut să fii în stare să vezi și altceva care n-are legătură cu ființa ta mărunță, continuă el, începând să tremure de-atâta veselie, dar, când începi să-ți etalezi presupusa asta superioritate morală, măscărici de la coada vacii ce ești – în momentul acesta începu să râdă în timp ce vorbea –, pot măcar să-ți zic să taci naibii odată înainte să-ți îndes pe gât proteza – care, nici nu mă îndoiesc, e impecabilă.

Când termină, el și Garth se țineau de umeri, amândoi cocoșați și roșii la față, râzând în hohote, doi prieteni vechi care priviseră lucrurile din aceeași

perspectivă atât de mult, încât puteau să se transpună într-o stare pe care nimeni altcineva nu o putea trăi sau înțelege. Charlie îi privea cu un zâmbet tulburat, iar Peter era lipsit de orice expresie.

Alun fu primul care-și reveni.

— Ei bine, spuse el, gâfâind zgomotos și trăgându-și nasul, l-am învățat minte pe nemernic, nu? Ah, ah!

Apoi o luă repede din loc, să-i întâmpine pe Owen Thomas și pe soția lui, care tocmai intraseră pe ușa din față, alături de care se afla și un fotograf.

— Vai de capul meu, spuse Garth, ăsta da spectacol! E bun de gură băiatu' ăsta, nu? Zău că-ți crește inima când îl auzi vorbind. Dumnezeuule mare, nici nu mai știu de când n-am mai râs așa!

— Ce mai face Angharad? întrebă Charlie.

— Oh, destul de bine, mulțumesc de întrebare, Charlie. Ăăă, destul de bine.

— N-am înțeles faza cu coada vacii, zise Peter, după ce Garth se îndepărtă.

— E veterinar, sau a fost, la Capel Mererid. Lucra mai mult cu oi decât cu vaci, da-nțelegi ideea. Am crezut că toată lumea știe asta. Oricum, nu prea te lasă să uiți.

— Știam și eu. Dar, la urma urmei, e normal să te lase memoria la un moment dat.

— N-a fost prea frumos ce s-a-ntâmplat, nu? zise Charlie. De fapt, n-a fost deloc frumos. Ciudat totuși, cineva îi zice exact ce-ai vrut și tu să-i spui dintotdeauna, ce-ai sperat mereu că o să-i spună cineva-ntr-o zi, și, când se întâmplă asta, îți dai seama că nu e nicidecum așa plăcut cum te-așteptai. Măscărici... măscărici de la coada vacii era? Hmm. Tăios, nu?

— Crezi că Garth s-a prins?

— Nu. Dacă i-ar fi povestit lui Angharad, ea s-ar fi prins, dar probabil că nu i-a mai zis nimic de douăzeci de ani. Nu, dacă s-ar fi prins ar fi însemnat că tot ce ne-a zis nouă despre cât de încântat e când îl aude pe Alun vorbind și restul a fost o ironie, că a jucat foarte bine, și, OK, poate că niciodată nu-ți poți da seama sigur la un galez când anume nu e ironic – nici măcar ăsta –, dar să joace teatru binișor Garth Pumphrey? Nu. Ceea ce mă calcă pe nervi e că Alun își închipuie c-a scăpat basma curată. Ca și cum...

— Sau că nu-i pasă dacă e așa sau nu.

— Exact. Nu cred că altă dată ar fi mers atât de departe. În fine, cui îi pasă? Hai să mai bem ceva.

— Da, de ce nu? Ar putea fi ultima oară.

— Noroc.

3.

Amintindu-și de tinerețe în această singură privință, și absolut deloc în toate celelalte, Peter se strădui ceva vreme, fără niciun succes, să o prindă pe Rhiannon singură. Într-adevăr, chiar și multele amintirile reînviat erau în ceață, căci, odinioară, ar fi rezolvat problema foarte repede, mormăind o directivă necioplită de a merge în altă parte sau, dacă altfel nu se putea, apucând-o de braț și trăgând-o ușor afară. În acea seară, se ținu cuminte după Rhiannon și, din câte se părea, nu încontinuu. Dorothy Morgan apăru pe-acolo și stătu o vreme, apoi plecă și veni din nou și, cât timp ea fu de față și vorbi – cu alte cuvinte, fu prezentă și atât –, cel mai bun scenariu, respectiv ca el și Rhiannon să o rupă la fugă, ar fi eșuat, pentru că, fără nicio îndoială, ar fi venit imediat după ei. Și, când nu erau singuri cu Dorothy, erau cu Percy și Dorothy, apoi veniră din nou Sophie și Sian, după care apăru pentru câteva minute și Alun, apoi bătrânul Tudor Whittingham și nevastă-sa, împreună cu prietena bătrânului Vaughan Mowbray. Ei, își tot spunea Peter, Rhiannon era gazda petrecerii, la urma urmelor. Când o văzu pe Gwen apropiindu-se de ei, se dădu bătut. Ea sigur l-ar fi luat la ochi și l-ar fi avertizat că se afla pe un teren periculos, aruncându-i o privire lungă.

Cu paharul în mână, dar abia amețit, rămase de unul singur, făcând din când în când câțiva pași încolo și înapoi. Mobila greoaie, pereții acoperiți cu lambriuri de culoare închisă, covorul turcesc decolorat, într-un stil care odinioară domnea în tot clubul, dar care acum rămăsese doar aici – sau așa își închipuia el –, îl convingeau că aici nimic nu se schimbase. Șemineul masiv cu gaz din fundul camerei, încastrat cu totul în perete, ascundea probabil un coș, dar, în acest caz, așa era dintotdeauna, de când își putea el aminti – cât o fi însemnând și asta. Se tot gândi la asta până când se duse la baie. Deși un pic mai aranjată, și aceasta părea cam la fel, inclusiv în privința sunetelor care se auzeau dintr-o cabină, unde cineva părea că vomita. Pe-atunci, toți aveau până-n treizeci de ani, sau, în fine, în jur de treizeci. Acum, când erau trecuți de șaptezeci, toți anii aceia în care fuseseră în putere sau în floarea vârstei sau cum voiai să-i spui păreau un interval între două reprize de vomitat. Sau cam așa ceva. Nu-i stătea lui în fire să facă asta, ci mai degrabă era stilul lui Charlie.

Se întoarse în sala mare, încercând să-și aducă aminte când anume mai fusese acolo pe vremea când avea vreo treizeci de ani. Probabil – aproape sigur, chiar – cel puțin o dată, la un pahar cu un prieten în colțul acela de-acolo, unde te-ășezai întotdeauna dacă nu era ocupat, sau, așteptându-l pe taică-său la bar, se gândise la Rhiannon, își simțise inima tresăltând de

bucurie și de nerăbdare să o vadă. Fără îndoială, totul trecuse și nu mai era cale de întoarcere, asemenea copilăriei. Cu toate astea, își amintea foarte bine cum, în 1948, reușise să ajungă la gaura a șaisprezecea din două lovături mai puțin decât i-ar fi trebuit unui profesionist și își amintea și de șampania pe care o băuse atunci în picioare, la bar. Ce îngrozitor, își spuse în sinea lui.

Ajunsesse în salonul învecinat cu sala mare, care era deschis și pentru cei care nu erau membri, deși după lăsarea serii era considerat mai mult un loc în care ajungeau epuizați, în cele din urmă, membrii clubului. Era gol și cufundat în întuneric acum. Întinse mâna după întrerupător ca să aprindă lumina, dar se răzgândi și se strecură pe lângă marginea mesei goale până la fereastră. Afară, întunericul înecase orice fel de culoare, dar încă se putea distinge destul de bine o parte a terenului de golf, inclusiv pădurea de pini dintr-o parte și, în depărtare, linia aproape dreaptă a falezelor dincolo de care, în zilele senine, puteai contempla reflexia strălucitoare a soarelui în mare. Orice ar fi crezut despre această priveliște cândva, acum i se părea doar pustie și dezolantă și, fără să mai zăbovească la fereastră, se întoarse și aprinse, totuși, lumina. Se uită, nu foarte atent, peste lista membrilor care-și pierduseră viața în cele două războaie: în al doilea, muriseră trei membri ai familiei Thomas, dintre care un văr din Marlowe Neath și doi pe care nu-i cunoscuse niciodată. Își dădu seama că aștepta ca Rhiannon să vină după el. Dar, dacă i se întâmplase vreodată asta în viață, sigur nu avea să se mai întâmple acum. Era timpul să plece.

Mulțimea din sala mare se mai rărise, dar nu mult. În drumul lui, dădu peste vreo două persoane, parțial din cauza băuturii – consumate de el sau de ei dar mai degrabă pentru că încă nu învățase să-și ajusteze mișcările la dimensiunile lui actuale, după creșterea dramatică în greutate din 1984, când renunțase să se mai controleze dintr-odată, cu excepția câtorva relicve de-a dreptul medievale, cum era apa tonică dietetică. Dar ajunsese în celălalt capăt fără să dărâme pe nimeni și se duse direct la telefon. Da, un taxi avea să sosească în cinci, zece minute, sau așa susținea vocea aceea de fată care părea aproape înnebunită de entuziasm la acel gând.

Cât vorbise la telefon, sesizase o anumită agitație, glasuri ridicate dincolo de ușa masivă care-l despărțea de petrecere. Când se întoarse acolo, descoperi că orice s-ar fi întâmplat tocmai se încheiase. Îi văzu pe Rhiannon, cu fiica ei alături, mereu cu ochii-n patru, pe Alun, care explica sau povestea ceva tot dând din cap și din mâini, și pe William în apropiere. Malcolm și Dorothy Morgan o țineau pe după umeri pe Gwen, care părea că plânge, și o conduceau spre ieșirea laterală, poate chiar împingând-o ușor. Celelalte

persoane din încăpere nu se sfiau să se uite lung și să comenteze cu mare însuflețire.

Charlie se întoarce către Peter și spuse:

— Un spectacol pe cinste, nu? Și-a băut mințile, evident.

— Vorbeam la telefon.

— Păcat. N-a durat decât câteva secunde, da a apucat să zică o groază. La dracu' cu una, la naiba cu alta, ce-ai fi făcut dacă, monstru egoist, lăudăros, ipocrit, Don Juan ramolit și galez mincinos. Nimic prea grav.

— Partea cu Don Juan ramolit îmi pare destul de gravă, având în vedere circumstanțele.

— Nu, nu prea, că s-a amestecat cu toate celelalte. Dar, per total... adică era foarte clar, din tonul general, că a fost sau mai este ceva. Ca să zic așa.

— Clar și pentru Malcolm, ai zice?

— Nu știu. Asta e alegerea lui, nu? Eu l-am avertizat, nu, adică pe Alun, în ziua aia blestemată când ne-am dus la Treville. Ai fi crezut că are destulă experiență la vârsta asta.

— O fi uitat, zise Peter. Ce crezi, n-o fi venit la vreo întâlnire?

Charlie refuză să-i ia în seamă întrebarea.

— Idiotul ăla bătrân o să creeze probleme serioase pân-o să dea colțul. Parcă ține morțiș.

— Bine măcar că Gwen n-a... înțelegi tu, n-a zis.

— Da, admirabilă stăpânire de sine, nu? Admirabilă nemernicie. Și-a jucat cartea în așa fel încât, la o adică, poate să spună oricând că ea, de fapt, n-a zis niciodată nimic. Adică și-a lăsat o portiță de scăpare. Nu, nu te uita așa la mine. Peter, tu doar nu-ți închipui că, atunci când o femeie își iese din pepeni, își iese de-adevăratelea, nu?

— Nu am o părere clară în privința asta.

— Chestia asta cu ieșitul din pepeni e doar un truc de-al lor. Doamne, încă unul care a trăit pe altă lume pân-acum. Aș fi dat orice să fiu acolo, să-l aud pe Alun susținând sus și tare că n-a făcut ceea ce nimeni n-a zis c-ar fi făcut. Oricum, cred că e un rol care i se potrivește ca o mânășă. Cred că sunt și eu un pic amețit. Pleci?

— Mă gândeam să schimb două vorbe cu ei înainte de-asta.

Charlie aruncă o privire în direcția soților Weaver, după care se uită la Peter.

— Baftă.

Când Peter se alătură grupului din jurul lui Rhiannon, Alun se retrase, dând ușor din cap, tulburat. Aflat din nou față în față cu William, Peter conștientiză pentru prima oară cu adevărat ce-i spusese fiul lui în mașină și ce însemna asta. Conștientizarea asta subită îi șterse din minte orice ar fi

avut de gând să spună. Rosemary îl săgetă cu privirea, neștiind dacă prezența lui trebuia tolerată sau nu. Rhiannon îi făcu un mic semn din cap și atâtă tot, ca și cum l-ar fi salutat la o înmormântare. Peter așteptă. Era tot ce putea să facă.

— Tocmai ziceam, tată, spuse William, că tineretul ăsta degenerat trebuie să fie înțeleghător față de excesele impetuoase ale bătrâneții.

O replică neprețuită, se gândi Peter, mult mai bună decât orice i-ar fi putut trece lui prin cap.

— Vacă bătrână fără creier, vrei să spui, interveni Rosemary, în culmea indignării. Nu m-ar fi deranjat atât de tare dacă n-ar fi făcut pe interesanta.

Aruncă o privire peste umăr, cu o expresie la fel de indignată. Alun deja nu se mai vedea pe nicăieri.

— Am observat că-n ultima vreme a-nceput să tragă serios la măsea, zise Rhiannon, pe tonul ei pragmatic, după care-și luă un aer vesel și nepăsător. Peter, dragul meu, n-am apucat deloc să stau de vorbă cu tine. Hai să mergem undeva, să schimbăm două vorbe. Repede, până nu vine iar Dorothy.

— Eu plec într-un minut, tată, îi strigă William. Vorbim, da? Adică mă suni.

— Da. Mersi, Willie.

Rhiannon încetă să-i tot facă semne fiicei ei, care se afla la câțiva metri mai încolo, și îl conduse pe Peter grăbită până la ușă, ocolind-o cu abilitate pe cea despre care el crezuse mai devreme că era mama cuiva. Era evident că baba și-ar fi dorit cu ardoare să pună mâna pe ea și să o oprească, dar nu reuși să acționeze în timp util. El îi explicase că aștepta taxiul, iar ea îl asigurase că era mai bine să aștepte afară. Nu avea nici haină, nici pălărie de luat. Când coborâră treptele din față, Rhiannon îl luă de braț. Era o noapte frumoasă, cu cerul înnorat, dar nu ploua; era plăcut și se întunecase de-a binelea în cele câteva minute care trecuseră de când stătuse la fereastră în salon. Dinspre ferestrele din spatele lor venea multă lumină, iar șoseaua cu două benzi, care costase câteva milioane bune de lire și care șerpuia spre oraș, era destul de aglomerată.

— Ce repede am ieșit, zise Peter. Unde mergem?

— N-a fost îngrozitor din partea mea că am plecat așa, nu? Am vorbit cu toată lumea. Doar că mi s-a părut exact momentul potrivit s-o-ntind. Mă gândeam să mergem să bem un pahar undeva. Mă rog, mai bine o jumătate de pahar în cazul meu, am băut deja trei de vin. Știi vreun loc drăguț în care poți să te duci când vrei să stai liniștit?

— Mi-aș dori să știu. Dar toate localurile sunt teribil de zgomotoase în ultima vreme.

— Parcă era ăla de pe Hatchery Road, ăla italianesc, Mario's îi zice?

— A, deci, vrei să mergem să mâncăm?

— Nu, dragul meu, Alun a făcut deja rezervare la Glendower pentru mai târziu. Va trebui să mă prezint acolo, dar putem să stăm un pic de vorbă până atunci. Știi, e un băruleț în spatele locului ăluia care nu știu cum se cheamă, unde nu trebuie să mănânci. Gwen îi știe pe cei de-acolo. O să discutăm cu altă ocazie despre ea și restul. De fapt, acolo nu e prea drăguț, adăugă Rhiannon, dintr-odată plină de îndoieli. Adică nu e prea select. Destul de neîngrijit și obositor, dacă știi la ce mă refer.

Peter înțelese la ce se referea chiar înainte să intre la Mario's, care, în mod clar, era un fost magazin transformat în restaurant cu puțin timp în urmă, fără prea mari investiții financiare sau idei creative. În partea din față, se aflau câteva rânduri de mese șubrede cu câte patru locuri, acoperite cu niște fețe de masă foarte curate, cu pătrățele albe și roșii. Pe fiecare dintre ele se aflau șervete de pânză și diverse recipiente de sosuri și muștar. În dreptul fiecărui loc, se afla câte o farfurie – fiecare cu o baghetă subțire sau cu un biscuit într-un ambalaj transparent din plastic cu dungi roșii. Un chelner durduliu, cu mustață stufoasă și sacou în carouri servea, vocal și cu mișcări ample ale brațelor, o specialitate care arăta foarte britanic, carne și legume, unui grup de patru de tineri silențioși. Aerul lor precaut, care te făcea să bănuiești că erau la prima întâlnire, îi dădea impresia lui Peter că avea o sută cincizeci de ani. Observă că Rhiannon stătea cu ochii pe el pentru a-i surprinde reacțiile, așa că zâmbi și încuviință din cap, cu o expresie voioasă.

De cum intrară, spre ei veni cu pași grăbiți un alt bărbat durduliu, cu mustață și o jachetă extravagantă, care semăna cu un halat scurtat. Și el gesticula mult, declarându-se, în linii mari, proprietarul tot al unui restaurant italianesc. Pe Rhiannon o salută cu atâta reverență, încât puțin mai lipsea să-i sărute și mâna. Dacă nu era italian cu adevărat – în partea aceasta a regiunii South Wales și în sectorul alimentației publice, ar fi putut foarte bine să fie –, atunci sigur era prin afinitate, chiar mai expansiv decât unul get-beget: un galez care se dădea peste cap să te facă să te simți bine-venit. Peter fu tratat un pic altfel și primit cu aerul acela grav cu care întâmpini un senator sau un tenor de talie internațională. „Mario”, sau foarte posibil chiar Mario, îi conduse, printr-o draperie din fâșii lucioase de diverse culori, în partea din spate a localului. Aici, într-un decor de pensiune, se aflau câteva grupuri de persoane între două vârste, îmbrăcate sobru, care aveau în față băuturi roșietice sau gălbui, cu un strat de zahăr pe marginea paharului sau cu paie și bețișoare pentru amestecat. Rhiannon și Peter se așezaseră la o masă înaltă din nuc, cu picioare spiralate, care li se păru cum

nu se poate mai comodă, când își primiră băuturile: vin alb pentru ea, gin cu apă tonică dietetică pentru el. Peter își dorea să nu fi băut ultimele două pahare la club.

— Nu e așa groaznic, nu? îl întrebă Rhiannon în șoaptă.

— Va trebui să vorbești mai tare dacă vrei să te aud – surzesc pe zi ce trece. Nu, e bine, eu mă simt bine și-ntr-un depozit de cărbuni, atâta timp cât nu e muzică.

De fapt, pentru prima oară în viața lui, simțea nevoia de ceva muzică, pentru a mai îndulci tăcerea. În mașină fusese bine, dar asta pentru că nu ar fi putut să spună prea multe de față cu șoferul. După vreo trei secunde, Peter simți că n-avea să mai scoată niciodată vreun cuvânt. Apoi își aduse aminte, storcându-și creierii, că – în afară de Muriel, bineînțeles – mamelor le place să vorbească despre copiii lor și îi privesc cu ochi buni pe tații care fac același lucru, așa că începu să turuie despre William, ceea ce-i permise să treacă apoi la toate rahaturile necesare despre case, cartiere și alte asemenea. Rhiannon îi ținu isonul cu informații despre Rosemary. Apoi trecură la subiectul petrecerii, iar ea spuse, pe un ton care voia să mimeze spontaneitatea:

— Mie una mi se pare că lui William i-a plăcut mult de Rosemary, ție nu? Oricum, toată seara au stat împreună.

— Să știi că și eu am fost impresionat de ea, zise Peter.

Era cât se poate de sincer, ba chiar, văzând-o, își amintise de Rhiannon în tinerețe și i se tăiase răsuflarea, dar trebuia să admită că sunase ca dracu'.

— Mi s-a părut...

— Ți-am spus că o să fie avocată? O să pledeze în săli de tribunal. Dintotdeauna s-a priceput la cuvinte. Ca și Alun, aș zice.

Îl măsură precaută cu privirea, crezând probabil că el n-avea să observe.

— William are o prietenă, nu?

— Nu prea știu. Cred că, momentan, nu. A avut, știi tu, prietene.

— A, și Rosemary a avut prieteni. Mă rog, zic și eu că *a avut*, presupun doar.

— Exact așa și eu cu William, pot doar să presupun. E perfect normal și perfect sănătos și umblă cu fete. Și are treizeci de ani. Și cam atât.

— Da, și e sigur pe sine în sensul bun. Eu cred că e deja suficient. Pentru început, adică. Din punctul tău de vedere.

— Da, cred că da.

Continuă, fără să se gândească prea mult:

— Mai mult ca sigur că taică-meu știa mai multe despre ce făceam eu decât știu eu despre fiu-miu.

— Nu știu ce să zic. Dacă era așa, mă-ndoiesc că îi era mai ușor – tatălui tău, adică. Dar n-ai cum să nu compari, și eu mă surprind tot timpul făcând asta. Și acum e mult mai bine. Infinit mai bine decât era înainte.

— Cred că tu și Rosemary sunteți destul de apropiate, nu-i așa? o întrebă Peter.

Pe lângă faptul că spunea chestii stupide, mai punea și întrebări răsuflăte. Ca s-o mai dregă, spuse:

— Se zice că relația mamă – fiică e mai ușoară.

— Nu-mi face cine știe ce confidențe, doar câteva observații pe care mi le mai aruncă așa din când în când.

— Care te fac să crezi că... situația e mai bună acum.

— Mhm. Da.

Din câte se părea, n-avea să-i spună mai mult. Peter nu era deloc sigur unde duceau toate astea, dar era sigur că exista un sens – dacă ar fi luat în calcul numai ușoara încordare pe care o vedea în colțurile gurii lui Rhiannon, pe care o mai văzuse și altă dată. Apoi observă că se uita urât – pentru el – la clientul care stătea cel mai aproape de ei. Peter era sigur că se afla prea departe pentru a-i auzi și, oricum, nu era interesat de ceea ce discutau. O, Doamne... Traiul în Țara Galilor își punea amprenta asupra ta definitiv, se gândi el: treizeci de ani la Londra și prin alte locuri, și, când venea vorba despre *anumite lucruri*, tot te abțineai să discuți cu alții de față, sau cel puțin care erau suficient de aproape încât să-i vezi – asta așa, ca să fii tu sigur. Zâmbi; după o clipă de uimire subtilă, Rhiannon îi urmă exemplul.

Chiar în acest moment, presupusul Mario își făcu apariția cu mare pompă și îi anunță fastuos pe clienții cu pricina că „Masa dumneavoastră e gata când doriți”, transformând această propoziție într-un recital. La fel de amabili, începură să se agite imediat.

Rhiannon profită, evident, de aceste câteva secunde pentru a decide că nu era nicio problemă să continue subiectul. După ce mesenii plecară și se îndepărtară suficient, începu:

— Când vorbeam despre comparație, voiam să spun – în mare parte, cel puțin – că tinerii din ziua de azi nu par a se mai confrunta cu ritualul acela îngrozitor prin care trebuia să treci de fiecare dată. Nu spun că, știi tu, o fac mai mult sau mai puțin decât pe vremea noastră sau că le e mai bine sau mai rău când ajung în punctul ăla, dar măcar sunt scutiți de chestia asta. Câteodată, când mă uit în urmă, mă îndoiesc că așa s-au desfășurat lucrurile cu adevărat. Era ca și cum aș fi urmărit un manual cu instrucțiuni – de fapt, asta și *era*, pentru Dumnezeu. Etapa unu, brațul pe după umeri; etapa doi, sărutul; etapa trei, săruturi mai pasionale; etapa patru, mâna pe sâni, peste haine; etapa cinci, același lucru, dar pe sub haine; etapa șase, ești măgar, ce

te grăbești așa, altă dată. Da, câte o etapă pe întâlnire, cel mult. Era ca un ritual pe care-l făcea un trib african ca să invoce ploaia înainte să afle că lucrurile nu stăteau chiar așa. Numai că mascarada asta dura, de cele mai multe ori, luni întregi. Și, de obicei, nici nu se ajungea la capăt. La fel pătea toată lumea, fără excepție. Sau ți se pare că exagerez?

— Nu, răspunse Peter, care, în ultimele treizeci de secunde, descoperise că, de fapt, nu uitase chiar totul. Nicidecum. A, și mai erau și niște trucuri de toată jena ca să sfidezi regulile astea.

— O, și noi le aveam pe-ale noastre, cum să-i împiedici să sfideze regulile. Of. Crezi că era o chestie de clasă?

— Nu știu.

— Nu, asta dacă nu cumva printre aristocrați lucrurile se desfășurau altfel, pentru că la Brook Hall veneau o groază de fete din zonele de vale – ți-ai aduci aminte – și făceau exact la fel. Deși erau puțin mai imorale, mă gândeam atunci, unele dintre ele. Mai cinice. Exagerez acum, pentru că nimic nu era doar alb sau negru, n-ar fi avut cum să fie. Dar, dacă tragi linia și aduni, nu existau prea multe aspecte care să iasă din schema asta. Îmi aduc aminte că, la un moment dat, m-am gândit că era o chestie galeză, din cauza Bisericii, dar am descoperit destul de repede că așa era și la englezi. În mare măsură. Așa că m-am gândit – mă rog, dacă m-am gândit la asta vreun pic –, m-am gândit că trebuia să fi fost ceva britanic. N-avea cum să fie o chestie franțuzească. De irlandezi nu știam. Ultima soluție era, îți aduci aminte cărțile tipului ăluia american, Oh nu știu cum? Charlie era înnebunit după el. Și era ceva și cu Sahara.

— O'Hara. Și cartea la care te referi e *Întâlnire în Samarra*. La un moment dat, aveam toate romanele lui. John O'Hara. Dumnezeuule.

— Țasta e, dar nu știu sigur dacă e vorba despre cartea asta. În fine, am început să citesc și aproape că-mi venea să mă urc pe pereți, era exact la fel. Partea asta a vieții, adică. Și personajele erau oameni obișnuiți, nici milionari, nici actrițe, dar nici mocofani. Un tip și o duddie care-i plăcea lui erau la prima întâlnire; nimic, poate s-o fi pupat de noapte bună, nu-mi aduc aminte. Apoi, a doua oară, te-ai așteptai să fie gata, dar n-a fost deloc așa, au mers până la un punct și gata, nimic-nimic. Lucrurile au evoluat mult mai repede decât s-ar fi întâmplat aici, dar, pe de altă parte, e o carte, nu? Ideea e că era *același... lucru*. În *America*.

Peter încă nu-și putea da seama ce aștepta Rhiannon de la el, dacă într-adevăr aștepta ceva.

— Am putea vorbi despre apusul vechilor idei victoriene? sugera el, încercând să nu se simtă ca un profesor care dă lecții și eșuând lamentabil. Cum de le-am acceptat vreodată?

Rhiannon încuviință din cap cu un aer absent, jucându-se cu pachetul de țigări și cutia de chibrituri pe masă.

— Să nu te vinzi ieftin, așa era scopul. Sau, oricum, așa se spunea.

— O șaradă, la urma urmelor.

— Într-un fel, da, dar în același timp nu era un circ. Tocmai asta era problema. Te trezeai că o spuneai foarte, nu știi, cinic, și dup-aia îți dădeai seama că o luai cât se poate de în serios. *Ieftin*. Presupun că și băieții îi spuneau cumva sistemului ăstuia, nu?

— Probabil. Cred că pentru băieți făcea, în mare măsură, parte din viață, pur și simplu, era ceva cu care trebuia să te împaci, așa cum trebuia să te trezești înainte de răsărit pentru a prinde autobuzul ca să ajungi la facultate. Și te consolai cu ideea că era toată lumea în aceeași oală. Sau credeai că este, ceea ce era același lucru.

— A, așa era și la noi. Ia spune-mi ceva, Peter: dacă o fată ar fi spus „hai” din prima, băiatul ar fi crezut că se vinde ieftin?

— Doar dacă ar fi fost varză – altfel ar fi fost încântat. După ce și-ar fi revenit din șoc. Dar, pe de altă parte, cred că dacă fata s-ar fi culcat cu mai mulți...

— *Asta* e. Nu poți fi considerată ieftină dacă te culci doar cu unul. Și totuși, nu trebuie să iei prea în serios lucrurile astea. Pe lângă părțile groaznice mai erau și unele amuzante, nu?

Cu toate astea, acum nu-i venea în minte nicio parte amuzantă. Rhiannon își aprinse o țigară și continuă, mai lent de data asta.

— Deci, mă bucur că, orice-ar face sau orice-ar putea să facă Rosemary, n-o să fie considerată ieftină. Asta i-a privat de prea multe pe alții – știi tu, comportamentul ăsta. I-a făcut să se concentreze pe unele lucruri care nu erau necesare. Și fără asta, tot era destul de ușor s-o iei pe căi greșite. Iar ce-am văzut eu era doar jumătate din problemă. Probabil că cealaltă jumătate, cea a băieților, avea mult mai mult de suferit.

— Ne și comportam mult mai rău, zise Peter. În general.

— În mare măsură, mă rog, într-o anumită măsură nici nu era vina voastră. Știu că tu crezi că te-ai purtat îngrozitor cu mine, dragul meu, dar nu-i așa, nu cu adevărat.

Pentru prima oară, fu privit direct de ochii aceia cenușii și i se tăie răsuflarea.

— De fapt, ți se pare îngrozitor până analizezi ce s-a întâmplat exact, că noi doi am avut o relație, nu prea lungă, deși ar fi durat mai mult dacă eu m-aș fi gândit să procedez altfel, iar tu ai început să fii atras de altcineva și ne-am despărțit. Și abia după aceea, nu uita, am descoperit că eram însărcinată, tu te-ai ocupat de tot și *după* aceea... Tu erai deja îndrăgostit de altă femeie.

N-aș fi putut avea pretenția să renunți la ea și să te-ntorci la mine – cum aș fi putut, la cum stăteau lucrurile?

— Îmi doresc să fi renunțat.

— Asta-i altă poveste. Îmi pare rău, știu că ți se pare că am ajuns la asta destul de repede, dar s-ar putea să mai treacă mult timp până când o să fim din nou singuri, iar eu să fi băut deja patru pahare de poșircă. Și, la vârsta noastră, nu știi cât timp mai avem. Am vrut să-ți spun lucrurile astea înainte să moară vreunul dintre noi. Doar atât, că a fost minunat.

Peter îi întinse mâna peste masă, iar ea o cuprinse.

— Da, a fost.

— Așa că ai face bine să-ncerci să-ți dai seama că nu toate părțile au fost așa de rele cum crezi tu.

Nu după mult timp, stăteau în stradă, în fața restaurantului Glendower, el cu brațul petrecut pe după talia ei, ea cu capul rezemat de umărul lui. În taxi – care acum aștepta, undeva în apropiere, ca să-l ducă acasă – se ținuseră de mână tot drumul, dar abia dacă schimbaseră două, trei cuvinte.

După aproximativ un minut, Rhiannon spuse:

— Vrei să intri, să bem ceva?

— Nu, ar trebui să mă întorc acasă. Asta dacă nu cumva ți-ar fi ție mai ușor.

— Nu, nu-ți face probleme. Uite ce e, sper că nu-ți închipui că tot ce ți-am spus are vreo legătură cu ce s-a întâmplat la petrecere. Sau cu orice altceva.

— Nu, nici nu mi-a trecut prin minte, draga mea. Nu te-am înțeles eu prea bine cât am fost împreună, nu cum ar fi trebuit, dar asta știu. Deci, nu, nu-mi închipui nimic de genul ăsta.

— Bine. Să știi că nu există niciun motiv pentru care n-am putea ieși într-o seară la cină.

— O să te sun.

— Rosemary se întoarce joi. După.

Îl sărută fugar pe gură și plecă. Peter mai rămase un pic acolo, plimbându-se încolo și înapoi pe trotuar, cu capul plecat și mâinile împreunate la spate, fără să vadă nimic în jurul lui. Apoi își îndreptă spatele, se duse la taxi și se urcă în spate.

— Mergem la Cwmgwyrdd acum, da? Întrebă șoferul, un bărbat în vârstă, purtând niște haine la care părea că renunțase de curând nepotul său. Unde anume?

— Vă spun când ajungem mai aproape.

— Pentru mine e important să știu pe unde s-o iau, înțelegeți, acum c-au închis podu' vechi de peste...

— Doar duceți-mă acolo, pe oriunde vă e la îndemână.

Capul bărbatului, cu părul lung și alb, se întoarse nefiresc de mult:

— Vă simțiți bine, domnule?

— Nu mor eu din asta. Acum, vă rog, faceți așa cum v-am zis.

— *Duw, duw*²⁵, îmi pare rău c-am deschis gura. Nu sunteți de prin partea locului, nu?

— Nu, sunt din... din...

— Dacă mă întrebați pe mine, toți galezii ca lumea pleacă din Țara Galilor.

— I-auzi, așa să fie? Ei, ce veste minunată, să fiu al naibii. Mai bine s-o lăsăm așa.

Dar apoi, când se apropiară și văzu că toată casa era cufundată în întuneric, își aduse aminte că Muriel era la Cowbridge, zisese că o să ia masa și o să rămână peste noapte la niște prieteni englezi despre care îi spusese și lui, dar de care, evident, el nu avusese timp, așa că era liber pentru cel puțin douăsprezece ore.

²⁵ „Doamne, Doamne” (gal.).

PARTEA A CINCEA

Rhiannon

1.

A doua zi dimineată, Rhiannon și Rosemary luau micul dejun în casa cea nouă; Alun tocmai plecase spre regiunea West Wales, să vadă un loc pentru ceva anume, nu știa clar pentru ce. O mare parte din parter, lipsit de covoare și de perdele, era ocupat de scări mobile, unite în capătul de sus prin niște scânduri vechi și groase, iar pe podea erau înșirate cutii deschise de vopsea și alte instrumente, care așteptau în liniște ca meșterii tocmiți să se întoarcă de cine știe unde fuseseră în ultimele săptămâni. Într-o parte a salonului se putea sta, deși era mai bine dacă te instalai când erai foarte obosit, iar în bucătărie se putea găti și lua masa. Aici, perdelele albe din bumbac imprimate cu maci erau puse, dar, de exemplu, mai erau vreo două cutii cu farfurii și farfurioare care nu fuseseră încă desfăcute și aranjate pe rafturile bufetului. Nelly, puilul de labrador pe care tocmai și-l luaseră, stătea întinsă în coșulețul ei, rozând alene, din când în când, marginea acestuia, ignorând osul de plastic violet pe care-l avea la dispoziție.

— Cana aia nu e cadou de la mine? întrebă Rosemary.

— Ba da, mi-ai dăruit-o când erai mică. E un porțelan foarte frumos.

Vasul despre care discutau era o cană cu mai multe fațete, care se lărgea în partea de sus, cu auriu pe margine și pe toartă, care avea imprimate flori de măr și cuvântul „Mama” cu litere cursive cu înflorituri. În momentul de față, avea în ea ceai cu aromă de lămâie și o felie de lămâie adevărată deasupra. De asemenea, în fața lui Rhiannon se aflau o farfurie cu o portocală și o banană și un bol cu bucăți de ananas conservat.

Rosemary se uită cu atenție la aranjament.

— Doar atât ai de gând să mănânci la micul dejun, doar ce văd în fața ta? Nu vrei să-ți fac niște ouă jumări?

— Bineînțeles că aș vrea, dar ouăle sunt foarte dăunătoare. Sunt pline de chestia aia, știi tu, care-ți provoacă infarct. Chestia aia grasă.

— Și ce ai tu acolo... se presupune că-ți face bine, nu?

— Da. Portocalele și bananele au foarte mult potasiu, care e foarte important pentru funcționarea ficatului.

— Cine zice asta?

— Dorothy. Ea știe o groază despre cheștiile astea. A citit tot felul de cărți despre alimentație. Se ține la curent cu tot ce apare în domeniu.

— Vorbești de parcă ar fi fizică nucleară. În fine, presupun că n-ai cum s-o oprești. Dar în ăla sigur n-are cum să fi rămas prea mult potasiu, adăugă Rosemary, făcând semn din cap către castronul cu ananas.

— Ar trebui să fie totuși bun. E tot un fruct, la urma urmei.

— Păi, da, înțeleg prea bine de ce crezi că ficatul tău are nevoie de tot ajutorul posibil, după o noapte de pomină, cum a fost asta care-a trecut.

— N-am fost nesuferită, nu?

— Nu te-am văzut niciodată nesuferită. Dar te-ai simțit bine, fără îndoială, sper.

— Ei bine, am avut o discuție tare plăcută cu Peter. Cred că ți-am mai zis, el mereu s-a simțit prost pentru ce s-a întâmplat cu atâția ani în urmă.

— Are și de ce, spuse Rosemary, dar pe un ton blând.

— N-are rost să discutăm despre asta acum. Oricum, am lămurit câteva lucruri.

— Bine, dar ai grijă să mănânci cum trebuie la prânz. Ceva gătit, nu gustări.

— Nu, o să mănânc cum trebuie, bine. Întotdeauna poți să te bazezi pe bătrânul Malcolm când vine vorba despre lucruri de felul ăsta. Chiar prea mult, de fapt, așa zice.

— La ce te referi, mamă?

— A, nimic important. Ca să vezi, chiar că îmi fac de cap, nu glumă. Aseară am băut cu un iubit, azi mă duc la masă și la plimbare cu altul. De-a dreptul obscen.

Fără ca mama ei să o vadă, Rosemary schiță un zâmbet nu prea vesel, care dispăru într-o secundă, dar nu spuse decât atât:

— Să-mi zici ce-am de făcut cât lipsești tu.

— Bineînțeles, principala sarcină e ființa aia de-acolo, evident. S-o scoți din casă o dată la două ore. Și pe la unsprezece trebuie să sune niște meșteri, în legătură cu acele costuri estimative pentru acoperiș.

— O să le spun să revină mai târziu. Cam pe la ce oră te întorci?

— Nu știu. Poți să le spui...

— Mâine-dimineață, atunci.

— Ideea e că am acceptat deja oferta altora, care cer mai puțin, iar ăstora nu trebuie decât să le spunem că nu o să lucrăm cu ei. Crezi că ai putea să le spui tu? Doar le transmiți mesajul.

— Aha, și dacă ar fi vorbit chiar cu factorul de decizie ar fi făcut o criză de nervi. Am înțeles. Da, bineînțeles c-o să le zic. Mai e ceva?

— Nu chiar. Mi se pare că nici nu merită să-ți pierzi tu jumătate de zi pentru atâta lucru.

— Stai liniștită, sunt o groază de lucruri pe-aici care trebuie aranjate.

Plus că trebuie să-i faci o impresie bună cățelușei, să te asiguri că te ține minte când o să mai vii pe-aici, completă Rhiannon în sinea ei, dar își cenzură acest gând, văzând cu ce viteză ieși Rosemary din încăpere pentru a răspunde la telefon.

Pe masa la care luau micul dejun se afla un tabloid, deschis și îndoit în așa fel încât se vedea numai horoscopul, ceea ce o distra să citească – nu că ar fi fost vreun dram de adevăr în ce scria acolo sau în principiile astrologiei, indiferent de ce zicea Dorothy. În ceea ce o privea pe Rhiannon, stilul în care era scris horoscopul, aranjarea clară în pagină, faptul că programul TV era chiar în mijloc, rubrica în care erau anunțate căsătoriile și editorialul politic al lui Jimmy Gethin, care apărea de două ori pe săptămână, o făcuseră să prefere de ani buni acest ziar dintre toate celelalte. Îl cumpăra și acum, deși între timp ficatul bietului Jimmy cedase pentru totdeauna – posibil din lipsă de potasiu, nimeni nu se pronunțase. De fapt, fusese mai degrabă prietenul lui Alun decât al ei, iar ea nu-i citea editorialul decât dacă primul paragraf se-ntâmpla să-i capteze atenția promițând un atac la adresa unuia sau altuia dintre cei câțiva politicieni de stânga a căror activitate o urmărea din când în când. Cam la atât se rezuma interesul ei față de viața politică, și nici literatura nu o pasiona mai mult: adevărul era că nu era atentă decât dacă era ceva legat de Alun și de relațiile lui, și nici atunci prea mult. În studenție, sub îndrumarea lui Gwen și Dorothy, se străduise să îndrepte acest neajuns citind sau încercând să citească lucrări din aceste două domenii, dar și cărți despre artă, care aveau unele imagini drăguțe, dar în niciun caz toate. Însă nu făcuse o pasiune pentru această activitate, iar când plecase, renunțase la orice încercare, simțindu-se în același timp ușurată și rușinată. Rușinea îi rămăsese; încă o tulbura amintirea unei întâlniri pe care o avusese cu un tip destul de mărunțel, care se specializase în germană și lingvistică și care, la sfârșit, îi spusese cu mirare în glas: „Dar pe tine nu te interesează absolut nimic”. Nici atunci, nici acum nu avea replică la asta; lucrurile care într-adevăr o interesau erau prea mărunte și prea diverse pentru a fi reunite într-un domeniu anume din care puteai să dai un examen. Așa stăteau lucrurile, dar nu s-ar fi convenit niciodată să fie mulțumită de asta, nicidecum.

O auzi pe Rosemary intrând și, cu gesturi vinovate, băgă înapoi în pachet țigara pe care tocmai începuse să o scoată. Prefăcându-se fascinată de ce scria la horoscop, citi că, pentru cei din zodia Leului (printre care se număra

și ea), era o zi propice încheierii unor afaceri, cu condiția de a nu le periclita cu bine-cunoscutele lor răgete.

— Era William. Știi tu, William Thomas.

— A, da, zise Rhiannon, încercând să aibă doza potrivită de interes și surprindere în glas.

— Se pare că are liber azi, așa că l-am întrebat dacă i-ar plăcea să vină pe-aici. Sper că nu te deranjează.

— A, nu, bineînțeles, e o idee bună. O să – se opri la timp să spună „ai și tu ceva de făcut” – fie frumos, zise la limită, deși nu într-un mod prea convingător.

— Mai vrei ceai?

— Nu, mulțumesc, draga mea. Cred că o să mă duc sus acum.

— Să mă strigi dacă ai nevoie de mine.

În baie, Rhiannon își atârna în cui halatul bărbătesc, moale și comod, din bumbac flaușat, care inițial fusese un cadou pentru Alun, dar pe care acesta îl abandonase, după o săptămână, două, pentru a se întoarce la cel de moar, verde-gălbui, cumpărat de la Paris. Papucii ei roșii din lână, croșetați de Dorothy, cu câte un „R” verde, în culorile steagului galez, o strângeau puțin, mai ales cel de la piciorul stâng, așa că era o mare ușurare să scape de ei. Cămașa de noapte era un model clasic: albă, din bumbac, cu marginile de dantelă brodată.

Pe etajera din sticlă de lângă chiuvetă se afla un recipient de plastic cu șampon din plante, cu o chestie de carton în jurul gâtului. Când își puse ochelarii, descoperi că, dacă aduna șase asemenea etichete și le trimitea prin poștă la adresa indicată, avea să primească un stativ de plante pentru interior, așa că o desprinsese cu grijă și o puse în dulap. În ultima vreme, aproape orice ofertă specială o încânta. Să profiți de ele semăna un pic cu pariul la cursele de cai: puteai pierde, de exemplu, cum i se întâmplase cu setul acela de cuțite de bucătărie profesionale (opt cuțite pentru doar 8,55 lire, inclusiv taxele și transportul), care se tociseră după doar vreo douăzeci de minute.

Intră la duș – o cabină din sticlă, cu un panou de control mare, cu tot felul de butoane colorate, care părea desprins de pe puntea de comandă a vreunei nave de război cu arme nucleare. Ca și sistemul central de încălzire și anumite părți ale bucătăriei, i se spusese că și aceasta fusese instalată de curând de proprietarul anterior, un patron de service auto, care n-avea cum să fi profitat de ele suficient cât să considere că meritase să facă asemenea investiții, căci intrase cu Volvo-ul pe care-l conducea într-un zid – dar murise de inimă înainte de impact, o liniștiseră cei de la agenția imobiliară. Rhiannon nu se prea obișnuise cu dușul acela și tot încerca pe bâjbâite

diferitele butoane, deși acum deja nu-i mai era teamă că o să se trezească stropită cu apă ca gheața sau cu aburi fierbinți. Șamponul – pe a cărui etichetă scria că putea fi folosit zilnic – fu aplicat, clătit, aplicat din nou, lăsat să acționeze timp de două minute – foarte important –, în timp ce ea se săpuni, după care fu clătit foarte bine înainte de jetul de apă rece, care să tonifice pielea.

Stând pe covorașul de baie, începu să se șteargă cu prosopul, în timp ce evalua intensitatea razelor de soare care pătrundeau prin geamul mat. Ajungând la o concluzie, își șterse cu grijă picioarele, prin tamponare, și, cât erau încă umede, întinse pe piele un produs de machiaj într-un strat uniform, acoperind astfel, printre altele, venele neatrăgătoare. O picătură de *Sure* ici și acolo, puțin talc sus și jos, după care își puse halatul și papucii și ieși pe hol, strigând-o pe Rosemary din mers.

În afară de doi saci negri și umflați de lângă fereastră, o rochie și un costum, în dormitor era totul aranjat, elementul central fiind minunata măsuță de toaletă a lui Rhiannon – o piesă veche, în stil victorian, cu baza de marmură și o oglindă grea, ovală. Pe ea era o carafă înaltă, pictată cu boboci de trandafiri, în care erau niște trandafiri adevărați din grădină. Așezată în fața ei, Rhiannon se pieptănă, amintindu-și, ca întotdeauna, cât noroc avusese în privința asta: părul era la fel de des ca întotdeauna, ușor de întreținut și nu avea nevoie decât să fie puțin vopsit. Era în continuare acolo când intră Rosemary.

— Ce e pe picioarele tale, mamă?

— *Sheer Genius*. Așa se numește, mi-a rămas în minte. De la Max Factor. L-am luat pentru față, dar s-a dovedit prea închis. „Honey Touch”, cică. Presupun că asta e o culoare, nu?

— Am înțeles, dar de ce te-ai dat cu așa ceva pe picioare?

— Păi, aveam de ales între așa ceva și ciorapi, și mi s-a părut că e prea frumos afară ca să-mi pun ciorapi.

— Îți dai seama că nuanța nu se potrivește cu cea a mâinilor, nu?

— Da, bineînțeles, dar bărbații nu observă amănunte de-astea. De obicei, adică.

Rosemary se dădu bătută. În timp ce vorbeau, scosese uscătorul, iar acum aranja părul mamei sale, fără să dea dovadă de vreo pricepere sau vreo dedicație ieșită din comun, dar cu simțul răspunderii. În timp ce lucra, cu uscătorul într-o mână și cu pieptănul în cealaltă, se uită fugar prin încăpere, atentă mai ales la hainele de femeie care erau la vedere, însă, înainte să apuce să spună ceva, ușa se deschise cu o bufnitură și Nelly, cățelușa, intră alergând bezmetică. Părea nu atât recunoscătoare că le găsisse pe cele două femei, ci mai degrabă mulțumită văzând bucuria și ușurarea plină de

îngăduință pe care le trezise sosirea ei. După un ocol rapid, de formă, se băgă direct sub pat, după care începu să mârâie furioasă de-acolo, cu timbrul ei pițigăiat.

— Ar fi trebuit s-o-nchid jos, zise Rosemary.

— Nu e nicio problemă. Trebuie să-nvețe casa.

— N-ar fi mai bine să-nvețe asta după ce-o-nvățați să-și facă nevoile afară?

— Păi, e și asta o parte a dresajului, să-nvețe să se abțină cât e aici, sus.

Rosemary se aplecă să vadă ce făcea cățelușa, care tocmai ieșise de sub pat.

— Știi că ți-a furat papucul, nu?

— Nu-i nimic, răspunse Rhiannon, după ce verifică dacă avea în picioare papucii de la Dorothy. Cu ăla poate să se joace liniștită.

— Nu poți s-o lași să roadă tot ce prinde. O-nveți prost.

— O să se rezolve de la sine.

Rhiannon se gândi să-i spună fiicei sale că s-ar putea să-și schimbe părerile despre asemenea subiecte după ce-avea să aibă și ea vreo doi copii, dar renunță.

— Nu poți să stai tot timpul cu ochii pe ei. Așa, ajunge, draga mea, mulțumesc. Îmi place așa, un pic umed.

— Ce... ce ținută aveai de gând să porți la întâlnirea asta, mamă?

— Mă gândeam să iau costumul ăla albastru din denim – da, ăla de-acolo.

— Mhm.

Mișcarea din cap cu care-și însoțise acest mormăit era total neutră.

— Și mai ce?

— Am o cămașă sport albă din bumbac, cu mânecă lungă, cât să iasă puțin de sub mâneca jachetei. Așa, dacă se face cald, pot să-mi dau jos jacheta și să-mi suflec mânecile. Dar asta numai când el nu-mi vede picioarele, bineînțeles.

— Hei! strigă Rosemary la Nelly, care, chiar în fața lor, se lăsă pe labele din spate pe covor, pregătindu-se să-și marcheze teritoriul. Uuuff! Puah! adăugă apoi, culegând cățelușa de pe podea și ieșind repede cu ea din cameră.

— Nu uita să-i spui...

— Știu, mama, știu.

Rămasă singură, Rhiannon începu să-și aranjeze părul cu mâinile. Și-ar fi dorit să aștepte cu inima deschisă această ieșire. Tonul vocii lui Malcolm când o sunase pentru a o invita și, mai mult, felul în care se purtase cu o seară înainte, la club, când ea-i confirmase că avea să vină, o umpleau de nedumerire și de neliniște, căci nu era vorba despre stângăcia lui

caracteristică – aia nu fusese niciodată o problemă. Nu, era ceva acolo, poate pauzele acelea pe care le lăsase între cuvinte, ceva care o făcea să creadă că această întâlnire în mijlocul zilei avea o însemnătate mai mare decât în realitate. Își încrucișă degetele la ambele mâini ca să aibă noroc.

Vocea fiicei sale, de undeva de la parter, ridicate în valuri de triumf și admirație, reuși să o scoată din acea stare de visare. Când Rosemary se întoarse în dormitor, Rhiannon își pusese deja lenjeria intimă pe ea, stătea în fața oglinzii de la măsuța de toaletă și-și aplica fondul de ten.

— Mare noroc ai avut că nu și-a dat drumul aici, asta-i tot ce pot spune.

— Da, știu. Mulțumesc, draga mea.

— Așa, atunci hai să aruncăm o privire la... *costumul* ăsta despre care am auzit atâtea, ce zici? Ia spune-mi, ție îți place, nu?

— Păi, mă simt bine în el.

— Mhm.

Rosemary acceptă acest argument.

— Și te-ai gândit și ce pantofi să-ți iei?

— Cred că p-ăștia. Au șireturi și au cam aceeași nuanță de albastru.

Urmă o discuție despre cămașă, oferindu-se drept alternativă una cărmăzică, cu volănașe, din mătase, care fu și probată rapid, dar până la urmă totul se încheie cu bine și, după un puf, două din parfumul primit de Crăciun, Rhiannon coborî la parter, cu geanta ei nisipie de umăr, care părea a fi din pânză. Nu purta nicio bijuterie, în afară de verighetă.

În bucătărie, Rosemary pregăti cafeaua și trecu în revistă conținutul genții destul de relaxată. Pudrieră, o batistă în plus, un port document transparent în care se afla o listă cu cele mai importante numere de telefon, o periuță de dinți – toate fură inventariate într-o tăcere îngăduitoare.

— *Asta* ce e, pentru numele lui Dumnezeu? izbucni Rosemary care părea a fi ajuns la capătul răbdării.

— Pelerină de ploaie. Făcută sul.

— Nu-s oarbă, să știi. *Serios*, mamă? Doamne! De ce nu ți-ai luat umbrelă?

— Le tot pierd. Le las pe unde mă duc.

— Există unele care se pliază – despre care, în mod clar, tu nu știai – și pe care poți să le bagi în geantă. Și nici nu costă o avere.

— Păi, eu nu am așa ceva.

— Mhm. Presupun că ai și o pălărie asortată, nu?

— Nu, are o glugă mai mare, care-mi protejează și fața. Dacă nu ești atentă, o să stau cu ea pe mine și la masă.

Rosemary mai aruncă o privire în geantă.

— Ciudat, nu văd să ai nicio pereche de cizme de cauciuc pe-aici.

— Stai puțin, aduc imediat galoșii lui taică-tău.

— Mai bine-ți dau umbrela mea.

— Nu, că o s-o pierd. Și nu e cazul să te porți cu mine de parc-aș avea paispe ani.

— O, ba da, pentru că se pare că atâția ai. Când aveam eu paispe ani, tu erai mult mai matură, dar ai început să dai înapoi. Acum ai paispe. Nu-i așa?

— Mhm, se vaită Rhiannon, făcându-se mică și bătând din picior.

Se auzi telefonul. Rosemary ajunsese prima la el și întrebă cu cine vorbea. Cu chipul împietrit, îi întinse mamei ei receptorul.

— Gwen.

— Bună, Gwen.

— Rhiannon dragă, vechea ta prietenă *Gwen* la telefon.

Aceste cuvinte, împreună cu modul în care fuseseră rostite, erau de ajuns pentru a spulbera orice așteptare de a primi scuze sincere sau vreo altă formă de exprimare a regretului.

— Mulțumesc pentru petrecerea pe cinste de-aseară. Chiar m-am simțit bine, ba chiar se pare că m-am simțit cam prea bine spre final și m-a luat valul într-un fel. Am sărit calul, așa cred că se spune acum. Sper că nu te-ai simțit prea stânjenită.

— E-n regulă.

— Am, din păcate, tendința să mă ciondănesc cu bietul Alun din când în când pe tema, pe ce dracu' temă o fi, cred că *Țara Galilor* i-ai putea zice, îmi pare rău s-o spun. Ideea e că, știi tu, mie mi se pare că se cam dă în spectacol cu toate cheștiile astea galeze – și el recunoaște asta, ca să fim corecți –, dar probabil că e chiar mai mult de-atât, iar el crede că sunt o domnișoară bătrână de pension. Ce să fac, ăștia suntem, și eu n-am nicio problemă cu asta, atâta timp cât nu beau prea repede pentru că mă distrez și Alun nu spune ceva legat de nu știu ce, după care mă trezesc că am...

— E-n regulă, dragă. Am și uitat totul.

— Of... Mă tem că n-a fost prea frumos din partea mea. Să fac așa urât la băutură. Alun e acasă?

— Nu, azi e plecat toată ziua.

— O să vorbesc altă dată cu el. Chiar a fost o petrecere minunată. Te sun mai târziu.

— La revedere, dragă.

— Ai noroc de-o zi frumoasă pentru excursia voastră de azi. Junele Malcolm stă ca pe ace. Hai noroc!

Rosemary, care, după câteva momente de ezitare, rămăsese suficient de aproape pentru a auzi tot, îi aruncă mamei sale o privire care nu putea fi altfel decât întrebătoare și primi una de falsă îndurerare.

— S-a supărat din cauza a ceva ce-a zis tata despre Țara Galilor.

— Aha, *înțeleg*. Frate, ce convenabil. Cred că i-a fost tare greu să se justifice așa.

— Păi, cam așa și e, convenabil, adică. Oricum, una dintre noi trebuia să găsească o soluție să rămânem prietene în continuare.

— Trebuia? Nu-i destul de drăguță ca să fie prietena ta.

— Nu e chiar așa de rea. Și, după ce-au trecut destui ani, lucrurile de felul asta nici nu mai contează.

— Ai lăsat-o să scape prea ușor.

— E mult prea târziu pentru a le face viața grea oamenilor de genul lui Gwen când calcă strâmb. Hai afară. Malcolm e sigur deja în drum spre noi.

Rhiannon își luă geanta. În mers, Rosemary își petrecu o mână pe după mijlocul ei.

— Pe tine nu te deranjează, mă rog, toate chestiile astea?

— Ce tot zici acolo? Normal că mă deranjează, ce dracu'? Dar asta e tot, refuz să mă consum mai mult de-atât. Să mă retrag în mine, de exemplu, și să mă gândesc doar la asta, să pun lucrurile cap la cap, n-are niciun rost. Atâta timp cât nu *știu*. Iar asta nu înseamnă să știu.

— Mamă, aș vrea să mă lași să...

— Hai să nu mai vorbim despre asta acum.

Grădina din fața casei nu era mare, dar avea iarba aceea de un verde intens care se găsește prin respectivele părți și câteva flori năpădite de buruieni, inclusiv o surpriză plăcută – o tufă mare de clopoței de grădină. Nelly veni într-o parte a acesteia, căzu, se ridică și plecă în direcția din care tocmai veni, sărind fără vreun efort peste treptele de opt centimetri înălțime. Spre sud se deschidea o priveliște cuprinzătoare, peste păduri și pajiști umbrite de o stâncă nevăzută, spre o plajă lată, care acum strălucea sub razele soarelui, și, mai încolo, spre mare, pe care navigau cinci, șase bărcuțe. Aproape de linia orizontului erau nori, dar nu mulți și niciunul nu era negru. Nicăieri nu se zărea nimic urât sau mohorât.

— Abia aștepți întâlnirea asta, nu-i așa, mamă?

— O, da. Mă rog... da.

— Care-i problema?

— Păi, el e... E un băiat foarte drăguț și incapabil de vreun gând urât sau răutăcios, dar e un pic egocentric. Și are tendința de a spune lucruri fără să se gândească în ce fel o să-i afecteze pe alții, doar pentru că vrea el să le spună. Îl ia gura pe dinainte, efectiv.

— Cum ar fi că n-a iubit niciodată pe nimeni în afară de tine?

— Da, cam așa ceva.

— Păi, dacă nu e ceva mai rău de-atât, nu cred că ai de ce să-ți faci griji prea mari. Cu asta te descurci fără probleme. Ai multă experiență.

— O, fii serioasă, draga mea.

Rosemary se uită o clipă la mama ei înainte de a mai spune ceva.

— Bineînțeles, presupun că s-ar putea să te pună într-o situație stânjenitoare cu Gwen și așa mai departe.

— Nu, înțelege că nu se cuvine să faci lucruri de genul ăsta și, în plus, n-o să creadă că s-a întâmplat nimic.

— Cum adică?

— Mai mult ca sigur l-a făcut să creadă versiunea ei.

— L-a *făcut*?

— Da, e ușor de convins dacă o ține pe-a ei, și exact asta o să facă.

— Păi, cred că tu știi cel mai bine.

Rhiannon se întoarce apoi spre cățelușă, care se uita la ea cu un aer înspăimântat.

— Tu nu poți să vii azi cu mine. Îmi pare rău, dar n-ai cum.

— O, Doamne, zise Rosemary. Doar nu-ți închipui că înțelege ce spui, sper.

— Eu n-aș fi așa de sigură. Probabil că nu înțelege acum, dar până se va face mare o să înțeleagă toate lucrurile astea, și n-ai cum să știi când anume va începe să priceapă. Face parte din dresaj.

— Mă rog, e cățelușa voastră... El e cel de acolo?

— Cred... Da.

— Mamă, dacă te-ai aranjat așa bine, mă tem că va trebui să strângi din dinți și să-i suporti declarațiile de dragoste. Ce să-ți fac...

Mama și fiica se asigurară că totul era în regulă. Fără să aștepte vreo indicație, Rosemary scoase cățelușa de sub tufa de dafin, unde se ascunsese, și o luă în brațe. Rhiannon se întoarce și-și aranjă părul, privindu-și imaginea reflectată în fereastra de la salon, după care aproape rupse bobocul de trandafir galben pe jumătate deschis, pe care-l urmărea de mult, dar pe care-l lăsase la locul lui cât mai mult posibil. Într-un final, cele două se depărtară puțin una de alta, pentru a nu părea aliniat și prea rigide.

După ce se dădu jos din mașina lui foarte strălucitoare, de un albastru aprins, și reuși să închidă portiera, abia după a doua încercare, Malcolm își făcu apariția într-un sacou de tweed, în carouri grenă, verzi și cafenii, puțin prea mari, niște pantaloni de postav care probabil că îi erau deosebit de dragi, o eșarfă verde-pal care parcă striga „am întâlnire cu fosta mea iubită” și, slavă Domnului, o cămașă simplă și pantofi maro obișnuiți, cu șireturi. Văzut de mai aproape, pe obraz avea o tăietură mare de la bărbierit, care pentru el era la fel de hidoasă ca un neg purulent în vârful nasului, dar absolut neimportantă pentru ceilalți. În mână ținea un buchet de trandafiri

roșii și garoafe roz înfășurat în celofan, care probabil costase vreo patruzeci de lire, pe care i-l întinse lui Rhiannon de la distanță.

— Mă bucur să te văd, murmură el, renunțând evident la replica pe care și-o pregătise dinainte.

Îi spuse un „bună” involuntar precipitat lui Rosemary, cu care se mai întâlnise de câteva ori, dar cu care nu petrecuse niciodată prea mult timp și pe care nu se așteptase să o vadă acum; apoi observă cățelușa și se mai relaxă puțin.

— A, ce băiețel superb avem aici.

— Bună, Malcolm, zise Rosemary. E fetiță, de fapt, îl corectă ea.

Apoi continuă explicându-i că n-ar fi fost de aceeași părere dacă ar fi fost de față mai devreme, referindu-se la pasiunea cu care Nelly rodea tot ce-i ieșea în cale și așa mai departe.

Rhiannon îi puse trandafirul galben la butonieră și-i dădu buchetul lui Rosemary, care o lăsase pe Nelly în iarbă, considerând că nu mai reprezenta niciun pericol acum.

— Pune-le în vaza aia din porțelan Wedgwood. O să arate minunat în ea. Și găsește-le un loc răcoros.

Rhiannon era prea timidă pentru a îndrăzni să mulțumească așa cum se cuvenea, fără ocolișuri.

— O să vedem noi unde le punem când mă întorc. Dar asta abia după cinci, cel devreme – am două, trei chestii de rezolvat în oraș.

Această ultimă parte Rhiannon o rosti privind peste umărul fiicei sale.

2.

Imediat ce se urcă în mașină cu Malcolm, Rhiannon observă o șapcă dintr-un material aproape identic cu sacoul acestuia, îndoită și așezată pe bord, în fața lui. Nu putea decât să spere că Malcolm și-o pusese deja și se răzgândise, nicidecum că o ținea la îndemână ca să o impresioneze cu ea mai târziu. Oricum, scoase un sunet de ușurare, ca să sugereze că stătea confortabil – sau încercă, cel puțin. În aer plutea un miros plăcut, abia perceptibil, iar aspectul interiorului îi arăta clar că petrecuse ceasuri întregi curățându-l și aranjându-l. Într-un fel, nu înțelegea, semăna oarecum cu ceva ce avusese loc cu mulți ani în urmă: ea îi făcuse un compliment lui Malcolm pentru caligrafia lui ordonată și lizibilă, iar el îi mulțumise și-i spusese că era de părere că, oricât de plicticoase și de lipsite de valoare erau ideile pe care le punea pe hârtie, cel puțin cel care le citea era scutit de un efort

suplimentar pentru a le descifra. Așa cum și datoria unui lector era să se facă auzit, adăugase el.

Primele câteva minute trecură destul de ușor, discutând despre Rosemary, apoi spuseră câteva cuvinte despre Alun, după care nu doar câteva cuvinte despre Gwen – la inițiativa lui Rhiannon, pentru a sublinia că nu evita nicidecum subiectul. Următoarele minute trecură și mai ușor, în timp ce admirau peisajele din apropiere de Courcey și, după un timp, insula în sine. Rhiannon fusese pe-aici destul de recent, cu o parte din grupul lor de prieteni, într-o duminică la prânz, să bea ceva la King Arthur, chiar lângă șosea, un pahar doar, și acela pe fugă, până la urmă, pentru că barul acela imens era plin de activiști de stânga, tineri și grași de la o școală de weekend, care comandau băuturi de genul lichior de Curaçao cu suc din fructul pasiunii. Dar trecură curând și de localul respectiv, îndreptându-se spre un loc în care ea nu mai fusese de cel puțin zece ani, sau mai bine, probabil.

În ochii lui Rhiannon, vegetația părea mai verde și chiar mai deasă ca odinioară, dealurile, poate nu la fel de înalte, dar era greu să-ți dai seama, pentru că zona era acum mult mai aglomerată. Când se apropiară de Chaucer Bay, venind pe drumul dinspre vest, traficul se aglomera atât de mult, încât ai fi crezut că erai în oraș într-o dimineață de sâmbătă: mașini mici, autobuze care veneau dinspre Cardiff și – Rhiannon era aproape sigură – dinspre Hamburg, biciclete și, bineînțeles, rulote, dintre care câteva sute erau parcate în linie, ca-ntr-un cantonament militar, pe toată întinderea pantei acoperite cu orz sălbatic care dădea spre golf.

— Îmi pare rău, zise Malcolm, când fură nevoiți să oprească din nou.

Depart de a-i părea rău, acesta era chiar împăcat cu gândul că lucrurile ar fi trebuit să se înrăutățească foarte mult pentru ca el să ia o hotărâre sau să acționeze în vreun fel.

— Avem timp.

Cu o strângere de inimă, ea își dădu seama exact cât de mult timp aveau la dispoziție.

— Mă bucur că mi-am luat o marjă. Dar chiar e neobișnuit, ora unsprezece și jumătate în mijlocul săptămânii și copiii încă n-au luat vacanță.

Rhiannon îngăimă ceva despre vremea frumoasă, în timp ce în sinea ei își spunea că ăsta era un comportament tipic pentru Malcolm: pur și simplu, nu i-ar fi trecut prin minte să facă pe grozavul cu subiecte de genul de unde proveneau banii care se cheltuiau pe aici – unii chiar ar fi vrut să știe – sau că aici se vedea adevărata față a recesiunii, economia subterană și salariul minim, magazinele care se închideau și cum nimănui nu-i păsa de

pensionari. Toate persoanele pe care le cunoștea Rhiannon – cu excepția lui Rosemary – ar fi început de mult cu lucrurile astea. Inclusiv Alun, asta dacă n-ar mai fi fost și alții de față.

Mai înaintară câțiva metri, reușind să treacă de o curbă. Malcolm se ținea enervant de aproape de mașina din față, dar Rhiannon avea suficient loc să vadă, printr-un spațiu între stânci, drumul de pietriș presărat cu gunoaie care ducea la plajă și oamenii pe jumătate goi care mergeau grăbiți pe el, încărcăți cu mâncare și tot felul de sticle, corturi, bărcuțe, accesorii sportive, jocuri și tot felul, absolut tot felul, de obiecte pentru copii – erau o groază peste tot, deși nu venise încă vacanța. Un minut mai târziu, când mai înaintară puțin, Rhiannon reuși să zărească sătucul de gherete apărute ca să stoarcă turiștii de bani pe toate liniile – cosmetică, decorativă, educațională și așa mai departe –, unele nefiind chiar din plastic, dar cu siguranță... Un magazin cu articole de plajă chiar pe plajă? În South Wales? În perioada asta?

Tocmai atunci se schimbă culoarea semaforului și începură să o ia în sus, spre deal, strecurându-se pe lângă tot felul de grupuri de tineri care se chinuiau să iasă din mașinile parcate, toți cu busturile goale, fără să considere că era ceva în neregulă să umble așa și fără să-și facă griji că arătau oribil, fiind ei înșiși oribili din acest motiv. Din vârful dealului, Rhiannon avu parte de o panoramă cuprinzătoare a întinderii de nisip presărate cu siluete statice sau în mișcare cum nu mai văzuse niciodată. Unii turiști ajunseseră chiar până la Rundle Bay, de unde urmau să se întoarcă atunci când avea să înceapă marea sau să urce o potecă abruptă până la șosea, ceea ce nu era o problemă în timpul zilei, își aduse aminte, dar nu era deloc distractiv după lăsarea întinericului, în compania unui individ insistent care tot încearcă să te ajute.

— Parcă a trecut o veșnicie de-atunci, nu-i așa?

Când venea vorba despre Malcolm, această abilitate de a-i citi gândurile era de-a dreptul supraomenească. Rhiannon se uită la el într-un anumit fel, plină de apreciere, apoi îi răspunse:

— Da, slavă Domnului.

— Cum adică? Mă refeream, știi tu, la vremurile în care mergeam la plajă, făceam baie și câte și mai câte, ca toată lumea.

— Exact la asta mă refeream și eu. Da, toată lumea făcea asta, nu? Mergea să înoate?

Rhiannon se grăbi să continue, înainte ca el să-și închipuie că îl invita să facă o baie împreună acum.

— „Vino la Courcey cu noi”, și te duceai fără să te gândești măcar. Așa, mă rog, așa cum făceai o groază de lucruri pe-atunci. Mie una nu prea mi-a plăcut niciodată să înot, nu m-am dat în vânt după asta.

— Din câte-mi aduc aminte, înotai destul de bine.

— Nu mă descurcam rău și, bineînțeles, în apă era minunat după ce scăpai cu viață din șocul scufundării, dar era îngrozitor când ieșeai. Sperai că-ți stătea bine cu părul ud, simțeau cum rezistă în bătaia vântului și cum începe să se usuce ca un snop de paie.

— Dar fetele nu purtau cască pe vremea aia? Cască de baie, adică.

— Numai dacă nu te deranja să ai fața cât o nucă. Acum, când mă gândesc, mi se pare uimitor, abia dacă-mi vine să cred. Ca atunci când stăteai în fund, cu picioarele într-o parte, zâmbeai și încercai să-ți dai seama dacă nu-ți ieșise fundul pe jumătate din costumul de baie. Și nu doar eu eram așa – Gwen zicea la fel, Sian, Dorothy, toate gândeau la fel. Ne...

— Dar păreați atât de... absolut complet...

— Stăpâne pe sine? Vai, ar fi trebuit să ne vezi. Tot bronzatul ăla îngrozitor. Îmi aduc aminte de o discuție serioasă, la Brook Hall, despre cât de roșie trebuie să-ți fie fața după fiecare ședință de bronzat. A, și cum să scapi de părul de pe picioare și de pe mâini. Alegeri care trebuiau bine cântărite. Fiecare cu dezavantajele ei.

— Dar voiam să zic că vă plăcea, zise Malcolm, cu neliniște în glas. Măcar parțial.

— O, da. Observai tot felul de lucruri, cum îți stătea părul și cât de enervant era nisipul, dar nu le puneai la suflet. Te-ntrebai mereu cum mergeau lucrurile, ce avea să se întâmple mai departe și dacă aveai să te descurci. Nu eram deloc stăpâne pe sine, pur și simplu încercam să nu ne dăm de gol. Bineînțeles, nu mă gândesc că pentru băieți era floare la ureche, încheie ea gânditoare.

— Nu.

Malcolm se uită prudent la drumul din fața lor, care era gol acum.

— Nu, sigur nu era, adăugă apoi.

După ce așteptă o clipă, Rhiannon începu din nou.

— Nu era vorba doar de mersul la plajă sau că nu eram stăpâne pe noi. Plaja era o încercare pe cinste, dar nici nu se compara cu seratele dansante.

Când îl văzu pe Malcolm zâmbind și clipind nesigur, continuă:

— Știi tu, când te duceai să dansezi. Cu formație, parteneri, tot felul de pași complicați și toate cele. Cel mai important lucru era să rămânem împreună. Dorothy ne puneă să ne fâțâim de colo-colo la Brook și se asigura că ne duseserăm la budă înainte să înceapă dansul ca să nu ne furișăm mai încolo. Așa, și după aia stăteai în grup, așteptând să fii invitată la dans,

dorindu-ți să-ți poți roade unghiile și sperând că breteaua de la sutien pe care ar fi trebuit să o prinzi cu un ac de siguranță era în continuare la locul ei, sub cea a rochiei. Sau, cel puțin, așa era la mine. Tu nu-ți făceai griji pentru lucruri de genul ăsta?

— Ba da, cred că la fel făceam și eu.

Rhiannon își spuse că ar fi putut să încerce din nou mai târziu. Deocamdată, era clar că nu abordase bine problema, respectiv să-l facă să-i spună că și el trecuse prin aceleași chinuri mărunte ca ea și ca alții, ceea ce l-ar fi putut ajuta să înțeleagă că lucrurile erau la fel pentru toată lumea, că și ea fusese la fel de stânjenită și de nepricepută ca și el. Ideea era să-i arate că ea nu era nicidecum ființa aceea stranie, un amestec de Albă-ca-Zăpada și un animal sălbatic, care își închipuia el că era, ci o prietenă care era deja destul de bătrână. În fine, mai avea o groază de timp.

— Vremurile alea, știi, zise el, cu o nuanță de înțelepciune în glas. Nu pot decât să sper că aveam anumite circumstanțe atenuante, ca să zic așa.

— O, *sigur că da*, Malcolm, nu mă-nțelege greșit. Ce îngrozitor, eu doar...

— Pentru că azi, în fond, depănăm, cum ar veni, *amintiri din vremurile demult apuse*.

Rosti aceste ultime cuvinte de parcă ar fi avut impresia că inventase efectiv această sintagmă sau, cel puțin, că nu o mai întâlnise de ceva vreme.

— Aia nu era acolo înainte.

Rhiannon zise asta atât de repede, încât Malcolm avu nevoie de o clipă pentru a-și da seama că ea se referea la ceva real, la ceva ce văzuse pe un câmp pe lângă care treceau, un fel de cabană sau de gheretă, cu aspect de fabrică și panouri vizibile pe care erau scrise, cu litere tipătoare, mesaje despre alimente din coșuri sau saci. În jurul ei se vedeau mai multe urme de cauciucuri, dar nicio persoană, momentan. Privit așa, în lumina aceea neașteptat de puternică a soarelui, părea genul acela de loc pe care îl admirai fără să-ți dorești să mergi acolo, ca un nou complex rezidențial din Mexic.

— Ce josnicie, spuse Malcolm, cu înflăcărare. Nici eu n-am mai văzut clădirea asta, cred. Apar din senin, pur și simplu. Așa e peste tot, în ultima vreme.

Rhiannon auzise acea sintagma de multe ori, însoțită adesea de observația că, la urma urmelor, îți răceai gura de pomană. Se părea că ajungeau cu toții la această concluzie, mai devreme sau mai târziu, până și oamenii cinstiți ca Malcolm, care nu se întrebau niciodată de unde proveneau banii care se cheltuiau în jurul lor. Oricum, dacă tot ajunsese la acest subiect, măcar o vreme discuția avea să se poarte pe teren sigur. Dar

Malcolm nu mai zise nimic și, când reîncepu să vorbească, avea un ton oarecum visător, ceea ce, la el, nu era un semn deloc bun.

— Se zice că oamenii se schimbă de-a lungul anilor, începu el și, un timp, păru că și încheiase.

După care adăugă în grabă:

— Și adevărul e că de multe ori chiar așa e. Ți-aduci aminte de un tip Miles Garrod? Juca în multe piese. Era foarte bun. L-a jucat pe Marlow în *Greșelile unei nopți* la Arts Theatre.

— A, da, minți Rhiannon.

Mereu făcea așa când de răspunsul ei nu depindea nimic, mai puțin cu Alun; dacă n-ar fi zis că-și amintea, ar fi lăsat impresia că era arogantă și încrezută, plus că oricum ar fi trebuit să asculte toată povestea, deci nu conta. Asta era strategia ei generală. Uneori, oamenii chiar se mirau, plini de recunoștință, cum de nu auzise niciuna dintre poveștile cu pricina.

— Ei bine, nici că l-ai mai recunoaște acum, Rhi, pot să pun pariu. Am dat nas în nas cu el acum vreo câteva luni, la o nuntă, în Caerhays. Sau, mai bine zis, n-am dat nas în nas cu el, slavă Domnului, mi-a zis un amic: „Uite-l pe Miles Garrod!”, eu l-am întrebat unde, el mi-a zis acolo și, într-adevăr, era chiar în fața mea, total schimbat. Cu totul alt om. Nu neapărat îmbătrânit sau respingător. Doar complet schimbat. Alt om.

După ce îi spusese atâtea, ar fi putut să-i dea câteva informații despre ce mai făcuse Miles Garrod în ultima vreme, dar nu făcu asta. Reluându-și tonul visător, Malcolm continuă, fără urmă de ezitare:

— Dar unii nu s-au schimbat, sau doar insesizabil. Tu nu te-ai schimbat, Rhiannon Weaver, tu nu. Ești exact aceeași persoană pe care o știam, să spunem, *pe atunci*, e bine?

— Ce prostie. M-am îngrășat cu cel puțin...

— Nu, nu, în fond ești absolut aceeași. Felul în care te miști, privirea, totul. Când te-am văzut prima oară, în seara aceea...

Rhiannon îl lăsa să continue, dar era foarte atentă la orice deviere pe un teritoriu periculos. Mărturisirile bruște, de tipul celor despre care discutase cu Rosemary, nu puteau fi evitate, ci doar anticipate.

— ... ultima oară când te-am văzut, în treacăt, acum opt ani...

Trecuse un pic mai mult de-atât, de fapt, dar rostise aceste cuvinte cu mare convingere, și ce mai conta, oricum. N-avea să mai dureze mult acum, sigur nu.

— ... niciodată mai mult de câteva minute...

În fine, și-aici ea – și amintea de seri întregi, chiar și o vizită, două la sfârșit de săptămână, de fapt, și sigur una suficient de lungă, în care avusese mai multe discuții cu Gwen despre sosirea pe lume a surorii mai mari a lui

Rosemary, în 1959, dar, dacă el prefera să vadă lucrurile așa, ea n-avea nimic împotriva.

— ... te vedeam pentru prima oară de la *știi tu*. Ah, când citeam despre oameni care simțeau că anii nici nu trecuseră, eram convins că era doar un fel de-a spune, o fantezie. Dar exact așa s-a *întâmplat*.

Îi aruncă o privire pasională, dar fugară, cu coada ochiului.

— Și știusem întotdeauna c-așa avea să fie, zise apoi. Nu mă întreba cum, îi spuse el ca să fie sigur.

„STOGUMBER I PETERSTOW 2,5” scria pe un indicator. În Peterstow plănuiseră să ia prânzul. Câte minute însemna asta? Cinci? Ajungeau la unu și un sfert? Rhiannon își încrucișă degetele de la mâna stângă. Era îngrozitor să gândească așa ceva, dar n-ar fi avut cum să n-o facă: dacă lucrurile nu deveneau și mai stânjenitoare, totul era bine. Merseseră destul de repede, asta așa era, fără să fi băut nimic înainte, dar poate că pe Malcolm îl ajutasese faptul că nu fusese nevoit să o privească în ochi, fiind la volan, plus că nu *spusese* nimic încă și poate că totul avea să treacă de la sine.

Mașina ajunse pe o altă culme, la aproximativ treizeci și cinci de metri deasupra satului Stogumber, iar, de la mare, care se întindea în dreapta, nesfârșită, și până la vegetația din partea stângă, nu era niciun semn că timpul trecuse.

— Bineînțeles, nu voiam să spun că ești neschimbată la exterior, zise Malcolm, spulberând orice speranță, cât de mică ar fi putut fi ea. Orice chior poate să vadă asta.

Făcu o pauză scurtă să tragă aer în piept.

— Mă refer și la interior. Dar, pe de altă parte, nu cred că cineva se poate schimba prea mult în privința asta, tu crezi? În interior?

Rhiannon încercă să se gândească serios la ce o întrebase Malcolm.

— Nu, cred că nu, probabil.

— Acum, știu că eu m-am schimbat foarte mult la exterior. Am ajuns un moș ramolit. Nu că m-aș plânge, dar așa stau lucrurile.

Își legănă capul dintr-o parte în alta, cum stătea la volan.

— Să știi că eu nu accept așa ceva, replică ea, cu indignare. Tu nu ești nicidecum ramolit. Ești în putere, arăți bine, nu ai chelit și așa mai departe. Cine nu te cunoaște ar putea să-ți dea mai puțini ani decât ai, să știi.

Lui Malcolm nu-i stătuse niciodată în fire să încerce să ascundă anumite lucruri, cum ar fi cât de mult îi plăceau complimentele, iar în această privință sigur nu se schimbaseră. Tot așa, mereu îi dădea de înțeles foarte clar interlocutorului când era cazul să-i facă un compliment și cum ar fi trebuit să sune acesta, și tot se bucura după ce îl primea.

— Ah, zău așa, Rhi, zise de vreo două ori. Oricum, în interior am rămas la fel, în mare măsură.

„Mut-mut-mut-mut pe dinăuntru”, își zise ea în sinea ei, așteptând să audă cum rămăsese el la fel, adică „mut-mut-mut-mut pe dinafară”, dar încrucișându-și din nou degetele. Însă, când veni replica, aceasta păru firească, în același stil, un pic mai explicită, dar nu exagerată: un romantic incurabil (mereu avusese tendința de a aștepta prea mult de la viață), îi invidia pe cei care aveau simț practic și se descurcau (triumful speranței asupra experienței), un romantic incurabil (să fii recunoscător pentru ce ai, atitudinea asta ne ajută să trecem prin viață) nu voise niciodată să fie unul dintre oamenii realiști, care se limitau doar la ce aveau în fața ochilor. Era prea bătrân să se mai schimbe acum, sau așa susținea cu hotărâre. Lucrurile se înrăutățiră puțin după aceea, când spuse cât de mult așteptase ziua respectivă și cum încă avea speranțe, însă nu intră în detalii și, la scurt timp după aceea, se opri. Sfârșitul începutului, cu puțin noroc.

Intrară și ieșiră din Stogumber atât de repede, încât abia dacă apucară să observe amestecătura de steaguri, afișe și abțibilduri colorate în verde deschis, galben, roz închis și alb cu negru. Apoi, după ce făcură stânga de-a lungul micii văi, dădură de un alt indicator, unul dintre acelea noi, verde închis, cu un cort indian tradițional și niște litere subțiri, albe, destul de ușor de descifrat de la distanță mică. Scria „Peterstow 0,8 km” și, evident, dacă mergeai în direcția indicată, ajungeai, până la urmă, acolo.

Rhiannon sperase și se așteptase să recunoască satul când aveau să ajungă, dar nu se întâmplă deloc așa. Văzu o întindere de iarbă cu niște bolovani gri-deschis ici și colo, o fântână pentru călătorii însetați, încastrată cumva în versantul dealului, sau cel puțin ce mai rămăsese din ea, căci cana cu lanț care era pe vremuri acolo nu se mai vedea nicăieri. Alături, reuși să descifreze patru, cinci nume inscripționate pe o placă și-și dădu seama că avea în fața ochilor o placă memorială a eroilor de război locali. Ici-colo se înălțau case solide dintr-o piatră sau dintr-un soi de cărămidă mai închisă la culoare, înconjurate de garduri scunde, albe, iar mai departe se afla o clădire mai mare din bârne, acoperită cu țiglă. Pe un indicator scria că era Powys Arms și se menționau preparate tradiționale, ca de exemplu, mai multe sortimente fine de bere și de cidru. Deși mai erau și alte mașini în jur, tot puteai parca aproape de intrare.

Asta făcu și Malcolm, trăgând frâna de mână cu un scrâșnet.

— Ei bine, spuse apoi, întorcându-se către Rhiannon și zâmbindu-i, cu riduri în jurul ochilor, am ajuns.

Se purta de parcă i-ar fi făcut un cadou scump pe care numai el, cu sensibilitatea lui unică, l-ar fi putut alege pentru ea, și acum o privea țeapăn, cu o expresie drăgălașă, de-ți venea să-i dai o palmă.

— Minunat, zise Rhiannon.

Se dădu jos și ocoli mașina pentru a-i deschide portiera, mișcându-se destul de repede, însă nu suficient încât ea să nu i-o ia înainte. În ultima vreme, lui Rhiannon nu-i plăcea deloc „ajutorul” primit din partea celorlalți, decât dacă putea face pe baba, și nici atunci prea mult. Malcolm ajunsese în dreptul ei la o secundă după ce ea-și scosese ambele picioare din mașină, dar fix la timp pentru a o avertiza să nu-și uite geanta, pe care ea tocmai o ridica de pe banchetă. În timp ce se apropiau de local, o prinse ușor de cot, în caz că avea să cadă sau să încerce să intre într-un zid. Rhiannon își amintea foarte bine cum el mai folosise acest gest, care parcă spunea „asta-i a mea, să fie clar”, o dată sau de două ori când ieșiseră în oraș, pe vremuri. De fapt, de data aceasta, sprijinul lui protector îi fu de folos, căci o opri să meargă înainte și o conduse direct în local.

Malcolm își întoarse privirea din nou spre ea și-i spuse:

— Nu s-a schimbat mult, nu?

— Nu prea pare.

— În afară de faptul că au înlocuit cărămida de sub acoperiș, uite acolo, au încorporat bucata oblică de acoperiș în structura principală și au pavat aleea din partea cealaltă, unde era fântâna pe vremuri. Asta ca să nu mai vorbesc de zidul din jurul parcerii. A, dar în colțul ăla nu era cumva o baracă?

Rhiannon nu știa ce să răspundă. Încuviință încet din cap și mormăi ceva, ca pentru sine.

— Și mesele, evident. Totuși, în mare, e la fel cum era. Mă refer la chestiile generale, ca să zic așa.

— Mhm.

— Coșurile de gunoi nu sunt prea frumoase, dar sunt practice.

După o privire mulțumită înjur, Malcolm încercă să o ghideze către ușă, dar, din nou, Rhiannon se dovedi prea rapidă pentru el, gândindu-se că asta – să fie prea rapidă pentru un bărbat – nu i se mai cerea așa de des. Înăuntru, aruncă o privire în jur vizibil interesată. N-avea nici cea mai vagă idee dacă își păstrase aspectul de odinioară, dar, oricum, nu era aglomerat și gălăgios încă. Observă doar barele sau șinele subțiri din alamă care înconjurau blatul unora dintre mese, ca să te faci să stai ca pe ghimpi – nu, e-o prostie, își spuse în gând, probabil că-s luate de pe vreun vapor, mie-n sută, sigur Malcolm avea s-o lămurească imediat. Acesta nu scoase însă

niciun cuvânt despre asta, spunând doar că habar n-avea, bineînțeles, dacă localul mai era bun de ceva, ceea ce era, cu siguranță, o minciună gogonată.

În ceea ce privea mâncarea și băutura – pe care Malcolm le tot numea „provizii” –, restaurantul era destul de bun, dar, în compania lui, asta nu conta decât la început. Dintre toți bărbații pe care-i știa ea, Malcolm era, pe departe, cel mai susceptibil de a fi ignorat când comanda ceva de băut, de a i se da o masă de care să se izbească ușa de la bucătărie, de a i se aduce primul fel în timp ce alți clienți, care sosiseră mai târziu, erau deja la desert, și de a i se încărca nota de plată. Cu toate acestea, reuși să scape doar cu o pată de unt pe eșarfă. Spre sfârșitul mesei, sorbind cu grijă dintr-un pahar mic de lichior Chartreuse verde – băutura pe care o comanda ori de câte ori voia să se răsfete –, Rhiannon era destul de relaxată. Anumite părți ale prânzului – ca, de exemplu, momentul în care Malcolm descoperise o pată mică pe paharul de vin și începuse să-l agite în aer, cerând să i se aducă altul, sau când ceruse o râșniță de piper „adevărată” și stătuse cu ochii în patru până o primise – erau mai degrabă bune de povestit lui Rosemary decât distractive la momentul respectiv, însă dialogului – sau, mai degrabă, monologului lui – n-aveai ce-i face, fiind din cale-afară de plictisitor. În timp ce el îi povestea despre viețile a diverși oameni care n-aveau nicio importanță pentru ea, Rhiannon uită de grijile pe care și le făcuse. Discutară chiar și despre Țara Galilor, dintre toate subiectele din lume; ce-i drept, și prietenii ei din Anglia se dedau la mici discuții despre patria lor. Când Malcolm spuse că nu erai privit deloc cu ochi buni dacă ziceai că țara ajunsese rău, ea se gândi imediat la pumnul în nas pe care-l încasase Malcolm la pubul din Treville. Din câte se vedea, nasul lui părea bine acum, deși, evident, nicidecum mai aproape de gură ca înainte.

După ce termină, într-un final, cu Țara Galilor, Malcolm spuse, pe bună dreptate, că era încă devreme, mai comandă, fără aplomb, niște cafea și o rugă să-i spună despre ea. Așa că ea îi povesti puțin despre Alun și despre fete. Își alege cuvintele cu grijă, gândindu-se la ceea ce zisese Gwen, sau mai degrabă la ceea ce nu zisese când fusese întrebată, despre cei doi băieți ai lor, trecuți amândoi de treizeci de ani acum. Și dacă Malcolm avea ceva pe suflet în privința asta, ei nu-i spuse nimic. Deși era atent la ea, din politețe, după câteva minute, Rhiannon nu putu să nu-și dea seama că o luase pe un drum greșit.

— Mai vrei un pahar de lichior? o întrebă el, imediat ce se opri.

— Nu, mulțumesc, dragul meu.

— Ei, din ce-ai zis pân-acum, se pare că ești foarte mulțumită de viața ta, așa cum e ea acum.

— O, da. Mult mai mulțumită decât eram atunci.

— Chiar așa?

— Având în vedere că m-am distrat la fel de mult ca toată lumea, e chiar ciudat cât de des mă surprind fiind al naibii de bucuroasă în timp ce-mi zic asta: ei, fie ce-o fi, măcar nu mai trebuie să fac *treburile alea*, să merg la plajă, la serate dansante sau să ies în oraș, adică la cină, și adăugă și alte asemenea.

Observă însă că Malcolm nu o prea asculta, zâmbind absent și încuviințând din cap din când în când, cu privirea ațintită la ea, însă oarecum distrat.

Mereu i se păruse că, indiferent cum o luai, dacă un bărbat nu asculta ce spunea, avea un plan bine pus la punct, iar la vârsta ei, problemele care decurgeau de aici erau mult mai mici. Dacă altă dată ar fi fost mult mai probabil ca un asemenea bărbat să descopere o zonă cu surplus de pudră sau o urmă de coș, acum, că vârsta adusese cu ea și o slăbire a acuității vizuale, era în siguranță – asta dacă nu cumva respectivul avea indecența de a-și pune ochelarii, ceea ce Malcolm nu făcuse. Dar își dădu seama, dintr-odată, că toată strategia cu surzenia asta selectivă era legată de dorința de a nu o integra în categoria prietenilor, preferând să o considere mai mult sau mai puțin o necunoscută, ca să zicem așa, astfel încât să aibă libertatea de a se gândi la ea în orice ipostază. Iar revelația asta o crispă pentru moment.

În timp ce Malcolm îi cerea unei chelnerițe nota de plată, o alta veni și i-o lăsa pe masă.

— N-a fost rău deloc, mă gândeam, zise Malcolm, după ce calculă bacșișul vreo două minute în minte, cu creionul pe hârtie, după care din nou în minte.

— A, nu, a fost foarte bine. Bună mâncarea.

Rhiannon nu reușise să aibă parte de friptura cu sos gătită de altcineva pe care și-o planificase, nu comandase curry-ul de vită din cauza orezului, renunțase la ideea de a mânca tocană de miel de teamă că sosul ar putea conține semințe de roșie și se mulțumise, într-un final, cu plăcinta de pui, care avea carnea suficient de zemoasă și de fragedă, însă aluatul fusese moale, păstos aproape, extraordinar de gras, dar, pentru a contrabalansa asta, mâncase toate frunzele de salată și de măcriș și o parte din ardeii verde, care, drese cu zeamă de lămâie, își pierduseră gustul dubios.

Singură în toaleta pentru femei, foarte drăguță, de altfel, încercă să se relaxeze cât putu de mult și trase de câteva ori aer în piept înainte de a-și aranja dinții falși. În timp ce se ocupa de asta, își îndreptă postura, își dădu părul pe spate și se strădui să-și ia un aer important și înfumurat. Efectul general poate că l-ar fi făcut pe Malcolm să creadă că era foarte stăpână pe sine, dar ideea era să-și acorde un avans, mai multe șanse de a se impune în

fața cuiva care ar fi avut indecența să dea buzna în baie și să creadă că era oarecum remarcabil sau stânjenitor să vezi o babă cu proteza în mână – asta dacă nu era vorba despre oameni de rând. Până la urmă, nu întâmpină nicio problemă: tubul micuț de adeziv ajunsese înapoi în poșetă înainte ca o ființă mititică și inofensivă, care era, oricum, în blugi, să se furișeze înăuntru și să intre imediat într-o cabină. Rhiannon ieși foarte sigură pe ea.

Afară, soarele nu mai bătea chiar spre clădire, dar ziua era în continuare senină și destul de caldă. Malcolm o aștepta lângă mașină, întors aproape cu spatele și cu capul ușor într-o parte, admirând priveliștea, din câte se părea, iar în aerul lui relaxat era ceva calculat, care o avertiză asupra a ceea ce avea să urmeze. Când Rhiannon se apropie, Malcolm se postă lângă portieră. Da, avea să o facă.

Calculându-și momentul potrivit, îi deschise ușa larg, stând foarte drept, cu bărbia ridicată, și schiță un salut săltăreț, ca un sergent dintr-un film vechi. Simțind cum începeau să-i ardă obrazii, Rhiannon zâmbi binevoitor ca o regină-mamă și ridică ușor mâna, după care se instalează pe scaun. În mod normal, astfel de scene trebuiau să arate cât de relaxați erați împreună, însă nu făceau decât să vă scoată la iveală stânjeneala și chiar și resentimentele față de celălalt, sau măcar parțial. Oricum, cel puțin lui Malcolm nu-i venise ideea să aducă în joc și șapca de tweed.

— Deci, n-aș greși dac-aș zice că nu simți o dorință arzătoare de a face baie-n ocean, spuse el când porniră.

— Nu, n-ai greși.

— Și totuși, înțeleg că n-ai avea prea mari obiecții dac-am face o mică excursie într-o zonă anume de pe coastă?

— A, nu, e o idee minunată. Cam pe unde?

— Vei afla la momentul potrivit.

Se întoarseră pe drumul de pe coastă și o luară din nou spre sud, către zona mai rurală, unde erau mai mult ferme și păduri, dar și câteva reședințe impunătoare cu grădini mari, adevărate parcuri. După ce trecură pe lângă o proprietate de acest gen, cu poarta straniu zidită cu cărămizi, Rhiannon începu să observe anumite repere: o bornă kilometrică în stil vechi, care indica distanța față de Carmarthen, Cardiff și „Brecknock”, un castel printre ale cărui ruine se spunea că ar crește o floare care nu se mai găsea decât în Pirinei, un panou al National Trust despre nu se știe ce, fațada unei clădiri – probabil un hambar – pe care se vedeau rămășițele decolorate, dispuse în formă de triunghi, ale unui afiș lipit acolo demult și, într-un final, inconfundabila curbă în pantă care ducea la Pwll Glin și, mai departe, la Britain's Cove. Era clar că Malcolm se îndrepta către Pwll Glin, singurul golf cu nume galez dintre toate cele de pe coastă, care era, dacă nu cel mai

pitoresc, sigur cel mai ieșit din comun, iar Rhiannon îl știa pentru că fusese de foarte multe ori acolo în trecut.

Pe primele aproximativ două sute de metri, panta era atât de abruptă, încât cei care urcau aveau prioritate, așa că Malcolm fu nevoit să tragă pe margine și să oprească. A doua oară, la o curbă în unghi drept, Rhiannon putu să vadă peisajul care se întindea în fața lor, cale de aproape un kilometru, până la plajă și, dincolo de ea, o mare parte din golf, coasta joasă care se curba lin spre sud, întinderea aproape dreaptă de nisip și, mai departe, capul acoperit de copaci unde era biserica. Drumul îi purtă până la marginea coastei și prin ținuturile mlăștinoase, unde inițial fusese apă sărată, dar care de mulți ani erau alimentate cu apă dulce și prin care creșteau din abundență niște trestii de un portocaliu pal cu reflexe de galben, o culoare stranie și minunată. Când ajunseră la capăt, cotiră de-a lungul malului, presărat cu tot felul de plante verzui, crescute haotic, și, într-un final, se opriră într-o parcare întinsă – nu se vedea până să ajungi efectiv la ea, dar odată ce ajungeai ți se părea normal să fie acolo – plină de oameni care mâncau, beau și făceau o gălăgie groaznică tot plimbându-se încolo și înapoi.

Malcolm nu pierdu nicio clipă și o conduse pe Rhiannon afară din parcare, pe un drum oblic care ducea spre mare, către o zonă pustie al cărei nisip era presărat cu alge dezgustătoare și cu pietre din loc în loc. Întâmplător, era chiar locul în care Rhiannon și Dorothy încercaseră, într-o noapte de demult, să prindă calcani în apa mică de la mal – sau mai degrabă încercaseră să nu-i încurce prea tare pe cei doi, poate chiar trei, tineri care ar fi trebuit să știe cum trebuia procedat – și, din câte-și amintea Rhiannon, chiar reușiseră. Atunci, plaja era complet pustie. Nici acum nu era nimeni în jur, cel puțin până la capul împădurit, pentru că nu exista niciun loc bun de scăldat, de lenevit pe plajă, în care să te joci cu mingea sau în care copiii să se alerge în voie. Fără să zică prea multe, dar nedezipindu-și ochii de la ea, Malcolm o ajută să traverseze o porțiune cu pietre destul de neregulate, până la cărarea care urca spre zidul acoperit de mușchi al curții bisericii.

Dincolo de poarta de aici nu se auzea niciun sunet dinspre mal, doar cel al valurilor. Se aflau pe un promontoriu îngust din granit, lung de nicio sută de metri. Cum stăteau cu fața spre mare, în stânga lor se deschidea golful Pwll Glin, iar în dreapta se afla un alt golf, prea mic pentru a avea un nume, fiind mai degrabă un estuar, plin de stânci de diverse dimensiuni și întotdeauna pustiu – ce-i drept, pe vremuri Rhiannon văzuse câțiva pescari acolo, pescari adevărați, cu impermeabile și cizme până peste genunchi, care-și aruncau undițele stând direct în apă, dar nu greșai dacă spuneai că nimeni nu se ducea pe-acolo fără să aibă un motiv întemeiat.

Pe promontoriu nu mai era loc decât pentru clădirea bisericii, trei sau patru rânduri de morminte și o mulțime de copaci mari, majoritatea paltini, înalți și viguroși în ciuda aerului sărat, care în acest anotimp aruncau o umbră deasă asupra pământului de sub ei. Într-un fel, nici aici nu venea nimeni, dar ei erau acolo și nu cu mult înainte mai fusese ceva să se îngrijească de morminte și să facă locul să nu mai pară atât de dezolant, deși abia dacă vedeai vreo piatră de mormânt întreagă sau care să nu fi fost erodată. Cu toate acestea, unele dintre nume și date puteau fi descifrate destul de ușor – nume galeze, nume englezești –, dar, din câte observă Rhiannon, nicio dată nu depășea anul 1920. Biserica era închisă și, de la nivelul solului, era imposibil să vezi ceva înăuntru.

— E-n continuare biserică, zise Malcolm, după o tăcere destul de îndelungată. Adică nu a fost desacralizată.

— Dar nu cred că se mai fac slujbe aici.

— În 1959 a fost ultima. Aproape jumătate dintre cei de pe plajă nici nu-și pot aminti vremurile alea, sunt prea tineri.

Zâmbi și continuă, pe un ton încrezător:

— M-am interesat. Probabil că se gândesc că va mai fi ceva aici într-o bună zi.

— Cine? La ce te referi?

— Păi... nu știu, răspunse el pe un ton blând. Vezi tu, în momentul de față, e prea departe ca să mai vină cineva. Prea departe cu mașina, adică. Câți ani să fi trecut de când nimănui nu i se părea prea departe pe jos, cu povârnișul ăsta abrupt pe care trebuia să-l urci la întoarcere? Din ce-am citit eu, naosul e suficient de mare încât să adăpostească optzeci și patru de oameni.

— Tu ești credincios, Malcolm?

— Mi-e foarte greu să răspund la întrebarea asta. Într-un fel, cred că da. În mod clar, nu suport să văd cum dispare totul. Pe vremuri, credeam că aici nimic n-o să se schimbe, ca nicăieri în regat, dar mă crezi că acum mă îndoiesc?

— Oricum, n-ai ce să faci, asta sigur.

Rhiannon încerca să-i vorbească și ea pe un ton blând.

— Partea bună e că, din câte se pare, e prea izolată ca să intre în vizorul vreunor vandali.

— Da. Un mic noroc. Mie îmi place să vin aici din când în când. Mă ajută să... nu, n-am cum să spun asta fără să sune bombastic. Oricum, e un loc minunat. Liniștit. Izolat.

— Cam retras, totuși. Și bate și vântul.

— Îmi pare foarte rău, Rhi, ți-e cumva...

— Nu, nu, mi-e bine.

Aruncă o privire înjur.

— Dar știu că are o atmosferă aparte.

— Îți aduci aminte să mai fi fost pe-aici? Întrebă el cu înflăcărare.

— O, da, bineînțeles.

Ar mai fi adăugat „de multe ori”, dar Malcolm se grăbi să continue.

— Dar cocioaba aia îngrozitoare de beton o mai ții minte, sau cred că era de beton, chiar unde se termina drumul? Și aia a dispărut, evident. Ha, uneori te bucuri când se dărmă unele chestii. Și totuși, era singurul loc în care puteai să mănânci.

— Exact, și doamna de acolo făcea atâta zgomot când spăla vasele, încât nici nu te-auzeai când vorbeai, și ținea cheia de la baie în buzunarul de la șorț, trebuia să te duci să i-o ceri.

— Îți aduci aminte când am mâncat acolo la prânz?

— O, da, confirmă Rhiannon în aceeași notă. Ne-am mulțumit cu ce aveau – cârnați, cartofi prăjiți și sosul acela.

— Mhm. Da, și mai era și o pisică vai de ea, te-ai aplecat s-o mângâi și se uita la tine de parcă ai fi fost nebună.

— De asta uitasem. Tu ai băut bere neagră, Mackeson, nu-i așa? Pe vremea aia, era băutura ta obișnuită.

— Era. Acum nu se mai găsește pe nicăieri.

— Și dup-aia am fost să ne plimbăm.

Avea senzația că probabil ar fi trebuit să-i spună acum, dar nu-i venea în minte cum să formuleze, așa că se mulțumi să zâmbească și să spere în sinea ei că totul avea să fie în regulă. Malcolm se dădu un pas înapoi față de ea, după care continuă, la fel de pătimaș:

— Când am ajuns aici sus, ne-am dat seama că în noaptea de dinainte sau chiar cu două nopți în urmă fusese furtună și peste tot erau frunze, bucăți de lemn, crengi întregi și altele, iar marea era în continuare destul de agitată. Și ne-am dus chiar până acolo-n capăt, pe limba aia de pământ care se întinde în larg, îți amintești? Trebuie să fi fost destul de periculos, dar când ești tânăr faci dintr-astea. De fapt, cred că o bucată bună din ea s-a și prăbușit în mare între timp. Și eu ți-am zis știu că n-o să însemn niciodată pentru tine cât însemni tu pentru mine, nici pe departe, și nu mă plâng, dar vreau să-ți spun că nimeni n-o să însemne niciodată pentru mine cât însemni tu și vreau să nu uiți niciodată asta, așa ți-am spus. Iar tu ai zis că n-o să uiți, și cred că n-ai uitat, nu-i așa, Rhiannon?

Chiar dacă, la un moment dat, fusese prea devreme să se gândească dacă putea să evite reînvierea acelor amintirilor din ziua respectivă, acum era sigur prea târziu. Neștiind ce-ar fi putut spune în cazul acesta, Rhiannon încuviință din cap.

— Minunat. Ah, ce frumos.

Malcolm părea să nu mai fie la fel de încordat.

— Oricum, după așa o chestie, o groază de lucruri încep să ți se pară că merită efortul, asta sigur. Mulțumesc că nu m-ai uitat, la ce viață agitată ai avut.

Malcolm îi zâmbi cu pură afecțiune și-i făcu semn că era timpul să meargă mai departe. Când o luară agale pe drumul ușor în pantă care ducea spre poartă, Malcolm o luă prietenește pe după mijloc.

— Da, îl rugasem pe amicul meu Doug Johnson să-mi împrumute mașina lui. Era prima oară când o conduceam, așa că eram un pic emoționat, sper că nu s-a văzut.

— Eu una nu am observat nimic, zise Rhiannon.

— Ne-am oprit să luăm benzină și individul ăla morocănos zicea că n-avea să-mi dea rest la cinci lire, mai ții minte?

— A, da, așa e.

Stoarsă de puteri, Rhiannon ar fi fost în stare să spună că-și amintea și debarcarea generalului Tate la Fishguard.

— Și n-am făcut nici zece metri, că a trebuit să oprim, era rupere de nori și ștergătoarele nu mergeau cum trebuiau.

— Exact.

— Ah, cred că pot să-ți spun și în ce dată era. Australianii jucau la Cardiff în...

Malcolm se opri din mers, privind în gol undeva în față. Rhiannon își dădu seama că se întâmplase ceva îngrozitor. Privirea îi alunecă spre o piatră funerară orizontală înnegrită aproape și citi automat numele lui Thomas Godfrey Pritchard, care murise pe 17 iunie 1867, lăsând în urmă regrete eterne. Când își întoarse privirea către Malcolm, acesta se uita fix în continuare, însă, de data asta, la ea.

— Doug Johnson a fost plecat în Franța toată vara aia, zise apoi, ca să-și facă practica pedagogică. N-ar fi avut cum să-și împrumute mașina, nici mie, nici altcuiva. Deci, asta trebuie să fi fost în cu totul altă zi.

— Mhm.

Rhiannon făcu un efort să îl privească în continuare în față.

— Înseamnă că am luat autobuzul până aici. N-aveai cum să-ți aduci aminte că am venit cu mașina, cum ziceai.

— Nu.

— Nu-ți aduci aminte nimic, nu-i așa? Nici masa, nici plimbarea până la St. Mary, nici ce-am zis, nici nimic.

N-avea cum să se fofileze. Intensitatea nerușinat de mare a dezamăgirii lui, pe fondul micilor tensiuni care se acumulaseră pe tot parcursul zilei, era prea mult pentru ea. Își ascunse fața, se întoarse și începu să plângă.

Imediat, Malcolm dădu uitării propriile sentimente.

— Ce e? Ce s-a întâmplat?

— Sunt atât de proastă, de irecuperabilă, nu sunt bună de nimic pentru nimeni, întotdeauna mă gândesc numai la mine, nici nu-i iau în seamă pe ceilalți. Nu-mi ceri nimic exagerat, să-mi aduc aminte de o zi minunată, dar nici măcar de asta nu sunt în stare.

Malcolm o luă în brațe, iar ea își sprijinea acum fruntea pe umărul lui, însă acoperindu-și fața în continuare cu palmele.

— Orice om normal și-ar fi amintit, dar eu nu pot, și-aș vrea să pot, zău că aș vrea.

— Nu mai vorbi prostii. Doar nu te-aștepți să te și iau în serios, nu? E minunat din partea ta că-ți faci atâtea griji că ai uitat, dar nici eu măcar nu mi-am adus prea bine aminte, dac-am încurcat zilele acelea, nu? Oricum, îți minte că ai mai fost aici? La Pwll Glin?

— Mhm.

— Și, poate, că eu te-am adus aici? Mă rog, așa, vag?

— Mhm.

Poate că-și amintea.

— Măcar atâtica? Doar...

Dintr-odată, îi fu imposibil să mai zică da, chiar și la atât.

— Nu...

Dădu amărâtă din cap.

— Mi s-a șters complet din minte. Îmi pare rău.

— Nu pot să te las să te scuzi tocmai față de mine, draga mea Rhiannon. Serios, acum.

Își ridică privirea peste creștetul ei spre întinderea de la orizont.

— Oricum, gândește-te că, pentru mine, faptul că te-ai necăjit atât că nu-ți mai amintești contează la fel de mult ca dacă ți-ai fi adus aminte, aproape la fel de mult.

Asta reuși să o mai liniștească, dar, în fond, nu era decât un mod de a limpezi lucrurile. Rhiannon își scoase șervețelele și pieptănul, iar Malcolm se învârti încolo și încoace, făcând tot felul de observații despre cum biserica data *probabil* din secolul al XII-lea, că purta blazonul unuia dintre membrii familiei de Courcy și al soției acestuia pe zidul de la sud, din zona corului, și că partea de sus a turlei era fortificată de jur-împrejur – exact ce voia ea să audă în momentele acelea, fără urmă de sarcasm. Când văzu că era gata, Malcolm începu să țină o ultimă prelegere despre golf.

— Acolo erau numai case cândva, înainte să crească nivelul mării, zise el. Un sat întreg.

Rhiannon parcă auzise că, odinioară, marea se întindea și peste zona mlaștinilor de acum și că se retrăsese în timp, dar probabil că asta era altă poveste.

— Presupun că au mai rămas urme.

— Cică, de vreo de două ori pe an, când e reflux și marea e calmă, poți să distingi străzile de pe vremuri. Chiar și casele. Și cred că și o altă biserică.

— Mai scrii poezii?

— Ți-ai amintit.

Zâmbi încântat.

— Da, mai scriu. Și n-am de gând să renunț. Am noroc că mai sunt chestiuni care-mi stau pe inimă.

Până să apuce Malcolm să i le împărtășească, Rhiannon se trezi spunând, cu o inspirație de moment care o uimi și pe ea:

— Era pe-aici pe undeva o grădină minunată de trandafiri, cu ziduri de cărămidă și pergole pe alei, care sigur era a vreunui conac de undeva. Puteai să dai o raită prin ea după-amiaza. Nu știu dacă se mai poate.

— Ia să ne gândim, o fi cea de la Mansel Hall? De lângă Swanset?

De data aceasta, nu mai aveau motive să se grăbească nicăieri.

— Nu sunt chiar...

— Nu, știu la care te referi, cea de la Bryn House, sigur. Da, bineînțeles, de la Bryn House. Din piatră ca asta care se găsește prin împrejurimi și cărămidă. Nu departe de-aici. În fine, ți-ar plăcea să mergem acolo, nu?

— Mhm. N-am mai fost o dată acolo, într-o vară, când era cam urât afară?

Vremea aceea cam urâtă îi rămăsese bine întipărită în minte, nu plouase, dar fusese răcoare și înnorat.

— Cred că da, răspunse Malcolm, ca și cum nu prea ar fi avut încotro. Da, sunt sigur c-am fost. Hai să mergem să vedem. S-ar putea să ne trezească tot felul de amintiri, nu se știe niciodată.

— E posibil să nu mai fie acolo, grădina, să fi dispărut și ea ca o groază de alte lucruri.

— Hai să mergem oricum.

Îi vorbea din nou cu aerul acela visător, ca și cum ar fi simțit că pornise – sau că porniseră amândoi – pe un drum aproape predestinat, și o privea într-un mod care-i arăta că pericolul încă nu trecuse. Până la urmă, avea să fie nevoită să-l lase să spună ce avea pe suflet. Întinse brațul și îl luă de mână, strângându-l ușor, când porniră către ieșirea din curtea bisericii, după care îl strânse din nou de mână când ajunseră de cealaltă parte, într-un gest de alinare, de scuză sau care să exprime o anumită înțelegere; sau, poate,

doar o modalitate de a-l face pe celălalt să înțeleagă că, indiferent cu ce se vor confrunta, o vor face împreună. Malcolm îi strânse mâna și el, dar, până la urmă, rămase tăcut până ce ajunseră pe drumul care traversa mlaștinile, iar atunci, pentru prima oară în viață, începu să vorbească despre nimic anume.

PARTEA A ȘASEA

Malcolm, Muriel, Peter, Gwen, Alun, Rhiannon

1.

— Hotelul Bible and Crown, Tarquin Jones la telefon.

Tarc avea obiceiul de a folosi această sintagmă pentru a se referi la casa lui, deși – sau, mai degrabă, pentru că – aceasta nu era și nici nu fusese vreodată hotel în sensul unei unități de cazare, și nici nu-i spusese nimeni până la el așa. Acest lucru era ușor de înțeles – după cum remarcase odată Charlie sau doar presupuse –, însă era mult mai puțin ușor de înțeles ce spunea asta despre Tarc. Iar asta era ceva foarte tipic galez, adăugase Garth, fără să fie contrazis de nimeni.

Cu altă ocazie, Malcolm sigur ar fi fost dispus să țină cont de aceste aspecte, mai ales de acesta din urmă, dar nu și acum. Cu o claritate forțată, își rosti numele întreg.

— Cine? se auzi un zbieret, care nu lăsă deloc impresia că interlocutorul n-ar fi fost auzit sau recunoscut.

După ce-și repetă numele și mai răspicat, Malcolm întrebă dacă domnul Alun Weaver se afla acolo, dar nu primi, în schimb, decât o tăcere prelungită, întreruptă curând de chicote feminine de falsă uimire sau surpriză dintr-un plan mai îndepărtat și de un sunet care îl duse cu gândul la un arbitru fluierând aiurea. Malcolm așteptă. Trase de două ori aer adânc în piept și-și spuse că nu avea niciun motiv să se enerveze. După câteva minute, Alun răspunse pe acel ton sec specific celor care nu privesc cu ochi buni telefoanele neașteptate.

Malcolm se prezintă din nou, după care întrebă:

— Multă lume în seara asta?

— Mulți au plecat deja. De fapt, și eu eram pe picior de plecare. Nu prea vin des aici la ora asta, știi bine.

În tonul lui era o întrebare la care Malcolm răspunse astfel:

— Rhiannon... mi-a zis unde ești.

— A, serios? Oh, am înțeles.

De data aceasta, Alun vorbi cu resemnarea firească a unui bărbat – poate cea a unui bărbat galez, ar fi specificat Peter – care se pregătea să o ia la sănătoasa.

— Ascultă, Alun, voiam să te întreb dacă n-ai vrea să treci pe la noi în drum spre casă, să bem ceva. Nimic deosebit, doar *un bach*²⁶.

Pe fir se auzi o răsuflare adâncă.

— Păi, ce să zic, e frumos din partea ta, prietene, dar e cam târziu și cred că mai bine...

— De fapt, sunt singur în seara asta. Gwen trece printr-o pasă ciudată în ultima vreme, nu știu ce-a apucat-o. Nu-i stă deloc în fire s-o-ntindă așa, spontan. Zic eu c-a întins-o, ea mi-a zis să mă culc, să n-o aștept.

Urmă, ca o concluzie, un râs ușor batjocoritor la adresa capriciilor feminine.

— Ei bine, dacă așa stau lucrurile, situația se schimbă radical. Bineînțeles că vin să-ți țin în bucuros de urât. Plec în cinci minute.

Câteva momente, simpla idee că avea să nu mai fie singur îl făcu pe Malcolm să se simtă mai bine. Își luă paharul cu whisky și apă – un accesoriu nicidecum obișnuit al serilor sale – și se mută în salon. Acesta era plin de tot felul de obiecte deloc masculine, cum ar fi fost husele de mobilier și tot felul de vase fără utilitate practică, și atât de îngust în raport cu lungimea – moderată, de altfel –, încât unii oaspeți crezuseră că era, de fapt, camera de zi a lui Gwen, numai bună pentru a-și invita prietenele la serate exclusiviste, însă adevărul era că, în afară de biroul lui Malcolm, nu aveai unde să stai de vorbă, și acolo nici el nu se ducea decât dacă avea un motiv special.

În seara aceasta, salonul purta amprenta unei mici intruziuni masculine, nicidecum din cauza gramofonului sau a pick-up-ului, care erau neutre, ci a discurilor pe care le adusese mai devreme din dulapul alb de pin din birou. Aparatul, numit Playbox – negru, cu un model chinezesc discret, auriu, care în timp se decolorase –, fusese destul de performant pentru jumătatea anilor 1960, când fusese cumpărat. Discurile erau și ele cam din aceeași perioadă, sau chiar mai vechi, reeditări șterse ale „prelucrărilor” pe microșion din demult îngropații ani 1970, dar făcute în anii 1940 într-un stil care fusese la modă până în urmă cu două, trei decenii. Cei mai mulți dintre cântăreți făceau parte din grupuri cu nume ca Doe Pettit și adevărata sa formație de jazz din Storyville, deși existau și artiști solo, cum ar fi Mose Cocoșatul și LeRoy Petrecărețul Roșu, acompaniați din când în când de câte un necunoscut care cânta la muzicuță sau la acordeon.

²⁶ „Una mică” (gal.).

Malcolm voise să asculte unele dintre aceste discuri pentru a se cufunda și mai mult în trecut, pentru a ajunge treptat la punctul în care rămăsese cu Rhiannon în ziua aceea. Renunțase la proiect atunci când Gwen își spusese replica și plecase valvârtej; acum, însă, i se părea din nou posibil. Dar doar posibil: mai întâi, trebuia să se ducă la baie, sau mai precis la veceu, și să verifice cum stăteau lucrurile acolo jos. De dimineață nu erau prea bine aranjate, și o dată sau de două ori fusese nevoit să facă un efort susținut ca nu cumva gândul la această situație să-i strice excursia cu Rhiannon. Oul stâng îi făcuse și el câteva probleme, dar încerca să se împace cu situația.

Își puse paharul jos, se duse la etaj și – ce să vezi! – totul era în regulă. Aproape când să termine, își spuse că, în privința aceea cel puțin, el avea două personalități: o babă împruțită, mereu cu frica în sân, și un mecanic uimitor, capabil să gândească la rece, iar niciunul nu îl asculta pe celălalt. În realitate, o personalitate multiplă *reală*, cu personalități complet separate una de alta, ar fi putut justifica multe, fiecare putându-se detașa total de el uneori, în mod garantat.

Întors în salon, porni imediat Playbox-ul și scoase o înregistrare atribuită lui Papa Boileau și ai săi New Orleans Feetwarmers. Artiștii se uitau la el din poza de pe copertă – un șir de bărbați în vârstă cu costume închise la culoare, cămăși și cravate, șase, șapte chipuri cât se poate de negre, triste și complet interiorizate, imposibil de asociat cu cele pe care Malcolm era obișnuit să le vadă pe ecranul televizorului. Așeză discul pe axul central și, după câteva secunde, acesta coborî pe platan, unde brațul de pick-up, care, după smuciri fără vlagă și ratări repetate, reuși să găsească primul șanț de înregistrare. După un bâzâit puternic iscat de multiplele zgârieturi, începu să se audă „Cakewalkin’ Babies”. Malcolm dădu mai tare.

Acul era uzat, ca și suprafața discului, dar asta nu-l deranja câtuși de puțin, așa cum nu-i păsa nici că înregistrarea era slăbuță chiar și pentru epoca în care fusese făcută, că interpretarea la clarinet era cam searbădă, iar sunetul cornetului, cam tremurător la notele acute; fu captivat de melodie de la primele acorduri. Ca întotdeauna, asculta cu atenție, încercând să distingă fiecare notă interpretată de fiecare instrument, nemaiacordându-și niciun răgaz să reflecteze la trecut sau la orice altceva. Prea surescitat să poată sta jos, rămase în picioare în fața Playbox-ului, legănându-se de pe un picior pe celălalt, în ritmul muzicii. La momentul potrivit, începea să cante și el cu patos la un banjo invizibil, ținând impecabil ritmul, făcând tot ce era omeneste posibil să stăpânească temperamentalul trombon și punctând, la momentul potrivit, cu două lovituri din chimvalele turcești. Chiar la finalul cântecului, care, pentru un profan, veni pe neașteptate, rămase încremenit,

fără să mai respire măcar, însuflețindu-se din nou la începutul melodiei următoare, „Struttin’ with some Barbecue”.

Deja era complet în transă, cum ar fi zis altă dată. Auzise că grătarul presupunea, de fapt, să gătești în aer liber, dar mereu bănuise că, în cazul acesta, era un sens figurat, sau chiar cu totul alt cuvânt, poate o denaturare fonetică, și că *some barbecue* însemna o femeie frumoasă și rafinată.²⁷ La vederea unei asemenea ființe, bărbații ar exclama, uluiți și pierduți în admirație: „Ei, asta *da* grătar!”. Malcolm nu „făcuse paradă” niciodată sau, pornind de la ideea că „parada” era un dans, nu dansase niciodată cu o asemenea femeie, și nici acum nu mima că ar face-o, ci doar se mișca încolo și înapoi, în ritmul melodiei.

Întreruperea bruscă din momentul în care zbârnâi soneria îl făcu să se clatine. Până să se asigure că trăsese draperiile, se temu că fusese văzut de afară – un spectacol pe cîste pentru vecini: un boșorog bâțându-se de unul singur, ca un țăcănit, își aranjă sacoul, se șterse la ochi, își îndreptă umerii și porni spre ușă. De afară se auzeau voci.

Când deschise, dădură buzna înăuntru doi indivizi, cu acea siguranță desăvârșită că erau așteptați. Unul dintre ei era Garth Pumphrey, iar celălalt, un bărbat mai înalt, poate și mai tânăr, pe care Malcolm crezu inițial că nu-l cunoștea. Acesta avea părul alb și bogat, bine tuns și aranjat cu grijă, și pielea bronzată. Combinația aceasta îl făcea să arate oarecum ca o fotografie în negativ sau poate doar ca un jucător bătrân de crichet; totuși, ochii căprui, mari și senini, contraziceau ideea negativului. Când auzi muzica din salon, își întoarse capul.

— Nu-nchide ușa, Malcolm, zise Garth. Vine și Peter acum.

— Ah, am înțeles.

— Îl știi pe Percy, nu-i așa, Malcolm?

Bineînțeles că și-l aduse imediat aminte: Percy Morgan, constructor, soțul lui Dorothy, pe care-l vedea din când în când târând-o la mașină după vreo petrecere și pe care-l întâlnise mai rar – în ultimul an, de fapt – pe la Bible. Trebuia să recunoască acum că Garth era într-adevăr de ajutor uneori când verifica dacă oamenii se cunosc sau nu, în ciuda faptului bine-cunoscut că adeseori se întâmpla să îi prezinte pe unii altora – pe Charlie lui Alun, pe Alun lui Malcolm, pe Malcolm lui Tarc Jones și așa mai departe – de parcă toată lumea se senilizase.

După câteva secunde stânjenitoare, în care toți rămaseră în picioare, în hol, Peter se apropie și el cu mare efort pe aleea care străbătea grădina, gemând și mormăind în mers, așa că se mutară toți patru în salon. Aici se

²⁷ *Barbecue*, „grătar”, dar și „femeie atrăgătoare” în argou (eng.).

auzea foarte tare muzica celor de la Feetwarmers – începuse deja „Wild Man Blues” –, iar Malcolm reduce puțin volumul și le oferi oaspeților să-i apoi ceva de băut, întrebându-se cât avea să ajungă sticla de Johnnie Walker, care era plină puțin peste jumătate, la patru – mai degrabă, cinci – persoane.

— Vine și Alun, nu? îl întrebă pe Peter.

— Da? Habar n-am. Auzi, te deranjează dacă dai zdrăngăneala aia mai încet?

— Parcă-ți plăcea muzica asta veche din New Orleans – Jelly Roll Morton, George...

— Habar n-am dacă mi-a plăcut vreodată. Dacă nu te deranjează.

La apropierea lui Malcolm, Percy Morgan își ridică privirea, concentrat până atunci la discurile pe care le trecea în revistă.

— Ai Basie sau Ellington? Sau măcar Gil Evans? Mersi.

Îi mulțumise pentru un pahar de whisky cu apă. Apoi zise:

— Văd că n-are niciun rost să te întreb de Coltrane, Kirk sau ceva de genul.

— Niciunul, prietene, replică Malcolm, cu o satisfacție plină de ostilitate. Și discurile cu Basie sunt alea scoase până-n 1939, iar cu Ellington, până-n 1934. Și nu, nu am Gil Evans – parcă-mi aduc aminte de-un bariton cu numele ăsta sau ceva de genul, care cânta cu un tip, Don Redman, deși sigur nu la el te referi.

Se întinse să dea muzica mai încet, după cum i se ceruse, dar Percy Morgan obiectă ridicând mâna și sugerându-i să asculte atent. Din difuzoare se auzea un solo de clarinet.

— Doar n-ai cum să numești chestia asta invenție melodică, nu-i așa? întrebă Percy, la sfârșitul refrenului.

— Nu. N-aș numi-o în niciun fel anume. Poate doar a naibii de minunată.

— Dar s-a plimbat doar pe arpegiul acordului obișnuit în sus și-n jos și a adăugat pe ici, pe colo câteva note de trecere.

În tonul lui Percy nu era urmă de reproș sau de nemulțumire. Părea complet resemnat, convins că interpretarea n-ar fi putut fi niciodată altfel.

— Ca să vezi.

De data aceasta, Malcolm reuși să dea volumul mai mic.

— Asta a făcut, nu neg.

— Ah, nu-l da mai încet, Malcolm, spuse Garth, chiar protestând de data aceasta. Îmi plac la nebunie piesele astea vechi din epoca dixielandului, sunt chiar tari, nu?

Începu să mimeze că bătea la tobe, șuierând ritmic printre dinți.

— Ăștia care sunt?

Malcolm îi întinse coperta.

— A, da. Papa... o, da. Ai și Glenn Miller?

— Îmi pare rău, nu.

— Artie Shaw?

— Nu.

Malcolm era, în felul lui, în pragul unei crize de nervi din cauza modului în care întâlnirea sa tihnită cu un vechi prieten degenerase într-o dezbatere despre jazz, fără să fi fost întrebat măcar dacă era în regulă cu toate astea. Nu că l-ar fi deranjat dacă discurile sale s-ar fi bucurat de acel gen de interes care li se cuvenea: o tăcere reverențioasă și, în măsura posibilităților, atenția necesară, întreruptă numai de câte o întrebare sau (nu prea frecvent) de o exclamație admirativă – „O, da!”. Își dădu seama că aproape sperase ca seara să se desfășoare astfel, încă de la sosirea celor trei și, în cazul lui Alun, chiar de mai înainte. Și da, Alun pe unde dracu' umbla?

Câteva minute mai târziu, acesta își făcu apariția la ușă, cu Charlie lângă el, turuind tot felul de scuze ininteligibile și salutări și întinzându-i insistent gazdei o sticlă nedeschisă de Black Label – ca odinioară, numai că pe atunci ar fi fost o carafă cafenie de John Upjohn Jones.

— Sper că nu te deranjează că i-am adus și pe băieții ăștia cu mine, zise Alun. Tarc tot striga că nu se mai iau comenzi și toți voiau să mai bea ceva.

— Am înțeles. Nu, nu-i nicio problemă. Bineînțeles că nu.

Charlie trecu pragul plin de demnitate.

— Sau chiar să-i trimită pe ei înainte. Strategia avangărzii sau a trupelor de acoperire, cum ar veni.

— Îmi pare rău, zise Malcolm. Nu...

— Ah, divin sunet de pe vremuri! strigă Alun, pornind în grabă către Playbox. O știu pe-asta, nu-i așa? N-avea și Louis o variantă, împreună cu... cu Johnny Dodds? Pe fața a doua era „Skip the Gutter”?

— De fapt, era „Ory's Creole Trombone”.

— *Exact* – pe vechiul Parlophone 78, corect?

— Corect, confirmă Malcolm, începând să zâmbescă.

Alun se apucă să caute cu avânt prin teancul de discuri. Percy Morgan se uita fugar și deznădăjduit la titlul fiecărui al treilea sau al patrulea disc care-i cădea în mână. Malcolm merse să mai aducă pahare. Charlie se întoarse către Peter și dădu din cap încântat, ca și cum nu s-ar mai fi întâlnit de săptămâni bune.

— Capul sus, zise Charlie. Capul sus și bucură-te de muzică.

— Mă tem că efortul de a mă înveseli suficient pentru a mă bucura de muzica asta mă depășește.

— Da' de ce e mai rea muzica asta decât oricare alta?

— Nu mult mai rea, cred. Acum, când privesc în urmă, îmi dau seama că muzica e ca șahul, ca monedele străine sau ca basmele populare. Ceva care, practic, m-a interesat numai la vremea la care mă interesa orice.

— Eu nici nu m-aș fi dus la Bible dacă la Glendower n-ar fi fost închis.

— Instalează noul cuptor. Tu ai zis asta.

— Unde-s nenorocitele-alea de pahare?

Charlie aruncă o privire cercetătoare înjur.

— Și unde-i nenorocitu' de Garth? Parcă trebuia să fie aici.

— Era și încă e. Când ai intrat tu, urca treptele, mai mult ca sigur că spre baie.

— Hei, e ceva foarte tare la Garth, zise Charlie, făcând acest anunț și pentru Percy, care, în sfârșit, renunțase la treaba cu discurile, și chiar repetându-l pentru Malcolm, care se întorsese cu băaturile promise. Ascultați-mă cu mare atenție. Ori de câte ori îl vezi pe... Ce?

Se încruntă și se uită la fiecare-n parte.

— Așa, ori de câte ori îl vezi pe *Garth*, ai o minunată senzație de siguranță. Și poți să stai liniștit. Știi ce vreau să zic, nu? Adică *știi sigur* că n-ai cum să dai nas în nas cu Angharad. Exclus. Și poți să stai liniștit. Ei? Și avantajul mult mai mic de a te întâlni cu *Angharad*... e că știi sigur că n-ai cum să dai nas în nas cu *Garth*. Așa.

La aceste cuvinte, Peter își feri dintr-odată privirea, dar ceilalți doi măcar arătară că înțeleseseră despre ce vorbea, respectiv despre faptul că mereu se observa sau se presupunea de la sine că soții Pumphrey nu puteau fi văzuți niciodată în același loc. Această ciudățenie isca tot felul de speculații amuzante despre unchiul maniac cu tendințe ucigăse sau fiul cu două capete, care ar fi avut nevoie de supraveghere permanentă. Oricum, Charlie se afla pe un teren de mult bătătorit.

— Să știi că mă gândeam chiar ieri la ăștia doi, continuă el. Deci: dacă ar fi fost personaje de roman polițist, atunci ar fi fost o singură persoană, în realitate. Înțelegeți ce vreau să zic? O singură persoană, de fapt. Unul dintre ei l-ar fi omorât pe celălalt cu ani în urmă și acum s-ar fi dat drept acesta, oricare dintre ei ar fi fost. Adică și drept acesta. O parte din timp doar. Au cam aceeași înălțime ei, nu?

— De ce numai o parte din timp? Întrebă Malcolm, aruncând o privire către Percy, care clătina foarte încet din capul său alb ca zăpada.

— Ce? Doamne, păi pentru că în restul timpului ar fi el însuși, nu? Sau ea însăși, dacă ar fi vorba despre Angharad, evident.

— Lui Alun se pare că nu i-am adus nimic de băut, spuse Malcolm și plecă.

Chiar în momentul acela, Alun scoase un disc din copertă și începu să-i studieze eticheta cu un aer preocupat, dar, neavând ochelari, mai mult ca sigur că în zadar.

— Ah, *diolch yn fawr*²⁸ dragule. Nu-mi pot da seama, nu-mi pot da seama dacă asta e o prelucrare sau originalul...

— Pot să-ți spun repede două vorbe?

— Și o întreagă poveste, domnul meu.

Oftă scurt.

— Adică putem să vorbim pe-ndelete.

— Mersi, Alun. Voiam să te întreb... Știi, Gwen a zis ceva care pe mine m-a șocat profund.

2.

— Eu una iau totul în glumă, spuse Muriel. Ceea ce-mi și reușește de cele mai multe ori dacă strâng bine-bine din dinți. Ia-o-ncetișor, iubito, îmi spun când dau pe-afară de adrenalină, ai mai trecut prin așa ceva și ai scăpat nevătămată. Mă rog, ai scos-o la capăt. Spune-o încet și calm: ești în Țara Galilor, țara cântecului, țara zâmbetelor și țara dezamăgirilor. Taffy era galez, Taffy era un hoț, de acord, și jur pe ce-am mai scump că Taffy ăsta s-a ținut de tradițiile strămoșești într-un mare fel, exact așa – acum uită-te la tine.

Pronunță ultimele cuvinte cu un accent care semăna cu cel din West Mrican sau cu oricare altul, poate cu cel ghanez sau igbo. Continuă:

— Până m-am mutat aici, am crezut că ideea de a număra lingurile la plecarea oaspeților e doar o expresie. Doar un mod pitoresc de a spune ceva.

Intuind vag că Muriel ajunsese la finalul unei părți a discursului ei și având și mai vaga senzație că mai auzise ceva asemănător cu altă ocazie, Dorothy Morgan își ridică privirea. Pierduse rolul de vorbitor principal cu doar un minut sau două înainte. Surprinzător, rămăsese în pană de subiecte legate de Noua Zeelandă, țara adoptivă a unuia dintre băieții ei, o țară extraordinar de puțin cunoscută de oricare dintre oamenii cu care se putea întâlni ea aici și în multe alte părți, servindu-i drept baghetă magică sau vrajă pentru a reduce mari adunări de oameni la tăcere. Acum ratase șansa de a interveni cu alte informații imposibil de comentat, cum ar fi despre ce îi spusese Percy funcționarului de la Prefectură sau ce-și amintea ea dintr-un

articol despre ADN dintr-o revistă pe care, întâmplător, o citise recent. Dar nu pentru că ar fi ascultat ce spunea Muriel, firește, ci pentru că sunetul neconținut al vocii altcuiva îi distrăgea atenția, deturnând-o chiar și de la obiceiul de a lansa unul dintre subiectele ei predilecte.

Dorothy se uită la masa elegantă, în stil scandinav, făcută din diferite tipuri de lemn, din bucătăria plină de electrocasnice a lui Sophie. Masa era plină de resturi adunate în douăsprezece ore în care băuseră vin, fumaseră și ocoliseră toate soiurile de biscuiți, sandviciuri, bucățele de brânză și mici platouri din plastic cu pateu. Muriel și Dorothy erau singurele încă prezente și active: Sian Smith dormea, probabil, pe undeva pe la etaj, iar Sophie, care nu fusese niciodată o participantă activă la asemenea întruniri, se retrăsese în fața televizorului din salon cu ceva vreme în urmă, deși, în momentul de față, era în hol și vorbea la telefon, încercând pentru a doua sau a treia oară să dea de Percy, de care avea extrem de mare nevoie.

— Cred că ți-am mai povestit despre veteranul de război pe care l-am întâlnit în Monmouth, zise Muriel, atât de sigură pe sine indiferent de subiect. Douăzeci de ani pe baricade în inima țării, ocupându-se de ceva legat de rezervoarele de apă și de conducte printre comunitățile galeze din munți. Bineînțeles că, în mod normal, adică acasă, oamenii din Yorkshire nu dau două parale pe cei din Derbyshire, dar când ești departe de casă e altfel. Oricum, noi ne-am înțeles de minune, și știa foarte bine cum gândesc galezii. Chiar fascinant. Într-o zi – nu mi-a explicat cum a fost posibil, dar îmi închipui că și datorită toleranței lui față de ritualurile locale –, așa, într-o zi, se afla printre cei prezenți la o predică în galeză a preotului din sat. Pe care voi ați fi înțeles-o, fără îndoială...

Spunând asta, Muriel făcu o pauză îndrăznească, convinsă că putea calcula exact cât i-ar fi luat lui Dorothy să-și revină, și continuă:

— ... dar, pentru el, individul ar fi putut să trăncănească foarte bine în limba apașilor. Dar ceva a observat totuși, amicul meu. Tipul acela, galezul, tot folosea un cuvânt care suna ca englezescul „*truth*”. Cu sensul de „sinceritate”, „corectitudine” și așa mai departe. Vorbea într-o pășărească fără noimă, dintr-odată zicea „*truth*”, după care-i dădea înainte în pășăreasca lui. După aceea, când l-a întrebat el, s-a dovedit că folosisese chiar cuvântul englezesc. De ce nu un cuvânt galez, a întrebat el atunci. Ei bine, a zis acesta – iar aici în accentul lui Muriel începu să simtă iar influența din Golful Guineei –, în galeză nu există un cuvânt care să aibă aceleași conotații și aceeași *forță* ca termenul englezesc. Și dacă asta nu vi se pare îndeajuns de ciudat, a spus el, în galeză există „*truth*” – același cuvânt, sau cel puțin scris identic –, dar înseamnă „falsitate”. O aiureală totală. După cum știți prea bine. Asta da deconspirare. Am vrut de multe ori să verific chestia asta

Într-un dicționar galez-englez. În fond, trebuie să existe lucruri de felul ăsta. Doar să știi unde să cauți.

Sophie intrase în cameră exact la timp pentru a auzi ultima parte. Când o văzu, Muriel fu foarte încântată, căci îi plăcea să fie în centrul atenției, dar prefera să aibă un public mai normal, un auditoriu căruia să i se poată da cuvântul fără riscuri, din când în când. Ar fi fost bine dacă ar fi ascultat și Dorothy – mai ales anecdota de adineauri –, dar măcar o auzise, unele sonore ale acestor cuvinte îi ajunseseră la timpane de alte douăzeci de ori înainte, așa că exista și o șansă ca înțelesul lor să ajungă la creier, într-un fel sau altul, poate ocolind chiar partea lui conștientă. Oricum, la cum stăteau lucrurile, discuția cu Dorothy – sau, mai degrabă, vorbitul în prezența ei – semăna cu povestea aia cu unul care se trezește într-o temniță, într-un loc oribil, cu un arab nebun și criminal, care nu e o companie prea plăcută, căci destul de repede își dă seama că singurul mod în care-l putea face să tacă era să-l privească fix în ochi: nu trebuia decât să clipești sau – Doamne ferește! – să-ți miști capul, că se zicea cu tine! Muriel își aprinse o țigară dintr-un singur gest, nu ca atunci când i se adresa lui Dorothy, pe jumătate atentă, ca și cum ar fi condus mașina în același timp.

— Ai reușit să dai de Percy?

— Tot nu răspunde. Nu prea face el de-astea. Tocmai ce-am vorbit și cu Gwen, m-a sunat de la cârciuma aia de macaronari din Hatchery Road.

— A, Mario's, îl știu. Ce-a avut de zis în apărarea ei?

— S-a săturat până-n gât, așa zice, explică Sophie, care era gata să le împărtășească celorlalți această informație fără să-i ceară nimeni. Malcolm i-a făcut ditamai scandalul.

— Nu, serios? Nu pare deloc stilul lui Malcolm, care e un cavaler. Nu pot să mi-l închipui luându-se la harță nici cu un vânzător de scoici.

După o pauză scurtă, Sophie spuse:

— Ei, știi tu. A întreat dacă poate să treacă pe-aici și...

— Și tu ce-ai zis?

— M-am gândit că de ce nu? Cu cât suntem mai multe, cu atât mai bine.

Sophie îi aruncă o privire lui Dorothy.

— Nu?

— A, da, așa-i mereu. Perfect de acord.

— Poate c-o să ne spună ceva interesant despre marea excursie.

Mai devreme, făcuseră tot felul de speculații despre întâlnirea lui Malcolm cu Rhiannon.

— Foarte posibil. Trebuie să spun că Rhiannon a noastră cam *întinde coarda* în ultima vreme. Nu prea a avut timp nici să-și revină după beția cu bărbatu-meu.

De data aceasta, Sophie făcu o pauză mai lungă.

— Întotdeauna m-am gândit că, la ce părere ai tu despre galezi, e fantastic că tu și Peter sunteți pe exact pe aceeași lungime de undă în privința asta.

— Trebuie să plec, zise Muriel. De fapt, nu ne-nțelegem atât de bine pe cât crezi. Poți să te-nțelegi foarte bine cu cineva într-o privință anume, și dintr-odată să te trezești că te *iei de gât* cu omul respectiv exact din același motiv. Cel mai ușor lucru din lume.

Luă o sticlă aproape plină de Corvo Bianco, lovind-o din greșeală ușor de o conservă nedesfăcută de *laverbread* (fabricată în Devon), primi un „nu, mulțumesc” din partea lui Sophie și își turnă în pahar nestingherită, după care continuă:

— Dar pe mine nu prea mă afectează, firește. Mai mult de bravadă așa, între prieteni.

Asemenea declarații, servite pe un ton de genul „Voi nu știți de glumă?”, erau reacția ei obișnuită față de orice galez care refuza să se lase etichetat ca mincinos, adulterin, plicticos, tiran, ipocrit, prefăcut, snob, trântor, lingău, siluitor și alte asemenea care i-ar fi trecut ei prin cap.

— Da, sunt departe de a fi invitată în Frăția Antigaleză Peter Thomas, și nu numai din considerente legate de sex, pe care îndrăznesc să spun că președintele ar fi dispus să nu le ia în seamă acum. Nu, ar fi nevoie de...

— A, și mai e un criteriu pe care nu-l îndeplinești, Muriel, zise Sophie, cu un zâmbet voios. Nu sunt primiți decât galezii. Galezii din naștere. Mai mult ca sigur, ți-a spus Peter. Țin minte că vorbea despre asta o dată, de un Crăciun, după masă, când eram la Dorothy. Era foarte riguros în privința asta. Deja să ai doi bunici care să nu fie galezi era prea mult, așa zicea.

După ce auzul propriului nume îi declanșă reflexele de dinozaur, Dorothy ridică a doua oară capul în ultimele zece minute. Discuția dintre Sophie și Muriel, animată la început, își pierduse suflul, și poate că și asta avusese ecouri în sistemul ei nervos. De după lentilele cu rame negre, ochii i se limpeziră și se concentrară asupra celor din fața ei. Cu o încetineală maiestuoasă, trase aer în piept. Celelalte două se străduiră cu disperare să spună ceva înainte să se declanșeze catastrofa, dar era ca și cum ai fi încercat să pornești motocicleta în calea unui elefant gata de atac.

— Sigur știți că în Noua Zeelandă Crăciunul se sărbătorește exact ca la noi, spuse Dorothy, dând dovadă de un remarcabil simț al continuității. Curcan la cuptor, budincă de prune, plăcintă cu fructe confiate, totul în toiul iernii de la antipodi.

Pronunță ultimul cuvânt cât se poate de corect și de clar, ca pe oricare altul, așa cum făcea de fiecare dată când era în stare să articuleze.

— Adică în toiul verii. Închipuiți-vă numai, curcan la cuptor, tocătură și plăcinte fierbinți cu fructe confiate în luna iulie. Howard și Angela au niște prieteni în Wanangui, așa se numește Insula de Nord...

— Cred că mai încerc o dată la Percy, zise Sophie.

3.

— Aș vrea o explicație, atâta tot, zise Malcolm. Ceva care măcar să semene cu o explicație. Atâta tot.

— Ești cea mai slabă creatură pe care Dumnezeu a lăsat-o pe pământul ăsta, răspunse Alun. De ce ar sta o femeie măritată cu tine treizeci și trei de minute, nu mai zic treizeci și trei de ani, mă depășește. N-ai nici cea mai vagă idee despre ce îi place unei femei. Cu alte cuvinte – păru să-și aleagă aceste cuvinte cu mare grijă –, nu ești numai un organizator execrabil, în ceea ce privește viața în general, mai ești și un partener îngrozitor de plicticos și, evident, mereu nepriceput în dormitor. Am dreptate sau nu?

— Cam ăsta-s eu, în câteva cuvinte. A, și mai sunt și rupt.

— Rupt?

— Rupt de realitatea oamenilor din jur, izolat în „jalnica mea fantezie diletantistă a identității galeze, medievalisticii și poeziei”.

Malcolm își goli paharul.

— *Poezie?* Ar trebui să-ți fie rușine, la ce matahală de om ești. Și ce defecte mai ai?

— Momentan, nu-mi mai aduc aminte altceva. Și, după cum ziceam, aș vrea tare mult să primesc o explicație. Înainte de asta n-a fost nicio ceartă, nicio supărare, nimic. E cum nu se poate mai ciudat. Anacronic, dacă stai să te gândești. Nu mi-a mai vorbit așa de Dumnezeu știe când.

— Mhm.

Alun strânse din buze și clipi, cu privirea ațintită la perete, ca și cum ar fi meditat la una sau două posibilități teoretice, pregătindu-se să le elimine de dragul politeții.

— Nu cumva ea... a mai pomenit numele cuiva, adică nu s-a *referit* la nimeni care să fi...? Întrebă el.

— La absolut nimeni. Mi-aș fi amintit dacă ar fi făcut-o.

— Da.

În momentul acesta, pe chipul lui Alun apărură o expresie de profundă ușurare și adăugă repede:

— Asta e, trebuie să fie... o teribilă ușurare pentru tine. Da, o mare ușurare.

Malcolm încuviință din cap și oftă. Îl dureau gâtul și își roti puțin umerii pentru a-și mai alina durerea.

— Dar ceea ce mă preocupă pe mine, bineînțeles, ceea ce încerc să înțeleg e ce legătură există între asta și modul în care s-a răstit la tine. Incident pentru care, apropo, îmi pare foarte rău.

— Pentru...?

— Aseară, la clubul de golf, preciză Malcolm, începând să clipească ușor.

— A. A, da. Da. Da, chiar mă întrebam când o să ajungem la asta. Da, și-a dat serios drumul la gură, nu? Ție ce ți-a zis despre asta?

— Păi, cu greu am reușit să scot ceva de la ea. Dar n-aveam de gând să trec cu vederea.

— Ai mare dreptate, nu e bine așa. Niciodată. În fine...

— Mă rog, era obosită, băuse câteva pahare și nu prea era în apele ei și, sincer acum, Alun, îți spun cât se poate de sincer, era furioasă pe tine, nu, nu furioasă, enervată. Iritată. Din cauza unei probleme lingvistice pe care mărturisesc că nu prea am...

— A, știi. Ea a crescut în Capel Mererid, vorbind galeza, iar eu, nu. Sincer să fiu, Malcolm *bach*, Gwen crede că-s un impostor și, mai rău de-atât, că vând Țara Galilor pe bucăți englezilor, așa că e și normal să o irite persoana mea. Nu, nu, te rog... N-o să ne contrazicem acum, nu despre asta discutăm. Apropo...

Alun se aplecă în față și rosti cu emfază, dar mai încet:

— Să nu crezi pe cuvânt tot ce ți-a zis, nimic chiar. La mijloc e ceva mai simplu și da, ai dreptate, are legătură cu ce ți-a zis în seara asta. Așa, acum, whisky-ul e în camera din față.

Zisese asta cu un scop anume, ca el și Malcolm să se retragă în bucătărie pentru acest subiect al discuției lor.

— Vrei să-ți mai torn? Hai, hai, o să-ți facă bine.

— Chiar crezi? Bine, numai un pic. Mulțumesc.

După ce se ridică, Alun îi atinse ușor brațul lui Malcolm.

— E-n regulă, prietene. O să-ți explic. Nu e ușor, dar e în regulă.

Malcolm rămase singur. Își dădea seama că probabil era beat – chiar dacă doar puțin –, o stare care nu-i mai era familiară de peste treizeci de ani, de fapt, cam de când se căsătorise cu Gwen, până acum când Alun se întorsese în viața lui. Era dezorientat, dar nu deprimat, oarecum liniștit în privința lui Gwen, păstrându-și gândurile despre Rhiannon undeva deoparte, pentru mai târziu, fără să facă vreo legătură între cele două femei sau să înțeleagă ce însemnau ele pentru el. Frumos din partea lui Alun să vină la el, să-l

asculte și, aparent, să clarifice orice trebuia clarificat. Și totuși, pe undeva, simțea o teamă care se risipea ori de câte ori încerca să și-o explice și se întorcea pe furiș ori de câte ori renunța.

De când se instalase în bucătărie, auzise cu intermitență un murmur de glasuri din salon, acordurile inițial slabe, după care de-a dreptul insesizabile, ale muzicii, o dată sau de două ori râsul lui Garth. Acum auzea vocea ridicată a lui Alun povestind ceva, după care izbucniră alte hohote de râs. Nu, nu făcea glume pe seama lui, a lui Malcolm – o aiureală, erai chiar paranoic dacă te gândeai la așa ceva. Și iată-l venind imediat înapoi, nu mai zăbovise, dându-i zor conștiincios cu cele două pahare. Mișcările îi erau la fel de vioaie ca întotdeauna. Cu o expresie reținută, gata să ducă până la capăt ce începuse, își trase scaunul lângă masă, pe care, întâmplător, Malcolm o curățase de toate resturile meselor anterioare și de firimiturile pe care Gwen le lăsase acolo. Stătea neobișnuit de drept pe scaun.

— Așa, zise Alun pe un ton milităresc. Așa. O să-ți rezum totul într-un singur cuvânt. Gelozie. Pură gelozie. Și invidie, care nu e nici pe departe același lucru, dar nici mai bună. Am citit recent undeva exact chestia asta – pentru o căsnicie, invidia e mai dăunătoare decât gelozia. Și galez, scriitorul. Acum nu-mi vine-n minte cum îl cheamă. În fine. În viața ta, a existat ceva frumos, ceva romantic oarecum – cu alte cuvinte, Rhiannon. În viața ei, n-a existat așa ceva, biata Gwen, adăugă apoi, uitându-se fix la Malcolm. Tu ai o întâlnire nostalgică, te întorci triumfător, iar ea te pedepsește. Explicația e simplă. Să nu fii prea aspru cu ea. Așa se-ntâmplă mereu când vine vorba despre femei. Ca un reflex.

— Dar nu am venit triumfător, m-am gândit și eu la asta, nu-s chiar netot, am evitat cât am putut. I-am zis că m-am simțit destul de bine, că mâncarea n-a fost cine știe ce, vremea, un pic cam rece și așa mai departe.

Deloc surprinzător, Alun începuse să dea dezaprobat din cap înainte ca Malcolm să ajungă la jumătatea frazei.

— Ascultă la mine, când te întorci de la o întâlnire de genul ăsta, tot ce nu e groaznic e interpretat ca triumf, ai înțeles? Toate fac... O, Doamne.

— Dar, din ce zici tu, înseamnă că nu voia decât să mă facă să sufăr.

— Exact.

— Dar eu nu voiam s-o fac pe ea să sufere.

Un oftat adânc îi arată inutilitatea oricărui răspuns.

— Și ea...

— Până mâine-dimineată, o să uite ce-a zis.

— Dar eu nu.

— Ba da, o să uiți, nu până dimineață, dar o să uiți până la urmă și, cu cât mai repede, cu atât mai bine. Zi după mine – nu, n-o lua literalmente, dar fii

atent. N-a vorbit serios. A folosit cuvinte în loc să urle și să țipe. Era supărată – pe bună dreptate sau nu, chiar nu contează. Iar tu trebuie să taci și să-nghiți. E un ordin.

— Ce să zic, presupun că dacă nici tu nu știi chestiile astea, atunci cine?

Malcolm oftă din nou.

— Bine, o să mă străduiesc. Și totuși, cum se leagă ce mi-a zis mie de ce ți-a zis ție?

— Hm...

Alun luase o înghițitură de whisky, îl ținea între buze și dinți mai precis, așa că ținu un deget ridicat până îl dădu pe gât.

— E același lucru, numai că pe dos. Adică faptul că a văzut-o pe Rhiannon, că a văzut-o vorbind cu tine probabil, asta a declanșat tot. Gwen voia să se ia de ea, dar nu putea direct, pentru că-s prietene vechi și așa mai departe, așa că s-a răzbunat pe ea prin mine – nu că nu s-ar fi răzbunat *con amore* sau ceva, înțelegi? Dar nu-i problemă. Gelozie... și invidie. În cazul ăsta, e mai degrabă invidie, ceva personal, pentru că e vorba despre reacția unei femei față de o alta, cam de aceeași vârstă și condiție socială. E clar ca bună ziua. Se-ntâmplă tot timpul.

Se auzi din nou râsul lui Garth, slab – sau, mai bine zis, extrem de slab –, și Malcolm spuse:

— Mie mi se pare cam prefăcătorie.

— Prefăcătorie pe dracu'! Când o să...

— Scuze, cred că lipsă de sinceritate ar fi mai adecvat.

— Bine, lipsă de sinceritate pe dracu', atunci. După ce o să – o, Doamne – renunți la ideea asta greșită și căpoasă că femeile trebuie să comunice exact ce vor să spună și să spună exact ce vor să comunice – cu excepția situațiilor în care mint –, genul ăsta de comportament o să ți se pară absolut firesc. Lipsă de sinceritate sau prefăcătorie *pe dracu'*. Nici c-ar putea să existe ceva mai onest și mai evident de-atât.

Tonul lui Alun se mai îmblânzi:

— Știi că Gwen e diferită în multe privințe, dar într-altele e la fel ca toate celelalte femei, iar asta e una dintre ele. De acord?

— Da, răspunse Malcolm, aproape fără ezitare. Bineînțeles că ai dreptate. Doar că o să-mi ia ceva să mă obișnuiesc cu ideea. Așa, deci. Mersi, Alun.

— Ei, e-n fișa postului, prietene. Acum, să nu-i mai pomenști nimic despre asta, da? Te porți ca și cum nu s-ar fi întâmplat nimic. Și fii drăguț cu ea – dar la asta o să te ajute experiența pe care o ai și bunul tău simț. A, și – continuă el, când tocmai se ridicau de la masă – ia zi, ce-ai făcut cu Rhiannon la Courcey, monstru bătrân? Afurisita aia parcă plutea când s-a întors.

— A, nu, zise Malcolm, ferindu-și privirea.

— *Ba da*, serios. Parcă era cu douăzeci de ani mai tânără. Fii atent, ne-am înțeles? Sardis și Bethesda²⁹ sunt cu ochii pe tine. O, Doamne, adăugă Alun, uitându-se la ceas. Înainte să plec, e minunat s-aud din nou muzica asta de altădată. Hai să stabilim o seară în care s-ascultăm doar noi doi, fără filistinii ăștia și fără fani Ornette Coleman ca Peter. Dar, voiam să zic, era unu care-mi plăcea mie în mod deosebit, un trompetist cu nume franțuzesc, Matt, Nat...

— Natty Dominique, mare om... Da, am ceva piese de-ale lui. Ciudat că-l mai ții minte.

— Poate putem să punem câteva înainte să-mi iau zborul. N-a înregistrat o groază cu George Lewis?

— Cred că mai mult cu Dodds.

Acest ultim schimb de replici avu loc în timp ce Malcolm și Alun mergeau unul în spatele altuia dinspre bucătărie spre salon, astfel că era și firesc ca Malcolm să nu observe expresia trecătoare, dar profundă de ușurare a lui Alun, grație unor puteri superioare, a unei satisfacții vulgare etc. Când au intrat în salon, Playbox-ul nu mai cânta, deși luminița rubinie arăta că era aprins în continuare, iar Garth le povestea celorlalți ce făcuse sau ce văzuse la un moment dat. După cum tăcu deodată la vederea lor, s-ar fi putut înțelege că nu vorbea doar de dragul de-a vorbi, ci că, măcar de data asta, știa ce făcea. Peter stătea jos, cu buzele strânse într-un rictus de dezgust care nu era exprimat față de un obiect precis. Charlie stătea cu fața spre ecranul televizorului stins, dacă nu sperând că avea să pornească din clipă în clipă, atunci doar pentru că, întâmplător, se uita în direcția aceea în momentul respectiv. Percy, pe jumătate cocoțat pe masa pe care se afla gramofonul, pe jumătate rezemat de acesta, transmitea, fără să spună ceva sau să facă vreo mișcare anume, că nu era cu ceilalți, nu că nu i-ar fi apreciat, ci doar că făcea parte dintr-un alt grup, aflat în apropiere, și parcă aștepta din clipă în clipă să fie chemat și să plece. Din câte se părea, nimeni nu bea. După ce ajunseseră în acest punct, nu mai aveau pic de energie în ei.

— Mă gândeam să mai punem un disc, zise Alun. Și să mai bem poate și una mică, pentru drum.

— Distracție plăcută, zise Percy. Și cu una, și cu alta, sau cu amândouă. Mulțumesc pentru ospitalitate, Malcolm. Eu cred că unii dintre noi ar putea s-o ia spre casă acum, tu nu? Peter, tu ești cu mașina...

Garth se ridică tanțoș de pe scaun răsufând greu.

— Eu o iau pe jos, zise el. Să-mi umplu puțin plămânii cu aer curat.

— Da, păi, atunci nu mai e decât Charlie și pe el îl duc eu acasă. Oricum, trebuie să mă duc s-o iau pe Dot.

²⁹ Localități din comitatul Pembrokeshire, Țara Galilor.

— Adică de la noi? Întrebă Charlie, întorcându-se vioi în scaun. De unde știi că e acolo?

— Dorothy s-a dus de dimineață la Sophie să-și bea cafeaua și să stea la un pahar de vorbă.

— Nu, ziceam de unde știi că e în continuare acolo? Ai sunat-o pe Sophie?

— S-a dus la Sophie să-și bea cafeaua și să stea la un pahar de vorbă, spuse Percy, puțin mai tare, dar fără să-și schimbe în vreun fel tonul calm și hotărât.

— Dar pe Sophie n-ai sunat-o.

Se părea că Charlie voia ca acest lucru sau ceva similar să fie consemnat.

— Tacă-ți fleanca, Charlie, zise Alun.

— Uite ce e, cu cât plecăm mai repede, explică Percy, cu atât ajungem mai devreme acasă ca să ne culcăm.

Plecară la foarte puțin timp după aceea, cu toții, inclusiv Alun, de la care ar fi fost de așteptat să profite de acest prilej crucial ca să-și asculte melodiile fără să fie deranjat, dar acesta se retrase împreună cu ceilalți, mormăind ceva despre faptul că a doua zi trebuia să se trezească devreme. Și astfel, aproape, dar nu complet sigur că Alun găsisese soluția cea mai bună la problema cu Gwen și având o senzație ușoară de amețală, Malcolm își turnă un pahar de amestec aproape incolor de whisky cu apă și mai ascultă un ultim disc, de data aceasta nu în picioare, cu pasiune, ci cufundat în fotoliul lui mic și incomod.

Înregistrarea aleasă era ceea ce cândva fusese o versiune nepublicată a melodiei „Goobar Dance” (în colaborare cu Natty Dominique, la trompetă). Lăsa volumul mic, de teamă să nu provoace represalii – pe moment sau cu altă ocazie – din partea ajutorului de măcelar pasionat de reggae care locuia pe partea aceea. Când „Goobar Dance” se termină, Malcolm își zise că, dacă tot se apucase, putea să mai asculte câteva și adormi încercând să se gândească la Rhiannon, dar dorindu-și, în schimb, ca Gwen să se întoarcă acasă.

4.

— Am întrebat-o pe prietena asta a Angelei ce era, zise Dorothy, și mi-a zis că era o specialitate maori – știți, voi, triburile care au ajuns acolo primele, cu bărcile lor cu vâsle, la asta mă refer. Un popor foarte civilizată. Au tot felul de tradiții. De exemplu...

Așezat în celălalt capăt al mesei din bucătăria lui Sophie, soțul ei aruncă o privire la ceas.

— Două minute, draga mea, strigă.

— Ce se întâmplă peste două minute? Întrebă Peter, de lângă el. Fierb aici de curiozitate.

Era destul de intrigat și adevărul e că se simțea stânjenit să stea acolo fără să spună nimic. Nu fusese nevoie să explice că prezența lui acolo făcea parte dintr-o rutină, care presupunea, de asemenea, să se ducă în locul în care știa că fusese Muriel, în caz că avea nevoie să fie dusă cu mașina acasă sau în altă parte – și asta fără a-i lua dreptul de a pleca oricând, fără să-l informeze, cu taxiul. Dacă ar fi trebuit să-i spună și să-l scutească de un drum zadarnic de vreun ceas, s-ar fi simțit îngrădită. În seara asta, Peter avea noroc, în sensul că ea era încă acolo unde se dusesse mai devreme, deși în momentul de față nu se vedea nicăieri.

— O să vezi, dacă rămâi pe-aici, spuse Percy, răspunzându-i la întrebare.

— Mai mult ca sigur o să fiu. Să termini o discuție cu Gwen poate dura o noapte întreagă.

— Ce? A, acolo-i Muriel?

— Tu n-ai înțeles la fel?

— N-am înțeles nimic, Peter, eram ocupat aici, și încă sunt, dar nu mai durează mult. Da, în comparație cu alții, mă consider un om foarte norocos că am o soție așa cooperantă.

Peter nu știu ce să mai zică. De ani buni, tot dădea peste Percy pe ici, pe colo, dar nu observase niciodată nimic deosebit la el, și acum lăsase prea mult să treacă pentru a-i mai putea cerceta chipul și postura ca să observe dacă fusese ironic sau nu. Bineînțeles, tipul era galez. În timp ce Peter încă se gândea la asta, ușa se deschise încet și Charlie intră tiptil, rămânând lângă prag, în caz că ar fi fost nevoie să se retragă rapid.

— Eu cred că mă duc la culcare, anunță el.

— Bine, răspunse Peter, când văzu că nimeni nu spunea nimic.

Sophie, care stătea lângă Dorothy, fiind și acum, ca de atâtea ori, auditoriul ei oficial, aruncă o privire în jur. Printre informațiile despre finanțarea serviciilor medicale din Noua Zeelandă sau după ce termină cu acest subiect, aceasta spuse:

— Sian e în camera mică.

— Ce face acolo? Întrebă Charlie, pe tonul ușor certăreț pe care-l avea încă de la Malcolm.

— Păi, s-a dus să doarmă.

— Și nu poate să facă asta la ea acasă?

— Nu mai are pentru ce să se ducă acasă. Știi doar.

— Doar dacă nu trebuie să-i facem noi nimic.

— Las-o, zise Sophie.

Acest schimb de replici îi îngreunase teribil discursul lui Dorothy, însă își reveni curând. Afișând un zâmbet elegant, Sophie se întoarse din nou spre ea. Charlie porni cu pași nehotărâți și se opri în mijlocul camerei.

— Alun în formă maximă, zise.

Percy se uită voios la el, dar nu spuse nimic. Peter scoase un mormăit.

— Se ridică la înălțimea situației. E *exact* genul de situație care scoate tot ce-i mai bun din el, să-l convingă pe un tip ca Malcolm că toate îndoielile pe care le-ar putea avea despre... viața lui personală sunt total nefondate. Îl montează teribil. Să știți că mie mi-ar plăcea să știu ce și-au zis efectiv unul altuia, vouă nu?

— Cred că te pripești, spuse Peter, aruncând priviri fugare către Percy.

— Poate. E chemat la telefon, după care ce-ar fi să-i facem o vizită bătrânului Malcolm, căruia i s-a dus buhul de pasăre de noapte și petrecăreț ce e? Mhm. Eu zic că dezastrul e aproape.

În timp ce Charlie termina ce avea de zis, Percy se uitase din nou la ceas, iar acum mergea încet, cu gândul să se posteze în spatele soției lui.

— Și-au păstrat chiar și bucătăria tradițională, zise Dorothy. Într-o seară, o prietenă de-a Angelei ne-a gătit o specialitate maori. Era cu niște...

Tot tacticos, Percy se aplecă în față, își strecură mâinile pe sub brațele ei și o ridică pe neașteptate, folosindu-și forța, dar nu exagerat. Dorothy țâșni în picioare, ca un cui tras de un ciocan de dulgher, cu vârful spintecat.

— Haide, draga mea, zise Percy, trăgând și împingând.

La început, Sophie nu se amestecă, dar puse umărul și ea după aceea.

La scurt timp, Peter și Charlie îl auziră spunând, de undeva din hol: „Floare la ureche”. După care, se auzi ușa trântindu-se.

— Un spectacol chiar impresionant, în felul lui, declară Charlie. Nu-l mai văzusem până acum.

— Chiar impresionant. Uneori, pleacă singură, fără să aștepte să fie dată afară. Evident, depinde de cum se simte.

— Da, presupun că, la urma urmei, la asta se reduce totul.

— Cred că eu mă duc să mă culc, îi zise Charlie lui Sophie, care se întorsese în încăpere.

— Așa să faci, dragul meu. Ești bine?

— Foarte bine. Da, pe cuvânt.

— Nu mai stau mult nici eu. E și Sian acolo.

— Mă descurc eu.

Charlie își sărută soția pe obraz și se întoarse o secundă către Peter, cu o sclipire distantă în ochi.

— Ne mai vedem. Acu-s puțin afumat.

După ce plecase Charlie, Peter abia dacă avusese timp să se întrebe cum avea să abordeze chestiunea pe care trebuia să o abordeze, că Muriel și intra în bucătărie, urmată îndeaproape de Gwen, pe care Peter abia dacă o zărise de când sosise. Amândouă aveau în mână câte un pahar gol și felul în care se mișcau le făcea să semene izbitor în momentul acela: aveau picioare destul de scurte, se mișcau încet și fără zgomot, cu umerii lăsați, dar capul sus, cu bărbia înainte și cu nasul destul de ascuțit, în căutarea sticlei de vin. În niciuna dintre cele aflate la vedere nu se mai afla strop de vin. Fără vreo vorbă sau alt tip de comentariu, Sophie scoase una plină, o sticlă de un litru de Emerald Riesling, dintr-o cutie de carton de lângă frigiderul ei cât o gheretă. Punând și ea umărul, Muriel scoase dopul *in situ* de pe tirbușon într-un stil fără fasoane, cu capul învăluit în fum de țigară. Gwen scoase plasticul din jurul gâtului noii sticle cu un cuțit de decojit fructe. Niciuna nu scoase vreun cuvânt până ce nu turnară băutura în pahare.

— Dorothy a noastră și-a făcut ieșirea, zise Muriel. Nu prea devreme, să se consemneze.

— Sunetul ușii închise în urma ei a fost atât de dulce, spuse Gwen.

Muriel se instală în locul în care stătuse înainte.

— Dar nici junele Percy nu s-a prea zorit să ne salveze, nu?

— Probabil c-a simțit și el nevoia de-un ceas liber, zise Peter, care era în continuare impresionat de mișcarea hotărâtă și agilă a lui Percy și, chiar mai mult, invidios pe capacitatea lui de izolare într-o sferă înaltă, a lui și numai a lui. Mie mi se pare foarte rezonabil, adăugă apoi.

Cele trei femei îl fixară cu privirea în tăcere – Sophie numai o clipă, în timp ce se îndrepta spre ușă, iar Gwen, care se așezase, oarecum mai mult. Muriel îl privea peste gura paharului ei și nu-l slăbi până nu lăsă paharul pe masă. După aceea, spuse:

— Ei bine, băiețș, acum ai ocazia să iei și tu o mică pauză. Eu și prietena mea Gwen tocmai ne gândeam să mai stăm la taclale așa, ca între fete, și nu prea vād cum ai putea participa, așa că poți s-o-ntinzi de pe-acum, ce zici? N-are rost să-ți mai pierzi vremea pe-aici, nu?

Muriel zâmbi, sau doar își arcui colțurile buzelor, ridicând din sprâncene.

Peter se așteptase să fie rugat să rămână cât soția lui mai bea un pahar, după care să mai stea pentru încă unul. În această situație, mai târziu ar fi fost pasibil de reproșuri că ar fi stricat totul dând semne de nerăbdare – și asta indiferent de cât de mult s-ar fi străduit să le zâmbească voios tuturor fără încetare – și poate și altele, că ar fi târât-o acasă tocmai când se simțea și ea bine. Nu era o bețivancă notorie, dar, când o lua pe ulei, scenariul era

mereu același. Așadar, nu era deloc pregătit să i se poruncească să plece din casa lui Sophie.

— Oh... e în regulă, zise el. Pot foarte bine să...

— Nu, nu, prietene, n-aș vrea să te rețin.

Muriel lăsă să-i scape un chicotit.

— După cum te văd, ți-ar prinde bine să te culci devreme, într-adevăr, nu e prea devreme, dar tot ar fi ceva.

După alte câteva proteste anemice, fu condus afară din cameră. Gwen îi adresă o fluturare din degete în semn de rămas-bun, însoțită de un zâmbet prostesc, care-l făcu să-i pară destul de rău pentru Malcolm, dar numai așa, în trecere. Ajuns la cuier, încercă să-și scoată din minte – așa cum o făcuse de multe ori până atunci – ideea că, dacă ar mai fi avut o mașină, pe care ei, sau mai precis ea, ar fi putut să și-o permită lejer, nimic din toate acestea nu s-ar mai fi întâmplat. *Toate* acestea? O picătură într-un ocean. Și bineînțeles că tot ar mai fi fost astfel de seri, în care ea ar fi fost prea amețită – sau aproape amețită – pentru a șofa. Ei bine, în situații de genul acesta, în care chiar fi avut nevoie de el, ar fi putut să-l sune sau... Ce tot zicea el acolo? Să-și permită ea să se simtă îngrădită și să rateze o ocazie perfectă de a-l freca pe el în același timp? Ce glumă bună. Probabil că ar fi fost nevoit să vină s-o ia aproape la fel de des ca înainte.

În hol, aproape că dădu nas în nas cu Sophie, care avea pe cap o eșarfă turcoaz, ceea ce era suficient de neobișnuit ca să o întrebe:

— Pleci undeva?

Abia acum își aminti, auzise telefonul țârâind în urmă cu o clipă sau două.

— Da. De ce?

Intonația ei obișnuită n-avusese nevoie niciodată de schimbări majore pentru a deveni țâfnoasă.

— Charlie o să fie bine, nu?

— De ce să nu fie?

— Păi...

Peter își mișcă capul într-un fel care să-i aducă aminte că, în calitate de prieten vechi, știa, firește, despre problemele nervoase ale soțului ei.

— Ar trebui să fie destul de în siguranță cu trei persoane în casă, nu?

— A, da. Da, bineînțeles.

— Dacă-ți faci griji, poți să mai stai și tu.

De data aceasta, Peter clătină din cap, gândindu-se că poate-l lua peste picior.

— Și mie-mi place să mai iau o pauză din când în când, să știi, zise ea.

Înainte de a apuca să-i răspundă, dacă ar fi avut ce, Sophie se întorsese deja în bucătărie.

Auzind ușa de la intrare închizându-se pentru a doua oară, Gwen și Muriel se uitară una la alta.

— Peter nu prea e în apele lui, zise Sophie.

— Știi că mi se pare că nu prea ține la băutură, spuse Muriel. Niciodată n-a ținut.

— Dar a fost frumos din partea lui, spuse Gwen, să îi ia apărarea lui Percy așa. Și asta arată că are o inimă mare.

— Da, ai crede că e-n stare să-și dea seama că pe lume mai sunt și alții care au nevoie de o pauză, răspunse Sophie, după care schimbă subiectul. Eu mă reped vreo jumătate de oră până la Rhiannon. Voi nu vă grăbiți nicăieri, nu? Mâncare, în frigider, adăugă apoi, deși pe masă se aflau destule gustări pentru încă vreo două ore. Dacă vreți, puteți să rămâneți peste noapte, mai e un pat în...

Muriel o întrerupse pentru a-i spune că ea avea să ia un taxi spre casă, iar Gwen, pentru a-i zice că avea să o ducă ea cu mașina, după care acestea începură să se contrazică până ce Sophie chiar plecă, nu înainte însă ca ele să reușească să-i mulțumească pentru invitație și să-i transmită salutări lui Rhiannon. După ce se asigură că rămăseseră singure, Gwen se întoarse către Muriel, încruntându-se concentrată.

— Ce ziceam, o conservă mai de calitate, cu o lingură de iaurt...

— Și un strop de pătrunjel tocat...

— ... după care încep să te întrebe ce legume ai pus, nu cumva e și andivă aici, parcă are și gust de țelină. Și vor să știe *cum* le-ai pregătit, sigur le-ai călit în unt și așa mai departe. Eu le spun că tot cel mai bine e să le faci cum se făceau odată.

Muriel începu să râdă cu mai mult chef decât ar fi presupus o simplă discuție despre gătit.

— Chiar așa, nu prea mai au ce să zică. Și, bineînțeles, dacă e vorba de pui, de ciorbă scoțiană sau de mai știu eu ce, nu-ți trebuie decât cuburi de condiment pentru supă și alcool, atâta tot, cuburi de condiment și alcool. O conservă de supă din cozi de vită, un cub de supă, o lingură de whisky și atâta tot. Nu numai că e mai ușor, e incomparabil mai ușor. Și *mai bun*, adăugă apoi pe un ton de specialist. E mai bine în toate sensurile.

— Când mă gândesc la cum era, zise Gwen, sprijinindu-și bărbia în mână în care avea o țigară aprinsă și uitându-se cruciș la o pată proaspătă de vin de pe fața de masă. Cum ne căram de colo-colo cu oala de supă, cum o aveam mereu în cuptor, cum vânam fiecare bucățică de os, de parcă o carcasă de

pui ar fi fost de zece ori mai valoroasă decât puiul și... Știi tu, Muriel, îți vine să crezi că, uneori, mă duceam la măcelărie să iau oase pentru câine, deși n-aveam niciun câine, doar ca să le pun în oala aia nenorocită cu zgârciuri de vită? Și pentru ce? Oare ce naiba era în capul nostru?

De data aceasta, Muriel îi răspunse cu afecțiune și admirație în același timp, sau cel puțin așa păru. În general, ea și Gwen se înțelegeau binișor și atât – chiar și atunci când Gwen nu i se părea vicleană și când lui Gwen nu i se părea gălăgioasă sau ciudată sau amândouă Muriel – dar miezul nopții putea încuraja o prietenie între ele. Asta, în parte, pentru simplul fapt că băuseră cot la cot și supraviețuiseră împreună, așa cum se și gândiseră mai devreme. Dar nu era doar asta, sau cel puțin nu acum.

Gwen așteptă un moment, după care spuse, mai mult sau mai puțin într-o doară:

— În fond, nu e ca și cum ar observa cineva, nu mai zic să aprecieze, cele mai evidente chiar...

— Nu mă face să râd.

— Adică, ei nici măcar *nu știu*.

— Bineînțeles că *nu știu*, draga mea. Nu poți să știi decât dacă vrei să știi, iar ei nu vor să știe. Au alte lucruri care le solicită prețioasa lor atenție, așa cum bănuiesc c-ai observat deja.

— Nu suport să-i văd...

— Ce, deranjându-se să observe cum se trăiește în propria casă, cum funcționează nenorocitele-astea de lucruri? Nu, în niciun caz. De ce-ar face-o? În fond, ei deja au câștigat.

Nu mai era niciun dubiu că cei despre care discutau acum nu erau aceiași care o întrebaseră pe Gwen ce legume pusese în mâncare. Cu toate acestea, era destul de clar că subiectul despre care voiau să discute într-adevăr cele două femei nu fusese încă abordat. Lasă timpul să treacă, se spunea în South Wales când într-o discuție apărea o tăcere nedorită. Gwen fu cea care dădu cărțile pe față, cum făceai dacă aveai norocul ca toți ceilalți să lase timpul să treacă.

— Bineînțeles, e încă foarte atrăgătoare, îmi dau seama, n-aș zice frumoasă, mie nu mi s-a părut niciodată frumoasă, dar e foarte atrăgătoare.

Nu-i spuse pe nume – nu dintr-un instinct galez de a nu-și asuma cele zise, ci pentru că mintea îi era exclusiv la Rhiannon, și așa fusese, în realitate, de minute bune.

Poate că era valabil și pentru Muriel, care i se alătură foarte prompt.

— A, de acord, cu o căruță de bani investiți în tratamente cosmetice, masaje, centre de întreținere și mai știu eu ce. Plus că nu a trebuit să miște un deget în casă.

— Oh, așa e, dar să știi că nicio cremă din lume nu-ți face pielea așa. Și alura aceea, ori o ai de la natură, ori nu. Cât despre...

— Un nenorocit de pai n-a ridicat.

— Când vine vorba însă despre ceea ce tu ai numi aspectul social, pot spune că... nu mai sunt de aceeași părere. Felul în care vorbește...

— Fasoane și aere... la vârsta ei.

— Adică, e în regulă când vine vorba despre conversații lejere, nimeni n-o întrece la șuete, da, asta recunosc, dar spune parcă numai platitudini. Știi tu, banalități. Bineînțeles, n-am pretenția să discute despre Wittgenstein la cafea, între doi biscuiți, nici pe departe, dar totul e plăcut, prietenos, așa, și dup-aia stai și te întrebi *ce a zis*, de fapt. Nu se așteaptă nimeni la vreo dovadă năucitoare de înțelepciune...

Acest discurs îi oferi lui Muriel prilejul de a recupera teren.

— Sinceră să fiu, mie mereu mi s-a părut un pic cam plictisitoare.

— Mă rog, eu n-aș...

— Auzi, dar ea n-a fost... n-ați fost voi... tu n-ai fost...

— N-am fost ce, drăguță?

— Știi tu, la... locul acela de pe șosea, la, știi *tu*, poli îi zice?

— La universitate, spuse Gwen puțin înțepată.

— Da, exact, n-ați fost amândouă acolo acum o veșnicie, tu și ea?

— Să știi c-am fost, da, cu multă vreme în urmă, cum zici tu.

Gwen încercă să-și aducă aminte ce fel de studii făcuse Muriel. Cu siguranță că, dacă ar fi fost la altă universitate sau la o instituție onorabilă de învățământ, Muriel s-ar fi lăudat de multe ori cu o asemenea realizare. Așa că, probabil, fusese la vreun colegiu de institutori sau la vreo altă școală mai modestă, unde le serviseră invidie pe pâine. Își dădu seama că nu era prea sigură pe subiect. Adăugă:

— Asta dacă are vreo importanță.

— Scuze, mă întrebam numai ce figură făcea ca studentă, știi tu, din punct de vedere academic.

— *Oh.*

În timpul care se scursese – nu mult, dar prelungit de câteva râgâieli ușoare ale lui Muriel –, Gwen își aminti că era vorba despre o școală de artă numită după unul dintre orașele industriale din nordul Angliei, căreia probabil că i se datorau – măcar într-o anumită măsură – gusturile lui Muriel în materie de pictură, după cum se putea vedea la ea acasă. Asta o făcu pe Gwen să se simtă îndeajuns de în largul ei încât să continue:

— Păi, acum, că ai adus vorba despre asta... e destul de interesant. Se ducea la toate cursurile, ceea ce e un lucru înțelept dacă nu ești prea încrezător în capacitatea ta de a excela, cum ar veni, și-și făcea cumintică

toate referatele și probabil că s-ar fi ales și cu o diplomă, singurul lucru la care și aspira, dacă n-ar fi...

— Am înțeles. Ce anume, ce anume a făcut?

— Studia, rosti Gwen, accentuând oarecum acest cuvânt, după care continuă disprețuitoare, biologie ca primă specializare și botanică, specializare secundară, sau invers, nu-mi mai aduc aminte. Și engleză în primul an, cred.

— Fără rezultate spectaculoase, să-nțeleg?

— Era o studentă conștiincioasă, dar nu părea interesată de domeniile astea și în restul timpului. Își făcea treaba, și gata, după care ieșea în oraș. Ofertele nu-i lipseau, după cum cred că-ți închipui. Nu, nu prea participa la schimburile de idei, la latura asta nocturnă a vieții studențești.

Muriel făcu un gest cu mâna care amâna discuția despre acest aspect al vieții pe termen nedefinit.

— Dar era destul de simpatizată de profesori, aș zice.

— Ei, dacă vrei să spui că ar fi avut...

— Nu, nu, nimic indecent, în niciun caz nu sugeram așa ceva. Fetele nu trebuie să meargă așa departe pentru a se face plăcute de profesori și de superiori. E suficient să te porți frumos.

— Păi... zise din nou Gwen, după care se opri.

Își dorea mult să opună rezistență la ceea ce se insinua, fără să-și dea prea bine seama din ce motiv, în afara ridurilor verticale de pe buza de sus a lui Muriel, care i se păreau dintr-odată cum nu se poate mai respingătoare. Acestea începuseră să iasă în evidență și mai mult în ultimul minut, cam din momentul în care Gwen își dăduse seama că nu mai era sub imperiul surescitării iscate de infidelitate. Vorbise și băuse până când reușise să-și potolească indignarea, deși asta nu însemna neapărat că voia să se ducă acasă. Și departe de ea ideea de a se resemna cu privire la ceea ce se întâmplase, la ceea ce aproape că nu se întâmplase, între ea și Alun. *Totul fusese din vina ei* – pentru că nu-și învățase lecția cu ani în urmă, pentru că se îmbătase prea devreme în ziua aceea, fiindcă își asumase anumite riscuri pentru un nenorocit demn de dispreț ca el. În tinerețe, nu se putuse hotărî niciodată dacă Alun trebuia disprețuit sau considerat un escroc atrăgător. Ei bine, măcar cu atât se alesese – evenimentele din ziua respectivă, aceea a inaugurării de la St. Dogmael, rezolvaseră definitiv această dilemă. Dar n-avea niciun rost să se mai gândească la asta, nici acum, nici altă dată.

Era, evident, momentul să ia și Muriel o pauză. Stând cocoșată peste masă, desena cu un băț de chibrit în scrumul afânat care umplea pe jumătate scrumiera mare și albastră de sticlă din fața ei și sâsâia ușor printre dinți, poate în căutarea unui nou subiect, ceea ce se dovedi curând în zadar.

— Nu contează nici cât negru sub unghie dacă ești deșteaptă sau proastă, sau mediocră, zise ea. Lor nu le pasă de ceea ce gândești, ce spui sau cum ești tu, de fapt.

— Nici măcar nu observă.

Gwen considera că, într-un asemenea subiect, putea să se dovedească un interlocutor pe cînste.

— La început, așa-ți închipui. Sau cel puțin eu așa am pățit. „Spune-mi ce părere ai, dragă – nu, nu, spune, chiar vreau să știu”. Și dup-aia, după ce le zici, abia târziu am început să observ cum le luceau ochii. Se prefăceau de minune că vor să te asculte. Puteai să zici tot ce pofteai, pentru că nu conta ce spuneai. Cum ar fi, citeam despre unul dintre acele state-satelit ale Rusiei, să fi fost Ungaria, în fine, nu contează, ce spui tu nu e nici aici, nici acolo, și, atîta timp cât nu te apuci să *faci* efectiv ceva, ar putea să fie foarte bine și Polonia. Și dup-aia se mai și miră cînd începi să ții și să arunci cu lucruri în ei. Hei, e ca atunci cînd – ce amuzant, nu? Zău că nu m-am gândit niciodată la asta – dar e ca și cum cineva, un disident sau o minoritate, descoperă că nu poate obține nimic pe căi legale, așa că începe să arunce în aer centrale electrice. Bineînțeles că nu le iau partea celor care fac asta efectiv, dar, Doamne, pe cuvînt de onoare că știu ce e în sufletul lor.

— Și niciodată nu se enervează și ei pe tine. *Tu* te enervezi, dar *ei* nu, așa, într-adins, numai ca să-ți arate cît de absurdă și de puerilă ești tu și cît de maturi și de minunați sunt ei. Și obiectivi.

— Plus că ei au tot dreptul să se sature primii, ia aminte, ca, de exemplu, atunci cînd întîrzii tu sau întîrzie ei. Poate că tu te superi cînd întîrzie, dar nu *contează* decît ce au făcut ei de au venit așa târziu, înțelegi? Asta în timp ce tu nici n-ai clipit.

— Și se duc la club de parcă nu le-ar plăcea la nebunie.

Gwen începuse să se distreze.

— Ca și cum noi *n-am ști*.

— Zău dacă nu mă depășește de ce mai vorbim cu ei.

— Vreodată. Și eu mă-ntreb adesea.

— Sunt toți niște rahați, declară Muriel. Iar cei care pretind contrariul sunt cei mai răi dintre toți.

— Da, cred că da. Uneori, mi se pare că suntem un pic cam aspre cu ei.

— Așa merită nemernicii ăștia, părerea mea.

În bucătăria lui Sophie era foarte liniște. Chiar și în anii 1980, în South Wales, oamenii-și făceau programul după cel al industriei: devreme la serviciu, dacă aveai unul, devreme acasă, devreme la cîrciumă, devreme la culcare. Iar tendința asta le făcea pe cele două să se simtă și mai bine că stătuseră pînă așa târziu. Muriel turnă niște vin, menționînd una mică

pentru drum, iar Gwen acceptă puțin, ridicând mâna ca s-o atenționeze când să se oprească, așa cum făcuse de fiecare dată. Apoi, ca lovită brusc de inspirație, Muriel luă repede o țigară și o aprinse.

— Poate că ăsta nu e cel mai înălțător mod de a-ți petrece timpul, spuse ea pe un ton înțelept, dând repede și demonstrativ din mână, dar e mult mai distractiv față de ce-a avut parte maică-mea spre bătrânețe. Pe vremea aia, nu existau mașini, petreceri sau televizor măcar. Pe-atunci aveai un fotoliu, un baston, o pisică, și cam asta era tot.

— Hai, Muriel, las-o baltă, spuse Gwen, pe un ton atât de tăios cât să o facă pe Muriel să tresară puțin. Am văzut-o pe mama ta de vreo câteva ori și o dată țin minte că aștepta pe cineva să vină s-o ia cu mașina la o partidă de bridge. Și nu sunt convinsă că în mână n-avea un pahar de gin tonic în timp ce aștepta. Baston și pisică, auzi la tine!

În afară de acea tresărire scurtă, înăbușită rapid, Muriel nu păru jenată deloc și nici nu încercă să combată acest contraargument.

— Da, a avut noroc. Dar mii de femei, nu. Acum mă refer la perioada de dinainte de război, știi ce spun. Era o lume diferită din toate punctele de vedere. Cu totul alte concepții.

Muriel vorbea acum mai repede și era mai concentrată, ca un om hotărât să spună o serie de idei pe care le avea deja în minte, dintre care probabil că nu doar una se afla de mult timp acolo.

— Despre căsătorie, de exemplu. Acum ar trebui să credem că generația aceea nu discuta niciodată despre lucruri de felul ăsta. Mă rog, probabil că așa și era și nu *discutau* despre asta, nu intrau în cele mai mici și mai groaznice detalii, dar, vezi tu, poți să discuți despre ceva până nu mai poți, și, la sfârșit, să ți se pară mai străin ca la-nceput. Iar de-nțeles, să-l înțelegi mult, mult mai puțin. Mama mea, continuă Muriel cu aplomb, precipitându-se în continuare, mama mea vorbea deseori despre partea neplăcută a căsătoriei. Nu, nu vorbea despre ea propriu-zis, dar făcea aluzie la ea, ori de câte ori venea vorba despre căsnicie. Da, dar gândește-te numai cum ai fi fost pusă la zid dacă ai fi vorbit așa pe vremea aceea. De către toată lumea. Dar chiar mă întreb câte femei n-ar fi de acord cu tine în adâncul sufletului.

Când Muriel se opri, dar nu pentru că subiectul ar fi fost epuizat, fărăndoială, Gwen părea că o încuraja să continue și că era pregătită să fie foarte atentă la ea. Indiferent de ce ar fi urmat, avea să ajungă din nou, cu prima ocazie, tot la Rhiannon, nu numai din motive subînțelese, ci și pentru a-și lua revanșa pentru trădările de-odinioară. În plus, nicio relatare în cunoștință de cauză a relațiilor dintre Muriel și Peter – despre care de mult se credea că ar fi fost îndeajuns de proaste pentru a fi interesante – n-ar fi stârnit prea multe aplauze din partea celorlalte soții.

În ciuda vitezei superioare de gândire, Gwen era doar relativ pregătită când Muriel începu din nou, nu mai puțin precipitat ca înainte și reluând firul discuției chiar de unde se întrerupsese.

— Pentru că n-au avut niciodată timp să se obișnuiască cu asta, să se adapteze. Se presupune c-ar trebui să vină de la sine și cred că pentru foarte mulți așa și este, trebuie să vină de la sine, dar nu e valabil pentru toată lumea. Însă n-are rost să zici nimic, pentru că ei nu observă, și, atunci când o fac, au impresia că e doar o femeie care face pe nebuna, care se impune sau care se răzbună pe ei pentru cu totul altceva, așa cum știe toată lumea că le stă în fire. Și-așa fie se lasă cu un scandal monstru, fie pur și simplu trăiesc cu speranța că data viitoare o să fie mai bine, dar, straniu lucru, întotdeauna se întâmplă la fel, nu că e ciudat? Și-*apoi...* apoi ajunge să fie prea târziu, ceea ce e normal, exact ca atunci când stai de vorbă cu cineva și nu-i știi numele: tot tragi de timp, sperând că o să-l zică el sau că o să-ți-l amintești, și după-aia, până să te dezmeticești, e deja prea târziu să întrebi. Oricum, odată ce-ai ajuns în punctul ăsta, nici nu-ți dai seama cât de repede devine prea târziu. Unii oameni par că reușesc fără probleme să rămână în relații bune cu prietenii vechi, chiar dacă nu i-au mai văzut de douăzeci de ani. Sian îmi zicea că ea ține și acum legătura cu o prietenă care a plecat la Toronto – n-aș putea să-ți spun exact când, dar, oricum, acum o groază de timp.

Gwen tot nu zicea nimic. Fără nicio tragere de inimă și sătulă până-n gât de toate acestea, își dădea seama că, la urma urmei, n-avea să-i poată spune lui Rhiannon ce-i dezvăluise Muriel, poate cel mult să facă o aluzie, două și să susțină că nu mai ține minte mai nimic. Ceea ce ar fi putut să nu fie, în fond, prea departe de adevăr și chiar și cele două aluzii, cel mult, ar fi putut fi un efort cam mare pentru cum avea să se simtă ea de dimineață. Posibil ca Muriel să se fi și bazat pe asta, fără să-și dea seama în totalitate, experimentând o formă neobișnuită de confesiune, care se anula după noaptea respectivă. Fără îndoială, ultimele ei două fraze sunaseră exact cum te-ai fi așteptat în momentele de apatie extremă înainte de apariția zorilor. Nu făceau rău nimănui.

— Poți să-mi chemi și mie, te rog frumos, un taxi? zise Muriel după un minut de tăcere totală.

Reușea să articuleze cuvintele mai bine ca înainte.

— Am numărul în poșetă, e pe-aici pe undeva.

Nicio schimbare, își spuse Gwen în sine, luând poșeta de lângă ea. Dar se hotărî ca, pe viitor, când Muriel avea să i se mai pară ciudată și gălăgioasă, să nu o mai ia în seamă atât de mult – asta dacă avea să-și mai poată aminti și de ce, bineînțeles.

*Oare drăguța Babs i-a dat
lăței groaznici părintelui Muldoon?
Oh, nu, drăguța Babs nici gând, ci doamna Rosenbloom...*

Alun cânta încet nu dintr-o precauție firească, căci era singur în mașină, ci pentru a nu cădea pradă unei jubilări grosolane. Când plecase de la Malcolm, într-o stare de satisfacție justificată din plin, se trezise trecând din întâmplare pe lângă casa unei vechi prietene – sau mai degrabă ajunsese prin apropierea ei. Până la petrecerea de la clubul de golf, nu se mai văzuseră de vreo douăzeci de ani, și atunci doar în treacăt, încât abia apucase să-i spună că se vedea cu ochiul liber că ea era într-o formă de zile mari și cât de rău îi părea de ce se întâmplase cu Griff. În vremurile lui bune, Griff fusese un doctor aventuros de mare succes, care nu se zgârcea cu prescrierea pastilelor cu amfetamină abia apărute, și proprietarul unei vile mari din cărămidă roșie prin dreptul căreia trecea șoseaua spre Beaufoy. Alun abia dacă avusese timp să o întrebe unde locuia acum – în aceeași casă, de fapt, căci Griff cel cumsecade sigur că o lăsase cu situație financiară bună. Când ajunsese pe șoseaua respectivă, Alun își spusese că, dacă se-ntâmpla să vadă vreo lumină aprinsă la ora aceea, avea să oprească puțin și să claxoneze o dată sau poate, mai bine, să sune la ușă, doar așa, să-ncerce marea cu degetul. Și iată că văzuse lumină la fereastră și astfel se ivise și ocazia.

Unora li s-ar fi părut nesăbuit să facă asta din nou la atât de scurt timp după o întâlnire aproape ratată, deși nu pericolul fusese motivul. Lui Alun cu siguranță așa i se păruse – sau, cel puțin, așa crezuse până când fusese invitat să intre câteva minute. După aceea, și mai ales acum, când se îndepărta de casa respectivă, avea senzația că reușise să se înalțe din nou cu planorul după câteva turbulențe. Bineînțeles, ceea ce nu făcea ca această inițiativă să fie mai puțin nesăbuită. Nu, dar așa stăteau lucrurile.

Pe la douăzeci și șase de ani, când observase că nu era, evident, nici mai matur, nici mai puțin imprudent ca la treisprezece, fusese foarte ușurat când citise într-un ziar un articol al unui psiholog distins, în care se spunea că, la bărbați, adolescența putea fi un proces prelungit, care în anumite cazuri dura până la douăzeci și cinci sau chiar până la treizeci de ani. Această informație îl făcuse să spere și să nu-și facă probleme până la vreo zece ani după aceea, când îi venise din nou în minte, într-un moment care fusese,

chiar și pentru el, un act de iresponsabilitate de-a dreptul vulgar. De atunci încoace, se consolase cu ideea că n-avea ce să facă în această privință.

Când se apropie, văzu salonul casei din Holland luminat, ceea ce-i contrazise așteptările și-i provocă o ușoară iritare amestecată cu o presimțire rea. Iritarea pe care o simțea era legată de faptul că, iată, se străduise atât să-i lase pe toți în pace, să le acorde o groază de timp să se ducă la culcare, iar acum avea să dea nas în nas cu Dumnezeu știe ce spărgători înainte să se poată băga și el în pat după o zi grea. Presimțirea rea era mult mai vagă.

Nici nu se mai pomenise ca Rhiannon să nu se ducă la culcare înainte de unsprezece, darămite la ora unu noaptea – așa ceva nu s-ar fi întâmplat decât în caz de bombardament; ar fi putut fi vești bune, dar mai degrabă rele. Dacă nu era vorba despre asta, atunci poate că era cu Rosemary, care poate că se întorsese și ea din oraș (sau din altă parte), de la întâlnirea cu William Thomas, care parcă venise la ei încă din zori sau cam așa. Lui Alun nu-i venea deloc greu să și-o închipuie pe fetișcana aceea afurisită ridicând privirea chiar în acest moment la auzul mașinii sale, postându-se lângă mama ei, în calitate de președinte al unui tribunal alcătuit din două femei, care aveau să-l interogheze cu privire la activitățile recente și comportamentul lui general. Sau poate că era doar Rosemary, singură, ceea ce n-ar fi fost bine deloc. La alte posibilități nici nu merita să se gândească: Gwen, cu o ediție adăugită a nemulțumirilor ei? Malcolm, cu una mai riguroasă a nemulțumirilor lui? Excluse poliția din ecuație, asta dacă nu cumva ar fi fost vorba despre vreo greșeală. Un incident precum cel din Harriston, din 1950, în care fuseseră implicate o polițistă aflată în perioada de probă și o dubă de patrulare, nu le-ar fi picat deloc bine la vremea aceea, dar acum așa ceva n-ar mai fi fost considerat motiv de intervenție, ci numai un pretext pentru a descinde în miez de noapte în casa unuia care nu era negru.

Aceste speculații și multe altele se tot învârteau în mintea lui Alun în timp ce se apropia cu mașina de casă. Când ajunse mai aproape, observă că în față era parcată o mașină pe care era aproape sigur că o mai văzuse, nu departe și nici cu mult timp înainte. Nu putu să facă mai mult de-atât: știa prea bine că era foarte important pentru un om cu viață de noapte ca el să recunoască o mașină, dar nu mai făcuse asta de mult și era în continuare extrem de neinițiat în ceea ce privea identificarea reperelor locale. În timp ce se apropia, la pas, de ușa casei, își relaxă mușchii gâtului și-și impuse o privire detașată, pregătindu-se să joace rolul unui om beat. Apoi își aduse aminte, într-un fel, că, de fapt, cea pe care spera să o păcălească era Rhiannon, așa că-și reluă aerul obișnuit, pe cât posibil. După ce-și dădu seama că deja era

prea târziu, se strădui să găsească un subiect de conversație cu care să i-o ia înainte.

Când intră vioi în salon, dădu cu ochii de soția lui, într-un halat de baie peste cămașa de noapte, și de Sophie, în haine de zi; Rosemary nu se vedea nicăieri. Niciuna dintre cele două nu zâmbi prea convingător și nici nu zise nimic. Fără intenție, concentrat doar asupra a ceea ce avea de făcut, se apropie de ele și le pupă pe rând, după care, fără să se gândească la ceva, se retrase câțiva pași și dădu vesel de câteva ori interogativ din cap către Sophie.

Sophie răspunse imediat.

— Îi spuneam lui Rhiannon că a fost Dorothy pe la mine, după care a venit și Muriel, care, cel mai probabil, nici n-a plecat încă. Una dintre nopțile alea de pomină ale ei. N-am văzut-o niciodată așa de rău. Crunt. Nu se-ntâmplă s-o vezi așa, să știi, Rhi. A venit și Gwen și, când am plecat, Muriel îi făcea și ei capul calendar. Eu am șters-o și gata, adăugă apoi, făcându-i complice cu ochiul prietenei ei, așa, ca între fete.

— Te-nțeleg, zise Alun pe un ton cald.

Draga de Soaph, își zise el în sinea lui, cu o căldură mai sinceră, niciodată nu trebuie să-ți faci griji în privința ei. Nu e prea deșteaptă, dar isteță foc când vine vorba despre secretele celorlalți: simplul fapt c-a adus vorba așa, într-o doară, despre Gwen, tipic pentru ea. Schimbând repede subiectul, zise:

— Rosemary s-a dus la culcare, nu?

— Chiar acum a urcat, răspunse Rhiannon. Chiar mă mir că nu te-ai întâlnit cu William când ai venit.

— A, adică a adus-o și acasă, așa-i?

— Păi, da.

— Înțeleg.

Alun n-ar fi putut explica nicicum de ce pusese această întrebare. Dar, indiferent de mesajul pe care trebuia să-l transmită – surpriză, resemnare, scandalizare, plictiseală, dezamăgire, grijă paternă, apreciere sinceră a acțiunilor unui bărbat era clar că, dintre toți oamenii, el era cel mai puțin îndreptățit s-o pună în fața acestor două femei, sau poate nu era îndreptățit s-o pună în fața nimănui. Acest lucru îi deveni limpede încet-încet, în timp ce stătea acolo și analiza informația primită. Apoi, dintr-odată, zise:

— Știți ce? Dacă vremea asta absurdă continuă tot așa, n-ar fi rău să dăm o fugă la Birdarthur câteva zile. Bătrânul Dai Bibliotecarul are și-acum vila aia, sus pe stâncă. Sophie, tu ai fost acolo, nu?

— Oh, sunt și eu inclusă în planul ăsta, să-nțeleg?

— De ce nu? Au două dormitoare decente și Charlie poate să-l lase pe Victor la cârmă puțin. Nu săptămâna viitoare, că am filmări. Dai nu e acolo decât în weekend, așa-mi zicea. N-am reușit să-l prind la magazin azi...

Ar fi fost un adevărat miracol dacă ar fi făcut-o, având în vedere că nu se apropiase la mai puțin de cinci kilometri de locul respectiv, că nu încercase să-i dea telefon sau că nici măcar nu-și lăsase gândurile să hoinărească în direcția lui Dai Bibliotecarul mai devreme de câteva secunde înainte de a-i pronunța numele, deși lucrurile stăteau chiar așa cum spusese. Oricum, cu puterea sa de convingere, care ținea mai puțin de exercitarea unei presiuni directe, cât de a face ca un lucru să pară distractiv suficient de mult timp, reuși repede să obțină consimțământul lui Sophie cu privire la excursia la Birdarthur, astfel că permisiunea din partea lui Charlie fu considerată ca fiind acordată din oficiu. Participarea lui Rhiannon fusese și ea considerată garantată de la început.

— Ei bine, eu mă retrag, spuse Alun într-un sfârșit. Nu spargeți gașca din cauza mea acum.

— Să nu crezi cumva c-ai scăpat basma curată, *was*, zise Rhiannon.

În mâinile Tale mă încredințez, Doamne, spuse Alun în sinea lui.

Deși spunea adesea unde se ducea sau unde s-ar fi putut duce, niciodată nu zicea unde a fost, și nici Rhiannon nu-l întreba, până când... decât dacă...

— Să scoți cățelușa aia afară și s-o pui dup-aia în coșul ei, în bucătărie. Și vezi să aștepti cât trebuie și să te asiguri înainte s-o bagi înapoi în casă.

Ostenită după eforturile din timpul zilei, Nelly nu reacționase la venirea lui Alun decât prin câteva zvâcniri anemice ale cozii și o licărire nebunatică în ochi. Acum, auzind că era vorba despre ea, făcu o încercare nereușită de a se ridica în fund și lăsă să-i scape un câscat scheunat, destul de impresionant indiferent de statura animalului care l-ar fi scos. Alun o duse afară, cum i se ordonase, dar arătând cât de cumsecade era că făcea acest lucru și cât de detașat de toate aceste griji lumești. Nu că nu i-ar fi plăcut cățelușa, ba chiar din contră: pur și simplu, nu-și permitea să lase impresia că putea fi silit oricând să se ocupe de nevoile ei. Asta era bună, mai lipsea să fugă de la Griff's sau cine știe de unde ca să-i servească ceaiul cățelei ăsteia afurisite!

7.

Când ușa se închise în urma lui Alun, se auziră două răsuflări, însă niciuna nu era de ușurare. Sophie se lăsă în jos, își roti capul până când găsi o poziție confortabilă sprijinindu-se de brațul fotoliului din spatele ei și zise că ar fi

trebuit să plece. Rhiannon se oferi să-i mai aducă o cafea, adăugând că n-ar fi durat decât un minut, și-și schimbă poziția picioarelor sub ea, pe canapea. Se instalaseră într-un colț cât de cât locuibil al încăperii – destul de aproape de ele erau suprafețe de podea și pereți încă nefinisați complet.

Lui Sophie probabil că-i scăpase cu totul propunerea unei alte cești de cafea.

— Ar trebui să ieși mai mult în lume, Rhi, să știi, zise ea.

— A, nu. E așa bine că nu mai trebuie să fac asta, după atâția ani în care n-am vrut, dar a trebuit.

— Ți-ar fi mai ușor dac-ai învăța să conduci.

— Nu-ncepe și tu, răspunse Rhiannon, îndreptându-și spatele imediat. Știu să conduc la fel de bine ca voi toți, dacă n-am uitat încă. La Londra, am condus camioneta unei spălătorii un an și jumătate, în perioada în care trăiam de azi pe mâine. Nu e vorba că nu știu să conduc, pur și simplu n-o fac. Mai ales că nu avem decât mașina pe care o conduce Alun mereu. Zice că nu ne permitem să ne mai luăm o mașină, sau cel puțin așa ar spune dac-aș mai aduce vreodată vorba. El se ocupă de toate cumpărăturile pe care nu pot să le fac eu de la magazinul din colț și, dacă vreau să mă duc undeva, pot foarte bine să iau un taxi. E mult mai ieftin decât să întreținem două mașini. Plus că nu duc grija locului de parcare. Și el ar zice același lucru. Pune-l la încercare și-ai să vezi.

— Ciudat, nu i-a stat niciodată în fire să se uite la fiecare bănuț. Adică...

Sophie aruncă o privire înjur, dar nu văzu cine știe ce semne de lux, cu excepția singurului tablou pus pe perete, un Cydd Thomas de mari dimensiuni, așezat chiar deasupra șemineului, marcat sub semnătura artistului ca datând din 1981, și, totuși, destul de frumos – probabil înfățișa Dragon's Head dinspre mare – încât să-și merite locul ales, numai pe baza acestui criteriu.

— Sigur, nici vorbă, zise Rhiannon, dar n-are legătură cu asta, ideea e că, dacă el ia mașina, nimeni nu știe niciodată unde e, iar dacă eu n-am mașină, toată lumea știe unde sunt, numai că asta nu e nici pe departe la fel de interesant. Ca în seara asta, de exemplu.

— Mhm. Tu știi unde-a fost?

— Deloc, tu?

— Nu pot decât să sper că a fost cu cineva cu capul pe umeri.

— Of, și eu.

Rhiannon făcu o pauză înainte de a continua.

— Cum se simte Gwen, serios?

— Oh. Cred că-și revine, încet-încet. E în continuare un pic întoarsă pe dos, dar o să fie bine, atâta timp cât nu mai face valuri o vreme.

— Măcar dac-ar fi avut și el minte să nu spună tuturor, ca să zic așa.

— Știu, spuse Sophie, total de acord cu tine. Mai ales acum, că s-a mutat aici. Aici nu e ca la Londra.

— Absolut. E o prostie din partea lui și din alt punct de vedere. Până la urmă, există lucruri despre care noi nu putem să vorbim, eu și cu el. Și nu mă refer aici la chestii importante, ci la unele total ne semnificative, dar care, atunci când le aduni, ajung să fie destul de importante. Cine era acolo, ce mai făceau, ce s-a zis... Măcar e mai greu așa.

— Mhm. Dar el e bine, Rhi, tu ce crezi?

— Bine? repetă Rhiannon, alarmată. La ce te referi?

— Nu, la nimic, doar că mi se pare că nu se mai controlează oarecum. Adică, ai crede că și-ar fi dat seama până acum că nu e deloc înțelept să se încurce cu una ca Gwen așa, dintr-odată, după care să se aștepte să scape basma curată purtându-se cu ea ca și cum...

— Să se încurce cu Gwen *din nou* așa, dintr-odată, dar asta nu prea con...

— A, nu mi-am dat seama că ei...

— Ba da. Ciudat, mie nu mi s-a părut niciodată că lui îi place prea mult de ea. Ba chiar mă întreb cine o fi făcut primul pas de fiecare dată. Bineînțeles că pentru ea ar fi fost mult mai convenabil atunci, când el nu era chiar singurul pește din baltă. În viața ei, mai existau și alte lucruri pe vremea aia.

— Cum ar fi Malcolm, interveni Sophie. Mda.

Pentru moment, nu ziseră mai mult. Sophie stătea ghemuită, strângându-și genunchii cu brațele, cu capul aplecat – părul îi era negru și lucios în continuare – spre covorul gros, mișos, ca și cum ar fi urmărit firul unei idei, ceea ce rar dădea vreun semn c-ar face. Rhiannon își aprinse o țigară, ținând flacăra, ca de obicei, la vreo doi milimetri de vârf. La momentul respectiv, nu prea se întrebase ce anume o adusese pe Sophie la ea atât de târziu, aproape prea târziu ca să mai fie trează. Ceva legat de Alun, se dovedi curând; spusese că spera că Alun se acomodase bine după mutarea de la Londra, dar nu spusese ceea ce ar fi putut foarte bine gândi acum, că spera, de asemenea, că purtarea lui recentă nu însemna că ea-și pierduse influența specială pe care o avusese mereu asupra lui, oricât de aiurea ar fi părut treaba asta din afară. Din diverse motive, Rhiannon avea și ea aceeași speranță, dar avea impresia că aici, în Țara Galilor, acesta nu era chiar genul de lucru care putea fi spus cu ușurință. Așa că, fără vreo intenție anume, întrebă ce mai făcea Charlie, cu mai puțină curiozitate în glas decât atunci când întrebase de Gwen.

— Își bea mințile ca un cretin nemernicul ăla, spuse Sophie fără să ridice privirea.

— Da, mă gândeam că...

— Nici nu mi-am dat seama cât de mult bea până când n-a venit într-o seară treaz acasă. O revelație, asta a fost.

— Nici măcar plăcută-n clipa aceea, presupun.

— Ce s-o fi întâmplat în ziua aia n-o să știu niciodată. Oricum, după aceea, a urmat o noapte de coșmar. M-a pus să stau cu el până a adormit, ceea ce s-a întâmplat în două ore, după care, nu cred să fi fost mai mult de patru și ceva, m-am trezit cu el lipit de mine, țeapăn băț și respirând greu, tot gâfâind, de parcă făcuse-un pariu. Și nici că mi-a zis ce era, ce se întâmplase. L-am tot întrebat, dar n-am putut să scot nimic de la el. A doua zi, din ce mi-a zis Victor, la șase era praf deja.

— Dacă te ține lângă el până adoarme și face chestiile-astea, ar trebui să-ți spună.

— Nu mi-a zis niciodată nimic, numai că, dacă e singur, se simte și mai rău și întunericul nu-i priește deloc. Am renunțat să-l mai fac să-mi spună despre ce e vorba. Tot ce mi-a zis e că n-are legătură cu ceva anume și că nu înseamnă nimic. M-am săturat până peste cap. Ar trebui să zică *ceva*. Adică să-mi povestească despre *ceva*. E deprimant când un bărbat nu zice niciodată nimic. Nu e diferență așa mare cum ai crede că e între Alun beat criță și Alun cel inconștient. Cel puțin, nu când e cu mine. Mie chiar îmi place de el, bătrânul Charlie, sau îmi plăcea odată, și parcă îmi lipsește, într-un fel.

Rhiannon nu se grăbi deloc să-și termine țigara.

— Din câte văd eu, vouă v-ar prinde bine o vacanță. Vii la Birdarthur, nu? O să putem să stăm și noi la taclale pe-ndelete. Și lui Alun i-ar plăcea să vii. Mereu se plânge că nu apucă să petreacă prea mult timp cu tine.

De data aceasta, Sophie ridică privirea.

— Oh, nu cred, serios, așa zice?

— *Da*, mereu mă-ntreabă ce mai e cu tine.

— Chiar așa?

— O să-i prindă bine și lui să mai schimbe un pic peisajul. Uite și un bărbat care spune ceva, dacă vrei. Ce bine-ar fi dacă netotul ar învăța s-o lase așa.

PARTEA A ȘAPTEA

Alun

1.

Marti dimineata, puțin după ora opt, Alun deschise portbagajul mașinii pe care uneori o numea „mașina de familie”, sau chiar „mașina noastră de familie”, deși nu și în prezența lui Rhiannon. Puțin după aceea, plecară amândoi spre Birdarthur. Vorbiseră cu Charlie și Sophie să vină și ei pe la prânz, după care să se întoarcă toți patru vineri seara. Inițiativa lui Alun de a le spune despre excursie și soților Cellan-Davies se rezumase la un singur telefon, cu o zi mai devreme, pe la amiază, acțiune eșuată de la început, având în vedere că Gwen fusese invitată la o cafea la Sian, iar Malcolm plecase, foarte probabil, deja la Bible. Însă, una peste alta, putea spune că nu reușise să ia legătura cu ei. Lui Peter i se spusese că ar trebui să vină și el, oricând voia, numai să vină, și, după ce zise câte ceva despre invitația unui galez ticălos, acesta cedă și spuse că avea să încerce. Negând categoric, la început, că ar avea vreo responsabilitate față de cineva sau ceva, Tarc Jones acceptă să le dea numărul soților Gomer, care locuiau singuri în apropierea vilei fără telefon a lui Dai Bibliotecarul.

Alun nu numai că ridicase capota portbagajului, ci o împinse cu o energie adolescentină, lucru pe care l-ar fi făcut cu la fel de multă vioiciune dacă și-ar fi închipuit că-l privea cineva, fie că era vorba despre un șomer care-și abandonase studiile înainte de vreme sau despre un director al vreunui post de televiziune bine cotate. Primele așezate fură băuturile, aranjate ordonat într-o cutie de carton: scotch vechi de doisprezece ani, apă minerală cu pretenții pentru gin, apă tonică, o sticlă rară de Linie Aquavit de la Oslo, una mult mai comună de Bailey's, în special pentru Rhiannon – de fapt, aproape doar pentru ea câte o sticlă de Asti Spumante și de vin alb de Malaga exclusiv pentru ea, patru sticle mari și reci de Special Brew, înfășurate în ziar, pentru el, și niște lichior de cafea și alte mizerii pe care, pur și simplu, nu se îndurase să le arunce. Apoi puse în portbagaj o lădiță cu mâncăruri alese pe sprânceană, printre care niște fileuri de hering marinate, niște stridii chipurile afumate, caviar german și alte delicatese care ar fi mers cu

Aquavitul. Peste acestea așeză o pungă de hârtie în care se aflau un pulover galben de cașmir nou-nouț și două cămăși sport încă în țiplă.

Excursiile, chiar și atunci când trebuia să meargă la vreo înmormântare, îi dăduseră lui Alun întotdeauna energie, îl însuflețiseră, și asta nu numai pentru că niciodată nu știai ce-ai fi putut găsi în Blaenau Ffestiniog. Pentru el era, într-adevăr, cam târziu pentru noi descoperiri, indiferent cât de mult le-ar fi exploatat pe cele vechi. În plus, această excursie nu era potrivită nici pentru unele, nici pentru altele, iar în agenda sa, pe care o ținea departe de ochii celorlalți, nu avea nicio adresă din vreun loc mai apropiat ca Birdarthur. Entuziasmul său putea fi pus, în mare parte, numai pe seama ideii unei excursii cu mașina, în niciun caz o experiență obișnuită în regiunea South Wales din anii 1930 sau mai târziu, așa cum le reamintise, în repetate rânduri, prietenilor de la Londra. Cu toate acestea, așeză prima tranșă de bagaje relaxat și vesel, la fel și pe cea de-a doua, chiar dacă era mai plictisitor, fiind vorba despre bagajul propriu-zis și despre așternuturile și pernele pe care le împachetase Rhiannon după ce reușise să îl găsească pe Dai la magazin. Când veni timpul celei de-a treia tranșe, Alun nu se mai mișcă atât de repede.

Prima fu mașina de scris, nu cea din biroul lui de la etaj – splendida piesă japoneză de birou, evident electrică ci modesta mașină italienească portabilă, un model acustic, după cum avea să-i spună când ar fi găsit energia necesară în el. Urmă o altă cutie de carton, nici pe departe la fel de interesantă precum cea cu băuturi, în care se aflau cărți și hârtii. Printre cărți se numărau *Concise Oxford Dictionary*, o ediție Roget ferfenițită a *Y Geiriadur Mawr*, care pentru el era dicționarul galez-englez și englez-galez fundamental, important pentru *golygydd ymgynghoro*³⁰ pe care le avea, *Courcey and Its Churches* de reverendul Tydfil Meredith, cartea lui Sefton-Williams despre mitologia celtică și opera poetică a lui Brydan. Dintr-o nevoie personală simulată, ca și dintr-un fals devotament, acest volum din urmă îl lua cu el peste tot, în măsura posibilităților, deși acum n-avea să-i folosească la nimic, având în vedere că nu-i putea impresiona decât pe Charlie și pe Sophie, și posibil și pe Peter, dar ăștia erau toți. În cutie mai era hârtie pentru mașina de scris și patruzeci și șase de pagini dintr-un roman, despre a cărui existență știa numai Rhiannon, plus câteva notițe.

Lucrul la roman era un motiv secret al călătoriei la Birdarthur, care îi încolțise în minte înainte să propună excursia, în urmă cu câteva săptămâni. Încropise cele patruzeci și șase de pagini în șase zile, prin primăvară, când un nenorocit de la BBC anulase în ultimul moment talk-show-ul despre

³⁰ „Referințe” (gal.).

conștiința nonconformistă a galezilor pe care se angajase să-l pregătească și să-l înregistreze și nu se mai uitase peste ele de-atunci. Acum, sub presiunea, pe care singur și-o impusese, a perioadei scurte pe care avea să o petreacă într-un regim de semiizolare și în care n-ar fi putut găsi niciun pretext să se sustragă de la muncă, avea să se dedice sarcinii oribile de a mai scrie. Așa cum erau, sau cum ar fi devenit după intervenții minore, acestea ar fi trebuit să fie – sau așa se străduise el să le facă, oricum spera din tot sufletul că reușise deja – începutul singurei opere cu adevărat serioase în proză pe care o scrisese de când părăsise băncile școlii. În momentele lui mai optimiste, dădea o importanță și mai mare acestei clasificări, considerând-o cea mai serioasă de până atunci etc. Dar, oricum, foarte mult, inclusiv proiectul în ansamblu, depindea de ce putea el face din aceste patruzeci și șase de foi în două, trei ore.

Așa că nici nu era de mirare cât de solemn deveni când așeză la locul ei cutia cu materialele de creație. Și, totuși, simțea un entuziasm straniu, fără legătură cu vreo evoluție literară – doar o vagă legătură doar un fel de pregătire interioară înainte de a face un mic salt în beznă. „Mereu am fost un luptător”, murmură el sfidător, după care continuă, pe un ton mai puțin încrâncenat: „sau, mai degrabă, mereu am fost un bombardier ușor cu rază medie de acțiune, construit pentru operațiuni nocturne și misiuni de recunoaștere la mică altitudine. Mulțumesc”. Se gândi că acum reușise să formuleze cea mai potrivită analogie de care era în stare.

După aceea, fu floare la ureche să ducă afurisita aia de cățelușă la fiica menajerei, să anuleze livrarea ziarelor la care erau abonați și să aducă valizele propriu-zise și restul hainelor la mașină. Ultimele obiecte încărcate fură impermeabilele grele și cizmele de cauciuc, indispensabile pentru vizitarea zonelor rurale ale Țării Galilor, indiferent de vreme. Deocamdată, vremea era bună, deși nu era soare, dar prognoza meteo menționase, nu fără o doză de incertitudine, averse răzlețe. Rhiannon veni și ea la spartul târgului, ca de obicei, purtând o rochie cu un imprimeu și pantofi, sau cel puțin asta observase Alun. Tot ca de obicei la plecarea în orice călătorie, ea îi strânse ușor mâna când mașina porni.

La Courcey, drumurile erau aproape pustii, măturate de vizitatori de o revoluție-fulger a bunului-gust sau de un accident nuclear. Chiar și străzile din Birdarthur erau libere, fără niciun turist prin preajmă. Brydan Books, pe care Dai o considera, într-un fel, întruchiparea lăcomiei și a concurenței neloiale, nu avea niciun client momentan, așa cum nici în curba strânsă spre biserica St. Cattwg, în a cărei umbră se odihnea poetul, nu se vedea blocat niciun autocar Continental. Zona hanului Brydan Arms era destul de animată, deși așa era și dimineața târziu, pe vremea când localul se numea

încă White Rose. Odată cu sistarea activității sale portuare și cu închiderea fabricilor metalurgice și a carierei de cuarț, semne ale șomajului apăruseră la tot pasul în Birdarthur, dar nu se mai vedeau pe nicăieri acum, când orașul fusese desemnat sau transformat în zonă de dezvoltare, astfel că șomajul dispăruse.

Alun luă curba, pe lângă Brydan Burger Bar, și intră pe drumul – nereparat de secole întregi, acoperit acum cu pietriș de dragul turiștilor – care se întindea de-a lungul coastei și a porțiunii mai largi și mai adânci a golului. Fluxul ajunsese la punctul maxim, aproape de final, iar marea era liniștită, fără valuri, de culoarea berii de ghimbir, cu nuanțe de verde și galben pe alocuri. Mulți spuneau că asfințitul prin locurile acestea fusese una dintre imaginile favorite ale lui Brydan, și adevărul este că acesta ar fi avut toate șansele să îl admire din căsuța lui aflată în apropierea șirului de case cu vedere la mare, deși cât de des o făcuse, chiar și când era teoretic conștient, era discutabil. După ce fusese renovată temeinic, pentru a îndrepta stricăciunile pe care acesta le făcuse cât locuise acolo, clădirea fusese transformată într-un muzeu cu magazin de suveniruri – mai ales într-un magazin de suveniruri –, iar puțin mai târziu, cea de alături, în cafenea și bar, unde, din motive obiective în acest context, nu se vindeau băuturi tari. De ușa securizată a acesteia, o femeie singură mai în vârstă, într-o geacă scurtă de fâș, cu siguranță americană, se îndepărta contrariată tocmai când soții Weaver treceau pe-acolo.

Merseră până la capătul șirului de căsuțe, unde se afla un teren viran oarecum triumfiular, plin de gunoaie, unele mai vechi, altele mai noi. De-acolo pornea o alee de zgură, despre care un indicator spunea că era Aleea lui Brydan, deși oamenii locului, din nou, se îndoiau că individul ăla ar fi trecut pe-acolo, având în vedere că în direcția aceea nu se afla nicio cârciumă sau vreo prăvălie cu băutură ieftină. După cum stabiliseră de acasă, Alun o trimise pe Rhiannon pe jos pe aleea respectivă, cât el întoarse mașina și merse cu spatele în urma ei vreo optzeci de metri, până când drumul se îngustă prea mult. Opri acolo și se uită la ea cum descărca toate bagajele din portbagaj. Apoi se întoarse pe peticul acela triumfiular de pământ, lăsă mașina pe o cărare noroioasă și abruptă, după care se întoarse repede la ea.

— Trebuie să existe un mod mai simplu de a face asta, îi zise când o prinse sprinten din urmă, ținând cutia cu băuturi în brațe, dar mie nu-mi trece nimic prin minte.

— A, mie da. Să urci tu până la mașină, să scoți toate bagajele și să le cari până la vilă, după care să le pui la locul lor.

— Ciudată mai e și memoria asta a omului. Înainte să plecăm, cu greu aş fi putut să-ți spun în ce direcție e vila lui Dai, iar acum, că am ajuns, îmi dau seama că n-am avut pe drum niciun moment de ezitare.

— Asta în timp ce eu îmi aminteam perfect bucata asta. Foarte ciudat.

— Lasă alea jos, mă-ntorc eu după ele, hai. Bine, chinuie-te atunci. Noi ce mâncăm la prânz?

— Plăcintă cu carne și iahnie de fasole.

— Ai luat și muștarul?

— Da, și ceapa spaniolă și castraveții murați.

— Ești genială.

Ajunseseră la căsuța lui Dai, nicidecum cea mai frumoasă sau mai bine poziționată casă din partea aceasta a orașelului, dar nici cea mai igrasioasă sau cea mai îmbâcsită, o casă cu două camere la parter și două dormitoare la etaj, dintre care unul fusese modificat pentru a face loc unei băi înguste, atât de înguste, încât nu putea fi folosită cu maximum de confort decât de cei care aveau șoldurile mici. Rhiannon tot umbla încolo și înapoi, deschizând toate ferestrele.

— E clar care dintre noi a crescut la oraș, spuse Alun. Zi-mi numai, și găuresc peretele de la bucătărie pentru tine.

— Poți să duci astea afară, la gunoi? îi spuse Rhiannon, întinzându-i o tavă cu tot felul de alimente foarte vechi. De când n-a mai fost nimeni aici?

— Hei, unele sunt încă bune, nu? Borcanul ăsta...

— Poți să mănânci ce crezi de cuviință.

După ce vorbise cu soții Gomer și stabilise că nu se ivise nicio cheltuială în ultimele două ore, Alun făcu loc pentru mașina de scris în capătul unei măsuțe de lângă fereastră, în salon. Pentru asta trebuise să mute mai mulți câini și alte creaturi extrem de urâte din porțelan. Toate aveau un aspect mat, deprimant, ca și cum cineva – poate chiar influențat de Muriel Thomas – ar fi declanșat asupra lor un aruncător de flăcări în timpul procesului de fabricație. Și culorile li se duseseră. Alun le îngrămădi într-un dulap, gândindu-se că era cam nedrept să bați atât drum până-n sud-vestul insulei Courcey și să dai peste o grămadă de câini din porțelan îndrăzneț de originali.

Pentru a amâna temutul moment al confruntării cu mașina de scris, aruncă o privire la cărțile lui Dai Bibliotecarul și își dădu seama imediat că nu prea avea ce să mute de-acolo. Operele lui Brydan, pe de altă parte, erau prezente în tot felul de ediții, ceea ce făcea ca exemplarul lui să se dovedească și mai inutil ca înainte. Ca toți locuitorii din centrul regiunii South Wales trecuți de treizeci de ani – nemaivorbind de cei și mai în vârstă –, Dai avea o relație specială cu Brydan. Pe perete se vedea o versiune

mărită, înrămată cu grijă, a unei fotografii foarte întunecate în care se aflau amândoi și pe care o agățase și în magazinul lui. Mereu spunea că Brydan fusese acolo ca să-i dea o mână de ajutor o dată sau de două ori, în vacanțe, și-i plăcea să creadă că îl ajutase și el într-un fel când fusese la ananghie. De fapt, partea cea mai importantă a relației cu Brydan apăruse mai târziu, când acesta se oprea adesea, în drum spre gară, să șterpelească o carte sau două din stocul nou pentru a le revinde – sau, mai degrabă, vinde – apoi, în magazinul acela second-hand de pe Fleet Street. Alun clătină din cap când își aminti asta. Un mare scriitor, își spunea adesea în sinea lui – și o mai spusese și alte dăți, chiar de față cu persoane care nu erau galeze –, dar, în mult prea multe privințe, o ființă înfiorător de meschină.

Chiar când își întorcea privirea de la rafturile cu cărți, îi atrase atenția un cotor pe care-l recunoscuse, acea lucrare fascinantă cu titlul *Florile lui Brydan*, o antologie alcătuită de Alun Weaver. Rezultată în urma unui fenomen aproape alchimic, în care fuseseră implicați un agent literar curajos, un editor credul, coincidența cu data morții lui Brydan și o recenzie istorică în *Time*, cartea transformase o muncă de trei săptămâni într-un venit regulat destul de mare și de constant: cinci mii doar anul trecut, din vânzarea ediției cartonate în SUA, iar *Țara Galilor în opera lui Brydan* se vindea și ea foarte bine. Ori de câte ori își amintea de lucrurile acestea, Alun era ispitit să creadă că se pricepea destul de bine să facă bani așa, mult mai bine decât să-și promoveze propria operă – nu avea suficientă putere pentru asta, avea prea mult din senzualitatea aceea celtică. Iar în ultimele săptămâni se tot întrebase cum se descurca, cum îi mergea ca susținător și reprezentant al identității galeze chiar în Țara Galilor. Poate că, în fond, fusese o prezență mai pregnantă în Anglia, unde concurența pe această nișă era mai mică și competitorii, mai puțin vocali. Nu trecuse nici acum peste șocul primirii modeste de care avusese parte în stația din Cambridge Street. Ei, și ce dacă? Avea acum șansa de a face ceva ca să schimbe lucrurile.

Încă stătea la masă, uitându-se lung pe fereastră la țărnișă, când Rhiannon se apropie de el îmbrăcată în... ceva. Oricum era aproape sigur că-și schimbase hainele.

— Scuze, lu'...

— Nu, depănam și eu pe-aici un fir al gândurilor. Nu-nțeleg de ce nu mai dă bine să faci asta, tu ai idee? Să depeni. Scumpe textilele-astea. Pe când la gânduri, faci rost pe gratis.

— Mă gândeam să dau o tură prin oraș. Nu l-am mai văzut de o groază de timp.

— Bine, dragostea mea, atunci ne vedem mai târziu.

— Cum ți s-a părut Ingrid?

— Ingrid?

— Ingrid Jenkins, sau cum o chema. Știi doar, fata Normei.

— Cine e... aaa, bineînțeles, menajera, fata menajerei. Sigur.

— Mhm, cum ți s-a părut?

— Nu știu, nu știu să-mi fi format vreo părere despre ea. Mi s-a părut foarte amabilă, n-am văzut-o decât câteva secunde. De ce, cum trebuia să mi se fi părut?

— A, în niciun fel. Ți s-a părut genul de om în stare să aibă grijă cum trebuie de Nelly?

— O, Doamne, Nelly e cățelușa, nu? Da, totul era în regulă. Adică locul arăta decent. Era curat. Lucruri de felul acesta, adică...

— A, în regulă.

Tonul lui Rhiannon se schimbă.

— N-aș fi putut s-o aduc aici, nu?

Lui Alun i se păru că acum își putea da seama încotro se îndrepta discuția.

— Nu, nu, răspunse, încruntându-se la auzul unei asemenea idei. Nu, exclus.

— La vârsta asta, nu poți să-i lași singuri niciun minut. Ar fi trebuit s-o duc afară tot timpul sau să stau cu ea aici în casă. Sau să te pun pe tine s-o duci.

— Noroc. Nu, bineînțeles că nu poți. Dacă ai fi luat-o cu noi, n-ai fi putut să te relaxezi cum trebuie. Exclus.

— Mhm. Ai de gând să te uiți peste chestia aia a ta?

— Doar să arunc o privire.

Mereu o ținea oarecum la curent cu ce se petrecea în viața sa literară. În ceea ce privea emisiunile sau deplasările care apăreau din senin, era mai reținut.

— Baftă, dragul meu. O să lipsesc cam o oră.

Și plecă. Da, nu voia decât să fie consolată că lăsase potaia pe mâini străine. Lucru normal și total de înțeles. Alun întinse mâna să ia oribilul plic cafeniu pe care-l avea în față, după care se opri oftând. Era ceva suspect în ce se întâmplase mai devreme. Ce dracu' fusese discuția aceea? Ceva legat de Ingrid. Abia dacă se uitase la ea – oricum, femeie, aproape de patruzeci de ani, din câte-și putuse da seama, mărunțică, palidă, nimic altceva. Așa că, evident, nici nu se putea problema să...

Lăsa să-i scape un strigăt înăbușit, după care, amintindu-și că era singur cuc în casă, se relaxă. Privirea îi alunecă spre podea, la cutia cu cărți de acolo, la coperta verde și uzată a dicționarului englez-galez. Ce absurd, murmură el: bazaconii și tâmpenii, aiureli, baliverne, aberații, bazaconii. *Fjwlbri*. Să i-o spui lu' mutu'. *Credat Judaeus Apella*. Dacă Rhiannon aruncase

momeala ca să surprindă vreun semn de interes din partea lui față de această Ingrid, dacă ea chiar își închipuia că i-ar fi trecut prin cap să se încurce cu fata menajerei, înseamnă că era sonată, asta dacă nu cumva genul acesta de bănuială, bănuiala unei legături la acest nivel, deși nefondată în acest caz, nu era ea însăși irațională, în general, ci nu mai era irațională, caz în care el era sonat. Oare așa avea el să se ducă de râpă, nu prin voința sau abilitatea altora, ci prin judecata lor?

În momentul acesta, îi trecură prin minte mai multe idei deloc plăcute. Se trezi gândindu-se, pe de o parte, că toată lumea care avea puțină minte în cap știa că relația lui cu Rhiannon era bună. Dar el n-avea minte în cap, sau îndeajuns, sau... Dar ajunsese în acest punct de mii de ori, fără să meargă mai departe. Spera că reacția lui total nepregătită la întrebarea despre Ingrid îi arătase lui Rhiannon că era complet nevinovat, pentru că, altfel, nu avea ce să spună în apărarea sa; era mult prea târziu pentru asta, indiferent ce-ar fi fost. Entuziasmat aproape, ridică plicul de pe masă.

Înainte să scoată foile, adoptă o atitudine de nepăsare exagerată. Cu capul într-o parte, sprâncenele ridicate și ochii aproape închiși, cu colțurile gurii lăsate în jos, deschise plicul cu un aer binevoitor, trase prima filă până la jumătate și își lăsă privirea să alunece peste rândurile bătute la mașină înainte să ațipească efectiv în scaun. Ceea ce citise îl făcu să se trezească tresărind și să facă ce intenționa cu un minut în urmă: se ridică brusc, luă câteva înghițituri din sticla de scotch, fără a uita să-și umple cu vârf paharul înainte de a se întoarce. Așezat din nou, se lăsă pe spate și începu să privească golful, încercând să înțeleagă ce scrisese.

Bineînțeles că primele două fraze îi aduseseră aminte de începuturile a zeci de povești și romane scrise de galezi, mai ales din prima parte a secolului. Asta era și ideea, să sublinieze continuitatea, să se împotrivească oricărei tendințe moderniste și să arate că tema aceea veche, viața în satele din regiune, în amalgamul acela specific de urban și rural din South Wales, nu dispăruse niciodată, ba chiar avea acum, în această perioadă de declin, o semnificație nouă, ironică. Era un demers vrednic să fie pus în practică, da, dar oare izbutise el să facă asta, parțial măcar? Ei bine, ar fi putut. Așa cum Socrate, care (își amintea că citise undeva) băuse bucuros din cupa plină de cucută când îi venise timpul, așa și el puse foile dactilografiate pe masă, pur și simplu, și o luă de la început.

După vreo cinci minute, începu să-și mai relaxeze poziția rigidă de genist pe un teren minat. Din când în când, se încorda brusc și mai făcea câte o corectură, se strâmba, ca și cum l-ar fi străbătut un junghi, sau căsca ochii, de parcă nu i-ar fi venit să creadă ce citea, dar adeseori încuviință din cap și chiar râse o dată sau de două ori, dar fără să se amuze copios. După o oră,

Rhiannon se întoarce și-l găsi la mașina de scris, cu patru rânduri scrise și ceva însemnat în partea de sus a paginii.

Când Alun își ridică privirea, Rhiannon îl întrebă:

— Cum a mers?

Alun se uită foarte urât la ea și-și ridică mâinile, cu degetele încrucișate.

— Există posibilitatea aproape, șopti el dramatic, cu o intonație perfectă, ca nu toate silabele așternute pe hârtie să fie complet irecuperabile.

— A, e bine, atunci.

— Nu, nu, nu, nu e bine deloc, nu e decât o simplă posibilitate. E nevoie de foarte multă muncă. Dar m-am gândit să-i dau bice acum, mai bine, cât am chef, decât să încep iarăși să cârlesc. Nu, stai acolo, adăugă apoi, când ea dădu semne că ar fi vrut să se apropie și să-l cuprindă într-o îmbrățișare de încurajare. Mai încolo, dac-o fi cazul.

— Dar e bine, totuși, nu? adăugă ea de lângă baza scării. E...

— Cum? întrebă Alun nervos.

Rhiannon făcu o față plângărească.

— Cât ai fost tu să o duci pe Nelly la Ingrid a sunat Dorothy... și ne-a invitat pe la ea în seara asta... și n-am putut să-i spun de ce nu putem să venim... după care m-a întrebat dacă ea și Percy ar putea să vină pe la noi mâine-seară... și n-am putut să-i spun nu... îmi pare rău...

După ce umplu toate golurile din mărturisirea lui Rhiannon cu obscenități sau urlete, pur și simplu, Alun așteaptă până când se contură o certitudine teatrală că nu avea să mai urmeze nimic și zise:

— Mai vine cineva? Sian sau Garth sau bătrânul Owen Thomas sau afurisita aia cu față de pește de Eirwen Spurling sau... Pentru că, dacă mai vine careva...

— N-am putut să zic nu, pe cuvânt.

— Nu, bineînțeles că n-ai putut, bleago, răspunse el, îmbrățișând-o. Ți-ar trebui un detașament de tancuri și întăriri din partea forțelor aviatice, pe deasupra, ca să scapi de babornița aia. Dar o s-o scoatem noi la capăt. Oricum, fii mulțumită că a mers treaba cu scrisul în dimineața asta. Acum bea și tu ceva – un gin tonic vine imediat. Hai, *myr*³¹, doar ești în vacanță.

În cele câteva minute de care avu nevoie ea pentru a pregăti masa în bucătărie, Alun își termină paragraful. După ce mâncară – Alun băuse și cam fără măsură –, Rhiannon spuse că nu s-ar fi gândit că despărțirea de cățelușă avea să i se pară atât de asemănătoare cu despărțirea de fetele lor, cu atâția ani în urmă, după care se retrase să se odihnească un pic. Alun găsi în biblioteca lui Dai un volum de proză scurtă despre viața în Cardiganshire în

³¹, Mititico" (gal.).

anii 1930, scris de un galez al cărui nume îi suna vag cunoscut – chiar domeniul lui, mai ales în această fază –, și o ediție broșată veche a unei cărți de Alistair McAlpine despre atacul asupra unui sediu al Gestapoului din Olanda, care fusese și ecranizată – așa scria pe copertă –, și, până ațipi în fotoliul rablagit al lui Dai de lângă șemineul minuscul, colonelul (Richard Burton) și locotenentul-colonel de aviație (Trevor Howard) deja își sincronizau ceasurile înainte de lansare. Când se trezi, ațipi la loc fără probleme, însă când se trezi din nou, îi duse o cană de ceai lui Rhiannon. Apoi scrise un dialog de vreo douăsprezece rânduri cât ea își făcu de lucru pe sus, după care ieșiră împreună la o plimbare.

Țărmul și marea arătau plictisitor de normal, de un gri-șobolan de la orice distanță, dar pe cer se zăreau și porțiuni gălbui și albastre ca ardezia, care pe vremuri poate că ar fi avut vreo semnificație pentru cei din partea locului. O luară pe Alea lui Brydan și merșeră până în capăt, unde alea se pierdea printre tufișuri neîngrijite și porțiuni cu fire lungi de iarbă de un verde deschis, continuându-se cu o cărăruie care se strecura printre stânci până la plajă, după care se întorcea de-a lungul malului. O porțiune era în curs de nivelare în vederea unei construcții. Aproape de apă, rătăceau câteva păsări, bătlani sau scoicari; Brydan ar fi știut exact ce erau, sau cel puțin așa ar fi spus. În zona golfului pluteau câteva șalupe mici, înălțându-se și coborând alene pe valuri. Ajunși la colț, urcară niște trepte înguste și o luară pe High Street, văzând numele Birdarthur peste tot – pe magazine, birouri, afișe, cărți poștale, oriunde te uita. La începutul porțiunii îngustate, vizavi de ceea ce era o brutărie ultima dată când fuseseră ei, se afla pubul, aproape neschimbat de și mai mult timp, doar că părea, într-un fel, mai nou. Firma, White's Hotel, era scrisă cu litere aurii, strălucitoare, pe un fond albastru-închis.

Interiorul părea și mai nou și nu era deloc la fel, astfel că Alun ar fi putut jura că nu fusese în viața lui acolo, dar ajunsese să se obișnuiască deja cu asta și se consolă cu faptul că muzica era discretă, o porcărie de amestec de note somnoroase care imitau sunetul mării, cu vâртеjuri și clinchete. Pe pervaz, lângă o plantă voluminoasă, se afla un obiect care în vocabularul lui nu avea niciun nume, un fel de ecran video cu fascicule strălucitoare și colorate de lumină, printre nori și fâșii de lumină mai statornice. Într-un mod la fel de nedefinit, dar tot oribil, lumina părea să aibă legătură, într-un fel, cu muzica. Alun avea să-și noteze acest fenomen, ca să-l includă în documentația pentru volumul *În căutarea Țării Galilor*, dar mai întâi o conduse pe Rhiannon la o masă de inspirație bisericească medievală și așteptă să se așeze cu spatele la perete și se duse la bar. Aici, la comanda sa de vin alb se răspunse cu un pahar de vin alb, nicidecum cu privirea aceea

îmbufnată și triumfătoare de care puteai fi sigur altă dată prin locurile acestea, și fu întrebat ce whisky prefera, în loc să fie nevoit să se mulțumească cu orice i s-ar fi trântit în față, așa cum cu drag își aducea aminte că se întâmpla.

Întorcându-se la Rhiannon, găsi un bătrân instalat pe un taburet tapițat în fața ei, care se comporta ca și cum ar fi fost un prieten apropiat al amândurora din toate punctele de vedere, mai puțin verbal. Văzut din față, părea foarte bătrân, cam cu cel puțin patru, cinci ani mai în vârstă decât Alun, tipul acela de galez vânjos, încrezător în sine, care semăna ogoarele și pescuia din timpuri imemorabile, dar și unul dintre acei ticăloși afurisiți, cărora el și-ar fi dorit din tot sufletul să le bage în ochi jetul de sifon, pe vremea când sifoanele încă se foloseau. Deși avea părul alb, individul purta o pălărie albă și era greu să-ți dai seama ce însemna asta sau de ce i se năzărise s-o poarte.

Așezându-se pe bancă lângă Rhiannon, Alun schimbă cu ea câteva cuvinte despre local și despre oameni, până când se asigură că individul nu era vreun unchi încă nedeclarat al ei. Apoi, zicându-și că n-avea să se lase deranjat nici în ruptul capului, își scoase caietul cu spirală și începu să deseneze cu creionul ecranul cu lumini, cum își propusese.

Dacă nemernicul cu pălărie albă ratase ceva în ultimele două minute, prea mult n-avea cum să fie. Acum rupse tăcerea, cu un glas de bas care lui Alun i se păru că seamănă bine cu vocea unui proprietar de sală de dans pe care-l cunoscuse el pe vremuri.

— Da, păi, dumneavoastră sunteți scriitor, nu?

— Da, răspunse Alun, după ce Rhiannon îi dădu un ghiont în coaste.

— Aha. Ați venit pentru Brydan, nu-i așa?

— Poftim? Păi, nu, nu chiar!

— Mulți vin pentru Brydan. Brydan a fost un poet celebru care a locuit aici, în Birdarthur. Venea foarte des la cârciuma asta, cu tot felul de americani. Îi spunea... White's Club. Pentru că zicea că era ca un club. Era galez, Brydan, dar a scris în engleză, știți asta?

— Da, știu!

Viața lui Alun începuse să se reducă din ce în ce mai mult la a i se servi, ca la dictare, lucruri pe care le știa deja.

— Și Brydan era galez, dar și-a scris... poeziile... în engleză.

— Într-adevăr, ba chiar...

— Dar era galez get-beget. Să nu vă-nchipuiți cumva că puteți să-l înțelegeți pe Brydan, trâmbiță nemernicul bătrân, legănându-se ușor înaintea și înapoi pe scaun și zâmbind, dar arătând cât se putea de clar că se referea

mai mult la Alun decât la lume în general. Și zic să-l *înțelegeți*, da? Dacă nu sunteți galez.

— Dacă vreți să știți, și eu sunt galez. M-am născut și am crescut la nici treizeci de kilometri de-aici.

— Nu, nu, zic că, dacă nu ești tu însuși galez, nu poți să-l înțelegi pe Brydan. Doar galezii pot, nu-i așa? Să-l aprecieze. Să-l „aprecieze”, mai bine zis. Da, să-l aprecieze. Să-l aprecieze la adevărata lui valoare.

— Dar...

Alun nu mai știe ce să spună. Faptul că o vedea pe Rhiannon tot făcându-i semne pe furiș să se abțină nu-l ajuta deloc. De fapt, bineînțeles că-i veneau în minte o groază de lucruri pe care voia să le spună, dar niciunul care să nu-l facă să pară învins.

— Dar...

— Scriitor, deci. La ziar?

— Nu. Da. Uneori.

Din câte se părea, nemernicul consideră complet și mulțumitor acest răspuns, sau cel puțin demn de luat în considerare înainte de a trece mai departe. Ajunsese chiar să întindă un deget spre Alun, când un tânăr cu păr foarte scurt, decolorat, aproape incolor, intră grăbit în pub și se apropie de el. Pe lângă părul foarte deschis la culoare, tipul avea fața mare, iar ochii și nasul i se scurgeau puțin. Văzându-i pe Alun și pe Rhiannon, își înclină ușor capul, consternat sau încercând să-și ceară scuze.

— Ai întârziat, bunelule, zise el tare. Ești așteptat la ceai. Hai să mergem, Winston Churchill.

Fără să coboare prea mult tonul, adăugă:

— Sper că nu v-a deranjat prea tare.

Cu riscul de a-și inhiba spiritul justițiar, Alun îi spuse doar că avuseseră o discuție cum nu se poate mai plăcută.

— Serios?

Tânărul se uită la el mai atent și pe chip îi apăru dintr-odată un zâmbet.

— Hei, pe dumneavoastră vă cunosc. V-am văzut la televizor, nu? Cum îi zicea, ceva cu galezii... Lumea prin ochii galezilor? Ia spuneți-mi, tipul acela, Bledwyn Edwards, vă e prieten bun?

— Nu, nu cred c-am...

— Nu că m-aș pricepe, dar mie mi-e clar că n-are nicio treabă – dumneavoastră însă da. E o diferență ca de la cer la pământ, zise nemernicul tânăr, cu o autoritate pe care presupusul său bunic ar fi trebuit să o recunoască. Nici nu se compară, adăugă apoi.

— Foarte frumos din partea dumneavoastră să spuneți asta.

— Trebuie să plec, mi-a părut tare bine să vă cunosc. Noroc și mulțumesc că i-ați suportat pe ramoliții ăștia de-aici.

— Ei bine, a fost drăguț, spuse Alun în timp ce el și Rhiannon ieșeau din cârciumă, puțin mai târziu. Chiar dacă n-a fost deloc cum se întâmplă, de regulă, în viață.

Rhiannon îl strânse de braț.

— Bravo ție că nu te-ai luat la harță cu boșorogul ăla.

Una peste alta, fu destul de mulțumit de viață toată seara.

Printre cele mai importante lucruri din aceasta se numărau, previzibil și cu precădere, verificarea provizorie, de aproximativ 70%, a părți existente din *Întoarcerea acasă* – titlul excelent, necomercial, al întregii opere pe care o concepusese, într-un fel, în ultimele ore. Această bună-dispoziție dură suficient de mult pentru a-l îndemna să facă dragoste cu Rhiannon când se băgară în patul mic și surprinzător de comod.

Stătură întinși acolo câteva minute, cu lumina aprinsă, scoțând mici sunete animalice de satisfacție, așa cum făceau, în acest context, de treizeci și patru de ani. Veioza de lângă pat scotea un zgomot care te zgâria pe creier, ca un fel de țipăt, dar în rest era destul de liniște ca să audă valurile izbindu-se de țărm, nu prea departe acum, pentru că, la ora aceasta, fluxul era din nou aproape la maximum.

— A fost o zi minunată, zise Alun. Uitasem cât de frumos e aici.

— O zi pe cinste și pentru c-ai reușit să lucrezi.

Alun îi făcu semn să tacă, strâmbându-se ca și cum n-ar fi recunoscut, dar cu mai puțină convingere ca înainte.

— Încă n-au reușit să distrugă locul ăsta de tot.

— Cred că te simți teribil de ușurat, sau măcar puțin, mai degrabă. Asta cred că poți spune.

— Ce? A, da, o să mai arunc o privire mâine-dimineață.

— E bine că nu trebuie să pleci nicăieri și că poți să te relaxezi câteva zile.

— Da, păi...

— Mi se părea mie că erai cam pe gânduri, să știi, foarte-foarte puțin. N-ai nimic pe suflet, nu?

— Nu.

Alun n-avea nici cea mai mică intenție să deschidă discuția despre afurisita de Gwen, nu acum, nu în situația asta, în care conversația ar fi putut continua la nesfârșit. Trebuia să vadă dacă putea alege alt moment, cu trei minute înainte de sosirea vreunei echipe de televiziune.

— Nu, nimic. Mă întreb doar cât timp o să mai facă scotch-ul așa cum îmi place mie.

— ... bine, răspunse ea, fără să pară mai liniștită.

După un alt interval de tăcere, Alun zise:

— La ce oră vin mâine?

— În jur de douăsprezece. Evident, Charlie nu vrea să-nceapă să bea prea devreme.

— Aha, am înțeles. Atunci, mai bine mă culc ca s-apuc să fac ceva înainte să vină ei.

Gândul la televiziune îi stârni o curiozitate pe care nu știa că o avusese până atunci: identitatea lui Bleddyn Edwards, cel despre care nemernicul acela tânăr de la cârciumă spusese că îi era inferior, dar tot îi menționase pe amândoi în aceeași propoziție. Numele nu îi era total necunoscut, însă fața și restul nu le putea vizualiza. Ce chestie enervantă, să te roadă curiozitatea la ora asta din noapte. Adormi înainte să ajungă la vreo concluzie.

2.

A doua zi dimineață, Alun ieși devreme să ia ziarele. La întoarcere, rămase neclintit, cu fața spre golul scăldat în lumina slabă a soarelui, trase de mai multe ori aer în piept și își spuse că, dacă poluarea industrială s-ar fi simțit vreodată-n aerul de-aici, sigur nu era un astfel de moment acum. Când începură să îi dea târcoale alte gânduri, gândul la timp, la bătrânețe și la alte asemenea, intră în casă să ia micul dejun, un dezmaț culinar programat, alcătuit din două ouă fierte cu pâine prăjită, cartofi prăjiți, bacon și roșii. În timp ce mânca, rezolva cu pasiune rebusul din *Times*. „*Drac ce ești*”, rosti la un moment dat, scriind un cuvânt în căsuțe. „A, ba nu, *porc* ce ești”.

După aceea, așezat în fața mașinii de scris, reuși să aștearnă pe hârtie încă o jumătate de pagină de dialog, ceea ce era mult spus, aproape simbolic. Îi venise greu să se concentreze: se simțea în formă, soarele se revărsa asupra mării, iar Sophie și Charlie erau pe drum. Își ridică de mai multe ori privirea de la masă, părăndu-i-se că-i aude sau că-i vede. Când, într-un final, cei doi își făcură într-adevăr apariția, Alun ieși alergând pe cărare, cu chiote de bun-venit, le înșfăcă valizele din mâini și îi conduse înăuntru. Unii dintre cunoscuții lui spuneau că Alun nu reușea niciodată atât de bine să te facă să-l crezi ca atunci când se bucura să te vadă.

Ca și alte gazde entuziaste, și el avea idei cât se poate de clare despre cum trebuia organizată petrecerea. În salon fură servite cafele și băuturi, în timp ce darurile soților Norris – un păstrăv proaspăt cumpărat din Hatchery Road chiar în dimineața aceea și o sticlă de whisky Islay cu 57% alcool – fură

scoase și admirate. Femeile nu se sfîrî să se retragă, momentan doar pînă în bucătărie. Alun îi umplu din nou paharul lui Charlie și zise:

- Aș vrea să faci ceva deosebit pentru mine, dacă ești bun.
- Să știi că-s fată cuminte și nu mă dedau la perversiuni.
- Nu, e vorba despre...

Alun repetase în minte partea aceasta, dar tot se chinui să articuleze:

— Ideea e că am început un soi de roman – un roman serios, sau așa ar trebui să fie –, unul adevărat, să știi, fără cabotinisme sau bravade sau pupat în fund, cu mîna pe inimă îți spun, *bach*, dar mie mi-e greu să-l judec obiectiv. Așa că, dac-ai putea să arunci, așa, o privire peste primele pagini, fără să te intereseze dacă e bun sau prost, doar să vezi dacă...

- Dacă-ți pot garanta că n-are abureli.
- Exact.
- Păi...

Privirea lui Charlie era plină de stînjeneală. Expresia lui obișnuită de om bătut păru a se intensifica, fără a fi însoțită de vînatăi sau de răni, ca și cum ar fi fost lovit în mod regulat cu niște bâte bine capitonate.

— Numai dacă-mi permiți să fiu cât se poate de sincer...

— Nu-ți cer să-mi faci statuie, bineînțeles că trebuie să-mi spui ce crezi. Te rog, Charlie. Hai, bandit bătrîn, ești singurul în care pot avea încredere.

— Atîta timp cât... Bine. Unde e?

— Aici, dar nu te uita acum peste el. În cîteva minute, o să le conduc pe femei în oraș, unde sunt tarabele și bazarurile, care arată oribil și au scopuri degradante și expun bulendre care mai de care, extrem de hidoase. Dar... sunt inutile și sunt de vânzare. Ce își doresc mai mult femeile? Eu o să mă duc la White's și ne întîlnim cam în jumătate sau trei sferturi de oră. Dacă rămâi fără apă, găsești la robinet destulă.

Îmbrăcat cu puloverul său nou de cașmir, Alun se ținu, în mare parte, de cuvînt, însă, înainte de a se duce la White's, aruncă o privire la Brydan Books. Își spuse că n-avea cum să fie nimic rău și că oricum nu-i plăcuse niciodată să stea la cârciumă de unul singur. Dar, imediat ce intră în magazin, fu recunoscut și trebui să strângă o mulțime de mîini. Clienții îi fură prezentați și toți îi cerură cîte un autograf, un exemplar din vechiul său volum *Atitudini celtice* apăru ca prin minune și primi de la el o dedicație fără rezerve, iar o doamnă în vîrstă, cu un șorț pe care scria „Brydan Books, Birdarthur, Țara Galilor” și care nu avea nicio altă legătură evidentă cu acest comerț de cărți, fu chemată din spate doar pentru a-l vedea. Ieși cu o carte

destul de nouă despre răskoalele Rebecăi³², pe care nimeni nu-l lăsase s-o plătească, spunându-și că toată importanța asta care i se dădea era o aiureală absolută.

Barul de la White's Hotel se aglomera, însă Alun reuși să ocupe același loc ca și cu o seară înainte. Aruncă o privire în jur – destul de entuziasat, dar în zadar – după nemernicul acela cu pălărie albă, cu care, ținând cont de dispoziția pe care o avea acum, i-ar fi făcut mare plăcere să se ia la trântă, cu un minimum de efort, ca și cum ar fi avut centura neagră la oricum s-ar fi numit sportul acesta. Tocmai când începea să se întrebe dacă fusese într-adevăr o idee atât de bună să-l închidă pe Charlie în casă cu o sticlă de whisky, își făcu și el apariția, în cele din urmă. În ultimul ceas, chipul lui părea să se mai fi netezit puțin, fără îndoială datorită combaterii asistate a mamei. Pe chip nu i se citea nicio reacție.

— Ei, să te aud, fără milă, zise Alun deodată, după ce își primiră băuturile. Sunt gata.

— Mi-ai cerut părerea absolut sinceră...

Privirea lui Alun se lăsă imediat în pământ.

— Pe care acum ți-ai exprimat-o foarte clar. Cât ai îndurat să citești?

— Am citit atent douăzeci de pagini, după care am trecut la final.

Charlie avea în glas o ezitare nefirească pentru el.

— Trebuie să subliniez că aici nu e vorba decât de părerea mea perso...

— Scutește-mă de-astea, te rog.

— Scuze. Ei bine... Pe ici, pe colo, am văzut ce încerci să faci și mi se pare un lucru care merită făcut, tu ai dat tot ce-i mai bun din tine, dar nu sunt sigur că treaba asta poate fi făcută, în realitate, foarte probabil că nu în anii 1980, nu știu. Tu nu ai reușit, sau cel puțin nu în ce am citit eu.

— Și abureala?

— Întregul ton, întreaga atitudine impune abureala. Dacă spun că seamănă prea mult cu stilul lui Brydan, atunci să știi că nu mă refer numai la Brydan în sine, ci la o întreagă manieră de a scrie și presupun că și de a gândi, care se concentrează asupra scriitorului și atrage atenția asupra lui, distrăgând-o de la subiect. Despre care presupun că nu e neapărat nevoie să fie Țara Galilor – numai că întotdeauna *este* – și, într-un fel sau altul, să fii sincer devine imposibil. Cinstit vorbind, sunt convins că tu te-ai străduit cât ai putut să nu scrii nimic din ce nu crezi cu adevărat sau din ce te-ai gândit că ar fi pe placul publicului, dar cumva totul se amestecă și devine același lucru.

³² Serie de răskoale care au avut loc în centrul și sudul Țării Galilor între 1839 și 1843 împotriva taxelor impuse cetățenilor de rând. Numele „Rebecca” face referire la identitatea asumată de fiecare dintre răsculați.

Alun se uita în continuare în pământ.

— Și nu se poate salva nimic?

— Din câte am văzut eu, nimic. Îmi pare rău.

— Vrei să spui că am ajuns în stadiul în care nu mai pot distinge abureala de ce nu e abureală.

— Nu. Nu cred că spun asta. Ci că, dacă vrei să vorbești serios despre țara ta și despre oamenii din ea, va trebui să abordezi chestiunea altfel, ca și cum n-ai fi citit nicio carte-n viața ta – mă rog, nu chiar, dar...

Înainte ca Charlie să mai apuce să spună ceva, Alun simți că-l lua cu leșin, numai că, pentru că nu mai leșinase niciodată până atunci, nu-și putu da seama exact. Senzația trecuse după câteva secunde, de când începuse să se concentreze să-și controleze bătaia involuntară a capului, o altă senzație cu totul nouă pentru el. De asemenea, își amintise dintr-odată, ceea ce îi distrase iar atenția, cine era Bleddyn Edwards, respectiv un tip care apărea la finalul știrilor de la ora șase de pe Taff TV și care, timp de câteva minute, încerca să facă haz de diferite întâmplări picante din Țara Galilor, din ultimele douăzeci și patru de ore. Mai era un tip care îi ținea isonul, dar la un nivel inferior de inteligență și de finețe, pe care-l chema parcă Howard Hawell sau ceva de genul, cam cu vreo treizeci de ani mai tânăr decât Alun și mai puțin arătos, dar care se vedea că semăna cu el destul încât să fie confundat. Sănătate *yn fawr*³³. Cu atâtea lucruri care încercau, care mai de care, să-i capteze atenția, observă, într-un scurt moment de uimire, că Charlie încă nu se atinsese de paharul pe care-l avea în față. Încet, încercând din răspuțeri să nu sune deplasat, Alun spuse:

— Ei bine, se pare că va trebui să arunc la gunoi ce-am făcut și să-ncerc să o iau de la zero. Pur și simplu. Sunt de acord cu tine, poți ajunge să ai idei îngrozitor de fixe despre Țara Galilor, și nici să nu-ți dai seama.

Abia acum, Charlie luă o înghițitură din pahar.

— Îmi pare rău, Alun, zise din nou.

— Ei, fii serios, ce tot zici acolo, tocmai m-ai scutit de câteva luni de muncă în zadar. Crezi c-aș fi preferat să-mi dai undă verde pentru un căcat? În caz că te-ntrebai, răspunsul este nu. Ei bine, acum că am terminat cu asta, putem să trecem la treburile serioase. Dă pe gât paharul ăla și hai să mai luăm un rând.

— Dacă nu te superi, mai întâi mă duc să-i fac loc pentru încă unul.

Rămas singur pe bancă, Alun se relaxă, pregătindu-se să-și lase capul să-și facă mendrele, însă între timp i se limpezise. Totuși, cu altele nu se-ntâmplase așa, nu chiar, așa că stătea acolo tot spunându-și să nu mai

³³ „Multă” (gal.).

înghiță în sec ca un tâmpit, să respire normal și să recunoască odată că, de la început, avusese bănuiala ascunsă că materialul nu era bun de nimic, așa că trebuia să i se pară, într-un fel, o ușurare că i se spusese verde-n față.

Nu trecu mult și Charlie se întoarse cu două pahare mari de whisky.

— Ei bine, buda e la fel, spuse el. Chiar și faptul că pișatul rămâne în vas în loc să se ducă ca lumea. Am auzit eu bine, vin și Percy și Dorothy?

Alun știa exact ce trebuia să răspundă la această întrebare, însă, când veni momentul, își dădu seama că nu putea să articuleze cuvintele, și nici altele, oricât s-ar fi străduit. Își deschise gura și o închise, clipind către Charlie.

— Ești bine?

Punându-și mâna pe piept, Alun încuviință energic din cap și mai înghiți de câteva ori. Tot încerca să-și scoată vorbele din gât, odată cu aerul expirat. Lumea nu se mai învârtea în jurul lui, era stabil și avea mintea clară, dar începuse să se sperie un pic. Apoi, cu un efort similar celor de dinainte, se trezi spunând:

— Da, Charlie, ca să-ți răspund la întrebare, Percy și Dorothy vin într-adevăr și ei, cândva după-amiază sau spre seară, dacă am înțeles eu bine. Hei. Să fiu al naibii. Ce-o fi fost chestia aia de mai devreme? Pfiu. Suficient, mulțumesc.

— Vrei să-ți aduc ceva?

— Am tot ce-mi trebuie aici, zise Alun, ridicând paharul și luând repede o gură.

Abia acum se uită atent în jurul lui în cârciumă, care era plină și însuflețită de glasuri ridicate și de hohote de râs, sesizând pentru prima dată și zarva din jur.

— Oricum, orice-ar fi fost, nu mai vrem asta, nu? Chiar dacă mulți oameni din Lower Glamorgan și din împrejurimi ar vrea să știe o metodă de a-l reduce pe Alun Weaver la tăcere.

— Te-ai albit un pic la față. Mai devreme, adică.

— Nici nu-i de mirare, având în vedere că un exemplar rar și mortal de *dorothea omniloquens ferox* o să se abată asupra comunității noastre pașnice și liniștite. Da, uite, ei i-ar prinde bine câteva crize de muțenie ca asta, dacă vrei. Îți amintești cine-a zis despre felul în care vorbea Macaulay...

Charlie părea în continuare măcinat de îngrijorare și de remușcări, iar Alun se strădui să i le alunge. Când reuși, își dădu seama că izbutise să-și revină și el, atât de bine, încât, dacă nu lăsa acest gând să-l copleșească, putea fi chiar încrezător că avea să mai încerce odată cu *Întoarcerea acasă* după vacanță, păstrând direcția și manuscrisul dactilografiat, în care sigur avea să descopere ceva care putea fi salvat, cu puțină imaginație sau curaj. Se descurcă onorabil până când sesiunea de băut ajunsese la final, apoi făcu

față cu brio celor două pahare de acasă, peștelui marinat cu o groază de castraveci murați și ceapă tocată, pe care îl udă din plin cu Aquavit și bere, plus crema de whisky de la desert. Printr-o încercare de legitimare îndoielnică, bărbații își diluare apoi lichiorul dens din pahare cu scotch.

După aceea, urmă un răgaz firesc. Femeile ieșiră să facă o plimbare, Rhiannon bombănind că, la urma urmei, ar fi trebuit să ia și cățelușă. Charlie urcă scara încet-încet și, când se prăvăli în patul din al doilea dormitor, bufnetul se auzi în toată casa, poate chiar și afară. La fel ca în după-amiaza anterioară, Alun se instalează în fotoliu și visează că doamna Thatcher îi spusese că, fără el, viața ei ar fi fost pustie, o coajă fără miez, după care se trezi tresărind și văzu pe ecranul cât o carte poștală al televizorului de voiaj Sony pe care îl luaseră cu ei un bărbat cu barbă care dădea din gură fără să scoată un sunet (sonorul fusese dat la *minimum*), făcând într-o veselie schițe de benzi desenate.

După mai puțin de un minut de la trezirea lui Alun, femeile se întoarseră de la plimbare, îmbujorate, cu pași vioi și hotărâte să-și bea ceaiul cu orice preț. Alun rămase în fotoliu, ascultând cum chiuiau și râdeau în bucătărie, cum trânteau ușile de la dulapul cu cești și aranjau vesela. La un moment dat, Sophie ieși valvârtej din bucătărie și urcă în fugă scările de lemn care scârțâiau, strigând-o pe Rhiannon peste umăr, din treacăt. Și lui Alun îi aruncă o privire în treacăt, ca și cum ar fi fost doar cazați la același hotel, fără a se cunoaște. El știa că Sophie n-avea nicio intenție să-l enerveze, să stabilească un contrast jignitor cu letargia lui masculină: nu era decât o ilustrare, mai vie decât altele, a adevărului străvechi că femeile sunt bete, în mare parte a timpului, fără să bea nimic. (Copiii de până la doi ani erau, firește, beți tot timpul atunci când nu dormeau.) Cu excepția homosexualilor, bărbații de peste douăzeci și cinci de ani nu erau niciodată beți, oricât de criță ar fi fost. Ba dimpotrivă chiar, își spuse în sinea lui, auzind zgomote de pași mari de deasupra.

Când Charlie își făcu apariția, acesta rămase cu privirea ațintită la Alun, fără să spună nimic, cu o expresie în care se regăseau deopotrivă rugămintea și reproșul, ca și cum ar fi fost plin de sânge după o luptă vitească pe care o dusesese singur împotriva unei hoarde de asupritori. În afară de asta, arăta destul de bine – orice ar fi însemnat asta în cazul lui. Prin comparație, Alun remarcă din nou că fusese destul de cumpătat, că la pub nu-și luase pahar după pahar, ba chiar stătuse pe uscat perioade întregi de chiar și zece minute la rând. Dacă avea să continue așa, era posibil să rămână în picioare până seara târziu. Alun avu impresia că făcea asta pentru binele lui și se emoționează.

Se servi ceaiul, cu pâine prăjită cu anșoa și prăjituri galeze, dar nu și cu biscuiții aduși de Sophie, pe care, cel mai probabil, îi înfulecase cu Rhiannon în bucătărie. Mâncară, strânsesă masa, apoi o luă de la capăt, într-un mod extrem de obositor, când sosiră Dorothy și Percy, care scoaseră dintr-o pungă de hârtie niște biscuiți de casă, un borcan cu gem de căpșuni, smântână de Devonshire și eclere cu ciocolată. După ce îi salută pe toți patru de parcă s-ar fi aflat la o reuniune a prizonierilor de război, Alun observă că și ea rămăsese în urmă cu băutura față de cum era de obicei pe la cinci după-amiaza în timpul săptămânii. Asta însemna că și ea avea să rămână trează mai mult decât de obicei, dar, pe de altă parte, probabil că avea să dureze mai mult până avea să devină insuportabilă, și era oricum posibil să cadă lată înainte să ajungă în acel punct.

Puține persoane care nu știau cum era în Țara Galilor sau care nu-i cunoșteau pe galezi ar fi reușit să facă ușor legătura între cum avea să fie Dorothy mai târziu și comportamentul ei actual, când serviciul de ceai fu luat de pe masă pentru a doua oară și înlocuit cu o sticlă de vin alb Rioja, adusă de la bucătărie. Departe de a-și da seama la început de ce se întrezărea la orizont, Dorothy o urmări ușor încruntată pe Rhiannon, care scoase dopul și turnă în trei pahare.

După ce se gândi puțin, luă sticla delicat și discret și, aplecându-și capul, citi eticheta de la cap la coadă, prin lentilele ochelarilor ei cu rame negre. Apoi, imitând cu grijă gesturile celorlalte două femei, ridică paharul, bău și se arătă interesată și oarecum încântată: deci, așa era vinul.

Alun urmări toate acestea cu un dezgust reținut. Știa că și el exagera cu un pic această parte a vieții, dar, în cazul lui, era vorba doar despre exaltare, despre a-și face de cap, comportament derivat din joaca unui copil singur la părinți, în timp ce bătrâna Dot se străduia serios să facă o impresie. Ei, probabil că nu, la vârsta ei și într-o asemenea companie; deși situația absurdă de acum s-ar fi putut încadra în etapa incipientă a carierei ei de alcoolică, când încă se putea preface că se făcuse criță pentru că nu rezista la băutura, nefiind obișnuită. Un fel de versiune ritualizată.

— Haideți să mergem la monumentul funerar al lui Brydan, propuse Sophie.

— Când l-am văzut eu ultima oară, era mai mult un mormânt și atât, spuse Charlie. Bineînțeles, poate că l-au transformat în mausoleu între timp. Sau într-un cromleh, având în vedere originile lui celtice și așa mai departe.

— Eu n-am nicio problemă cu asta, spuse Alun.

Percy se întoarse către Dorothy.

— Ai vrea să mergem, draga mea?

— Minunată idee. Cred că n-am mai fost de douăzeci de ani. Mergem, după ce termin asta.

— Curtea bisericii se închide la șase, am impresia, zise Rhiannon.

Felul în care spuse asta risipi orice urmă de îndoială privind sugestia forțată a lui Sophie. Lui Alun i-ar fi plăcut la nebunie să știe cui îi venise ideea asta, ei sau lui Rhiannon. Oricum, îi plăcea. Indiferent cine avusese inițiativa, Dorothy era foarte dornică să meargă, chiar dacă avea să se despartă de sticla de vin o vreme, cât aveau să viziteze mormântul poetului, dar și dup-aia. În oraș erau magazine deschise până târziu, sau până mai târziu, în care, fără îndoială, nu ar fi lăsat-o sufletul să nu intre. (În timpul acesta, băieții s-ar fi retras în pub în siguranță.) Cu noroc și strategii bune, poate c-aveau să o țină departe de sticlă chiar și două ceasuri. Dar, după aceea...

Când se ridicară să plece, începură să-și spună că, dacă tot ieșeau, puteau să se și plimbe un pic, până la monument nu făceau decât oricum câteva minute și așa mai departe, în timp ce schimbă priviri cu subînțeles. Charlie voia să știe dacă Alun avea vreun amestec în acest plan nesuferit, iar acesta încercă să-i comunice discret că nu. La rândul său, Percy n-o scăpă din ochi pe Dorothy, care dădu pe gât energic ce rămăsese în pahar, ca să nu-i facă pe ceilalți să o aștepte. Sophie și Rhiannon nu-și terminară vinul din pahare. Rhiannon se uită complice la Alun, încercând să-l convingă totodată că oricum n-avea niciun rost să încerce s-o țină departe de sticlă. Așa era, și adevărul e că își putea închipui uimirea acesteia când avea să găsească sticla în frigider sau, dacă lucrurile ar fi degenerat mult, entuziasmul nefiresc cu care i-ar fi oferit gazdei cadoul haios în formă de sticlă de vin, pe care aproape și uitase că îl pusese în bagaj în ultima clipă.

În ciuda climei din zonă, soarele de vară își revărsa cu generozitate razele asupra pantei line unde se afla curtea bisericii, care, în perioada aceasta a anului, era, de fapt, deschisă publicului până la șapte – un locșor plăcut, cu pietrele de mormânt înconjurate de iarbă bogată și atent îngrijită. Monumentul funerar al lui Brydan se afla în capătul unui șir de morminte destul de noi, în zona sud-estică. Ca aspect, nu se deosebea de cele din jurul lui: o piatră funerară, o moviliță acoperită cu iarbă, împrejmuată cu o bordură de piatră, cu flori în vase de sticlă. Inscripția se reducea la date concrete, cu excepția unui vers din opera lui Brydan, foarte potrivit în contextul dat. Pământul din jur nu fusese bătătorit de vizitatori decât puțin, ca și cum publicul larg și-ar fi dat seama că în curtea bisericii nu era mare lucru de văzut.

Toți rămaseră pe loc, la o oarecare distanță unii de alții, aproape ca și cum s-ar fi străduit să își exprime omagiile!

Dintre toți, doar Dorothy amintea foarte mult de un personaj surprins în fața unui mormânt dintr-o scenă de film. Sau cel puțin așa spera Alun, care, plecându-și capul și încercând conștiincios să se gândească la Brydan – cu care se întâlnise de mai multe ori și o dată chiar petrecuse aproape o seară întreagă – era foarte conștient că Charlie se uita fix la el. Nu o dată i se întâmplase să compare personalitatea poetului cu o ceapă: înlăturai foaie după foaie, dând peste frivolități îngrozitoare sau descoperind că era un tip de treabă, până ce ajungeai la miez. Problema era că, în acest punct, niciodată nu reușea să-și aducă aminte – și, în mod clar, nu se putea hotărî pe loc – care dintre aceste fațete se regăsea în acest miez. Aceeași dificultate o avea, într-o anumită măsură, și cu scrierile lui: o șarlatanie plină de talent sau opera plină de neajunsuri a unui geniu? Sau poate că nimic din toate acestea nu avea vreo relevanță.

Cu un aer impunător, Dorothy luă inițiativa și porni spre ieșire, cu Rhiannon și Sophie alături. Într-o parte, se afla o colină joasă, Movila lui Brydan, care înainte se numea, mai puțin elegant, *twmp* sau *tump*³⁴, deși nimeni nu-i spusese vreodată așa decât în scrieri. În literatura dedicată marelui poet apăreau ici și colo diverse informații cum că acesta și-ar fi petrecut nenumărate ore aici, admirând orașul și golful, ceea ce ar fi fost verosimil, poate, dacă nu le-ar fi putut admira din altă parte. Aceste născociri erau susținute, într-o anumită măsură, de un pasaj din unul dintre poemele sale scrise în ultima parte a vieții, iar acum respectivul *twmp* își avea locul asigurat în indexul monografiilor, dar și în cel al ghidurilor turistice.

Percy deveni protocolar în locul acela, fluturând mâna în semn de salut către împrejurimi.

— Chiar plăcut aici, nu?

— Cineva a făcut un mare bine, zise Alun, nepermițând autorităților să transforme întregul loc într-un obiectiv turistic. Jos pălăria în fața lui.

— A, da, bineînțeles, acum mi-am amintit, tu ai fost coleg de școală cu Brydan, nu?

— Ei, cred că-s o mie de oameni care ar putea să...

— Da, dar există deci o legătură personală. Probabil că poeziile lui îți dau senzația unei intimități aparte. Adică îți lasă impresia că, într-un fel, v-asemănați, mai ales că și tu ești poet. Lucru pentru care trebuie să fii profund recunoscător. Nu te gândești, chiar serios, că ești printre puținii care înțeleg ce se petrece în mintea omului? În sufletul lui?

³⁴ „Dâmb” (eng.). *Twmp* este echivalentul din limba galeză.

— Nu știu, presupun, răspunse Alun, evitând să se uite la și la Charlie și la Percy, care se aflau unul lângă altul.

— Ei, pentru Dumnezeu, Alun, lasă modestia când vine vorba despre o chestie ca asta.

Tonul și expresia de om îndoliat ale lui Percy deveniră mai solemne, ceea ce-l salvă de la a fi luat pe sus și azvârlit peste gardul viu pe lângă care tocmai treceau.

— Ai un privilegiu extraordinar. Nu e meritul tău.

— Nu, înțeleg asta.

— Pentru că, hai să fim serioși, tu ești moștenitorul artistic al lui Brydan. Nu evident, ca epigon, ci... Măcar ești conștient că faci parte din același neam, că aveți aceeași origine, nu?

— Acum, în sângele oricărui galez există ceva ineluctabil, care-l plasează într-o comuniune...

Alun încercă să nu intre în panică atunci când sesiză că glasul începuse să i se schimbe, luând tonul acela îndelung exersat. Îl lăsa să dispară de la sine.

Percy nu insistă.

— Oricum, n-ai cum să influențezi lucrurile astea, zise el, acceptând fără dubii că era datoria lui să treacă la chestiuni mai prozaice. Ne vedem la pub mai târziu, așadar? Bine.

— Un nemernic impotent, zise Alun, în timp ce el și Charlie urmăreau silueta înaltă și cărunță a lui Percy coborând dealul cu pași grăbiți ca să le prindă din urmă pe femei. Adică, presupun că râdea de mine, nu?

— Habar n-am.

— Pentru numele lui Dumnezeu, Charlie, n-are cum să fi fost altfel. Privilegiu, auzi. A râs rău de mine, uită-te la mine.

— Ce-are a face? Nu-l cunosc prea bine ca să mă pronunț în privința lui, dar pe lume sunt o groază de oameni care chiar vorbesc așa, sau uneori măcar, cum poate ai observat și tu. Și asta nu numai aici, în Țara Galilor.

— Ce? Eu cred că are legătură cu faptul că e însurat cu Dorothy. Asta probabil că trezește și în tine cea mai latentă tendință de a lua totul în răs, nu crezi?

— Nu știu.

— Și de ce e atât de bronzat? Știu că lucrează în construcții, dar asta nu-nseamnă că stă pe șantier din zori și până-n seară. Și n-are cum să fi fost plecat în Maroc, pentru că ar fi trebuit s-o ia pe Dorothy cu el, și, dacă ea ar fi ajuns acolo, sigur am fi aflat până acum. Bronz artificial, ce să mai. Dar de ce?

Alun încheie ca un predicator:

— În numele Domnului, frații mei, de ce?

Fără să scoată vreun cuvânt, Charlie clătină din cap. Cei patru din fața lor ajunseseră pe strada cu magazine. Percy mergea chiar pe lângă magazine, ca să o poată opri pe Dorothy în cazul în care ar fi încercat să intre în vreun magazin cu băuturi alcoolice. Iată de ce li se alăturase cu un minut în urmă. Dacă s-ar fi întâmplat ca Dorothy să se repeadă de-a curmezișul drumului, viteza și forța lui fizică aveau să-i vină în ajutor ca să îi corecteze traiectoria de la o distanță atât de mică. Ceva îl făcu pe Alun să nu-i împărtășească această teorie lui Charlie, care începu să își dea cu părerea:

— Îmi pare rău că intervin, dar ultima parte din ce-a zis a fost aproape deranjantă, intenționat sau nu.

— Oh, dar...

— Nu știu ce părere ai tu acum despre poezia lui Brydan și îndrăznesc să spun că nu te gândești prea mult la ea, plus că sunt convins c-ai nega cu indignare sau cu tristețe chiar că ești continuatorul lui, dar tocmai din cauza influenței sale chestia aia pe care mi-ai arătat-o e atât de groaznică. Mă rog, nu vreau să spun că n-ai fi în stare să scrii oribil și singur, dar înțelegi ce vreau să spun.

Alun nu zise nimic.

— N-am fost destul de clar la pub, dar, dacă vrei ca *Ora închiderii* sau *Întoarcerea acasă* sau cum s-o fi numind să fie bună de ceva, trebuie să-l elimini pe Brydan cu totul din ea, astfel încât niciun cuvânt să nu mai amintească nici măcar vag de figura și de opera lui. Indiferent ce părere ai tu despre el, trebuie să scrii ca și cum l-ai urî și l-ai disprețui total. Ai zis că vrei să-ți spun sincer ce cred... ei bine, acum știi.

Alun nu spuse nici acum nimic, dar între timp deja îi ajunseseră din urmă pe ceilalți, care se opriseră pentru a se uita, nu cu mai multă atenție ca Percy, în vitrina unei papetării. De fapt, nu era exclusiv o papetărie, pentru că în geam și pe rafturi nu erau numai instrumente și accesorii de scris, ci și fotografii înrămate cu priveliști din zonă (inclusiv căsuța ghici cui), decorațiuni pentru polița șemineului, inclusiv așa-numite *objets trouvés* produse în serie – câni, scrumiere, eșarfe și șervete de bucătărie cu tot felul de însemne galeze sau specifice pentru Birdarthur.

— Și acum ce facem? întrebă Alun, când văzu că toată lumea rămăsese mută în fața vitrinei. Vrea cineva să cumpere ceva?

— Noi ne-am gândit că poate ai vrea tu ceva, zise Dorothy, zâmbindu-i cu subînțeles.

— Eu? Ce, ce dracu' să vreau eu să cumpăr dintr-o magherniță ca asta?

— Oh, o groază de lucruri.

Își schimbă tonul în așa fel încât să pară o glumă.

— Ce-ai zice de-un șervet de bucătărie, ca să-ți vină mai ușor la câte vase speli tu?

Într-un moment mai bun, Alun probabil că și-ar fi dat seama că aceste remarci erau niște încercări – obositoare, bineînțeles, dar nicidecum răutăcioase – de a-l zgândări, de a-l lua pe nepregătite și probabil că ar fi răspuns cu aceeași monedă. Dar acum se trezi din nou redus la tăcere, văzând privirea expectativă a lui Percy și uitându-se la Rhiannon, care probabil se gândea la o baie fierbinte și la cât de mult și-ar fi dorit să se odihnească, la Sophie, care nu se gândea la nimic, și la Charlie, care asista pasiv la ce se întâmpla. Încercă să meargă mai departe, dar nu avu pe unde să treacă.

— Sau poate niște hârtie de scris. Am văzut că te-ai pus serios pe bătut la mașina de scris.

Această înțepătură îl făcu să-și recapete glasul.

— Iar tu tre' să bei ceva, mârâi el către Dorothy, adăugând imediat: toată lumea trebuie. Acum, pentru numele lui Dumnezeu, haideți s-o luăm din loc. Haideți, *mișcați-vă*.

După aceea, se întoarse către Percy:

— În caz că voiai să mă-ntrebi dacă n-am chef să trecem pe la casa memorială, să invocăm spiritul strămoșului meu poetic, te sfătuiesc să-ți iei gândul de la asta.

Replica lui stârni râsul celorlalți, nu hohote de râs, ci exact cât trebuia. Rhiannon îi dădu pe furiș, dar nu de formă, un ghiont în spate pentru că se luase la harță. Când ajunseră la White's, Percy spuse că voia să dea cu fetele o raită prin împrejurimi înainte să intre.

— Adică s-o vadă pe Dorothy teafără și nevătămată în drum spre casă, zise Alun, după ce se întoarse la masă cu primele două pahare. Spre casa lui Dai, adică.

— Unde avem băutură suficientă cât să scufunzi un vas de război, zise Charlie. Sau un crucișător ușor, mă rog.

— Să știi că expediția asta culturală n-a fost ideea mea.

— Uite că s-a terminat și nimeni n-a pățit nimic.

— Adevărul e că mi-a trecut prin minte că s-ar putea s-o iau puțin pe coajă c-am mutat petrecerea în aer liber.

Charlie îi aruncă o privire.

— Lasă prostiile, îi zise el.

3.

Seara se desfășură, în mare, fără evenimente remarcabile. Când veni vorba despre cină, toată lumea se gândi, deși nimeni n-o spuse, că, dac-ar fi mers la restaurant, Dorothy ar fi trebuit să se mai abțină un pic în public, însă se spuse că, firește, Rhiannon nu trebuia în niciun caz să gătească, așa că păstrăvul era tăiat de pe listă în seara aceea. Fie intuind, într-un fel, ce gândeau ceilalți, fie de jenă, Dorothy sugeră să ia ceva la pachet. Alun se împotrivi, spunând că mâncarea avea să fie sigur oribilă oricum, dar că, dacă mâneai acolo, măcar puteai să-i insulți în față, ceea ce nu era deloc eficient, dar fu suficient ca toată lumea să fie de acord. Așa că porniră în lumina amurgului, luând-o pe lângă Brydan Burger Bar și apoi la deal, așezați comod în spațioasa limuzină suedeză a lui Percy, care avea un miros neașteptat, dar suportabil, de fabrică de sirop de tuse.

Era prea târziu când descoperiră că în restaurantul pe care-l aleseseră avea loc un fel de petrecere formală, cu toasturi și discursuri. Dorothy era liniștită și abia dacă trăncăni jumătate din timp, ceea ce-l făcu pe Alun să-și spună că poate fuseseră prea aspri cu ea de-a lungul vremii și că-și puteau permite, în fond, să o lase să se consume în voie. Mâncarea nu se dovedi mai rea ca de obicei și nu atinse pragul insultelor. În asemenea situații, nota era înșfăcată de Alun și Charlie, însă în seara aceasta Percy le-o luă înainte. Aproape tot drumul înapoi spre casa lui Dai se contraziseră în privința numelui restaurantului la care fuseseră. Sau, mai precis, asta făcuseră unii dintre ei; Rhiannon ațipise, iar Sophie și Charlie deveniseră destul de tăcuți. Nici Percy nu zise mare lucru, conducând cu o viteză amețitoare, dar foarte concentrat. Plus că nimeni nu mai părea dispus să spună ceva după ce Alun declarase că bucătăria galeză era, nici mai mult, nici mai puțin, decât o bucătărie englezească proastă, sau poate chiar bucătărie englezească și atât.

La pub, Dorothy începu să turuie nestingherită – subiectul putea fi oricare, de la facilitățile fiscale neo-zeelandeze la forma de viitor în rusa colocvială; nimeni nu-și mai aducea aminte și nici nu voia să-ncerce. Oricare-ar fi fost tema discuției, Dorothy recupera cu vârf și îndesat timpul pierdut și, în doar câteva minute, depăși orice limită rezonabilă. Percy o ridică de pe scaun, cu ajutorul lui Sophie, și împreună o conduseră spre ușă, misiune destul de dificilă având în vedere că trebuiau să-și croiască drum printre țărani mocăiți de acolo.

— Destul de reconfortant, serios, rosti Charlie. Pe mine mă face să mă simt un domn.

— Cred că mai bine mă duc după ei, căci altfel Sophie n-o să aibă scăpare, zise Alun. Și cred că e și distractiv să asști.

— Chiar crezi?

— Mie mi se pare de-a dreptul fascinant. Un om care...

— Gusturile nu se discută, nu?

— Mă-ntorc în câteva minute.

Lui Alun i se păruse de la sine înțeles că Dorothy avea să fie luată pe sus și băgată-n limuzină cât mai repede posibil și dusă înapoi în oraș. La fel și Percy, fără îndoială, dar nu asta se întâmplă. Mai întâi insistă să se întoarcă să-și ia jacheta pe care o uitase în casa lui Dai. Convinsă s-o lase baltă, refuză să se urnească fără să-i ureze gazdei noapte bună și, incredibil, nimeni nu reuși să o facă să renunțe la *o asemenea* idee. Și astfel, într-un final, îi făcu pe ceilalți trei să se întoarcă la vila lui Dai. Bibliotecarul, refuzând categoric orice ajutor în timp ce mergea împleticindu-se pe aleea nefinisată și neiluminată a lui Brydan. Luna se ascundea după faleza înaltă.

În salon era lumina aprinsă, dar nu era nimeni acolo, iar sus nu se vedea nicio lumină. După cum ceilalți îi repetaseră lui Dorothy în ultimele câteva minute, Rhiannon se dusesese la culcare. În mod ciudat, în ciuda încăpățănării de mai devreme, Dorothy trecu peste asta. Cu o expresie preocupată, se duse în bucătărie, de unde se întoarse cu o sticlă de creață de Banat și, puțin timp, căută încet cu privirea un tirbușon, după care ieși din nou.

— Puteți să vă-ntoarceți la pub, zise Percy. De-aici încolo mă descurc singur. Chiar n-ar fi trebuit să vă deranjați să veniți cu noi.

— Ești sigur că te descurci?

— O, da, după încă un pahar sau două ar trebui s-o ia somnul destul de repede. O să fie floare la ureche.

— Ei bine, o să beau și eu unul repede, zise Alun.

Nu prea mai avea șanse să prindă vreo scenă care să fi meritat efortul de a veni, dar avea să mai stea pe-acolo în caz de ceva.

— Era bun scotch-ul ăla de la pub, dar numai dacă nu ești obișnuit cu chestii mai bune.

— Cum vrei tu.

Cu capul plecat, Percy stătea rezemat de bibliotecă. Acum scoase un mormăit de mulțumire, își reluă poziția dreaptă și se îndepărtă, cu un volum broșat în mână, intitulat, din ce văzu Alun, *Kiss the Blood Off My Hands*. Îl deschise și începu să citească atent, instalându-se în fotoliul ponosit și scoțând și mai multe sunete de mulțumire. Când Dorothy își făcu din nou apariția, întinzându-i sticla și tirbușonul într-o tăcere împăciuitoare, Percy deschise mai bine volumul și-l așeză pe brațul fotoliului, astfel încât să poată citi în continuare cât se ocupa de sticlă. Nu după mult timp, Dorothy se așeză

pe un scaun stinger de lângă masă și începu să bea. Tăcerea ei căpătase o aură senină, meditativă.

După ce luă la cunoștință, Sophie se întoarse către Alun și spuse:

— Cred c-ar trebui să ne-ntoarcem la Charlie – știi de ce.

— Da, da, hai să mergem.

Acum, că nu mai avea de ce să rămână, abia aștepta să plece.

— Sigur te descurci?

— Da, mulțumesc, Alun, răspunse Percy, întorcând o pagină și ridicând privirea. O seară frumoasă. Pe curând.

Apoi, după o pauză dramatică, adăugă, strigând aproape:

— Oh, Alun.

— Da, răspunse acesta impasibil.

— Să nu... să nu uiți ce-am zis despre Brydan. Și despre moștenirea ta spirituală.

— N-o să uit, nicio grijă.

— Să te ții de ea, prietene. Noapte bună amândurora.

Imediat după ce ieși, după nici cinci pași, Alun izbucni, nu tare, dar violent:

— Individul ăla e un *rahat*. Și un *cretin* împuțit. Un *rahat*, un *rahat*, un *rahat*.

— Poftim? Ce-ai cu el? Ce-a zis?

— Păi, l-ai auzit doar... Ceva ce-a zis mai devreme. În fine, las-o baltă. E pur și simplu un *rahat*.

— Ce-a zis mai devreme?

— Of, pentru numele lui Dumnezeu, las-o baltă, nu pot să m-apuc acum să-ți povestesc, răspunse Alun, grăbind pasul, furios.

— Ce-a zis despre Brydan?

— Nu *contează*. Nu merită să vorbim despre asta.

Sophie îl trase de braț, forțându-l să se oprească.

— Cu mine nu merită să vorbești despre nimic, nu? zise ea dintr-un foc, foarte furioasă, la rândul ei. Tu crezi că-s idioată, nu-i așa, Weaver? Mereu ai fost așa. Nici măcar nu te deranjezi să te prefaci că n-ar fi așa. Doar o oprire pe traseul tău de lăptar. Încă o clientă mulțumită. Ce să zic, mersi frumos, prietene.

— Vorbește mai...

— Da, și eu care credeam că pentru tine sunt deosebită. Mare prostie din partea mea.

— Știi foarte bine că...

— Când tu nu te deranjezi nici măcar să schimbi două vorbe cu mine.

Nesiguranță. Ieșirile lui Soap nu erau nimic nou, așa cum nici izbucnirea ei nu era neașteptată. Totuși ultima parte, sau cea chiar de dinaintea ei, și lacrimile care o podidiseră erau pentru Alun ceva nou. Fără prea mult efort, el reuși să o îmbrățișeze.

— Femeiușcă bleagă, îi zise el cu blândețe.

De la o îmbrățișare la mai mult de-atât nu fu decât un pas, sau cel puțin în direcția aceea se îndreptară lucrurile. Lângă ei se afla o pantă numai bună, acoperită cu iarbă, chiar între Alea lui Brydan și faleză. Alun și-o amintea foarte bine, ca și cum nu trecuse mai mult de-o zi de când fusese ultima oară acolo, deși nu-și amintea deloc dacă fusese vreodată cu Sophie în acel loc. Ar fi trebuit să aibă mare grijă dacă avea să o ducă acolo, deși, momentan, era doar un lucru la care se gândea.

— Ce-ai zice de-o giugiuleală mică?

— Nu mă lua cu dintr-astea.

— N-a mai plouat de săptămâni bune.

— *Nu.*

Lucrurile ajunseseră într-un punct interesant când, dintr-odată, cei doi auziră un bufnet sau un pocnet puternic de undeva din apropiere, nu atât de puternic pe cât fusese inițial, dar, oricum, suficient de puternic încât să se audă în ciuda zgomotului de fond al valurilor, care se spărgeau pașnice de plaja aflată mai jos de ei. Se auzise de undeva din șirul de căsuțe, cam de la vreo șaptezeci, optzeci de metri față de unde stăteau ei, învăluți în întuneric. Când se uitară în direcția respectivă, la etajul uneia dintre clădiri se aprinse o lumină: fără îndoială, era casa lui Dai. După o privire fulgerătoare aruncată lui Sophie, Alun porni glonț în direcția aceea.

— Ar trebui să ajungem la...

— Lasă asta acum, spuse el repede. Hai, Dumnezeu știe ce s-o fi-ntâmpnat acolo.

Sophie șovăi o clipă, dar porni și ea în urma lui. Ajunseră înapoi nu după mult timp de când pleaseră. Era simplu, în esență, ce se petrecuse acolo, nu era loc de ipoteze fanteziste: Dorothy ieșise din baie și căzuse pe scări, făcând și mai mult zgomot după ce se lovi de scaunul de la ușă, pe care se aflau două valize. Departe de a fi vizibil rănită sau marcată în vreun fel de această experiență, Dorothy era vioaie, se înzdrăvenise, recunoscând însă că avea nevoie să bea ceva.

Când se dovedi că totul era în regulă și că nu era nevoie să ajute cu nimic, Sophie îi spuse lui Alun:

— Acum chiar trebuie să ne întoarcem la Charlie. Probabil că-și pune tot felul de întrebări despre ce ne-o fi reținut atâta timp.

Alun se uită la ceas.

— Știi ceva, dacă stau bine să mă gândesc, pân-ajungem noi o să și trebuiască să ne întoarcem. Dacă mai prindem un sfert de oră.

— La ce oră se-nchide? Întrebă Percy, care nu întrebese și cum se explica faptul că Alun și Sophie fuseseră îndeajuns de aproape încât să audă zgomotul produs de impresionanta prăbușire. La țară parcă se închide mai devreme, nu?

— Păi, în cazul ăsta, înseamnă că Charlie e deja pe drum.

— Nu-i place întunericul, zise Sophie. Și pe drum e beznă, mai ales în partea asta.

— Dacă se panichează, poate să sune, nu? spuse Alun jovial, ca și cum ar fi fost nedumerit. Nu-nțeleg ce e atât de...

— Aici n-are cum să sune, doar la vecini, interveni Rhiannon.

În halatul ei de baie și cu papucii croșetați în picioare, Rhiannon fusese de față în tot acest timp.

— Și n-are cum să aibă numărul.

— Pentru numele lui Dumnezeu, nu-s decât câțiva metri, și sigur sunt și alți oameni...

Dorothy auzise și ea totul și înțelesese, fără îndoială, unele lucruri.

— Vin eu și eu cu voi pe jos, se oferi ea, umplându-și paharul și dându-l pe gât dintr-o singură înghițitură. Mi-ar prinde bine o gură de aer curat. Parcă e zăpușeală aici, cu vremea asta caldă.

— Dar vecinii ăștia cum sunt? se interesă Percy, după ce aruncă o privire lungă spre cartea din care citise până atunci. Dacă sunt de treabă, aș putea să le fac o vizită și să sun la pub.

Rhiannon îi spuse cum să ajungă la ei, iar Percy ieși după Dorothy și Sophie.

— Nu-mi place deloc individul ăla, spuse Alun. Un mare nenorocit, dacă mă-ntrebi pe mine. E răutăcios. În fine, a trebuit s-o scoatem din local, dacă-nțelegi, și dup-aia a refuzat să se urce în mașină, tot zicea că vrea să-și ia la revedere de la tine, așa că a trebuit s-o aducem aici. După care tocmai plecasem cu Sophie spre pub când am auzit bufnitura aia și-am văzut cum s-a aprins lumina la tine, așa că am venit înapoi într-un suflet.

Explicația aceasta suna jalnic de-a dreptul, iar Alun se întrebă în treacăt dacă nu cumva tot ce spusese el vreodată când avusese ceva de ascuns fusese la fel de neconvingător. Dându-și bucurios seama că începuse să se gândească la ideea de a mai bea un pahar care n-avea să-i pună capac, își turnă, fără să fie cazul, încă unul. Observă că Rhiannon, așezată pe scaunul pe care stătuse Dorothy mai devreme, se juca preocupată cu un obiect mic și derizoriu – un pliculeț de șampon.

— Ce te-a făcut să te răzgândești? Întrebă ea.

— La ce te referi?

— Să te duci după Charlie.

— A, nu-mi dădusem seama cât e ceasul. Totul a fost așa, o aiureală totală.

Mă duc să fac repede un pipi.

La baie, se gândi la toate lucrurile pe care nu putea să le spună, de tot felul, majoritatea adevărate, majoritatea cunoscute, dar tot imposibil de mărturisit. Se gândi să se prefacă îngrijorat pentru Charlie și să se ducă după el, cu Sophie și Dorothy, dar asta ar fi putut să o facă pe Rhiannon să creadă că evita să discute cu ea. Ah, la naiba, își zise ostenit, iar un căscat imens aproape că-i despică în două capul. Se șterse la ochi cu hârtie igienică și coborî.

Deși știa foarte bine că, la cât de subțiri erau pereții aici, Rhiannon n-ar fi putut nici să-și sufle nasul, darămite să se ducă undeva, fără să se audă în toată casa, fu totuși neplăcut surprins să o găsească în același loc. După care, îi veni o idee și se instalează pe scaunul pe care stătuse când scrisese la mașină.

— Uimitor cum a reușit Dorothy să urmărească tot ce-am vorbit, la cât a băut. Numai la restaurant cred c-a dat gata...

— Păi, probabil că a mai auzit despre problemele lui Charlie, că îi e frică de întuneric și altele. La fel ca mare parte dintre prietenii lui vechi, inclusiv tu.

— De ce subliniezi că și eu?

— Pentru că tu ești singurul căruia nu pare să-i pese. Gândește-te la Percy, care a plecat imediat să sune la pub, fără să pună vreo întrebare, și el, în comparație cu tine, abia dacă-l cunoaște.

— Zău că nu înțeleg pentru ce ne agităm atâta. Dumnezeu, și dacă îi e frică de întuneric, strada e iluminată până unde sunt parcate mașinile, iar mai încolo, nici măcar mai încolo nu e *întuneric* efectiv, și nu mai sunt decât două sute de metri. Nici atât.

— Destul de mult, dacă ți-e frică. Adu-ți aminte cum ți se părea atunci când erai mic.

— Poftim? Se presupune că e om în toată firea. Din câte-mi dau eu seama, bătrânul Charlie profită la maximum de chestia asta, că îi e frică de una, de alta. Așa dau toți fuga să-l ajute, să-l însoțească de colo-colo și e cam peste tot ținut în puf.

— S-ar putea să fie așa, la asta nu mă gândisem.

Rhiannon își puse pliculețul de șampon în buzunarul de la halat.

— I-ai arătat ce-ai scris?

— Da, crede că trebuie revizuit la sânge, ceea ce ziceam și eu, în linii mari, ții minte.

— Da, răspunse ea. Bun, atunci, eu mă duc să fac niște ceai.

— Minunat, vreau și eu.

Alun luă paharul de whisky, spunându-și că, la urma urmei, chiar avea nevoie de el, și începu să se mai relaxeze, dar nu apucă să se destindă prea mult că auzi glasuri apropiindu-se de casă. O clipă, crezu că nu era nimeni cunoscut, dar nu după mult recunoscu vocea lui Sophie, apoi și pe cea a lui Dorothy – avea un ton total necunoscut lui. Se mai auzea o voce, un scheunat ascuțit sau o tânguire care varia în intensitate. Când își dădu seama că, cel mai probabil, era Charlie, își îndreptă brusc spatele, pe scaun, destul de speriat. Rhiannon veni repede din bucătărie, deschise ușa de la intrare și rămase în prag. Alun se ridică și el în picioare și așteptă.

Chipul lui Charlie căpătase o culoare stranie, ca a unui om cu fața roșie devenit foarte palid. Ținea ochii închiși strâns și presa tare cu ambele mâini o batistă murdară care-i acoperea gura, fără a reuși totuși să înăbușe deloc vaielele pe care le scotea. Încercând să-l aline în fel și chip, Sophie și Dorothy îl instalară în fotoliu, iar Rhiannon îngenunche lângă el și începu să-l mângâie pe chelie. Când păru că se mai liniștise, Sophie se duse glonț sus, de unde se întoarse cu o cutie de medicamente și-i dădu o pastilă. Alun stătea în picioare, încercând să pară dispus să ajute și el în limite rezonabile. Dorothy, ale cărei cuvinte liniștitoare le depășeau detașat pe ale celorlalți la capitolul inventivitate și elocvență, se distra, evident, de minune încercând să demonstreze că era responsabilă, empatică și așa mai departe. Așa își spunea Alun. Acesta încercă, totodată, să estimeze cât mai precis cam cât din toate acestea avea să-și amintească ea a doua zi dimineața. Dar îi venea greu să-și alunge gândul că toată suferința lui Charlie – indiferent de natura și de intensitatea ei – era numai și numai din vina lui.

Din când în când, Charlie își îndepărta puțin batista de buze, reușind să îngaime câte un cuvânt sau doar să scoată un chițăit înainte de a o lipi de buze din nou. Spuse în mai multe rânduri că îi părea rău, cam de două ori, că fusese convins că avea să se descurce, că avea să ajungă de unul singur. O dată, spuse: „Chemați-l pe Victor”. Asta tocmai când Percy își făcu din nou apariția, anunțând că sunase la pub, dar nu rezolvase nimic. Abia apucă să-și dea seama de ce se petrecea acolo, că Sophie îi puse din nou haina în brațe și îl expedie de unde venise, spunându-i să sune la Glendower.

După aceea, vreo jumătate de oră sau mai bine nu se mai întâmplă nimic important sau neașteptat. Percy se întoarse nu după mult, zicând că Victor plecase deja spre ei. Charlie avusese vreo două, trei momente mai calme și tăcute, dar recidivă de fiecare dată. Dorothy, care ședea pe podea lângă el, ațipi sau își pierdu cunoștința, rămânând cu capul în piept. Sophie le spuse că Charlie stătea ghemuit după colțul unui zid când îl găsiseră, la marginea zonei în care erau parcate mașinile, aparent incapabil să se miște. Rhiannon

le oferi câte o ceașcă de ceai, fără să se uite la Alun deloc nici când ajunse la el, nici altă dată. Acesta rămase în continuare în picioare.

Într-un final, sosi și Victor. Purta pantaloni și sacou de culoare închisă și o maletă neagră, iar pe chipul lui proaspăt bărbierit nu se ghicea nimic. Fără să arunce vreo privire în jur, traversă încăperea și îl îmbrățișă strâns pe Charlie timp de un minut sau chiar mai bine. Apoi își îndreptă spatele și le spuse tuturor celor prezenți, cu excepția lui Sophie, să iasă din încăpere, în timp ce scoase din buzunar o cutie din piele sau din plastic cam cât un toc de ochelari pe care o deschise.

În bucătărie, unde cei izgoniți se regrupară cu o viteză remarcabilă, Percy îi sugeră lui Dorothy că, dacă ar mai fi rămas, doar i-ar fi încurcat pe ceilalți, așa că ar fi fost mai bine să se retragă discret, pe ușa din spate. După ce Dorothy analiză și respinse categoric ideea, Percy puse imediat mâna pe *Kiss the Blood Off My Hands*, se instalează confortabil chiar sub becul care atârna din tavan și începu să citească. Acum, Rhiannon îl privi pe Alun în față, însă numai o clipă, suficient pentru a-i transmite ceea ce, deși știa deja, tot îi tăie răsuflarea. Știa că n-avea ce să mai spună sau să mai facă vreodată pentru a o face să se răzgândească. Trecuse mai departe, cu ceștile unele într-altele, le așeză în chiuvetă, iar apoi ieși din cameră fără niciun cuvânt, lăsând ușa întredeschisă – poate invitându-l să o urmeze sau poate, mai degrabă, pentru că mereu lăsa ușile așa. Alun decise că era cel mai bine să se ducă după ea. În continuare, nimic din ce-ar fi putut să spună n-ar fi schimbat lucrurile, dar, mai devreme sau mai târziu, tot ar fi trebuit să spună ceva.

Afară nu se simțea nicio adiere, părea să fie aceeași temperatură ca în bucătărie. Luna răsărise dintr-o parte a dealului și lumina zonele din apropiere care nu erau umbrite de copaci sau de tufișuri răzlețe, exact unde te-ai fi așteptat să fie Rhiannon. Alun păși hotărât pe aleea din grădină, printre pâlcurile de buruieni uriașe și iarbă luxuriantă, ajungând până la jumătatea distanței la un gârduleț dincolo de care panta începea să fie prea abruptă pentru a te mai avânta dacă n-aveai un motiv serios. Nicăieri nu se mișca nimic. Alun merse în continuare pe aleea îngustă de pe lângă vilă când, dintr-odată, un val neobișnuit de mare se sparse de țarm, iar el observă, în același timp, că vocea lui Charlie nu se mai auzea deloc, cel puțin nu prin zid și nu prin ușa de la intrare. Alun se duse în locul în care putea vedea și mai sus și mai jos de Aleea lui Brydan – nici acolo nimeni. După ce mai șovăi puțin, apăsă ușor pe clanță și intră în vilă.

Victor și Sophie discutau aproape în șoaptă, dar imediat tăcură și se uitară la el, parcă așteptând ceva. Între ei, stătea Charlie, cu picioarele răsfirate și, aparent, dormind dus.

— Pot să intru? Întrebă Alun.

Niciunul nu spuse nimic, însă Victor încuviință din cap.

— Pare destul de liniștit acum, nu?

Alun se apropie de Charlie, dar nu mult.

— Ce i-ați făcut?

— Se numește Largactil, răspunse Victor, cu vocea sa clară și uitându-se la Alun cu ochii lui senini. E un tranchilizant puternic, injecție intramusculară.

— Serios?

— Da, serios. Da, nu-ți ia mai mult de două minute să-nveți să-l administrezi. Am convenit cu Charlie să-l țin eu. Îi era teamă că, dac-ar fi rămas la el, s-ar fi injectat singur când s-ar fi îmbătat. Foarte înțelept din partea lui.

Alun avea destulă minte să nu-ntrebe de ce nu i se delegase lui Sophie sarcina de a avea mereu medicamentul asupra ei.

— Dar ce problemă are?

— Nu e nebun, dacă la asta vă gândiți. O criză de depersonalizare. O panică din cauză că n-avea cum să primească ajutor imediat și să-și revină, ca să zic așa. Mi-nchipui că trebuie să fi fost îngrozitor. Dar nici nu e nevoie să ne închipuim, nu?

— O să-și revină de data asta?

În acest moment, Victor se ridică brusc de pe scaun.

— Da. Mulțumesc. Mai vreți să știți ceva?

— Mă simt vinovat.

— Da, răspunse Victor cu blândețe. Mhm. Știați că lui Charlie nu-i place să fie lăsat singur după căderea întunericului și așa mai departe.

— Asta e o întrebare? Nu știam prea multe, nu.

Poponarule, zise Alun tremurând în sinea lui. Găozarule. Bulangiule.

— Adică n-am auzit detalii.

Curistule.

— Dar ceva – ceva știam, fiindcă...

Victor clătină ușor din cap, făcând o aluzie discretă la Sophie. Nimic din privirea lui nu făcea referire la legătura ei cu Alun.

Văzând că Victor se aștepta să continue, Alun spuse:

— Da, am auzit destule. Destul cât să-mi dau seama că nu i-ar face deloc bine să se-ntoarcă singur pe întuneric. L-am lăsat pentru că eram furios pe el, pentru că mi-a zis că nu era bun nimic din ce-am scris, doar o copie după Brydan. Și m-am gândit că, la urma urmei, cine dracu' se crede el? Am vrut să mă răzbun pentru...

Aici se opri, pentru că niciunul dintre cei doi nu părea atent.

Victor întoarse capul și spuse cu o amabilitate exagerată:

— Oh, da, păi, bineînțeles, cum să nu, v-aș fi foarte recunoscător. Acum însă eu zic să plecăm.

Primii care plecară fură Dorothy și Percy, cărora le mulțumi scurt și cordial pentru ajutor și îi expedie – un mod neobișnuit pentru ei de a pleca, s-ar fi gândit unii. Apoi, Victor îi spuse lui Sophie să ia mașina lor și să conducă ea, iar el să stea pe bancheta din spate cu Charlie, care până acum zăcuse complet liniștit în fotoliu; el avea să-și recupereze mașina mai târziu. Într-un final, când ajunseră la ușa de la intrare, în prezența lui Rhiannon, Victor spuse pe un ton mai puțin amabil:

— Domnule Weaver, noi ne-am cunoscut, dacă vă mai amintiți, la restaurantul pe care-l dețin împreună cu fratele meu. Mă tem că n-am putut să vă servesc meniul convenit cu prilejul respectiv și am sperat mereu să am din nou ocazia să vă ofer o masă pe măsură. Ei bine, din păcate, ne-au împiedicat diverse probleme, cum ar fi aprovizionarea și problemele cu personalul – plus că, după cum poate ați auzit, avem ceva probleme de rodaj și mai este și cuptorul pe care-abia l-am instalat. De fapt, chiar v-aș sfătui să nu vă mai aventurați în restaurantul nostru până ce nu vă vom anunța noi că este totul în regulă. Nu vă putem oferi, pur și simplu, delicatesele cu care v-ați obișnuit la Londra. Sunt sigur că înțelegeți. *Nos da*³⁵.

— E cel mai groaznic lucru pe care l-am făcut vreodată, spuse Alun un minut mai târziu. Nu-i cazul să-mi spui că asta nu schimbă nimic, dar aș vrea să știi că-mi dau seama.

— Oh, eu nu-s chiar așa de sigură, răspunse Rhiannon. Ce-ar fi să dormi tu în cealaltă cameră, acum că tot s-a eliberat? Patul din dormitorul din față e destul de îngust și chiar aș vrea să mă odihnesc cum trebuie.

Un minut mai târziu, Alun se duse la masa pe care se aflau mașina de scris și hârtiile lui, încercând prosteste să nu atragă atenția asupra acestui lucru, scoase *Întoarcerea acasă* din plic și ridică manuscrisul la nivelul pieptului, ca și cum s-ar fi pregătit să-l rupă în două, cu degetele mari aliniate la același nivel și cu coatele ridicate. Dar apoi se gândi că putea foarte bine să-i ofere câteva pagini următorului idiot de la cine știe ce revistă studentească care-i cerea texte pe gratis sau să le vândă la vreo licitație caritabilă – nu știa niciodată când își puteau fi utile. Apoi, că-și cruțase opera, trecu fără probleme la următorul proiect, distrugerea fotografiei cu Dai și cu Brydan, care, la urma urmelor, n-avea cum să fie decât o copie. La fel, împinse volumul cu opera poetică a lui Brydan printre celelalte cărți din bibliotecă, astfel încât să nu îl mai vadă niciodată, cum își dorise de la început. Cel mai

³⁵ „Noapte bună” (gal.).

probabil, avea să aibă nevoie de el data următoare când avea să mai scrie vreun articol, să se pregătească pentru vreo prelegere sau, la dracu', orice-ar mai fi fost legat de maestru. Putea foarte bine să renunțe oricând la toate astea, sigur. Dar, bineînțeles, n-ar fi putut niciodată.

PARTEA A OPTA

Charlie

1.

— Din punctul meu de vedere, la asta se reduce totul, zise Garth. Pink Gin. Mulțumesc, Arnold. A, da: susține el Țara Galilor sau nu? Atât de simplu.

— Cu tot respectul, Garth, lucrurile nu-s atât de simple, din păcate, spuse Malcolm. Oamenii pot să susțină Țara Galilor într-un mod subtil care să denigreze țara, și tocmai asta, cu regret și cu uimire o spun, mi s-a părut mie că face Alun. Adică...

— Scuzați-mă că vă întrerup, interveni un bărbat vânjos, cu mustață stufoasă și trăsături de turc sau chiar de asirian, care puteau fi regăsite pe chipul unora dintre galezi, și care era, de fapt, un inginer din Newcastle Emlyn și un oaspete al bătrânului Arnold Spurling. Dumneavoastră n-ați fost cumva profesor de engleză la St. Elizabeth? Acum mulți ani?

— Nu, spuse Malcolm destul de tăios, ca și cum ar fi fost luat prea des drept profesor. Niciodată.

— Mă scuzați dac-am greșit, zise oaspetele, pe un ton sau cu o expresie care sugera limpede că asta nu-l încânta deloc.

Malcolm continuă cu avânt:

— Adică, una e să scrii un articol amuzant și distractiv despre Eisteddfod³⁶. Și cu totul alta să faci haz, într-un articol, de cei care iau parte la el. În opinia mea.

— De acord, spuse Garth. Sigur că da.

— Când anume a apărut acest... articol? Întrebă oaspetele.

— Acum vreo două săptămâni, poate și mai bine. A fost unul dintre...

— Dar, vreau să spun că Eisteddfod e un prilej bun pentru prietenii vechi să se-ntâlnească să afle ultimele bârfe și noutăți.

Ochii negri și strălucitori ai oaspetelui se roteau de la unul la altul, analizând susținerea de care se bucurau opiniile sale clare în această privință.

³⁶ Festival tradițional galez de literatură, muzică și arte performative, inițiat în secolul al XII-lea de Rhys ap Gruffyd de Deheubarth la curtea sa, în Cardigan.

— Eu n-am mai fost de... nici nu mai știu când, dar pe vremuri mă duceam cam în fiecare an și *mereu* dădeam peste unii pe care nu-i mai văzusem de cel puțin un an. *Mereu*. Sau vă refereați cumva la acel Eisteddfod internațional?

— *Nu*, răspunse Malcolm și mai tăios, părând totodată consternat.

— Tony Bainbridge, spuse oaspetele imediat și îi întinse mâna, în timp ce lua loc la masă. Nu cred că m-am mai prezentat.

Malcolm își rosti și el numele fără vlagă, mai ales când fu rugat să-l repete.

— Ah, zise Tony Bainbridge mijind ochii. Mhm.

Acesta aproape că-l acapară pe Malcolm, situație căreia Charlie, aflat de cealaltă parte a lui Garth, nu putea să-i facă față nici pe jumătate. Unul dintre defectele lui Malcolm – și al multor alți oameni – era că se aștepta ca și prietenii lui să urmărească discuțiile din jur – nu doar el – fără să ia în calcul că aceștia ar fi putut să se plictisească, să se enerveze, să fie surzi, proști sau beți, și el să nu observe. Și iată-l acum, sub ochii lui Charlie, uitându-se pe furiș la paharul lui Tony Bainbridge, măsurându-l atent, apoi pe al său și întrebându-se dacă... Și asta după șaiszeci și ceva de ani în Țara Galilor sau pe lumea aceasta.

Înainte ca tăcerea să devină apăsătoare, Arnold Spurling își făcu din nou apariția, cu șase pahare pe o tavă. Al șaselea îi fu oferit lui Peter, care nu scosese niciun cuvânt de când sosise, deși pufnise de vreo câteva ori, când se pomenise de Eisteddfod. Bible nu era deschis de mult timp, dar, cu norii grei și cu ploaia torențială de afară, părea că amurgul nu era deloc departe. Asta lăsând la o parte faptul că, din punct de vedere calendaristic, era încă vară, dar vremea de-aici era întotdeauna imprevizibilă.

Nici Charlie nu găsise prea multe de spus.

Astăzi era abia a doua oară când ieșise singur din casă după ce se întorsese de la Birdarthur, în urmă cu două săptămâni. Mai mult de jumătate din timpul care trecuse, acasă însemnase Glendower, o canapea în apartamentul de acolo și în imediata apropiere a lui Victor. Nu îi era nici pe departe clar ce se întâmplase în seara respectivă, nu-și amintea nimic, însă știa sigur că Sophie nu fusese lângă el când avusese nevoie de ea. Cu toate acestea, își aducea aminte că, bazându-se greșit pe propriile forțe, își închipuisese că se putea descurca și fără ea, așa că nu era supărat. Și totuși, avea să treacă un timp până să aibă încredere din nou în Sophie. Se întreba uneori cât timp.

— Am auzit, zise Garth încet, fără a se feri însă de ceilalți, că ai cam avut probleme la Birdarthur.

— M-a luat doar un pic amețeala. Nimic grav, din ce-a zis Dewi.

Dewi spusese de multe ori că situația lui Charlie nu era ieșită din comun și că, în fond, chiar nu avea de ce să-și facă probleme.

— Trebuie s-o las mai moale o perioadă, adăugă, pentru a explica de ce nu mai ieșise în ultima vreme.

— Ți-a dat vreun tratament, ceva?

Era greu de spus ce probleme ar fi trebuit să aibă pentru ca Dewi să considere necesar să-i prescrie medicamente; nu el, ci un prieten al lui Victor îi făcuse rost, demult, de Largactil și de seringă. Bineînțeles, epoca lui Griff, care – așa se auzea – „liniștise” aproape jumătate dintre bebelușii din Lower Glamorgan cu opiu, pentru a le ușura problemele respiratorii din timpul iernii, era de mult apusă. Dar, pe de altă parte, Griff aparținea acelei specii de medici, dispărute acum, care considerau că era treaba lor să îi facă pe oameni să se simtă mai bine.

Garth întrerupse acest șir de gânduri caracteristice mai degrabă lui Peter întrebând:

— Ți-a dat vreun sfat pentru problemele tale de greutate?

— Te referi la Dewi? Nu, nimic. Citeam o...

— Totuși, presupun că o să iei problema în propriile mâini, ca să zic așa.

— Cum?

— Gândește-te și tu, ameteala aia, sau cum îi zici tu, a fost un avertisment. Un semnal de alarmă din partea Naturii. Să-ți aducă aminte că n-o să trăiești la nesfârșit. Știai că, dacă ai doar cu *trei kilograme* peste greutatea normală, speranța de viață scade semnificativ? Trei kilograme. Trei kilograme în plus. Eu am noroc cu metabolismul, tu nu prea... bietul Roger Andrews: grăsimi... zahăr... sare...

De-a lungul timpului, mulți consideraseră predicile lui Garth iritante, ba chiar jignitoare; dar nu și Charlie, el niciodată. Pentru el nu erau decât o parte, o părticică nesemnificativă din tabloul de ansamblu. Viața însemna, în primul rând, plictiseală, apoi și mai multă plictiseală, cel puțin atâta vreme cât lucrurile mergeau bine. Charlie se gândea la asta și la altele, în timp ce Garth trâncănea neobosit. Într-un moment plăcut, în care nu prea mai era atent, Charlie lăsa whisky-ul să-și facă efectul și recapitulă în minte planul de siguranță pe care și-l făcuse pentru următoarele ore: mai bea câteva pahare aici, după care avea să se mute la Glendower, în grija lui Peter, care știa povestea; într-un final, Victor avea să-l ducă acasă și să-l asigure că Sophie n-avea să-l lase singur. În acest moment, și Peter părea dispus să lase lucrurile-n voia lor, atât timp cât nu se înrăutățeau vizibil. În afară de Garth, care deja intrase în detalii autobiografice, ceilalți trei dezbăteau ceva legat de Țara Galilor.

Așa se scurse timpul până când sosi Alun. Și acesta îl lăsase la nevoie, în seara aceea, la Birdarthur, din câte-și aducea Charlie aminte, sau mai degrabă după cum insinuase Victor o dată sau de două ori – oricum, nimeni cu un pic de minte nu se putuse baza pe el vreodată ca să afle mai mult decât unde era toaleta.

Trecând pe lângă acel străin, la care se uită inițial cu coada ochiului, Alun se întoarse spre el, fixându-l cu privirea. Dezgustat, dar indiferent, Charlie observă că Tony Bainbridge zâmbea atât de tare – colțurile gurii îi erau atât de ridicate –, încât nasul și gura i se apropiară în așa fel că abia i se mai vedea mustața. Și ochii și-i ținea din nou pe jumătate închiși din cauza zâmbetului.

— Bună, Alun, spuse el cu o siguranță de sine îngrozitor de senină, cu bărbia ridicată.

Alun numără până la trei, după care urmă o scenă îngrozitoare, dar foarte ușor de urmărit, derulată cu încetinitorul – de la o neîncredere vecină cu frica pură trecuse la o recunoaștere treptată până la o resemnare bucuroasă, providențială, marcată cu o strângere dublă de mâini.

— Tu cine dracu' ești? Întrebă în acest punct, dar nimeni n-avea dubii că își amintea prea bine și că, o clipă dacă l-ai fi lăsat, i-ar fi zis și pe nume. Cât să fie, treizeci de ani?

— A, nu, nu chiar atât. Vreo cînșpe mai degrabă.

— Oh. Ia spune-mi, pe unde mai ești... acum?

Tony Bainbridge îi răspunse și-i spuse și mai multe, aflând și el, la rândul său, diverse. Ceilalți stăteau fără să scoată un cuvânt, fiecare schimbându-și cu atenție poziția în scaun ca și cum întreaga scenă ar fi fost înregistrată.

— Ia zi, tu aveai, hm... două fete aveai, nu?

— Exact.

Alun încuviință solemn din cap.

— Una măritată, cealaltă la Oxford.

— Oxford. Frumos. Păi da, asta se întâmplă cu timpul, fără îndoială. Trece.

— Din păcate, n-am cum să...

— Deci, tu ai o fată la Oxford. Eu nu. Eu n-am pe nimeni. Ce bei, Alun?

— Nu, iau eu.

În momentul acesta, ușa se deschise și intră Tarc Jones. Purta jacheta groasă cu nasturi, pe care – toată lumea știa – nu și-o dădea jos niciodată, și ținea în mână o foaie verde tipărită, un formular, fără îndoială. Îl azvârli pe masa la care stăteau unii dintre ei, întâmplător chiar în fața lui Peter. În timp ce se uită acuzator la fiecare, nimeni nu scoase o vorbă.

— Deci, asta... deci, asta e mocirla care-a ajuns „democrația” noastră, zise el într-un final, cu multă amărăciune în glas și cu ghilimele uriașe unde se impuneau. Ee cineva idee ce tocmai am primit prin poștă?

Evident, nimeni nu avea. Garth îi aruncă o otheadă lui Tony Bainbridge pentru a-i transmite că nimeni, în realitate, nu se aștepta să lămurească situația în vreun fel.

— Administrația Apelor din Lower Glamorgan, continuă Tarc la fel de lent, dorește să fie informată în termen de douăzeci și opt de zile, data poștei, câte încăperi din această clădire au instalații sanitare, de ce tip sunt acestea, în fiecare caz, modul în care sunt folosite și cantitatea aproximativă, în metri cubi, de apă folosită zilnic. Pentru instalațiile din exterior, a se citi pe verso. Și vor cifre aproximative. Aici eu sesizez și salut o doză de normalitate și de bun-simț. Ar fi putut cere măsurători cu trei zecimale. Dar nu. Nu. N-au mers pân-acolo. Merge și un calcul aproximativ. Până la cea mai apropiată vâlcea pare-a ajunge.

Cei care-l ascultau, chiar și Alun, păreau complet descurajați de acest spectacol. Cât timp Tarc se uită încolo și încoace și se aplecă peste masă, nimeni nu mișcă și nu zise nimic.

— Putere, spuse apoi în șoaptă, și tonul lui sună ca mârâitul unei pume. La asta se reduce totul. Un conțopist mărunțel sigur se distrează de minune redactând formulare dintr-astea, împrăștiindu-le peste tot și încercând să ne bage pe toți în sperieți. Eu cum ar trebui să reacționez acum, vă-ntreb? Ce să fac?

Acum Alun se răsuci în scaun ca să se uite la el.

— Ce să faci? Dacă chiar nu știi ce să faci, atunci Dumnezeu cu mila! Dar hai să-ți spun ce nu trebuie să faci, ca data viitoare măcar atât să știi, da? Nu te porți de parcă ăștia te-ar trimite la camera de gazare și nici nu monopolizezi discuția juma de oră cu un monolog de doi bani, când poți să ne plictisești de moarte vorbind despre prețul la alcool, ca toată lumea. Vezi, asta nu trebuie să faci.

Aceste cuvinte, pe lângă faptul că îl înfurieră vizibil, reușiră să-l prindă pe Tarc cu garda jos. Cu o smucitură, acesta înșfăcă foaia de pe masă și începu să-l întrebe pe Alun cum de îndrăzne să-i zică așa ceva, ce voia să spună, de fapt, cu cine-și închipuia că avea de-a face și așa mai departe. Tarc nu părea deloc interesat de eventualele răspunsuri, iar mișcările nu îi mai erau deloc exersate, ca înainte. Însă își reveni puternic spre final. Cât timp vorbi și până la final, se frecă la ochi aproape compulsiv cu degetul mijlociu, încercând să îndepărteze secretele adunate în colțul unui ochi.

— Nu sunt obligat să-nghit rahaturi de-astea de la nimeni, zise el, recăpătându-și siguranța de sine. Și cu atât mai puțin de la un surogat împutiț de mâna a doua al lui Brydan.

După aceea, Charlie se întrebă mereu dacă Tarc înțelesese ce spusese și chiar vorbise serios. Rânjetul cu care Alun ieșise în întâmpinarea acestei replici rămase neclintit pe fața lui.

— Așa, ca să te lămuresc cu cine cred că am de-a face. Nu doar cu un idiot împutiț, ci și cu genul de idiot care face ca Țara Galilor să se ducă de râpă.

Charlie îl auzise pe Alun analizând vreo două, trei tipuri de oameni care să fie așa de idioți.

— Genul ăla de om care transformă totu-ntr-un bâlci, într-o piesă de teatru ieftină, într-un tărâm plin de praz, *laver-bread*, biserici și personaje fabuloase din vechime care vorbesc în limba lor plină de idiosincrazii și curios de erudită, de multe ori. Uneori, turiștii...

— Te ia peste picior, Tarc, zise Garth. Nu-l lua în seamă. Așa glumește el.

Tarc îl ignoră.

— Afară, spuse el, arătându-le ușa. Afară, afară cu voi toți, împutiți ce sunteți. Haideți, cărați-vă. Valea. Acum.

— Liniștește-te, Tarc, pentru numele lui Dumnezeu. Nu știu ce l-a apucat. Bea și tu ceva.

— Să vă ia dracu' pe toții. Cu tine-n frunte, aristocratul Weaver. Și tu, mai ales tu, Cellan-Davies, profesor cusurgiu și sclifosit, da greu de cap ce ești. Și tu, micule Garth, du-te unde-oi vedea cu ochii, amice. Și ia-i și pe bețivanii ăștia doi cu tine.

Asta voia să însemne, culmea nedreptății, Peter și Charlie.

— Și dumneata, Spurling, sau cum naiba ți-o spune. Ba nu, mă scuzați, îmi retrag cuvintele, dumneavoastră n-aveți nicio vină, domnule, dar vă rămân profund îndatorat dacă plecați. Dacă sunteți bun.

Garth mai făcu un ultim efort.

— N-am putea să...

— *Afară!* Dacă în două minute n-ați plecat, trimit băieții după voi să vă-nvețe minte! Și puteți să luați cu voi și rahaturile astea-mpuțite de la clubul de squash. Tot-tot. Absolut tot ce lăsați aici ajunge pe foc, ca să știți. Ani buni, am murit de nerăbdare să scap de voi, nemernicilor, și uite că acum am ocazia. Hmm, dacă stau să mă gândesc mai bine, poa' să vină unul din voi de dimineață să ia gunoaiile astea. Bine, asta dacă vă-nchipuiți că merită deranjul. Acum mișcați-vă, toți. Aveți două minute, fiți atenți.

Sub privirea lui furioasă, aceștia plecară unul câte unul și se adunară într-un mod caraghios în holul de la intrare, decorat cu diverse plante și

fotografii șterse și vechi, dar plin de resturi de pachete în care fuseseră cândva pantofi sau haine. Aici, fiecare își dădu drumul la gură.

— Acum chiar că te-ai comportat ca naiba, zise Malcolm. La tine mă refer, Alun. N-ai nicio scuză. Ar trebui să știi că așa ceva nu se face.

— Îmi pare rău, dar nu suport aerele de genul ăsta, spuse Alun.

— Deși cu altele n-ai nicio problemă, interveni Peter. În fine, mersi că ne-ai distrus și pubul ăsta.

— O să discut cu Tarc mâine, zise Garth.

— Noi am tăiat-o, spuse Arnold Spurling hotărât.

Plecă de îndată cu Tony Bainbridge și nu mai apărură multă vreme în zonă.

În același timp, dinspre bar se auzi un hohot de râs, iar Charlie o văzu pe Doris, barmanița, întinzând capul peste bar și uitându-se lung la ei prin lentilele ochelarilor ei tip ochi de pisică.

— E de-a dreptul șocant că un om educat poate sări cu gura-n felul ăsta, spuse Malcolm.

— Am zis că-mi pare rău.

— A, e-n regulă, atunci, răspunse Peter.

— Ia ascultați la mine, zise Garth, e încă prea devreme să ne ducem acasă și tuturor ne-ar prinde bine să mai bem ceva și, ce să mai zic, o pauză să ne mai revenim. Ce-ar fi să mergem la mine? Stau chiar după colț. Angharad e la maică-sa, adăugă el. Are nouăzeci și unu de ani.

Urmă un moment de tăcere, toată lumea gândindu-se la Angharad sau poate la maică-sa. Într-un final, Alun spuse, cu o ușoară atitudine de frondă:

— Da. De ce nu? Eu chiar aș vrea un pahar. Mulțumim, Garth.

— Tu ce zici, Peter? Întrebă Charlie. Dacă n-ai chef...

— Nu. Hai să mergem. Chiar așa, de ce nu?

— Eu ar trebui să mă întorc acasă, spuse Malcolm.

— O, pentru Dumnezeu! insistă Garth. N-ai văzut niciodată domeniul Pumphrey din interior, nu?

— Haideți, mișcați-vă fundurile, boșorogi nesuferiți! urlă Tarc din celălalt capăt al holului, bubuind și răsunând într-un mod înfricoșător. Afară toată gașca, încep să-mi pierd răbdarea!

Fără să arunce vreo privire în urmă, ieșiră repede în întuneric; afară ploua și bătea vântul, iar singura lumină venea, în mare parte, de la magazine, de la case și de la farurile mașinilor de pe șosea. Charlie simți aproape corpuri masive îngrămădindu-se în mașini, farurile mașinilor apărând brusc, mormăieli zgomotoase și portiere trântite și hârâitul motorului încercând să pornească. Acum era momentul să facă o vizită

trecutului. Însă nimic nu mai putea fi recuperat. Anii trecuseră. Lângă el, Peter oftă șuierător și băgă mașina în viteză.

— Ești bine, Charlie?

— Da, distracție mare.

— O, da, să fiu al naibii.

— Exact așa.

Pentru moment, nu mai spuseră nimic. Minte lui Charlie începu să hoinărească. Sanctuarul antic al Vechilor Zei, se gândi el. Ba nu: când stabilitatea primordială a Anticilor este amenințată de puteri necunoscute, gardianul acesteia, uriașul Tarc (bas), apare cu o solicitare impresionantă să fie sfătuit ce să facă (*Ach, was muss ich?*³⁷). Ca răspuns, cel mai ilustru dintre Antici, Alun (bariton) îl muștră cu aroganță pe Tarc pentru îndrăzneala sa (*Vergessen nun Sie*³⁸). Un schimb violent de replici între cei doi, pe care bufonul Garth (contratenor) încearcă în van să-l aplaneze, introduce o reprezentare elegiacă a singurătății și a înfrângerii. Într-un discurs paroxis... Într-un monolog ritualic de mare forță și frumusețe (*Heraus Sie alles sofortig*³⁹), Tarc invocă dreptul său imemorial de a-i surghiuni pe Antici din adăpostul lor, le ordonă retragerea și se bucură să-i vadă plecând unul câte unul, forțându-i să-și ia și străvechile trofee. Actul se încheie cu un cor al Anticilor, care...

— Trezește-te. Am ajuns. Cred.

Casa Pumphyrey, pe care Charlie nu-și amintea să o mai fi văzut vreodată, era cufundată în întuneric. Aleea din dale din grădină era acoperită cu frunze ude, care formau un strat alunecos, iar Charlie aproape că se prăvăli cât era de lung, împiedicându-se de tulpina căzută a vreunui trandafir sau ceva asemănător. Cei doi urcară cu pași nesiguri cele șase trepte rotunjite la capete, ajungând pe o verandă victoriană cu vitralii abia vizibile. Charlie începu să bată ritmic din picior pe pardoseala din ceramică.

— Am ajuns unde trebuia? Întrebă el. Dacă da, atunci unde e Garth?

— Cred că s-a dus cu mașina lui Malcolm. Nici măcar el nu e în stare să meargă pe jos pe o ploaie ca asta, Garth adică.

— În fine, asta-i situația. O să stăm aici până la miezul nopții. Sau nu? Asta dacă nu cumva nu știe nici Garth drumul. Genial că tu l-ai știut. Presupun că *suntem* unde trebuie, nu? Mie mi se pare că da, deja mă trec florii, și nici măcar n-am trecut pragul. Arată ca o casă bântuită.

Peter își strânse mai bine haina pe corp.

³⁷ „Ah, ce să fac?” (germ.).

³⁸ „Uită acum” (germ.).

³⁹ „Afară imediat, toată lumea!” (germ.).

— Uite-i. Vine și Alun. Apropo, crezi că e supărat?

— Nu, doar sătul până peste cap, pentru că... îți spun mai târziu.

Imediat ce intră, Garth aprinse lumina, mai întâi pe cea de pe verandă, chiar de deasupra capetelor lor, reușind să-i facă să tresară, după care pe cele două din hol. Luminile nu erau prea puternice și nu reușeau să facă nici mai prezentabilă mobila masivă de pe vremea părinților sau mai degrabă a bunicilor actualilor proprietari, nici mai descifrabile gravurile ample care acopereau o mare parte din suprafața pereților. Charlie observă un suport cilindric plin cu umbrele și bastoane uzate. După ce intră toată lumea, Garth stinse becul de pe verandă, îl aprinse pe cel care lumina scara, pentru a arăta că pe acolo se ajungea la baie, după care îl stinse din nou și îi conduse într-o cameră din celălalt capăt al casei.

Aici era frig, sugerând că încăperea nu fusese încălzită de multă vreme. Garth aprinse un mic radiator mobil, care, nu după mult, începu să degaje o duhoare de praf încins și să scoată trosnete ritmice, pe măsură ce se încălzea. În încăpere, se aflau niște fotolii masive și o canapea pe care puteau, teoretic, să se așeze, însă niciunul nu îndrăzni să facă asta. Se adunară cu toții în jurul unui bufet negru neșlefuit de lemn, pe care erau aranjate mai multe sticle și pahare.

Acest aranjament îi atrăsese atenția lui Charlie încă de când intrase, provocându-i, aproape imediat, o stare de neliniște: toate sticlele acelea de băutură, printre care, din câte vedea el, unele de porto și xeres, scotch, coniac și votcă, aveau dozatoare fixate pe gură, ca acelea care se foloseau în puburi. Apoi se mai liniști la gândul că Angharad n-ar fi fost nici prima, nici ultima femeie care-ar fi încercat să limiteze consumul de alcool al soțului ei, oricât de radicală i s-ar fi părut această strategie. Totuși, nu se zărea nicio casă de marcat și, când îi veni rândul, Garth îl servi cu un whisky dublu și trecu mai departe fără întârziere. Apa fu servită dintr-o sticlă de plastic, goală pe jumătate – de cine știe când cu bule ridicându-se spre suprafața apei.

— Bine-ați venit în umilul meu sălaș, zise Garth imediat după ce-i servise pe toți cu câte ceva.

Când nimeni nu spuse nimic, nici cât de drăguț era acolo, nici altceva, continuă:

— E trist când te gândești că a fost nevoie să ne facă vânt de la Bible ca să v-aduc aici. Apropo, nu cred că trebuie să disperăm prea tare în privința asta. Dau eu o fugă mâine-dimineață, să testez terenul.

Indiferent dacă aceste cuvinte avură efectul scontat și-i mai înveseliră, resentimentele față de comportamentul lui Alun se mai potoliseră sau se transformaseră în resemnare; oricum, nimeni nu mai vorbi despre asta.

După câteva minute, Charlie îi aruncă lui Peter o privire în treacăt și se îndreaptă către pianul cu coadă, care, după cum arăta, părea a fi *in situ* cam de pe vremea morții lui Brahms. Fotografii de diferite dimensiuni erau înșirate pe capac sau atârinate pe peretele din spatele lui.

— Doamne, ce ploaie, zise Charlie, după ce se uită la portretul unui individ cu barbă care se uita în gol, într-o haină cu guler înalt, și trecu la altul. Țștia n-au cum să fie părinții sau unchii lui Garth sau ai lui Angharad – imaginile sunt prea vechi.

— La o vârstă comparabilă poate. Ar fi prea de demult.

— Oh, dar nu... Uitați-vă la babornița asta. Astea sunt pene de struț, ce spuneți? Cam de când ar însemna asta că e? Nici măcar din Războiul Burilor, mai degrabă de pe vremea Războiului Zulușilor, ceea ce-nseamnă când? Anii 1880?

— Păi...

— Eu nu prea cred că ăștia de-aici au vreo legătură cu familia Pumphrey, să știți. Cred că portretele astea le-au găsit aici când au cumpărat casă, ca și covoarele și draperiile. A, și mobila, după cum arată. E ceva în aer... Voi n-aveți o senzație ciudată?

— La ce te referi, Charlie?

— Eu nu văd nimic care s-arate că aici locuiește efectiv cineva. Niciun lucru personal. Bineînțeles, poate pentru că încăperea e păstrată pentru oaspeți. La urma urmelor, nu e o chestie așa-nvechită în zona asta. Dar e mai mult ca atunci când un tip pe nume Lionel Williams – un tip de pe-aici, poate-l știți – m-a invitat la el, în Kinver Hill, ca să mai bem ceva după ce-am plecat de la pub și la el acasă era cam ca aici. Chiar foarte asemănător. Ca să aflu apoi – eu, firește, îmi închipuisem că era domiciliul conjugal –, ca să aflu apoi că nevastă-sa divorțase de el cu vreo cincisprezece ani în urmă, iar el continuase să stea acolo cu chirie, pentru că era casa ei. Și semăna foarte mult cu locul ăsta, cu atmosfera de aici. Ca să vedeți. Voi ce credeți, ar fi posibil ca, de fapt, Garth să locuiască și el aici cu chirie, ca un chiriaș al lui Angharad?

— Nu, n-ar fi posibil, zise Peter oarecum tăios. E o absurditate.

— Ce? Mă rog, bineînțeles că e. Nici nu vorbeam extrem de serios. Dar la Lionel a fost foarte ciudat atunci, să știți. Atmosfera.

Cu paharul în mână, Charlie trecu pe lângă pian îndreptându-și privirea spre duzina de fotografii – sau chiar mai bine – de pe perete. În cealaltă parte a camerei, lângă bufetul cu băuturi, Alun reuși să-i smulgă lui Malcolm un zâmbet oarecum fără vlagă, iar lui Garth, un chicot. Pentru Charlie, dorința de a-l amuza pe Garth era semnul unei atitudini profund umile. Sau poate al unei vanități neobișnuite. Cu toate acestea, se bucura că Alun și

ceilalți erau acolo. Nu exista încăpere în care i-ar fi plăcut să fie închis de unul singur, deși cea din Birdarthur în care citise manuscrisul lui Alun nu fusese atât de rea, ba chiar suficient de suportabilă încât să-i trezească o falsă încredere în sine. Cea de acum n-ar fi putut să facă niciodată asta. Își îndreptă umerii și trecu pe lângă un tapet colorat, de o lungime considerabilă, care reprezenta un răsărit sau un apus în deșert, cu cămile, palmieri și piramide, de genul celor care se găseau în camerele de închiriat la mare, în Porthcawl, cu cincizeci de ani în urmă – putea să parieze pe o mie de lire. Ce găsi apoi îl făcu să se oprească și să se uite lung.

— O, Doamne, asta ce mai e? Vai, ce i-aș mai fi făcut pe vremuri. Drăcoaică adevărată, se vede după gură. Pe-asta nimeni nu putea s-o oblige să facă nimic din ce nu voia ea. Niciodată. Dar cine dracu' o fi?

Abia acum observă că Peter se așezase pe canapea și lăsase capul în jos.

— Asta-i Angharad. Nu m-am gândit... Nici nu mi-a trecut prin cap...

— Ce?

— ... că ar fi Angharad, înainte să se îmbolnăvească.

Charlie se așează și el lângă Peter și-și puse paharul pe o măsuță poligonală de inspirație orientală. Imediat, simți că pielea sau materialul sintetic cu care era tapițată canapeaua era rece, chiar umed.

— Cee?

— Așa-mi trebuie, dac-am venit aici. Poza aia de-acolo nu arată nici pe departe cât de frumoasă era. Nu cum era când am cunoscut-o eu. Pentru ea am părăsit-o pe Rhiannon, nu pentru Muriel – pe Muriel am cunoscut-o mai târziu. Nu voiam să renunț la Rhiannon...

Peter se înroșise tare la față și începuse să se apese pe piept. Inspiră și expiră zgomotos de câteva ori, ca și cum ar fi fost pe punctul de a izbucni în plâns.

— Ai nevoie de ceva? Întrebă Charlie.

— Lasă-te și tu mai pe spate, așa, să nu mă vadă ăștia.

Cu mișcări destul de iuți, Peter scoase o sticlută cilindrică și luă din ea o pastilă.

— Poți să stai doar puțin cu mine, o să-mi treacă-n câteva minute.

Fără să înghită pastila, ci ținând-o sub limbă, Peter rămase țeapăn pe canapea, cu ochii închiși. Din când în când, tresărea brusc, o dată atât de neașteptat și schimonosindu-se la față atât de tare, încât Charlie crezu că avea să moară în secunda următoare. Charlie stătea și el nemișcat, cu mâna pregătită în caz că Peter ar fi vrut să i-o strângă, și era atent de fiecare dată când ceilalți tăceau sau puteau deveni curioși, deși habar nu avea ce să facă într-o asemenea situație. Radiatorul electric făcea în continuare zgomot. Nu trecu prea mult până ce tenul lui Peter căpătă o nuanță mai firească, iar

acesta începu să respire mai bine. După încă un minut, Peter deschise ochii, zâmbi ușor, fără să-și dezlipească buzele una de alta, așa cum făcea mereu, ca să nu i se vadă dinții, și luă o înghițitură din paharul pe care-l avea lângă el. În el era whisky cu apă, băutura sa preferată în ultima vreme, în locul ginului de altă dată (despre care spusese că avea impresia că-l deprima) și al apei tonice dietetice (în care n-aveau cum să nu rămână câteva calorii păcatoase acolo, oricât de bine-ar fi fost preparată).

— Ei bine, asta a fost tot de data asta. Unde rămăseserăm?

— Ce? A, vorbeai despre Angharad. Sigur mai vrei să...

— Da, sunt în regulă. Mersi mult c-ai stat cu mine, Charlie. Așa, deci. Angharad mi-a zis – lasă-mă să-ți spun asta, te rog –, a insistat chiar să mă despart definitiv de Rhiannon dacă voiam să o mai văd vreodată. Era genul ăla de femeie insistentă, după cum foarte bine ți-ai dat seama din fotografie. Ei bine, cu o fată ca asta, poți să înțelegi, într-un fel, ba chiar mai bine dacă iei în calcul că individul de față era un ticălos egoist, încântat să fie obiectul unei asemenea afecțiuni. Apoi, nu foarte mult după aceea, Angharad a-nceput din nou să mă bată la cap, dar de data asta a insistat să nu ne mai vedem. Altcineva o... în fine...

Când Peter se opri și se uită la paharul gol, Charlie spuse:

— Vrei să-ți mai aduc unul?

— Nu. Nu pleca, Charlie. Pot să beau din al tău? Doar de data asta.

— Vezi să nu transformi asta-ntr-un precedent.

— Mersi. Dup-aia, bineînțeles, ar fi trebuit să mă întorc la Rhiannon, sau cel puțin să-ncerc să ne-mpăcăm. Dar nu puteam să dau ochii cu ea. Probabil cam greu de înțeles acum. Și am mai fost și laș, ținând cont de serviciul pe care îl aveam atunci, ceea ce e mai ușor de înțeles, din păcate. E totul atât de evident, de fapt, dar deja o întâlnisem pe Muriel. Era prietenă cu Angharad, dacă poți să crezi așa ceva. Toate astea s-au întâmplat înainte ca Angharad să se îmbolnăvească. A făcut cancer uterin, sau la asta s-a ajuns într-un final. Destul de neobișnuit la douăzeci și nouă de ani. I-au scos tot, i-au făcut exenterație pelvină totală, așa cred că se numește. Chestia asta dă peste cap echilibrul hormonal și toate cele, sau poate s-o facă. N-am văzut-o deloc patru, cinci ani, iar când s-a întors, arăta nu prea diferit de cum arată acum. Și asta a fost. Pe vremea aia nu se știa mare lucru despre problemele-astea. Nu vreau să spun că acum se știu mai multe, dar pe atunci se credea că boala asta era rezultatul indulgenței sexuale excesive, așa i-ar fi zis ei. Sau, în fine, că era favorizată de chestia asta. Chiar și atunci mi-am dat seama că ar fi fost halucinant ca eu să fiu singurul vinovat, dar contribuisem și eu într-o oarecare măsură, alături de alții, unul sau doi. Da. Asta e o chestie la care refuzi, fără-ndoială, să te gândești serios dacă ai puțină minte și dacă n-ai

crescut printre niște împuțiți de metodiști, calviniști sau calviniști metodiști. În fine, mersi mult că m-ai ascultat, Charlie. Măcar presupun că o parte din toate astea nu le-ai mai auzit pân-acum.

— Pe unele nu. Toată lumea își punea întrebări, dar existau anumite detalii pe care nimeni nu le cunoștea.

— Oamenii spun mereu că în Țara Galilor n-ai cum să ții un secret, dar nu-i nicio problemă dacă e groasă treaba. Galezii știu foarte bine cum sunt, cât de vorbăreți sunt. Și mai e și ipocrizia bună la ceva. Începe să-și intre în drepturi, ai putea spune.

— Dar Muriel știa.

Peter izbucni efectiv în râs.

— Oh, da. Când mă gândesc la vremurile alea, faptul că m-am însurat cu ea mi se pare cel mai greu de crezut dintre toate. Și că s-a măritat ea cu mine. Era pasională, evident. Nu chiar virgină, dar suficient de neexperimentată încât să nici nu conteze. Poate chiar a crezut că nu o deranja deloc să fie a treia opțiune, după Angharad și Rhiannon. Dacă așa a fost, vălul i s-a luat de pe ochi cu...

— O viteză impresionantă.

— Și revelator. Și ireversibil. Și așa mai departe. În fine, mi-a făcut bine să-mi iau povara asta de pe inimă.

Peter respira normal acum, și abia acum, când aduse vorba despre inimă, își luă mâna de-acolo.

— Cât oi mai rezista, asta-i altă treabă. O, Doamne, iar încep – toată ziua mă văicăresc. E timpul să umplem paharele din nou.

Când se ridicară, plini de recunoștință, de pe canapea, Charlie întrebă:

— Cât știe Rhiannon din povestea asta?

— Tot, cred că tot. Mă rog, nu chiar tot ce ți-am spus ție acum. N-am mai vorbit cu ea despre asta de-atunci.

— Da, înțeleg și de ce.

Charlie încercă să-și pună gândurile în ordine. Își spuse că nimeni n-ar fi putut să se aștepte să proceseze pe loc toate aceste informații. Aflase destule pentru o singură seară, mai ales pentru el, un bătrân ramolit. Nu știa cât era ceasul, dar începea să-și dorească să plece – un pahar doar, după care avea să-i propună lui Peter să meargă la Glendower să mănânce și să mai bea ceva. Radiatorul nu reușise să încălzească prea mult încăperea, ba începuse să se simtă chiar și un miros de igrasie, cu un iz stătut de mucegai, care-ți dădea dureri de cap. Dar, dacă Garth nu stătea aici, unde locuia? Sau era oare cu putință să fie chiriaș, până la urmă?

Apropiindu-se, Peter și Charlie îl auziră pe Garth spunând:

— Deci, cine dă de băut?

Ca și cum s-ar fi înțelea de dinainte, Alun și Malcolm, după care și Charlie și Peter, se uitară unii la alții. Veni rândul lui Malcolm, ca și în alte dăți, să spună ce gândea toată lumea, dar nimeni nu zicea nimic.

— Îmi pare rău, Garth, dar nu înțeleg. Cum adică „dă de băut”? Doar nu suntem la pub.

— Nu, prietene, sigur că nu, sigur că nu, răspunse Garth, punându-și mâna pe brațul lui Malcolm pentru a-l liniști. Numai că, la ce prețuri sunt în ziua de azi, nu-ți mai poți permite să fii ospitalier la nesfârșit. Ne-ar plăcea, bineînțeles, dar nu putem. Deci? zise el cu o privire întrebătoare.

— În regulă, dacă aici s-a ajuns, o să dau eu de băut primul.

Alun încă părea foarte uluit.

— Bravo. Scotch dublu, nu?

Garth înclină de două ori sticla în timp ce restul se uitau cu atenție.

— În regulă. Acum pune-ți tu apă sau sifon.

— Doar nu vrei să spui că-s gratis? O, ce grozăvie-ar fi, serios?

Garth încuviință din cap fără spună nimic, cu ochii ațintiți la ecranul unui calculator de buzunar care apăruse pe bufetul din fața lui.

— Vezi să nu uiți să pui și primul rând la socoteală.

Auzind asta, Garth împinse calculatorul deoparte, ținându-l însă în continuare la îndemână.

— Chiar nu cred că era nevoie să zici asta, Alun, spuse el cu amărăciune în glas. Ca să nu zic cât de nedrept este. Primele băuturi nu au fost un *rând* în nicio accepție a acestui cuvânt. Au fost din partea mea, din pură ospitalitate. O, Doamne, crezi că sunt un soi de Scrooge?

Alun se înecă imediat cu prima înghițitură de whisky cu apă pe care o luase. Tușind foarte tare, trânti tremurând paharul pe bufet, făcu un pas, doi, după care se prăvăli, cu toată greutatea corpului, peste una dintre canapele, cu picioarele rășchirate pe covorul subțire. Nici măcar el n-ar fi putut imita atât de bine un om prăbușindu-se de furie sau dezgust. Sau cel puțin așa se gândea Charlie. Pentru că era cel mai aproape, se aplecă deasupra canapelei. La fel și Peter.

Alun respira greu, pe gură, trăgând aer adânc în piept și scoțând niște sunete guturale care semănau cu un sforăit. Avea ochii larg deschiși și părea că se uită la ceva anume, deși nu la Charlie, nici la Peter sau Garth, când acesta se aplecă și el deasupra lui. Abia-abia, dar destul de clar, reuși să îngame câteva vorbe fără noimă și gura i se strâmbă. După care pleoapele i se lăsară și rămase înțepenit.

— Cred că asta a fost, zise Garth.

— Ce să fie?

Charlie era complet uluit.

— Cred că a murit, răspunse Garth, continuând totuși să-i slăbească cravata și să-i deschidă nasturii de la gât. Da, mă tem că s-a dus.

După câteva clipe, Peter întrebă unde era telefonul și, ascultând indicațiile, se duse în hol, cu Malcolm în urma lui. Charlie îl ajută pe Garth să-l întindă pe Alun într-o poziție cât de cât firească. Deja părea mort de-a binelea.

La niciun minut după aceea, Peter se întoarse în cameră.

— Vin acum, zise scurt. Malcolm încearcă să dea de Rhiannon. Ce chestie. Chiar așa, ce chestie.

Rămase descumpănit lângă ușă.

— Ia-ți ceva de băut.

Garth rămase pe brațul canapelei lângă Alun.

— Și tu, Charlie. E din partea casei. Ce ironie. Haideți, serviți-vă.

— Dar ce-o fi fost? Aveți vreo idee?

Charlie se uită la corpul lui Alun din locul în care se retrăsese instinctiv, cel mai îndepărtat colț al bufetului.

— A fost. Doamne.

— Inima. Sau un atac cerebral. Poate că n-a fost inima, totuși, pentru că, din câte-am văzut eu, nu părea să-l doară nimic. Sigur, n-a durat decât câteva secunde. Dar nu te prăpădești prea des așa, nu de la inimă, nu de obicei.

Lui Charlie îi lipsi ce-ar fi spus Alun dac-ar mai fi putut în situația de față, că doar dacă ești oaie sau vreun afurisit de bou te prăpădești așa. Nu de obicei. Avea paharul gol, așa că-și turnă un whisky triplu, sau încă un whisky triplu.

— Știți cumva dacă s-o fi simțit mai ciudat în ultima vreme? întrebă Garth. Sau dac-a avut dureri de cap sau...

Fusese ceva, în urmă cu vreo două săptămâni, dar Charlie nu-și amintea exact ce. Clătină din cap. Malcolm intră și spuse că nu reușise să dea de Rhiannon, nici să afle unde era. Dacă erau și ceilalți de acord, el era de părere c-ar fi trebuit să meargă la spital, cu ambulanța, și să mai încerce acolo să ia legătura cu ea. Înainte să apuce să se mai gândească la altă soluție, sosi ambulanța. Medicii refuzară să pronunțe decesul lui Alun, dar nici nu îl declarară în viață. Prea repede aproape, îl puseră pe o targă, îl scoaseră din casă și îl băgară în mașină. Malcolm le spuse și el rapid noapte bună și plecă grăbit în urma lor.

— Și când te gândești că acum nici zece minute stătea acolo, la fel de viu ca tine și ca mine, zise Garth. Un tip deosebit care s-a dus pentru totdeauna.

Charlie ripostă. Voia foarte mult să-l ia pe Peter de-acolo și să plece și el, dar, la cum stăteau lucrurile, nu prea aveau cum să se furișeze. Bănuia că și

Peter gândea la fel. Așa că rămaseră, neclintiiți în același loc lângă bufet ca înainte.

— Era un tip care ținea tare la băutură, spuse Garth. Nimeni nu poate nega asta. Și un distribuitor pe cinste.

— Și un ce?

— Tot timpul împărțea în stânga și-n dreapta. Băutură. El era mereu cel care mai comanda un rând. Atât de tipic, ultimele lui cuvinte să fie tocmai astea. Da, lui i-ar fi plăcut teribil.

Numai că ultima oară când a vorbit s-a pișat pe tine că ne ceri bani pentru băuturile pe care le servești la tine-acasă, ceea ce cred că i-ar fi plăcut și mai mult, își zise Charlie în sinea sa. Apoi o lăasă mai moale: Garth tocmai le umpluse din nou paharele fără să-i mai întrebe. Dar, pe de altă parte, ar fi fost nevoie de ceva tupeu să-ntrebi cine-avea să mai plătească acum, că Alun dăduse colțul.

— Credeți că, orice-ar fi fost, s-a întâmplat de la cearta aia cu Tarc?

— Nu.

Garth se scărpină în barbă.

— Nu, nu cred. Nu, chestiile astea se-ntâmplă doar în filme. Nu, i s-a întâmplat, pur și simplu. De fapt, asta e singura consolare în toată povestea asta tristă. Nimeni n-ar fi putut face absolut nimic să prevină asta. Absolut nimic.

— A, minunat, spuse Peter, după o lungă tăcere. Asta da, sigur mai atenuază șocul, cum să nu. Dacă privești lucrurile așa, e chiar bine că s-a-ntâmplat, serios.

Se opri, pentru ca bruma de solemnitate să se poată instala din nou, sperând, fără îndoială, să nu fie carecumva silit să vină cu vreun necrolog în loc să-și ia doar rămas-bun.

— Noi plecăm, atunci, zise el pe un ton grav. Dacă n-ai nimic împotrivă. Mulțumim pentru băuturi.

Garth scoase un oftat răsunător și-i cuprinse lui Peter mâinile într-ale sale. Cu o claritate înspăimântătoare, Charlie presimți dintr-odată că avea să-i convoace pentru a onora trecerea la cele veșnice a unui mare galez. Dar, înainte ca vreunul să apuce să mai scoată vreun cuvânt, din afara camerei se auzi un sunet înfundat, mult spus un sunet, mai degrabă o vibrație. Orice-ar fi fost, Garth întoarse capul, eliberându-i lui Peter mâinile, se uită la ceasul de la mână, apoi la ce de pe perete, neobservat până acum, cu un aspect tulburător, dar doar puțin, numai bun pentru sala de biliard sau sala mare din castelul lui Dracula. Cei trei așteptară ca și cum ar fi urmat să explodeze ceva, până ce ușa se deschise și intra Angharad.

După tot ce se întâmplase, lui Charlie îi veni foarte greu să nu se cutremure sau să nu scoată un geamăt de spaimă și de disperare când o văzu. Angharad purta niște veșminte negre greu de descris, cu guler înalt și manșete lungi, peste care avea un fel de pelerină de ploaie, pe care o desfăcu foarte încet, o dădu jos și o lăsă să atârne pe un braț. După un moment de perplexitate totală, înfățișarea ei îl făcu pe Charlie să se gândească la fotografiile pe care le admirase nu cu mult în urmă, poate chiar la una anume. După ochi și gură, îmbătrânise vizibil de când o văzuse el ultima oară. La Peter sau la el, Angharad nu se uită nici măcar o fracțiune de secundă.

— Te-ai întors devreme, draga mea, zise Garth, zâmbindu-i.

Angharad răspunse sec, cu glasul ei neobișnuit, care era parcă al unei femei mult mai tinere, cu doar jumătate din vârsta ei, sau chiar mai puțin:

— N-avea rost să mai stau, era clar că nu mă recunoștea. Dacă mai ții tu minte, de mult se prefigura chestia asta. I-am spus limpede, și nu o dată, cine sunt, tot repetam cum mă cheamă, o țineam întruna că sunt fata ei, iar ea mă auzea, dar nu înțelegea nimic. Absolut nimic. Așa că am plecat. Femeia aia, doamna Jeffreys adică, are grijă de ea ireproșabil, și eu voiam să văd *The Great Gardens of England*, pe care n-ai cum să nu-l vezi color, iar televizorul ei e alb-negru. Nu că m-aș fi putut concentra, oricum.

Se uită și ea la ceas, după care adăugă:

— Am dat și telefon, dar suna ocupat.

— Da, păi...

— Deci, am pus de-o petrecere, să-nțeleg?

— Nu chiar.

În tonul lui Garth nu se ghicea nicio urmă de satisfacție sau de resentiment.

— Alun Weaver s-a prăbușit și a murit cam acolo unde stai tu acum, probabil că ai sunat chiar atunci când a sunat Peter la 999. Și... iată-ne, așadar.

— Ah.

Angharad acceptă obiecția și continuă:

— Mai mult de-un priveghi, atunci.

— Cam așa.

Charlie și-ar fi dorit ca Malcolm să fie și el de față, ca să enumere o serie de motive pentru care reuniunea lor de mai devreme n-ar fi putut fi, în niciun caz, numită „priveghi”. O urmări cu privirea pe Angharad, care, după ce își scoase de tot, până la urmă, pelerina de ploaie, stătea între el și ușă, trăgându-și manșetele peste mâinile pătate și uitându-se pe bufet, probabil

în căutarea banilor pe care Garth ar fi trebuit să-i încaseze de la oaspeții săi. Într-un final, renunță și se întoarce din nou spre el.

— Păi, atunci, spuse ea plescăind, de parcă ar fi mestecat ceva, eu mă duc, după care ieși din cameră.

— Și eu, ca de obicei, zise Garth pe un ton complice.

Pe el ce-l aștepta, opt kilometri de jogging? Un masterat la Aberystwyth? O porție de cartofi prăjiți cu pui? Fără să mai stea să lămurească acest mister, Charlie îl conduse pe Peter până în hol și ieșiră pe verandă imediat ce se eliberă. Ploaia se oprise, dar peste tot se auzea cum apa pleoscăia, căci se scurgea din copaci și de pe streșinile caselor. Cum cerul era acum aproape senin, era mult mai luminat decât atunci când sosiseră.

— Charlie, zise Peter când stăteau în capul scării. Eu pur și simplu...

— Da, știu. Uite ce e: eu sunt prea beat ca să mă urc la volan și tu ești... prea beat ca să conduci. După cum poate ai observat, sau nu, acolo unde-am cotit era un pub. Oricât de groaznic ar fi înăuntru, sigur au alcool și un telefon. Cât bei tu un pahar mare de whisky, îl chem pe Victor să ne ia. Și dup-aia mâncăm niște sandviciuri și bem o sticlă de ceva în apartamentul de la Glendower și ție o să-ți aducă cineva mașina. Ce zici de asta, maestre?

— Oh... bine. Adică, când te gândești la...

— Da. Îmi zici mai târziu. De la poartă facem stânga, după care mai mergem vreo optzeci de metri și gata. Nu e mult.

PARTEA A NOUA

Peter

1.

— William era, spuse Peter. Încă nu e gata. Zice să o luăm înainte și să ne vedem la biserică.

— Era de așteptat.

Muriel își tot aranja o pălărie pe cap la măsuța de toaletă.

— Nici nu țin minte să mai fi scos pălăria asta din dulap de la festivitatea de absolvire a băiatului.

Se întoarse încet spre el.

— Ei, cum ți se pare?

Peter se gândea, în general, că, atunci când îi vedeau împreună, cei mai mulți se întrebau ce destin crud legase o femeie relativ prezentabilă, încă zveltă, care avusese grijă de pielea și de părul ei, de un boșorog atât de umflat și de ramolit. Mai mult, i se părea că linia curbată, ușor oblică a borului sau ondularea calotei pălăriei îi dădeau acesteia un aspect oarecum șifonat, ca și cum cineva s-ar fi așezat pe ea. Dar asta era o critică exagerată, totuși. Se concentrează și spuse:

— În regulă, făcând ochii mari și încuviințând ușor din cap de câteva ori. Chiar bine.

— Mai e și asta. Nici nu cred c-am purtat-o vreodată de când cu afurisitul ăla de magazin.

Era ca un tort mare, cu fondant roz-deschis, cu o voaletă groasă sau o plasă decorativă. Privind-o, Peter dădu din nou din cap, de data aceasta mai încet și mai serios, incapabil de a-și găsi cuvintele.

— Care crezi că e mai frumoasă?

După o clipă în care încercă să anticipeze cum aveau să evolueze lucrurile, ca de obicei, se gândi serios că era posibil să fi venit momentul în care, în ciuda tuturor experiențelor de până atunci, Muriel să-i ceară părerea pentru că o interesa. Dar asta tot nu-l ajută cu nimic. Încercând să nu rânjească la gândul propriei șiretenii, zise:

— Presupun că vor fi femei cu pălării, nu? Credeam că s-a cam dus moda asta, și la nunți chiar. Sigur că eu nu prea mă...

— Oh, în Anglia e pe ducă. Eu n-am văzut nici urmă de pălărie-n Londra.

— Păi, atunci...

— Da, dar aici nu e Anglia.

— Sunt convins că o să fie foarte bine. N-o să zică nimeni nimic.

— Problema e că nu vreau să le jignesc pe celelalte femei, născute aici, nesocotind tabuurile ancestrale.

Replica aceasta i se păruse foarte amuzantă când o auzise prima dată, cam pe vremea Suezului.

— Nu cred c-ar trebui să-ți faci griji.

Spre părerea lui de rău oarecum, Muriel își scoase pălăria care semăna cu un tort fondant și o puse pe măsuta de toaletă.

— Cum arăt fără ea? Hai, zi.

— Bine, spuse el reținut. Arăți bine.

Da, asta plănuise să facă de la bun început.

— Minunat. Deci, am rezolvat-o. În cazul ăsta, ar trebui să...

— O, mai avem puțin timp.

— Sunt nenumărate motive pentru care e bine să fii prezent undeva atunci când trebuie.

Peter rămase aproape mut de uimire să audă asta de la Muriel, dar se mulțumi să spună doar atât:

— Bine, atunci mă duc să trag mașina la intrare. Vino și tu când ești gata.

În timp ce cobora treptele, aproape în fugă, își spuse în sinea lui că acum cel mai important lucru era să se adune. Dacă pleca de-acasă în starea asta de tensiune, năuc de cap, făcând de minune pe bărbatul care chiar ținea ca soția lui să arate cât mai bine și alte chestii de felul acesta, avea s-o sfârșească prost. De la începutul anului, când William își anunțase intenția de a se căsători cu Rosemary Weaver, Peter parcă se născuse a doua oară. De câte ori se gândea la asta, se simțea ca și cum ar fi citit un comunicat care anunța înfrângerea decisivă a cretinilor.

Ajuns în hol, mișcându-se cu o viteză remarcabilă ținând cont de greutatea și de vârsta lui, se cocoță pe scaunul de lângă telefon – o imitație de Chippendale – și se întoarse exact la timp pentru a trage un vânt, ca o bolboroseală, spre un chip enorm, mov cu verde, pictat mizerabil, care era așezat pe perete, pe marginea scării. Când coborî, foarte vesel, zări sticla de Famous Grouse, de care avea atâta nevoie, la locul ei, pe dulapul din bucătărie. Nici că-i mai trebuia altceva. Fără să se mai gândească la lucruri de genul „sigur, tocmai azi ți-ai găsit” etc., luă doar o gură mică, după care încă una, la fel de mică. Fără nicio legătură, își aduse aminte că prietenul său

Charlie îi spusese odată că pescarii scoțieni sau micii arendași scoțieni sau, în fine, unii oameni din regiunea Highland din Scoția beau regulat un pahar de whisky înainte de a-și începe ziua, sau cel puțin așa îi zisese el, în timp ce dădea pe gât o cantitate similară, care avea să-i fie de ajuns pentru cele douăzeci de minute cu mașina până la o băută pe cinste cu avocați în St. Hilary's din Țara Galilor.

Era o dimineață frumoasă și senină, de început de martie, care, prin locurile acestea, apărea mai mult în amintiri decât în realitate, cu un aer calm și calduț care învăluia câmpia de coastă și marea în apropiere de țărm. În asemenea zile, grădinarii proaspăt sosiți de la Londra, dar nu numai ei, spuneau cât de repede creșteau toate în Țara Galilor: narcisele, rododendronii, azaleele, chiar și mugurii castanilor erau cu două, trei săptămâni mai maturi decât cei din parcurile și piețele londoneze. Încă jos, soarele proiecta umbre lungi, emanând o lumină comparabilă cu aceea din serile de vară, clară, dar nu intensă, cu o blândețe care avea să dispară cam prin luna mai. Cwmgyrdd strălucea ușor sub razele soarelui, iar Peter, care observase ce vreme bună era, simți câteva clipe, în timp ce intra în garaj, că, la urma urmelor, nu era chiar atât de groaznic să locuiești acolo.

— Arăt bine? o întrebă pe Muriel când ea coborî în hol.

— Destul de adecvat ocaziei.

— Mă refeream la pete – știi tu, de cremă, de ciocolată, chestii de felul asta. Nu prea mai am cum să mă înfrumusețez în alte privințe.

— Nu, ești în regulă. Cravata ai putea să ți-o strângi mai mult.

Strângând nodul, Peter o cercetă în linii mari și spuse:

— E mult mai bine fără pălărie, asta sigur.

Urcară în mașină și porniră spre oraș. Peter se gândea la dialogul lor din hol și la unele lucruri pe care și le spusese rădăni în dormitor. În ultimele săptămâni, vorbiseră mult așa, cu o normalitate studiată, ca un cuplu de englezi dintr-o țară socialistă, care trăiau mereu cu frica-n sân să nu fie auziți, punând la cale să fie plictisitori împreună. Dar dincolo de asta se ascundeau multe lucruri. Când îl întrebase ce părere avea despre pălării, nu se uitase la el, nu cu adevărat, nu cum se cuvenea, așa cum nici el nu se uitase la ea când îi răspunsese. Era adevărat că teatrul acesta îi făcea plăcere, într-un fel, dar avea ceva isteric în el. Era timpul să fie prudent acum.

— Nici c-ar fi putut să-și dorească o zi mai frumoasă, zise Muriel.

— La meteo ziceau că n-o să plouă până mâine.

— Cred că e suficient de cald ca să stăm pe terasă.

— O să vedem ce se întâmplă.

Și uite-așa porcușorul o zbughi chiuind tot drumul spre casă.⁴⁰ Repetiție generală, își dădu seama Peter dintr-odată. O serie de puneri în scenă prin care să învețe cum să fie socri, întruchiparea sau întruchipările unui cuplu în vârstă cumsecade, împlinit și, mai presus de toate, obișnuit, care ajungea, oarecum neașteptat, să facă parte dintr-o familie la ceva timp după ce încetase să mai fie una. Și, bineînțeles, să se poarte, pur și simplu, ca niște socri atunci când situația le impunea era ceva nu li se potrivea și îi stânjenea; trebuia să fie ceva mai profund. Pentru a continua analogia cu perechea de englezi din Europa de Est, aceasta era perioada antrenamentului de dinaintea parașutării. Pe ecranul TV din mintea sa, Peter vedea un agent al serviciului britanic de informații externe, unul dintre tipii aceia eleganți, degajați, dar cu privirea arzătoare, care spunea că avea să-i învețe, până la urmă, să gândească, să simtă și să viseze ca Darby și Joan. Și da, noul tip de conversație, care nu era nou – doar că vorbeau mai mult –, începuse să devină evident abia atunci când sau după ce William îi anunțase de căsătoria lui cu Rosemary.

— Ei bine, iată că a sosit și ziua cea mare și totul pare să se fi întâmplat destul de repede, zise Muriel.

— Da, cred că da, într-un fel.

— Și nu-i așa că e extraordinar? Abia dacă am vorbit despre asta.

— Nu, nici nu era prea mare lucru de discutat, nu?

— Și acum e prea târziu, indiferent de concluzia la care am fi putut ajunge.

Pentru Peter, aceste vorbe arătau limpede că ziua aceasta era mai bună ca toate celelalte de până atunci. Cu toate astea, și nu din precauție, spuse:

— Oh, eu n-aș fi prea sigur de asta. Trebuie să recunoști că tot în Țara Galilor suntem.

— Ce vrei să spui cu asta?

— În Caerhays locuia o familie, Ungoed-Thomas, care era înrudită cu un văr al tatălui meu, cred. Aveau o fiică pe nume Gladys, cu câțiva ani mai mare decât mine. Gladys pusese mâna pe un american – n-am idee cum reușise asta în Caerhays, pe vremurile alea, dar pusese; asta se întâmpla prin 1937 sau pe-acolo. În fine, s-a ajuns la momentul în care Gladys urma să se mărite cu americanul ei și totul a fost aranjat în cele mai mici detalii. Nu ți-am mai povestit despre asta până-acum, nu? Nu, deci, în seara de dinaintea nunții, Gladys îi sună pe părinții mei care iau imediat trenul spre Caerhays – pe

⁴⁰ „And this little piggy cried wee wee wee all the way home”. vers din *This Little Piggy*, poezie și cântec englezesc pentru copii, în traducere liberă.

vremea aia, se putea. Mi-aș fi dorit să merg și eu. Ideea era să vină s-o convingă pe mama lui Gladys să nu anuleze nunta.

— Și au reușit?

— Da. A fost extraordinar, mai ales cu vederile lor progresiste...

— Dar oricum, ce-ar fi putut face femeia? Cum i-ar fi putut împiedica să se ia?

— N-ar fi putut la nesfârșit, așa e, nici măcar în Caerhays-ul din 1937, dar ar fi putut crea mari neplăceri. Interesant însă era motivul pentru care era împotriva americanului. Era american.

— Da, mi-ai mai zis.

— Nu, adică ăsta era motivul. De-aia era pornită femeia împotriva lui, sau cel puțin așa zicea ea. Nu că asta n-ar fi o acuzație destul de serioasă, în general, dar în cazul ăsta era de-a dreptul caraghioasă. Îl chema Foster, Ralph Foster. Ciudat cum ne amintim lucruri care n-au nicio legătură cu noi. Era profesor de fizică la Universitatea Yale. Dumnezeu știe ce și-ar fi putut el găsi de făcut în Caerhays în 1986, darămite în 1937. Era atât de american, încât a murit din cauza tensiunii la un meci de baseball doar după câțiva ani, dar Gladys se mutase deja de ceva vreme în Statele Unite.

După ce-i spusese că-i mai zisese o dată, Muriel se întorsese în scaun și se întinse peste spătar, întinzând mâna către o cutie albă cu albastru din spate. După ce puse mâna pe ea, se aplecă iarăși peste spătar, aproape să se prăvălească într-o parte cu totul la o curbă mai mare, apoi își relua poziția normală după ce el termină de povestit despre meciul de baseball.

— Te-ascult, spuse ea.

— Asta a fost tot.

— Tot ce?

Muriel trase parasolarul din partea ei și se uită în oglinda ovală, scoțând din cutie mai multe șervețele.

— Și care e, care e partea interesantă din povestea asta? Întrebă apoi.

— Ce să zic. Scenă din viața locuitorilor din Țara Galilor. Credeam că-ți plac. Un instantaneu, în Țara Galilor nu se știe niciodată.

— Vrei să spui că, în cazul în care m-aș gândi la asta, aș încerca să-l opresc pe William să se însoare cu... cum o cheamă... Rosemary, dacă aș avea cum. Altfel, ce noimă ar mai avea?

— A, nu. Nu, nu. Sigur că și tu ești la fel de încântată ca și mine. Și totuși, fata s-a născut la Londra, dar am observat că devii din ce în ce mai vizibil galeză cu vârsta. Sincer să fiu, am fost descumpănit când te-am auzit spunând că e bine să fii la locul tău la momentul stabilit. Nu poți auzi nimic mai galez ca asta, nu așa, spontan. De parcă ai fi zis că mergem la biserică.

Lângă el, Muriel deschise gura cât putu de mult, dar buzele nu-i dezveleau dinții, poate ca un comentariu nerostit sau, mai probabil, ca să-și întindă pielea, astfel încât să o poată tampona mai ușor cu șervețelele pe care reușise să le scoată din cutie. Nu zise nimic.

— Oh... tu ce-ai fi zis dac-am fi discutat despre căsătoria asta pân-acum?

— Nu mare lucru, răspunse ea, continuând să se privească în oglindă, și, până la urmă, n-are rost să ne certăm acum pe tema asta.

Ei bine, nu, nu cu mai bine de cinci minute în urmă, iar Peter nu se așteptase să audă de la ea cum l-ar fi strâns de gât la gândul că fiul ei și singurul copil avea să se căsătorească cu fata femeii pe care soțul ei ar fi preferat să o ia de nevastă, iar asta nu era decât începutul. Dar își dădu seama că întrebarea aceea fusese ultima răbufnire a euforiei periculoase care pusesese din nou stăpânire pe el. *Încetîșor*, pentru numele lui Dumnezeu. *Fii atent*.

După ce își făcu la gură ceva imperceptibil, Muriel puse șervețelul deoparte și spuse:

— Te-ai cam obrăznicit în ultimele luni. Ai întrecut măsura.

Îi spuse toate acestea ca și cum l-ar fi aprobat până la un punct, pe un ton pe care mai degrabă i-ar fi spus că i se părea că se mai cultivase sau că devenise mai blând cu animalele. Era dispusă să se răzbune pentru că îl încântase ceva ce ei nu-i era pe plac.

— Da, probabil că m-am entuziasmat un pic văzându-l pe William atât de fericit.

— Nu e vorba numai despre asta. Chestia asta a-nceput înainte ca el să ne dea vestea. Până la Crăciun ajunsese deja la apogeu.

— Serios? Mie nu-mi vine-n cap nicio explicație, zise el, fără să facă vreun efort în acest sens.

Dacă lui Muriel îi veni vreo idee în contextul de față o ținu pentru sine. Trecură în tăcere pe podul vechi, care fusese reparat, pe lângă topitoriile fără acoperiș, prin St. Advent, pe lângă Victoria Station, în sus pe Strand, pe lângă Muzeul de Artă „Trevor Knudsen”, Marks & Spencer, Glendower, Fundația Regală pentru Țara Galilor, terenurile de crichet și de rugbi și universitate și cotiră pe lângă spital, către Holland Court.

— Peter, zise Muriel, când nu mai erau decât două minute până la biserică. O să vând casa.

— Poftim?

— De data asta vorbesc cât se poate de serios. Acum, că William se așază la casa lui, s-a dus și ultimul așa-zis motiv de a rămâne aici. Da, mă întorc la Middlesbrough și, dacă vrei să vii și tu, o să te aștepte și pe tine un acoperiș deasupra capului. Știu că s-ar putea ca, în loc să te muți în însoritul

Yorkshire sau Cleveland sau cum i-o mai spune acum, să preferi să rămâi aici, de capul tău, cum s-ar zice. Mă gândesc că putem face și-așa. Depinde numai de tine.

Și gata cu spectacolul vieții casnice. Muriel dăduse cărțile pe față cu aerul ei practic obișnuit, poate chiar mai mult decât atât. Peter se gândi că prezența lui William și a cavalerului său de onoare (așa cum fusese stabilit de la început) n-ar fi schimbat lucrurile prea mult: ar fi avut ea grijă ca el să înțeleagă despre ce era vorba, sau măcar în parte, într-un moment sau altul înainte să intre în biserică. Acum biserica era chiar după colț, iar primii oaspeți puteau fi deja zăriți venind. Îi văzu pe bătrânul Owen Thomas și pe cei din familia lui, care tocmai coborau din mașină.

— Nu mai e nimic de spus, începu ea din nou. Poate că oamenii ăștia sunt buni, poate sunt răi, și n-am cum să spun că nu-mi sunt dragi, dar nu mă identific cu ei, și am de gând să fac ceva în privința asta cât mai am timp. Așa că plec. Luni dimineața, scot casa la vânzare. Și cu asta, basta. Bine? Ne-am înțeles? Fără rugăminți, fără condiții, fără amânări, fără compromisuri, fără alternative practice. E o decizie definitivă și irevocabilă. Bine, s-ar putea să greșesc fundamental din nou și tu de-abia s-aștepti să fii dat afară de cine știe când, dar nu greșesc dacă îți dau un sfat. Încearcă să te obișnuiești repede cu ideea. În locul tău, aș face stânga acolo și aș opri în parcare de la Holland Court.

— Du-te...

— Nu prea o folosește nimeni la ora asta.

Ceea se dovedi adevărat, însă Muriel abia dacă avu timp să-și ocupe poziția de soacră mare la brațul lui Peter, că se și treziră înconjurați de Tudor Whittingham, soția sa, băiatul lor, fata și ginerele, doi nepoți, sora măritată și o nepoată – spera ca prezența lor să nu fie o problemă, că doar stăteau cu ei. Mai erau și alții, mulți alții, pe lângă biserică și pe aleea lată, asfaltată, care o înconjura. Unii – ca Percy și Dorothy, Malcolm și Gwen, bătrânul Vaughan Mowbray și însoțitoarea lui care suferea de artrită, câteva personaje pe care și le amintea vag de la universitate, de la fabrică, de la clubul de golf, câțiva tineri care erau, cel mai probabil, cunoștințe de-ale lui William – se apropiau și treceau mai departe; alții – precum Garth, Sian Smith, Arnold și Eirwen Spurling, cu nasul pe sus, și două cupluri fără legătură unul cu altul, îmbrăcate ca la înmormântare, necunoscute, tăcute și deprimante – veniră și rămaseră pe lângă ei. Nicăieri nu se vedea vreo rudă din partea părinților mirelui – cele ale lui Muriel erau, bineînțeles, în Anglia și rămăseseră, firește, acolo; Peter mai avea doi frați care trăiau, dar de mult nu mai știa pe unde anume mai erau.

Ursuz, cu un aer disprețuitor la adresa tuturor prostiilor festive, un slujbaş al bisericii îi scoase din mulțime și îi conduse înăuntru – în ultimul moment, Peter o zări pe Rhiannon intrând în curte și îi făcu cu mâna, dar nu era sigur că îl văzuse. Mica întârziere îl făcu pe slujbaş să dea nerăbdător din cap, ceea ce era cam riscant pentru el având în vedere peruca de tip castron pe care o purta. Întreaga sa atitudine sugera că el credea că se afla, de fapt, la o înmormântare. În cazul acesta, nu era o atitudine prea diferită de cea a unei mari părți a enoriașilor, care se uitară cu pesimism la părinții mirelui când aceștia trecură, parcă așteptând cu sufletul la gură un sughiț sau o poticnire care să poată deveni subiect de bârfă. Cu toate acestea, cei doi ajunseră în primul rând de bănci fără să facă vreo greșală și se așezară lângă Charlie și Sophie.

Din câte-și amintea, Peter nu fusese niciodată aici. Prin porțiunile incolore ale vitraliilor pătrundea suficientă lumină cât să facă biserica să pară luminoasă și foarte curată, ca și cum ar fi fost nouă, de fapt. Lemnăria de culoare deschisă îi părea familiară, intimă într-un fel, și imediat își dădu seama că îi amintea de genul acela de mobilier, despre care se spunea că era de inspirație scandinavă, ceva la modă când el și Muriel se căsătoriseră.

Luându-l pe ocolite, gândurile referitoare la perioada aceea și la ce urmasă, până astăzi, se dovediră imposibil de alungat. Nu erau gânduri propriu-zise, ci o învălmășeală de amintiri și sentimente. Amintirile erau puternice, dar neclare și disparate – în ele apăreau și Angharad și Rhiannon pe lângă Muriel, împreună cu o mulțime de chipuri și locuri aproape uitate, ale căror nume n-ar fi putut să le identifice. Cele mai puternice sentimente erau cele de remușcări și de autocompătimire. Oricât de obișnuit ar fi fost cu ele, nu învățase niciodată efectiv să le țină în frâu, așa că stătea – fie în picioare, fie jos – în locul care îi fusese alocat, încercând în van să le ignore și să fie atent la cununia fiului său, la care se gândise cu entuziasm de vreo douăzeci de ori în fiecare zi de când auzise de ea și pe care era hotărât să o urmărească atent și să o prețuiască până la ultimul minut. În schimb, ceea ce se întâmpla în fața ochilor să-i îl făcu să abandoneze acest plan și să se cufunde direct în trecut. Ca de obicei, în ultimii ani.

Petrecu cea mai mare parte a slujbei într-o stare care se asemana, în mare, cu plictiseala. În același timp, nefiind în centru, reuși să surprindă detalii de pe margine. Așa că auzi enoriașii cântând – cor nu aveau, evident, întrucât cineva era în concediu sau pur și simplu găsise altceva mai interesant de făcut – și rezultatul i se păru slab, o melodie îngroșată de glasuri bărbătești, dintre care unii cântară jumătate din timp cu o jumătate de octavă mai jos. Singurul lucru bun care s-ar fi putut spune despre spectacol era că le arătase englezilor prezenți cât s-ar fi înșelat dacă s-ar fi

așteptat ca un cor de galezi să sune altfel în realitate decât la televizor. Sau asta ar fi zis el dacă i-ar fi păsat. Charlie se detașase oarecum de dezastrul colectiv, cântând corect, probabil chiar în ton cu basul imnurilor și făcând o figură frumoasă la psalmi, mai mult o încercare. Peter își dădu seama că încă-și amintea cum, cu ani în urmă, Charlie se ducea pe ascuns la repetițiile unui cor laic din Harriston sau din Emanuel, promițând să se întoarcă cel târziu la nouă și jumătate, ca să bea cu el câteva halbe de-mpăcare.

Observă că slujba era oficiată de doi sau mai mulți clerici și că aceștia purtau niște veșminte brodate dintr-un material alb, dar nu bumbac. Anumite părți erau cântate. Lui Peter începuse să i se pară că aceste episoade solemne aveau să-i jignească pe unii dintre cei prezenți, când observă că o figură smerită pe care o confundase cu un băiat efeminat era, de fapt, femeie, o femeie tânără, care nu arăta rău deloc. O, *Doamne*. Ajunsese să creadă că singura noimă a Țării Galilor în epoca asta era că te cruța de lucruri de felul acesta, cel puțin pentru moment. Se simțea sfârșit, copleșit de o dorință profundă de a termina cu toate, dar, în câteva secunde, și asta trecu. Apoi, chiar la final, când se presupunea că William și mireasa lui erau binecuvântați, descoperi că mâna lui Muriel băjbâia după a lui și ghici urma unei lacrimi pe obrazul ei întors. Credea că toate astea făceau parte din spectacol, dar îi era imposibil să nu o ia de mână și, pentru a fi sigur, începu să o privească tandru, în cazul în care ea ar fi întors capul, deși curând se dovedi că nu era cazul.

2.

Orga prinse viață, însuflețită de notele unei compoziții de Mendelssohn: sus se afla un bărbat (o femeie acum, desigur, ca să vezi) care nu-și luase liber. Pe culoar, spre ieșire, William aruncă o privire către părinții săi. Fără să-și schimbe expresia în vreun fel, acesta îi transmise lui Peter – nu încăpea nicio îndoială – că acceptase o capitulare, o capitulare fericită, dar o capitulare. Brusc, Peter se întrebă ce părere credea el că avusese Muriel despre căsătoria lui cu Rosemary. Rhiannon schiță un zâmbet, prea prietenos pentru a fi considerat neutru și, totuși, nu prea afectuos. Venise momentul să plece. Cei care stăteau încă în bănci se uitau lung la Peter, ca mai înainte, fără să dea vreun semn că ar fi fost mai liniștit după tot ce se întâmplase între timp.

— Ei bine, eu zic că am reușit să le oferim tinerilor înșurăței o atmosferă onorabilă, zise Charlie. Nu știu tu, n-aș îndrăzni să-mi dau cu presupusul, dar eu aș bea ceva.

Cuvintele lui Charlie, sau modul în care le spusese, îl făcură pe Peter să se uite la el o clipă. Apoi spuse:

— Da, și eu.

Charlie rânji pentru o clipă.

— E nasol, nu? De vină sunt împruțitele-astea de somnifere noi de la Dewi. Cele mai bune, zice el, n-au efecte sistemice, adică nu pun la somn tot organismul. Dar o să-l punem noi în seara asta. Auzi, dacă vrei să scapi mai încolo, poți să vii la Glendower să bem ceva. Eu oricum o să fiu acolo. Cu o condiție însă. Nu-l lua și pe Garth. În această zi fericită... în această zi plină de o dragoste tipic galeză față de familie și prieteni... gândurile noastre se îndreaptă în mod firesc... spre Garth Pumphrey, medic veterinar, care trebuie spânzurat în față la Bible. O, Doamne, uite-l.

— Cineva trebuia să spună și asta.

— Ba nu, chiar nu trebuia. Da ia stai puțin... poate că ai dreptate. Nu ți se pare că-n viață parcă mereu rămâne ceva care trebuie spus?

— Oricum, are o calitate mare, junele nostru Garth, cum ai zis și tu acum ceva vreme. Când e prin preajmă, știi sigur că n-ai cum să dai nas în nas cu Angharad.

— Când am zis asta? Sper s-o fi zis în glumă măcar. Îmi pare rău, Peter.

— Nu te prosti, aveai dreptate. Mai mare decât îți imaginezi. Și azi s-a potrivit mai bine ca niciodată.

— Presupun.

Când se opriră în portalul bisericii, Charlie se uită în jos plin de seriozitate.

— Oricum, ea n-ar fi făcut decât...

Vru să rostească un alt cuvânt, dar se opri.

— Mi-ar fi stricat tot cheful, da. Of, Doamne. Din nou, foarte bine spus. Știi, e ciudat...

— Ce anume? Cred că pot să-mi...

— Doar că, din seara aia când am fost la Garth, am tot...

— Hai că ne vedem la cârciumă. Dar...

Erau purtați înainte și în afară, în soare, de corpuri grăbite și corpuri care opuneau rezistență și conversația lor nu prea mai avea cum să continue. Sophie și Dorothy erau și ele în apropiere – Sophie, fără să se uite la nimeni, tăcută, posibil înlăcrimată, iar Dorothy, strângând la piept o poșetă de piele, în care ar fi putut foarte bine să fie o bătă și un echipament de crichet pentru copii, îmbrăcată cu ceva despre care s-ar fi putut spune sigur doar că era

verde-deschis și că era făcut de ea. Charlie îl urmă pe Peter într-un loc izolat din apropierea zidului de piatră și scoase un scâncet surd când se lovi cu glezna de răzătoarea pentru pantofi.

— Ă... dacă apuci să schimbi două vorbe între patru ochi cu Rhiannon, te rog să-i spui ceva.

— Ce? Întrebă Peter, aproape sigur că știa despre ce era vorba, gândindu-se în continuare la ce se întâmplase la Garth.

— Știi că eu și Victor ne ocupăm de petrecere și, dintr-un motiv sau altul, vrem să încasăm totul la prețul din meniu, pe hârtie, ca să zic așa, dar o să primească o reducere prin poștă luna viitoare, despre care nu trebuie să sufle o vorbă, da?

— Oh, minunat, zise Peter, distrându-se de minune pe seama lipsei totale de imaginație a bănuiei sale. Absolut splendid.

— Ideea e că Victor, adică noi ne-am gândit că ar fi mai bine să-i spui tu asta. Dacă ești dispus.

— O să am grijă să-i spun.

— Mersi mult. Ne vedem acolo.

Charlie îl bătu rapid pe umăr și plecă.

Rămas singur, Peter avu răgazul să se uite, fără prea mare interes, la zecile de oameni care stăteau de vorbă pe pajiștea bine întreținută și pe aleile care o străbăteau, căutându-se unii pe alții cu gâturile întinse sau evitându-se cu mișcări stângace: William, înconjurat de prietenii lui; Rosemary, de ai ei; cuplurile mai tinere, trase încolo și-ncoace de copii; perechile mai în vârstă, formate, de regulă, dintr-un moș mai mult sau mai puțin apatic și o babă vigilentă, curioasă, cu ochelari și pălărie – da, pălărie, care n-avea nicio legătură cu nunta în sine, ci făcea parte din uniforma de zi cu zi; persoane singure care se întrebau cine naiba îi pusese să vină; Rhiannon, într-un costum gri cu guler și manșete albe, care stătea lângă intrare, lângă fratele foarte gras și serios al lui Alun, venit de la Londra pentru a o conduce pe mireasă la altar, înconjurată de tot felul de mătuși și veri și alte rubedenii din Breconshire, și care momentan vorbea la un microfon ținut de un bărbat îndesat cu un impermeabil alb, în timp ce un fotograf se tot învârtea în jurul ei. La toate astea se uita Peter, până se auzi un glas bine-cunoscut.

— Și, ia zi, când vine și copilul?

Deși vocea lui Garth le era destul de familiară multora, de data asta reuși să semene cu a unui comediant galez mai mult decât de obicei.

— Nu vine niciunul încă, sau cel puțin nu din câte știu eu, răspunse Peter, dorindu-și să poată și el să intre-n pielea personajului așa ușor ca Charlie și ceilalți.

— Aaa! Nu, zău! Foarte drăguț din partea ta, atunci.

— *Frumos*, îl corectă Tudor Whittingham, care era lângă el.

Tudor reușise, nu se știe cum, să scape de familie câteva clipe și se uita în stânga și-n dreapta să se asigure că n-avea să fie descoperit. Faptul că reușise surprinzător să nu ia niciun kilogram în plus le permitea celorlalți să-i observe corpul subțire, uscățiv, care-l ajutase mult în cariera sa de jucător de squash, în trecutul îndepărtat. Subțirimea aceasta mergea până la craniu, despre care toate generațiile spusese că era prea mic pentru a adăposti suficientă materie cenușie fără o compresiune de vreun fel sau altul. La liceu, când era cu un an mai mare decât Peter, i se spunea Tudor Căpățână-de-Totem.

— Drăguț sau frumos, aceeași treabă, zise Garth.

Apoi își schimbă tonul complet, apropiindu-se de Peter și întrebându-l în șoaptă:

— Tarc zicea aseară că speră să treci pe la ei să bei ceva, dacă ai timp. Nu prea ai mai fost pe-acolo de când s-a dus bietul Alun, nu?

Spunând acestea, se uită la Peter ca un bard îndurerat.

— Nu. Nu, cred că nu.

— Ce să zic, să știi că-ți simțim lipsa, Peter. Tarc mai mult ca oricine. Și acum are remușcări pentru ce s-a întâmplat în seara aia, că ne-a aruncat în stradă așa. Nu că s-ar simți cumva vinovat pentru... ce s-a întâmplat mai târziu; cred că i-am explicat destul că nu e cazul. Mai degrabă îl doare că ultima lui întâlnire cu Alun a trebuit să fie așa. Tu ce crezi, Tudor?

— Sigur. Sigur că da.

— Sigur că n-a vorbit serios nicio clipă când ne-a amenințat că ne aruncă toate lucrurile. Vorbe zise la nervi. A zis chiar el asta doua zi dimineată, când m-am dus acolo. Ți-am și zis, probabil.

Adresându-i-se lui Peter, cu un reproș evident la adresa lui Garth că nu zisese nimic despre asta, Tudor spuse:

— A fost o slujbă minunată și tinerii radiau, pur și simplu, le doresc toată fericirea din lume.

— Oh, da. Oh, da.

Garth lăsa de înțeles că între el și Peter lucrurile astea nici nu mai trebuiau spuse.

— Da, bătrânul Tarc chiar îl respecta pe săracul Alun. Cred că toată lumea îl respecta. La urma urmei, nu cred c-a existat vreun om pe lume care să nu le dea bătăi de cap celor din jur. Dar, cu toate ale lui, a fost cel mai bun dintre toți, nu?

Cineva trebuia să spună și asta, își zise Peter în sinea sa.

— Da, cred că ai dreptate.

La auzul acestor cuvinte, Tudor se uită la el nedumerit și sceptic.

— De fapt, continuă Garth, de fapt, dacă e să fim corecți, nu toată lumea îl respecta. Vă mai aduceți aminte de articolul ăla din *Western Mail*, așa-zisul elogiul? Oribil. O bădărănie, mie unul așa mi s-a părut. Bădărănie de la un capăt la altul. A, și ați observat referința aia, într-o recenzie din *Times* a apărut parcă, acum câteva zile? O, da... ia stați puțin.

Își duse mâna la buzunarul de la piept, dar se opri imediat.

— Nu, am pus-o în dosar. A... cică ar putea fi considerat continuatorul lui Brydan dacă asta n-ar presupune și o anume forță și ceva esențial, nu-mi mai aduc aminte ce. Foarte urât. Îi fac o copie și-ți trimit.

Tudor spuse destul de apăsător:

— William și Rosemary pleacă în luna de miere, nu?

Deși pregătit pentru o asemenea întrebare și dornic să-i dea un răspuns, Peter nu mai apucă, fiind imediat luat pe sus pentru a face poze cu nuntașii. Spera ca Tudor să fi fost convins că meritase să-și lase baltă familia.

Se aliniază cu toții la soare, cu biserica în spatele lor. Peter încercă să se strecoare la locul lui, în capătul în care se afla Muriel, dar se impuneau îmbrățișări de formă – bineînțeles, nu și cu fratele serios al lui Alun, care se mulțumi să dea din cap, fără să schițeze nici măcar un zâmbet, și nici cu Muriel. Ea zâmbi, totuși, deși nu prea mult timp, ceea ce era același lucru. Peter nu voia să se gândească la ce se întâmpla cu ei. Oricum, nu se putea spune decât un singur lucru: nici el, nici altcineva n-ar fi putut schimba nimic, probabil niciodată. Oare cine-i mai spusese asta, cu aproape aceleași cuvinte, nu cu mult timp în urmă și despre ce sau despre cine?

Câteva minute, trei sau patru fotografi, printre care o femeie sau o fată – ale căror haine și coafuri ar fi putut fi considerate o lipsă bolnăvicioasă de respect față de nunți și alte evenimente de acest fel –, aduseră laolaltă, dar fără rezultat, cele șase personaje principale, după care le răsfirară din nou, pe unele le puseră să vină mai în față, iar pe altele le scoaseră din cadru făcându-le semn cu mâna. Iar Peter nu putu să nu observe că progresele științifice le permiteau să facă de zece ori mai multe fotografii decât ar fi fost considerat necesar odată, iar ei erau gata să facă de două ori mai multe. Le era mai ușor, deduse el, și era și mai distractiv așa să frece la cap, cu argumentul legitimității, o mulțime de străini. De înțeles, nimic de zis. Și el ar fi făcut la fel, dacă ar fi avut ocazia.

Într-un final, căzură de acord că nu mai era nevoie, ba că ar fi fost chiar inutil să prelungească ședința foto, care luă sfârșit fără ca nimeni să se pronunțe în acest sens, nici de o parte, nici de cealaltă. Curând după aceea, porniră cu toții spre reședința Weaver, care se afla la doar câteva sute de metri, așa că toată lumea merse pe jos. Ca și cum ar fi hotărât dinainte să

facă manevra asta, Muriel trecu în cealaltă parte a grupului, îi luă de braț pe William și pe Rosemary și îi conduse, formând un fel de semicerc, către poartă. Având un avans de vreo șase persoane sau mai bine, Peter se trezi în al doilea în rând, între fratele lui Alun – despre care aflase, în timpul întâlniri foarte scurte din seara precedentă, că se numea Duncan – și nevasta acestuia, care apăruse de nicăieri – avea ochelari, o pălărie foarte împopoțonată și buze foarte roșii, care-i scoteau în evidență dinții anormal de lungi.

•

În planul îndepărtat al porții, Rhiannon era însoțită de o mătușă sau de o verișoară sau așa ceva, iar Peter nu mai reuși să scape – cu niciun chip, se dovedi până la urmă – de aceste rude prin alianță ale ei. Întotdeauna considerase că putea să-și păstreze cumpătul în situații de genul acesta și că nu exista nimic pe lume care să-l facă să deschidă el gura primul. Cu toate acestea, după patru minute petrecute într-o tăcere totală, dintre care ultimele trei stând cu toții aliniați în curte, se trezi întrebând-o pe soția lui Duncan dacă ea și Duncan, bineînțeles, aveau de gând să rămână în oraș până a doua zi sau dacă urmau să plece la Londra chiar în seara aceea. Femeia se întoarse plină de entuziasm.

— Oh, trebuie să ne întoarcem, fără discuție, îi răspunse, cu un accent dintr-o zonă nu prea frecventată a Angliei. Credeți-mă, abia am reușit cu toții să-l convingem să vină, chiar și pentru o singură noapte.

— Afacerile, presupun.

Peter își amintea vag ceva despre o companie de consultanță financiară sau de construcții.

— Glumiți. Nu, nu, astea-s de domeniul trecutului, au trecut patru ani deja, spuse ea cu o satisfacție stranie. Nu, doar că nu poate fi urnit nicăieri dacă nu e absolut necesar. Acum, domnule Thomas, îi lasă pe toți să se instaleze bine acolo unde ne ducem, ca să se poată strecura înăuntru fără ca nimeni să-i zică absolut nimic.

— Într-adevăr, zise Peter, întorcându-și privirea, dar nu și capul, către Duncan, care pufnea de zor și se legăna pe loc înainte și înapoi.

— Sau așa crede el. Nu-i place ca lumea să discute cu el pentru că oamenii se așteaptă să zică și el ceva. Tocmai de aceea nu are un aer prea prietenos. Eu mereu îi zic că i-ar prinde bine un aparat auditiv – toată lumea evită să intre în vorbă cu oamenii cu aparat auditiv –, dar nu vrea. Zice că n-ar face altceva decât să atragă atenția celor din jur.

Își întoarse manșeta cu fir auriu.

— O, Doamne, dar știu că le ia ceva să le găsească loc bunicii și doamnei Brown.

Întoarsă către soțul ei acum, zise teribil de tare, făcând o mulțime de grimase, pe care Peter nu le putea vedea, dar pe care le intuia din felul în care vorbea:

— Cred că mai bine mergem și noi, tată. O să se-ntrebe unde-am dispărut. Hai, bătrâne. Așa, hai.

Spunând asta, arată de zor cu degetul în depărtare. Duncan încuviință din cap și o luă din loc. Traversară toți trei o stradă, îndreptându-se spre capătul aleii care avea să-i ducă la locul stabilit.

— Nici nu știu de ce tot țiip așa la el. Cred că din obișnuință, pur și simplu. Vedeți dumneavoastră, nervii lui sunt distruși, în ambele părți, așa că, orice-ai face, oricum n-o să audă nimic. Un virus, parcă asta au spus doctorii. A, da. V-a povestit Rhiannon, nu?

Soția lui Duncan pronunță greșit numele cumnatei ei, fără să lase, altminteri, impresia că nu l-ar fi știut.

— Adică, v-a pomenit despre asta.

Nu era exclus, într-adevăr.

— Da, îi răspunse Peter.

— Nu mai poate face mare lucru, dacă-nțelegeți ce vreau să spun. Nu e în stare să-nvețe să citească pe buze și nici limbajul semnelor, zice că toată lumea îl folosește diferit, și n-are nici rimă sau noimă. Mai sunt totuși subtitrările, la televizor. Mâncarea îi place mult, după cum se poate prea bine vedea din...

Pentru prima oară, făcu o pauză, dar continuă apăsător:

— Știți, am impresia că sunt o ticăloasă că l-am târât așa atâta drum și l-am pus să dea ochii cu atâția oameni pe care nu-i cunoaște, dar cred că mi-aș pierde mințile dacă n-aș avea și eu parte de-o pauză din când în când.

— Bineînțeles că aveți nevoie, se strădui el să zică. E normal și de înțeles.

Când ajunseră la ușa de la intrare a casei lui Rhiannon, se opriră din nou, Duncan fiind încurajat de soția lui care-i pusese mâna pe umăr. Aceasta spuse:

— Ascultați-mă pe mine, domnule Thomas, să nu surziți niciodată. Ei bine, mi-a făcut plăcere. E un băiat minunat, William al dumneavoastră. Acum vă las să vă bucurați de petrecere. O să venim și noi într-o clipă.

Duncan îi făcu semn din cap cu un aer mai puțin serios ca până atunci, în semn de rămas-bun și de mulțumire că nu-i adresase niciun cuvânt.

După ce intră în casă, prima persoană pe care o văzu Peter fu Gwen, care-și ținea capul înclinat cu o atitudine jignitoare, în timp ce asculta ce avea de spus un imbecil bătrân, care-și dădea tot felul de aere și care purta un costum verde ca nuca-n perete; poate era vreun văr de-ai lui Malcolm. Nu era greu să-ți închipui cum s-ar fi încruntat și ce remarci acide ar fi făcut

dacă i-ar fi povestit conversația pe care o purtase cu soția lui Duncan – ceea ce n-avea să facă niciodată. Peter aruncă o privire înjur, căutându-l pe Charlie, dar fără succes, și se îndreaptă către bar, care era o masă din lemn masiv, acoperită cu o față de masă albă chiar ca zăpada și plină de sticle, dintre care uluitor de multe cu suc; dar nu toate, totuși. Băuturile erau servite – foarte eficient, după cum se dovedi – de tânărul efeminat, roșcovan, de la Glendower. Un tânăr din altă clasă socială stătea cocoșat pe un scaun pliant de metal rezemat de perete. El nu era deloc roșu la față și avea cămașa desfăcută la gât. S-a mișcat repede, pentru ora asta, remarcă Peter în gând.

Faptul că întârziase puțin le dăduse răgazul celor mai mulți dintre invitați să se instaleze în voie, care după cum voise și putuse – câteva zeci erau în grădină, tot minunându-se cu voce tare de cât era de cald și dându-și pe gât băuturile atât de repede, încât, dacă ar fi ținut-o așa, s-ar fi întins foarte curând printre tufele îngrijite de pe margine. Peter privea toate acestea din pragul glasvandului care dădea spre grădină și, nu după mult timp, distinsese silueta lui Muriel, din spate, după capul plecat și mersul stângaci. Însoțită de doi presupuși prieteni de-ai lui William, care-i stăteau de-o parte și de alta, păstrând vreo patru metri între ei, se plimba pe marginea peluzei și, exact când o reperă el, se întoarse pentru a arunca o privire plină de superioritate către plantele – nu cine știe ce – de lângă ea. Se uită atent, asigurându-se că lucrurile chiar stăteau atât de rău pe cât i se păruse la început, după care întoarse repede capul, ca și cum ar fi cerut iertare că putuse să gândească așa, într-un stil pe care Peter l-ar fi recunoscut, urlând de dezgust în sinea lui, și de la o distanță de zece ori mai mare. Faptul că asistase la asta, fără să fie observat, surprinzând-o pe scorpia aia bătrână asupra faptei, oricât ar fi fost aceasta de mărunță, îi dădea o senzație la fel de plăcută ca un pahar de tărie.

Tocmai se întorcea pentru a-și umple din nou paharul – care, în ultimul minut, se golise în mod misterios –, când o zări pe Rhiannon nu prea departe, mai aproape decât fusese Muriel de el. Era cu un grup de vreo douăsprezece persoane, femei și bărbați, care aparent luau parte cu toții la o conversație gălăgioasă, mutându-și ochii de la un vorbitor la altul și rămânând captivați de îndată. Printre ei se aflau și Sophie, și Sian, plus alte câteva persoane pe care le știa din vedere, dar ceilalți cine erau? Dar, pentru numele lui Dumnezeu, cine crezi c-or fi, boșorog netot, *prieteni de-ai ei*? Vezi bine cine, își răspunse singur. Cine altcineva să fie? Dar de ce trebuia să știe el cine erau? Pentru că uitase – dacă înțelesese cândva vreun pic – ce rol mărunț jucau oamenii în viețile celorlalți și cât de puține știau despre aceștia chiar dacă se vedeau în fiecare zi. De la moartea lui Alun până în această dimineață, se gândise de multe ori – de mai multe ori, oricum – la

Rhiannon și la viața ei, cum Dumnezeu reușea să-și petreacă timpul cu Sophie, Sian, Gwen, Dorothy și Muriel – niciuna exact genul ei, își dăduse el seama de mult –, dar și cu multe alte persoane, cu fetele ei, cu prietenii pe care și-i făcuse la Londra. Ceea ce vedea acum îl lămură într-o anumită măsură. Nu în mare, nici măcar acum. Ar fi zis că uitase și de dragoste, dar, momentan, trebuia să recunoască faptul că existaseră cândva câteva săptămâni în care altcineva jucase un rol foarte important în viața lui, iar el știa foarte multe despre acea persoană, până când restul lumii îi invadase viața din nou.

Fu nevoit să aștepte un minut sau două la bar, unde Victor făcea onorurile acum, confruntat cu un val de pahare care trebuiau umplute din nou. În acest timp, observă un tip cu mustață înghiontindu-l pe altul, cu o mustață cu totul diferită de a lui, și trâmbițând cine era el, lăsând probabil deoparte că era genul de cap sec cu care puteai intra în vorbă pur și simplu fără nicio problemă. Înainte să-i vină rândul, Victor întinse mâna peste umărul cuiva și îi oferă un scotch generos cu apă, cu un gest dramatic care spunea că toate resentimentele față de Alun erau de domeniul trecutului și „apropo, nu uita micul mesaj pe care trebuie să i-l transmiți lui Rhiannon”. Tânărul cocoșat, nu roșcovanul, plecase, dar Peter se trezi acostat de un altul, chiar mirele.

— Unde-ai stat, tată, ascuns până acum?

— N-am stat ascuns deloc. Dar sunt prea mare ca să fiu observat.

— Hai, vino să-i cunoști pe băieți.

Băieții nu erau prea departe, cam la vreo cinci pași de bar, de fapt, iar lui Peter i se păru că se descurcă destul de bine, ținând cont de tot și de toate. Era impresionat și emoționat de cât de discret regizase William momentul, lăsându-i impresia că făcea cunoștință cu toți sau cu cei mai mulți dintre ei, în timp ce-l îndruma spre câțiva mai vorbăreți și mai serioși. După un timp, William îi spuse, fără să se teamă că va fi auzit în rumoarea generală:

— E o fată minunată, să știi. Sau știi deja? Zice că nu prea te-a văzut săptămânile-astea, adică până azi.

— Da, păi, n-au fost așa extraordinar de multe...

— Așa e. Oricum, chiar e minunată. Bănuiesc c-ai mai auzit că e absolut minunat când la început ți se pare foarte greu să cunoști o persoană, să te înțelegi cu ea, iar după-aia, când ajungi s-o cunoști, îți dai seama că e mult mai bine că s-a ntâmplat așa și că n-a fost ușor de la nceput. Nu?

— Da. Adică am mai auzit.

— Și eu, și mă gândesc că s-ar putea să fie adevărat, dar mie cel puțin mi se pare o prostie totală. Oricum, ideea e că la mine și la Rosemary a fost exact pe dos. N-am întâmpinat nicio dificultate, n-am avut nicio problemă în

nicio etapă, și asta de la bun început. Doamne, tocmai mi-am dat seama că a fost dragoste la prima vedere. Nu-i așa că sună ridicol?

— Nu, răspunse Peter.

Urmă un scurt moment de tăcere, cât William luă o înghițitură de șampanie în loc să facă referire la căsnicia părinților lui, de la început sau din momentul de față.

— Oricum, e o fată minunată. Dacă vrei să schimbi două vorbe cu ea, ar trebui să te grăbești. Noi o ștergem imediat după discursuri. Nu vrem să stăm prea mult cu bețivanii ăștia nenorociți.

— Nu, sigur că nu vă doriți așa ceva.

— Cred că m-am amestecat și eu un pic, de fapt. Oricum, ne vedem imediat după ce ne întoarcem. Serios că ne vedem. Îmi pare rău că n-am mai făcut nimic în sensul ăsta așa cum am zis, în ziua aia, chiar înainte s-o cunosc pe Rosemary, mai ții minte?

— A, în ziua aia a fost?

— Cam asta mă tem că a fost, adică faptul că am cunoscut-o pe Rosemary. Mi-a luat gândul de la orice altceva.

— Da, știu ce-nseamnă. Bine, atunci, cred că ești...

— Tu cum o mai duci, tată? Abia dacă te-am văzut la față în perioada asta.

— Sunt în regulă. Mai bine. Durerile alea despre care ți-am zis par să se mai fi... în fine, sper să fie bine.

— Am înțeles că erai și tu de față când... când s-a dus.

— Da. Într-un fel, e groaznic că zic asta, dar efectiv am trecut repede peste.

— Și totuși, pe moment trebuie să fi fost un șoc. Chiar cumplit.

— Da, a fost destul de șocant totul.

William întinse paharul cu o eleganță de militar în dreptul sticlei de șampanie din care cineva le turna celor din jur.

— În fine, măcar pe el nu va mai trebui să îl suport.

— Nu era așa greu de suportat. Dacă nu erai căsătorit cu el, cel puțin.

— Da, mă rog. Era un mare ticălos, nu? Bine, eu nu-l cunoșteam mai deloc.

— Cred că da. Cu cât înaintezi în vârstă, cu atât mi-e mai greu să spun lucruri de felul ăsta despre oameni. Despre Himmler, cu siguranță. Sau despre Eichmann, genul ăsta de om. Bineînțeles că lăsa destul de mult de dorit ca prieten – Alun, adică. Era un nenorocit de galez, îți dai seama.

— Chiar ești bine? Chiar n-ai nicio problemă? Întrebă William, uitându-se cercetător la tatăl lui.

Peter îl privi și el.

— Absolut nimic, pe cuvânt de onoare. Acum, ai mare dreptate, ar trebui să dau de soția ta cât mai e timp. Să vorbesc cu ea înainte să plecați.

— Când am văzut-o ultima oară, era în grădină cu soacră-mea. Dumnezeule.

În acest moment al conversației lor, ajunseseră în sufragerie, unde era un bufet bogat cu șuncă, plăcintă cu carne de vițel și șuncă, cârnați în stil englezesc și continental. De asemenea, se mai puteau vedea câteva boluri cu salate banale și, mai relevant, un aranjament de cepe murate, în trei culori, cu nuci puse în saramură, castraveciori murați – unii mai mari, alții mai mici –, sfeclă murată, patru feluri de *chutney*, trei tipuri de muștar și șase sortimente de sos la sticlă – cu alte cuvinte, o masă perfectă în spiritul tradiției galeze autentice, din care, uimitor, nu lipsea aproape nimic, doar compoturile. Sandviciuri și nenumărate feluri de brânză erau și ele în așteptare, iar pe cele mai multe suprafețe plane aflate în apropiere de oaspeți era cel puțin o sticlă desfăcută din stocul lui Victor de vin alb sau roșu cu preț special. Oricare dintre vinuri, sau chiar amândouă, avea să meargă de minune după câteva pahare de șampanie date pe gât și patru sau cinci de gin tonic, alături de salam, murături în sos de muștar, pâine cu usturoi, ceapă verde cât o sticlă de Corona și măcriș. În capul mesei, stătea Victor în persoană, care împărțea farfurii și tacâmuri și încerca să trezească un oarecare simț al ordinii în hoarda de flecari care începuseră să se târască spre bufet așteptând să mănânce.

După ce-și făcu loc printre aceștia, Peter se duse, cum i se spusese, în grădină. Curentul general către zona de apetitive îi luase și pe cei care se aflau aici, astfel că până și acele câteva siluete mai îndepărtate începuseră să se apropie de glasvand. Rosemary era una dintre ele, dar Peter nu făcu altceva decât să-i adreseze o privire prin care-i cerea scuze și aproape că o înșfăcă de braț pe Rhiannon, care se afla lângă ea.

— Putem să stăm un pic de vorbă, între patru ochi? Trebuie să-ți transmit un mesaj.

— Nu e de rău, nu?

— Nu, nicidecum. Vreau pur și simplu să discutăm câteva minute.

Când se îndepărtară vreo treizeci, patruzeci de metri de casă, Rhiannon se întoarse cu fața la el, zâmbind, dar în continuare neliniștită.

— Charlie m-a rugat să-ți spun că el și Victor o să te taxeze la prețul standard pentru azi, dar că o să primești niște bani înapoi, despre care nu vor să sufli o vorbă.

Rhiannon așteaptă o clipă, după care spuse:

— Oh. Și pentru ce fac asta?

— N-aș ști să-ți zic. Probabil că e vorba despre hârtoagele lor. O șmecherie de-a lor. N-am idee.

— Oh. Dar nu e numai asta, nu?

— Nu, nu e, mai am un mesaj. Unul de la Alun. Nu, e în regulă – nu e nimic groaznic, pe cuvânt.

Când ea se mai liniște, continuă:

— Chiar înainte să moară, în acele câteva secunde, a zis ceva, doar câteva cuvinte, dar foarte inteligibil. A zis: „Mititica”? Cel mai probabil l-a auzit și Charlie, dar mă îndoiesc că a înțeles – mie însă mi s-a părut că-nțeleg. Alun se gândea la tine, ți se adresa ție.

Peter ar fi vrut să o ia de mână, dar nu avea îndrăzneala necesară.

— Îți trimitea toată dragostea lui înainte să moară.

— Posibil, răspunse Rhiannon. Poate că da. Îmi spunea uneori...

Gura și bărbia i se mișcă într-un anume fel care lui Peter îi aduse aminte de ea în tinerețe mai mult și mai neașteptat decât alte dăți. După care ea îl fixă cu privirea:

— Și tot nu e tot, nu?

— E tot ce-ți pot spune despre el, dar, dacă nu te deranjează, aș vrea...

— Stai o secundă. Nu te mișca de aici.

Peter o privi cum străbătu cu pași grăbiți peluza, către locul în care se afla Rosemary cu o altă tânără, lângă glasvand. După o clipă, își dădu seama că, dacă ar fi continuat să o privească lung, ar fi părut indiscret, așa că-și întoarse repede capul. Această mișcare îi aduse în fața ochilor un triumghi de iarbă nevăzut de razele soarelui, unde firele de iarbă erau încă pline de rouă. Dincolo de acesta, în zona însorită, un fluture cu aripi maronii desfăcute zăbovea pe gardul de pe margine și se mișca ușor. Mult mai departe, pădurea, presărată din loc în loc cu vegetație de-un verde deschis, se întindea de la un capăt la altul al orizontului și dincolo de acesta.

Când se întoarse, Rhiannon zise, uitându-se lung peste umărul lui Peter, pe un ton plat:

— Mulțumesc că mi-ai spus. Nu te supăra dacă nu mai discutăm despre asta acum. Încă nu prea pot să vorbesc cum trebuie despre el. Dar a fost drăguț din partea ta că mi-ai spus.

Apoi tăcu din nou, iar Peter își dădu seama că nu mai știa cum să reia conversația sau unde voia să ajungă.

— O să rămâi aici, nu-i așa, adică, nu? Sau te...

— Da, cel puțin o vreme. Probabil că va trebui să-mi găsesc o casă mai mică până la urmă. Dar pe-aici, totuși. Rosemary și William o să se mute la Londra, dar eu nu...

— Serios? Când? El nu mi-a zis nimic.

— Poate că nici el nu știe încă. În toamnă. Din cauza baroului, înțelegi tu, pentru Rosemary.

Rhiannon avea o expresie care îl ruga pe Peter să nu-i pună nicio întrebare despre povestea cu baroul.

— Bineînțeles. Dar n-ar fi logic să te muți și tu acolo? Doar ai trăit la Londra atâția ani.

— Nu acum că m-am întors aici. Acum, dac-am venit, nu vreau să mai plec. Probabil că ți se pare o prostie – te-am auzit de multe ori vorbind despre cât de îngrozitor e...

— Poate părea o prostie, dar nu e. E o chestie pe care n-ai cum s-o explici.

— Sau cel puțin cuiva care nu e galez nici nu poți să-i vorbești despre asta.

— Nici galezilor. Mai ales galezilor, dintre toți oamenii. Despre Țara Galilor nu se poate vorbi. Doar dacă vrei să faci o colecție de minciuni, iluzii deșarte și gogoși sentimentale. Asta e tot ce-auzi mereu.

Rhiannon spuse plină de speranță:

— Dar are noimă, dacă stai să te gândești la asta, pentru tine. Totul este în regulă atunci.

— Da, așa e. Într-adevăr, dar doar atunci.

— Mhm. Deci, tu crezi că nu trebuie să renunți. Tu așa ai face în locul meu.

Peter șovăi. Rhiannon se uita la el într-un mod diferit, cum mai făcea uneori, cu afecțiune, atenție, îngrijorare, așa cum îl privea înainte ca el să-i spună acea ultimă minciună abjectă, că între ei nu era nimic în neregulă și că ea era aleasa lui. Acum, privind peste umărul ei, o văzu pe Rosemary, care – instruită în prealabil, fără îndoială – grăbi pasul pentru a evita o femeie cu pălărie, care se apropia de ea ținând o farfurie plină vârf la nivelul pieptului. Tulburat dintr-odată, se întrebă cât avea să mai dureze până ce o anumită femeie fără pălărie urma să observe lipsa lui și a lui Rhiannon de la petrecere, să pornească repede în căutarea lor și să distrugă totul. Cu un fel de grabă, Peter zise:

— Ei bine, uite despre ce voiam să vorbim, de fapt. Muriel spune că, dacă William s-a căsătorit, poate și ea să plece din Țara Galilor, așa cum și-a dorit mereu, sau își dorește acum, nu știu, și să se mute înapoi în Yorkshire. Când mi-a zis asta, sigur nu știa că și William se mută la Londra, pentru că sigur mi-ar fi spus ceva. În cazul ăsta, va trebui să plec și eu, în Yorkshire. Nu vreau, nu vreau să plec așa cum nu vrei nici tu, am trăit aici toată viața. Și nu e doar atât, cum spui și tu. Dar nu-mi vine, pur și simplu, în minte altă soluție. Casa și lucrurile sunt ale ei, iar eu n-am niciun sfanț. N-am nici măcar o pensie care să-mi asigure o pâine. Nu sună prea nobil, știu, dar e cam greu să fii nobil când ești sărac și te îndrepti spre șaptezeci de ani.

— Dar n-o să-ți placă deloc acolo, zise ea cu o stupoare nedisimulată.

— Va trebui să mă adaptez. Nu e ca și cum ar fi îngrozitor din toate punctele de vedere. Uneori, ne-nțelegem bine, mai mult sau mai puțin, ne străduim. Tot dracul ăla e.

— Nu, zău? Ciudat, eu n-am gândit niciodată așa. E doar o vorbă din popor.

— Ca să facă lucrurile să pară suportabile. Da.

Rhiannon clătină din cap, ca și cum și-ar fi pierdut răbdarea, și încercă să-și aducă aminte ce voia să spună.

— O să se răzgândească. E o schimbare majoră la vârsta ei.

— Ba nu. Nu după felul în care-a zis-o, cu date și detalii. O cunosc. Crede-mă pe cuvânt, nu mai e nicio șansă.

Apoi spuse cu mare emfază, pe un ton sentențios:

— Urăsc din suflet asta, dar va trebui să merg.

— Dar nu poți. Adică eu am crezut că o să-ncepem să ne vedem din nou. Ai zis c-o să mă suni, dar nu m-ai sunat niciodată.

— Am vrut, dar n-am fost în stare când a venit momentul. Eu sunt de vină, nu tu.

— Dar am crezut că o să ți se pară în regulă să suni acum, că s-au căsătorit copiii. Unul cu altul, vreau să spun. Am sperat atât de mult să mă suni.

— După tot ce-am făcut? După felul în care m-am purtat cu tine?

— Da. Ce m-a durut a fost că te-am pierdut pe tine. De restul nu mi-a păsat, sau cel puțin a trecut repede. Nu ți-am spus și-atunci, la petrecerea de la clubul de golf? Cred că nu m-ai ascultat. Sau, Dumnezeuule mare, poate că nici nu ți-am zis. În fine, voiam să-ți spun că vei fi întotdeauna... Nici acum nu pot s-o spun. Înainte era așa ușor. Acum, parc-aș vorbi despre Țara Galilor.

Încet, pentru a-i da timp să se ferească – în caz că ar fi simțit nevoia să facă asta – și pe ascuns, astfel încât Rosemary și ceilalți să nu vadă nimic, Peter întinse mâna. Rhiannon i-o strânse. Tot pe ascuns, o privi din nou și văzu că și ea încerca să se uite în ochii lui. Da, se schimbase: acum nu mai avea privirea aceea fixă, sigură pe sine.

— Dă-mi mie voie să încerc. Deși poate că nu crezi asta, zise el cu grijă, și cu siguranță a existat o perioadă în care am uitat și eu, întotdeauna te-am iubit și încă te iubesc. Îmi pare rău că sună ridicol la cât de gras și de oribil sunt și deloc simpatic sau amuzant măcar, dar vorbesc serios. Aș fi vrut doar să-nsemne mai mult.

— Sună-mă. De data asta.

Întorcându-se să plece, Rhiannon îi spuse:

— Îmi pare rău, dar nu mai pot vorbi acum.

— Am atâtea să-ți spun.

O privi din nou retrăgându-se, mergând puțin mai repede ca înainte, dar, în niciun caz, fugind. Unul dintre lucrurile care o deosebeau de alte femei era că nu alerga decât pentru a prinde autobuzul și în alte scopuri de acest fel, nu pentru a arăta lumii întregi cât de dezinhibată era sau ce val copleșitor de emoții o cuprindea într-un moment sau altul. Când o văzu apropiindu-se, Rosemary îi dădu drumul unui cățel zăpăcit, negru, pe care până atunci îl ținuse de zgardă. Acesta sări bezmetic spre ea, aproape prăbușindu-se la aterizare, și o urmă bucuros înăuntru.

Peter porni și el spre casă, păstrând o distanță mare față de ea și simțindu-se mult mai beat decât se simțise vreodată în viața lui – o astfel de senzație îl încerca. Când ajunse la zona de servire, o mare parte din mâncare deja dispăruse, sau cel puțin felurile de bază, dar mai erau apetitive. Sandviciurile i se părură excelente, în special cele cu brânză și murături și cele cu ouă și cu roșii, mai bune chiar cu Vin Rouge de Pays, care le făcea să alunece mai ușor pe gât, și își propuse în sinea lui să nu-l mai subestimeze niciodată pe Victor, așa cum știa foarte bine că o făcuse în trecut. Dar făcu totuși cu voce tare câteva comentarii laudative la adresa sandviciurilor.

— A-ntâia sandviciurile astea, zise. Mai ales astea cu ouă și murături.

— Pare-mi-se că eu n-am ajuns încă la ele, spuse Garth.

Peter trecuse la checul Dundee și la portoul Founders Rezerve, când auzi că discursurile în cinstea mirilor aveau să înceapă în cinci minute. Imediat, cei cu vezici slăbite – sau cel puțin cei capabili să reacționeze – se îndreptară către toalete după cum era de așteptat. Merseră și alții, în vreme ce unii erau deja acolo. Într-un grup mic care se instalase chiar lângă toaleta de lângă bucătărie, Peter îl zări pe Percy Morgan.

— Ce eveniment fericit, îi zise el. Extraordinar.

— Oh, că bine zici, amice.

Poate că Percy era puțin surprins să audă așa ceva din partea lui Peter, indiferent de subiect.

— Nora ta pare foarte drăguță. Am mai văzut-o pe-aici cu maică-sa, să știi. E o fată cu capul pe umeri. Sincer să fiu, taică-său nu mi-a fost niciodată simpatic. Nu mi-au plăcut niciodată ăștia care trâmbează despre moștenirea galeză și chestii dintr-astea. Nu știu dacă și tu crezi la fel, Peter, dar, dacă mă-ntrebi pe mine, poate deveni cam jenant dacă nu știi să te oprești.

— Oh, absolut, chiar ziceam adineauri...

— Eu mai stau s-asculț discursurile, bineînțeles, după care cred că-mi iau tălpășița. Parcă ți-aduc aminte de-altădată oamenii ăștia strânși aici, nu?

— Te referi la...

— La cum stau la coadă să se pișe. Ți-aduc aminte de serile alea de după meciurile de rugby. Mie cel puțin de asta-mi amintesc. În fix o săptămână, s-a lăsat de tot, după ce-a stat de vorbă cu Dewi o singură dată.

Între aceste două remarci fusese o pauză atât de scurtă, încât Peter se întreabă dacă nu cumva adormise câteva secunde stând în picioare.

— Oh, da, zise el, străduindu-se să schițeze un zâmbet încurajator.

— Ficatul, spuse Percy. Încă vreo două luni în ritmul ăla și ea...

Își duse mâna în dreptul gâtului, mimând că ar fi murit, și expiră zgomotos.

— Firește că mă bucur pentru ea că s-a lăsat, dar eu cam rămân în aer. Înainte eram tipul cu soția asta insuportabilă, care se descurca excelent cu ea, cu asta mă ocupam, așa că acum ce să mai fac, dacă ea se descurcă și singură, dintr-odată?

— Da, înțeleg la ce te referi. Eu cred că mă duc să-ncerc sus.

La etaj, Peter dădu de Sian Smith, de Duncan Weaver și de un alt bărbat, pe care era aproape sigur că ar fi trebuit să-l cunoască și pe care poate chiar îl invitase la nuntă. Astfel, i se păru un lucru înțelept, dar și ingenios, să mai urce un etaj. Aici, un coridor străbătea clădirea de la un capăt la altul, iar în capăt zări o femeie pe jumătate dezbrăcată, cu părul alb, care apăru și dispăru într-o clipită, cu una, două haine pe braț. Apoi se auzi o ușă închizându-se și scrâșnetul sec al unei încuietori. După încă un moment, se deschise o altă ușă, de după care apăru bătrânul Vaughan Mowbray, se întoarse către el și, după încă o clipă, marcat de aceeași uluire pe care o simțea și Peter, se retrase. După toate acestea, Peter își dădu seama că ar fi fost mai bine să se întoarcă la etajul întâi.

Ajuns aici, descoperi că lucrurile nu prea se schimbaseră, cu excepția faptului că Sian se postase lângă fereastra de pe coridor și se rezema de pervaz, încercând probabil să respire puțin aer curat. Când ajunse suficient de aproape ca să audă sunetele pe care le scotea, își schimbă părerea. Și Duncan Weaver se uita fix la ea, dar mai detașat: surd fiind, nu avea niciun motiv să renunțe la teoria cu aerul curat. În același timp, se auzi și al doilea vânt din ziua aceea – de la Duncan trebuia să fie, asta dacă nu cumva felul în care tresări celălalt bărbat, în care îl săgetă cu o privire feroasă și începu să zgâlțâie clanța ușii de la baie era opera unui actor desăvârșit. Peter se gândi, în treacăt, cum ar fi să trăiești într-o lume fără sunete.

În fața băii de lângă bucătărie, era în continuare coadă, deși formată din alte persoane, dar, dacă stătea să se gândească bine, parcă mai era o toaletă de serviciu lângă ușa de la intrare unde nu-și încercase norocul. În trecere, reuși din nou să fie exact în locul potrivit pentru a-i vedea pe bătrânul Arnold Spurling și pe cavalerul de onoare împingându-l fără menajamente

pe Tony Bainbridge, cu tot cu mustața lui de negustor, pe hol și apoi afară. Înainte ca individul respectiv să dispară din câmpul lui vizual, Peter îi citi pe buze o grămadă de înjurături și-l văzu agităndu-și pumnul ca pe vremuri.

Momentul discursurilor veni și trecu la fel de repede. Oaspeții continuară să bea până ce, dintr-odată, rămaseră fără băutură – nu mai era nici măcar vin. Victor își pusese oamenii să strângă toate sticlele, să le pună în cutii de carton și apoi să le depoziteze într-o camionetă albă, mică și murdară, înconjurat inițial de o mulțime de oameni, Peter se trezi că rămăsese singur cu Rosemary – Rosemary Thomas, după cum o chema acum și după cum i se și adresase de vreo două ori.

— Înțeleg că o să te vezi mai des cu mama, zise aceasta.

Lobii urechilor ei erau mai mari decât ai lui Rhiannon.

— Da? Adică da, bineînțeles, dar de unde știi?

— Mi-a spus ea.

Rosemary îl privi în ochi și spuse, jumătate în glumă, jumătate în serios:

— Dar să te porți cuviincios, da?

— Poftim? Ce vrei să spui?

— Adică să nu te porți necuviincios.

— Ce? Cum adică?

— Orice prieten al lui Alun ar găsi o modalitate. La petrecerea de azi, nicio problemă. Nu, eu ziceam să nu fii extrem de necuviincios. Cum ar fi să o dezamăgești. Dacă se-ntâmplă asta, William și cu mine o să te omorâm, ai înțeles? Ah, Peter, nu cred că ai făcut cunoștință cu Catriona Simple, studentă și ea la Oxford la Drept. Catriona, ți-l prezint pe socrul meu.

PARTEA A ZECEA

Malcolm

— Cum se descurcă pe-acolo?

Gwen întoarce una dintre paginile cu o caligrafie foarte îngrijită.

— A, se distrează de minune, din câte se pare. Mese cu prietenii în fiecare seară, casa nu e niciodată goală, weekenduri la țară. La țară? Ce țară?

— Are o casă destul de mare, cam cât asta pe care o avea aici. Probabil că încă are o groază de cunoștințe acolo, dintre care unele nu m-ar mira să n-aibă grija zilei de mâine, nici măcar în epoca asta de declin industrial.

— Din câte știam eu, Muriel nu prea a ținut legătura cu cei de-acolo. În fine, asta este. Teatru, ce tot zice aici? În Middlesbrough? N-are cum să fie acel teatru pe care îl știu *oamenii civilizați*. Curse? Există vreo pistă pe-acolo?

— Habar n-am, îmi pare rău, răspunse Malcolm, zâmbind și ridicând din umeri. Nu-i domeniul meu.

— Nu, știu că nu, dar mă gândeam că poate știi. Poate că se referă la curse de ogari.

— Oricum, mă bucur să aud că-i merge bine cât de cât.

— Spune ceva și despre orgoliul care o face să se străduiască atât ca să lase impresia asta.

— Îmi pare rău, nu-nțeleg unde vrei să ajungi.

— Dacă mă-ntrebi pe mine, mi se pare prea declarativă. Descoperă că viața acolo nu e prea interesantă, nici n-ar avea cum să fie într-o fundătură ca aia, dar a naibii să fie ea dacă lasă pe cineva să-și dea seama c-a făcut o greșală. Măcar așa, în mare.

— Poate, nu știu.

Malcolm încercă să pară convins, măcar pe jumătate.

— Despre Peter ce zice?

Nu prea multe. E mai sigură ca niciodată c-a făcut bine c-a rupt-o cu el atunci când a făcut-o, exact cum a zis și înainte... oh, și că, dacă te-ntâlnești cu puturosul de Peter, să-i spui să-i scrie. Vezi tu, intenționat nu vrea să-i dea prea multă atenție.

— Sigur îi e dor de el, în ciuda a tot ce s-a-ntâmplat.

— Nu de el îi e ei dor, pentru numele lui Dumnezeu, îi e dor să aibă un soț, că doar e o ființă socială. A, și nu-i place faptul că nu e acolo și din alt motiv,

pentru că el e tot al ei, la urma urmei. Unele femei nu suportă să renunțe la nimic din ce-au avut, chiar dacă nu le mai folosește la nimic.

— Ești extraordinară, cum vezi tu lucrurile. Eu n-aș fi fost în stare să-i analizez motivele cu atâta profunzime.

Malcolm nu observă privirea tăioasă pe care i-o provocau lui Gwen aceste remarci ale lui și continuă într-o doară:

— Dar nu crezi c-o să se-ntoarcă.

Gwen scoase un oftat reținut și spuse:

— E mai probabil să se mute Peter acolo decât să recunoască ea c-a greșit, mai ales în scrisori de-astea de-un cot, și cu asta, basta. Te superi dacă mă duc eu prima la baie?

— Te rog.

Rămas singur, Malcolm își mai turnă o ultimă ceașcă de ceai și-și aprinse țigara de fiecare zi. Punând deoparte exemplarul din *Western Mail* pentru mai târziu, observă o rubrică intitulată „Știri din Țara Galilor”, care ocupa doar un sfert de pagină, sau chiar mai puțin, și asta în condițiile în care cotidianul apărea în capitala Țării Galilor. În opinia lui, asta era răzbunare pe față. Dar îi era greu să rămână indignat prea mult, mai ales după ce citise timp de zece minute un articol despre un scandal din sudul Londrei, în care fusese implicată și poliția, și în tot atâta timp un altul despre șansele jucătorilor englezi de crichet în turneul lor australian.

Ca întotdeauna, conversația de la masa la care luau micul dejun îl dusesese cu gândul la cele purtate pe Baker Street, numărul 221B. Acolo, ca și aici, unul dintre ei formula mai mereu tot felul de explicații binevoitoare legate de aspecte ale comportamentului uman, iar celălalt își recunoștea naivitatea, ignoranța, tendința de a simplifica prea mult o chestiune până la distorsionare și propria ruptură, profund imorală, de realitate. Dar acolo – spre deosebire de ce se petrecea aici recunoașterea acestor limitări era, uneori, îndulcită cu o privire tolerantă – așa cum se uită un profesor la elevul preferat din clasă –, iar astfel de momente erau depășite prin câte o exclamație, cum ar fi „Excelent!” sau „Bravo, Watson!”. Așa cum nici nu se consemna că jumătate din replicile lui Holmes parcă aveau sens peiorativ. Oare Gwen începuse să recurgă la stilul ăsta în ultima vreme? Sau începuse să îl folosească mai mult în ultima vreme ca să-i atragă lui atenția? Oricum, erau căsătoriți de multă vreme.

Malcolm luă scrisoarea lui Muriel de pe masă. Scrisul hotărât, spațiat, pe care nu-și amintea să-l mai fi văzut până acum, îl impresionează și-l făcu să-și dorească o clipă, într-un fel, ca Muriel să fi realizat mai multe în viață. Nesocotind obișnuitul schimb de amabilități, cum ar fi întrebările despre sănătate și alte politețuri, textul se lansa *in medias res* cu o relatare complet

dramatizată, dar nu foarte clară, a unei vizite făcute cuiva, într-un loc neprecizat. Chestiile mai concrete veneau mai încolo. Printre ele, Malcolm observă o informație, sau o așa-zisă informație, pe care Gwen nu i-o împărtășise: în asociere cu două prietene și fiica uneia dintre acestea, Muriel voia să deschidă și să administreze ceea ce numea ea o cafenea într-un centru comercial suburban. Faptul că scrisese despre asta nu i se păru nicidecum că ar fi fost vreo o încercare vitează sau exagerată de a-și ascunde plictiseala și singurătatea, indiferent de ce naiba ar fi crezut Sherlock despre asta.

Malcolm strânse masa, puse vasele în mașina de spălat și o porni. În ultima vreme, pe lângă bâzâitul constant pe care-l scotea, începuse să se audă și un bubuit neregulat, iar mașina se zguduia puternic la fiecare câteva secunde. Cum nimeni nu mai repara nimic, cel mai bine era, probabil, să o lase să meargă până explodea. Cu *Western Mail* în mână, intră în toaleta de serviciu. Se confruntă cu o mică întârziere, dar nimic serios, ba chiar totul era bine – din câte-și dădea el seama. Nu, totul era bine. De la o vreme încoace, celor care-l întrebau ce făcea le spunea că, din câte știa el, era bine, după care renunțase, când își dăduse seama că, de fapt, exact asta spunei și când răspundeai pur și simplu că ești bine. Ca și cum ar fi avut vreo importanță.

Așezată la măsuța de toaletă, Gwen aproape că terminase și ea, iar acum își curăța lentilele colorate ale ochelarilor de soare cu o soluție antistatică, pregătindu-se să le șteargă apoi cu laveta specială. Privindu-i mâinile, Malcolm observă că, atunci când se mișcau, acestea păreau puțin dolofane.

— E-n regulă dacă iau eu mașina? Tu dai o fugă la Bible, nu?

— S-ar putea, mă gândeam.

— Dacă dai de Peter pe-acolo, poate-i transmiți mesajul de la Muriel.

— Hm? A, da. Adevărul e că n-a mai venit de vreo săptămână, două.

— Stai așa și te gândești...

Gwen stătea cu fața la el, pe scăunelul oval, tapițat, ținându-și ochelarii în lumină.

— A zis vreodată dacă plătește și el ceva pentru cazare și masă? Că participă și el în vreun fel la cheltuielile casei?

— Păi, nu. Nu l-a-ntrebat nimeni, nici măcar Garth. Stă un pic la Rhiannon, așa se spune.

— Un pic mai mult – cât a trecut, trei luni? Fascinant. În Țara Galilor. Un bărbat care locuiește sub același acoperiș cu o femeie fără apărare, în Țara Galilor. Iar ea mai e și văduvă. Chiar ai crede că trăim deja în secolul XX.

— Să le fie cu noroc, eu atâta zic.

— Oh, serios? Din partea mea, așa să fie. Și o spun și pentru generațiile mai tinere. Mi-nchipui că băiatul poate să-și practice meseria la Londra cu la fel de multe șanse de câștig ca aici. Orice numai să scape din văgăuna asta.

— N-ai decât să-i zici așa, spuse Malcolm. Eu unul cred că niciun loc în care doi oameni reușesc să se îndrăgostească n-are cum să fie atât de rău.

— Dar la cine te referi? La cine?

— Păi, la William și la Rosemary.

— Ah. Mă rog, ai perfectă dreptate. Malcolm, dragule, eu doar, eu voiam să zic doar că poate așa i se pare lui William, o văgăună din care trebuie să iasă. Mie una mi-e foarte bine aici, să știi.

Apoi îi zâmbi.

— Îmi pare rău, zise Malcolm.

Uitase să marcheze sonor prezența ghilimelelor exersând intonația deosebită a lui Gwen.

Ea se ridică de pe scaun și își scutură bine partea din față a costumului cu pătrățele.

— Bine, atunci. Să-l saluți pe Charlie din partea mea.

— Da, dacă-l găsesc. Nici el n-a mai venit de ceva vreme.

— Să știi că-mi fac griji pentru Charlie, chiar îmi fac. În seara aia, când am fost la Dorothy, tu n-ai observat nimic ieșit din comun, dar mie mi s-a părut că arăta îngrozitor. Îngrozitor.

Una dintre chestiile la care era expertă Gwen era nu numai că știa mai bine decât oricine, în general, ci că sigur știa mai bine decât tine ce se întâmpla cu oamenii pe care, teoretic, tu îi cunoșteai mai bine decât ea. Sau cel puțin așa i se păruse lui Malcolm, și nu o dată.

— Mi-a zis că n-a mai dormit bine de vreun an sau chiar mai mult, zise Malcolm.

— Bine, eu am plecat. Deșteptei ăleia de Eirwen n-o să-i strice niște critici la adresa expoziției de cultură galeză alternativă de la Centrul Cultural „Dafydd ap Gwilym” – o să trebuiască, evident, stabilit un sistem de notare pentru genul acesta de lucruri –, după care mă duc la cafea și poate la un pahar de limonadă la Sian. Ne vedem.

Malcolm intră în baie, se spală pe dinți de sus în jos, o activitate chiar mai puțin solicitantă decât înainte, acum că măseaua de jos care avea o gaură se spărsese când mâncase niște șuncă la nuntă, în primăvară. În timp ce se bărbierea, se gândi că, de când îi dăduse vestea morții lui Alun, Gwen nu adusese vorba despre el în niciun fel. La început, pusese asta pe seama șocului sau a vreunei alte emoții de moment, dar deja trecuse mult prea mult timp pentru a fi doar asta. Luni la rând reușise să încheie conversațiile cu ea cu o aluzie discretă la Alun, sau își dăduse seama că așa făcuse, nu că i-

ar fi folosit prea mult o asemenea armă. Ce pedeapsă sau autopedepsă încerca să impună această tăcere a ei, Malcolm habar n-avea, dar, dacă urmărise să-i alunge orice îndoială, de care el s-ar mai fi putut agăța, că avusese un fel de aventură cu Alun, ei bine, asta-i reușise de minune. Malcolm nu-și pierduse speranța că, într-o bună zi, pomenirea întâmplătoare a numelui defunctului avea să atragă după sine o aluzie la fel de întâmplătoare la acea legătură, iar el avea să-i poată spune că n-avea nicio importanță, că n-avusese nicicând. Dar i se părea foarte puțin probabil. Și era ciudat cum un singur tabu, legat de o problemă care n-avea o importanță capitală, impusese, aparent, să fie uitate atâtea alte aspecte.

Când termină cu baia, Malcolm își aduse discurile cu jazz din salon, unde zăceau de-o veșnicie, și le puse înapoi în dulapul alb din biroul său de la etajul întâi. Înainte de a se așeza la masa de lucru, aruncă o privire pe fereastră. Porțiunea de cer pe care o putea vedea deasupra diverselor acoperișuri era acoperită de nori, promițând ploaie, o vreme de toamnă cu adevărat galeză. Mai avea o oră sau mai bine, până pleca la Bible, pentru a lucra la traducerea unui lung poem de Cynddelw Mawr ap Madog Wladaidd (c.1320 – ?1388), *Heledd Cariad*⁴¹, mai degrabă o adaptare, de fapt, căci, printre alte modificări, înlocuise trăsăturile fizice ale eroinei cu cele ale lui Rhiannon. Dacă ea găsisse dragostea alături de Peter, atunci se bucura, pentru că el nu avea ce să-i ofere. Dar ea îi dăruise ceva. Poezia, poezia lui avea să fie cel mai potrivit omagiu pe care-l putea aduce singurei femei care plânsese vreodată pentru el.

⁴¹ Preaiubita Elena” (gal.).

virtual-project.eu